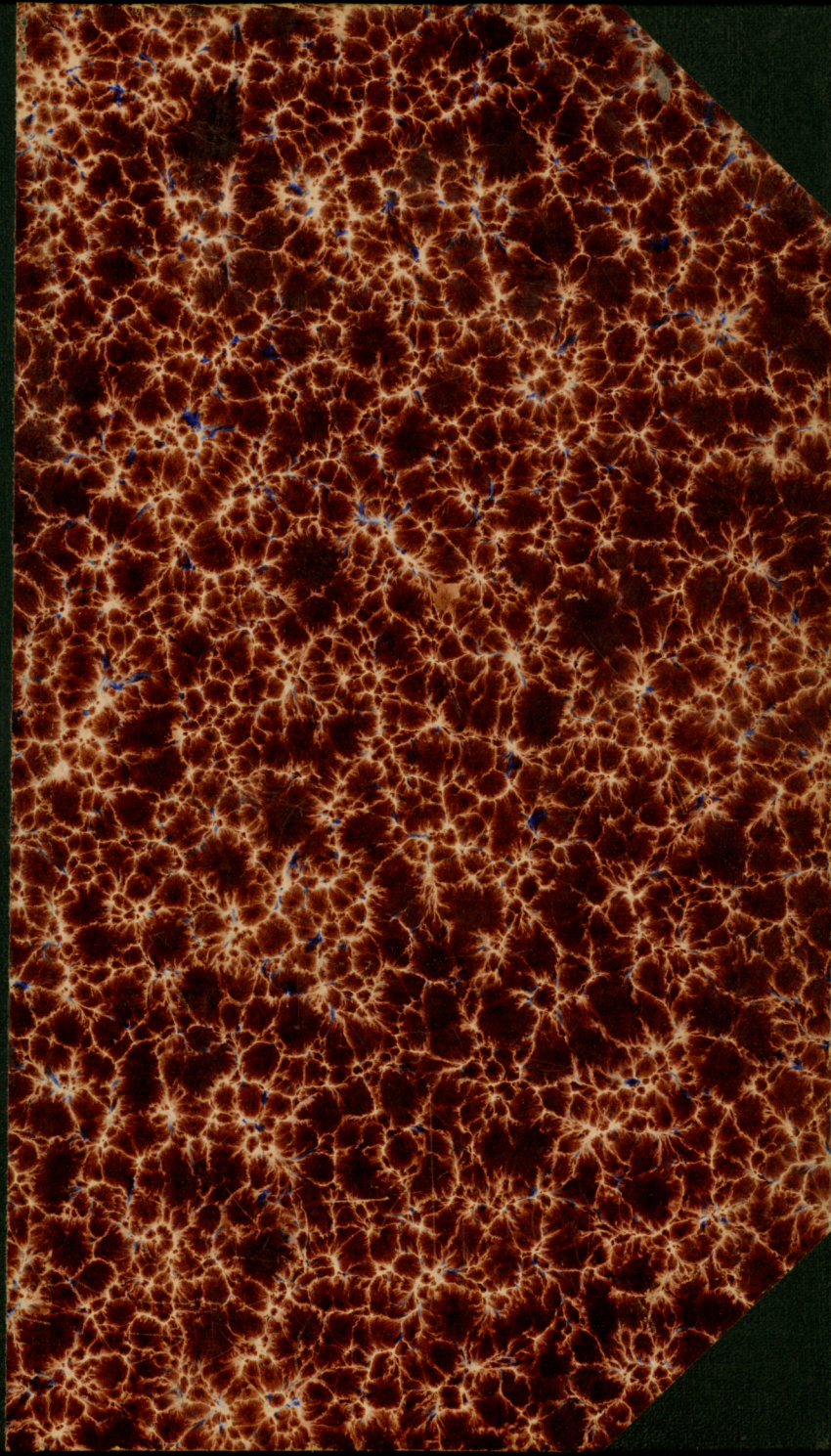

Magyar felmérők stb. orsz. egyes. jelentés. 1936-37-38.
stb. orsz. egyes. jelentés. 1936-37-38.

XI. rész.

MAGYAR FATERMELŐK, FAKERESKEDŐK ÉS FAIPAROSOK ORSZÁGOS EGYESÜLETE

JELENTÉSE

1936. ÉVI MŰKÖDÉSÉRŐL

OEE Könyvtár
ÁH.EII. 2013

ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET
KÖNYVTARA.

ÁK. 4542 tételsz.

Csop. IV szám.

AZ EGYESÜLET KIADVÁNYA
1937

MAGYAR FATERMELŐK,
FAKERESKEDŐK ÉS FAIPAROSOK
ORSZÁGOS EGYESÜLETE

JELENTÉSE

1936. ÉVI MŰKÖDÉSÉRŐL

OEE Könyvtár
Áll. Ell. 2019

1851
ORSZÁGOS FATERMELŐK ÉS FAIPAROSOK
EGYESÜLETE
KÖNYVTÁRA
K. 4242
1936

AZ EGYESÜLET KIADVÁNYA

76707. — Athenaeum r.-t. nyomása

Tisztelt Közgyűlés!

Mielőtt — egyesületünk fennállása óta negyven-
negyedik — esztendei működésünkről beszámolnánk s a
jelentésünk szabta szűk keretek között rövid visszapi-
lantást vetünk az elmúlt esztendőre, meg kell állapí-
tanunk, hogy a lefolyt év kétségtelenül a javulás jeleit
mutatta. Nem mintha ez minálunk a világszerte meg-
indult háborús készülődéseknek folyománya volna, mert
mi ebben a készülődésben nem veszünk részt. Nálunk a
külföld hadi felkészülődése — amiként erre közgazdasági
életünk egyik reprezentatív man-je találóan utalt — csu-
pán a nyersanyagok árainak emelkedésében nyilvánult
meg, szakmánkat illetőleg a faáraknak emelkedésében.
Az európai piacon a múlt év közepe táján megindult
árhullám hozzánk is eljutott s ha nem is érte el azt a szin-
tet mint Angliában — amely a Comité International du
Bois (CIB) statisztikái szerint a legfőbb cikkben, a fűrészelt
fenyőfaanyagban, az európai exportnak jelenleg mintegy
46%-át veszi át s ahol ebben a cikkben az előző évvel
szemben, mintegy 65%-os áremelkedés állapítható meg
— az áremelkedést nekünk, mint fafogyasztó orszá-
nak át kellett vennünk, anélkül azonban, hogy azt
kereskedelmünk a piacon uralkodó nagy verseny miatt
áthárítani tudta volna. A mi gazdasági életünkben
kétségtelenül konstataálható fellendülést nem a hadi-
ipar foglalkoztatása, hanem mezőgazdasági termelésünk
helyzetének öröndetes javulása idézte elő, ami a mező-

gazdasági lakosság fogyasztásának erősödésében s ennek folyományaként ipari termelésünk emelkedésében manifesztálódott.

Azonban — miként ezt Harold Butler, a Nemzetközi Munkaügyi Intézet vezetője évi jelentésében megállapítja — »a gazdasági élet fellendült anélkül, hogy bárki is az egyensúly és szilárdság bizonyosságát érezné«. E biztonsági érzet hiánya nyilván a nemzetközi feszültségnek eredője, amely fokozottabb mértékben váltja a gazdasági elzárkózásnak ma már közhellyé vált, de annál kártékonyabb megnyilvánulásait. A mi belső gazdasági életünkre is mind súlyosabban nehezednek reá a kötött forgalomnak folyvást szövevényesebbé váló rendszabályai és előírásai, amihez még hozzájárul az is, hogy kereskedelmünknek a folyvást erősödő kereskedelem-ellenes irányzattal kell megbirkóznia. Ebben a válságos helyzetben mi csak kettőt tehetünk. Továbbra is bízunk kell abban, hogy a különböző nemzetközi forumok, azon eddig csak teoretikus ajánlásai, hogy a kereskedelempolitika terén a vámfalak lebontassanak, hogy a behozatali korlátozások hatályon kívül helyeztessenek, hogy a valutapolitika terén pedig az internacionális verseny céljából történő leértékelések megállíttassanak és az értékstabilitás helyreállíttassék — egyszer mégis valósággá válnak és újból vissza fog állni a javaknak szabad kicserélése és a nemzetek közötti szabad forgalom. Másik feladatunk pedig a fennálló kötöttségek közepette is biztosítani szakmánk autonóm jogait és ezzel elérni azt az optimumot, amelyet a kötött forgalom keretein belül elérni lehet. Ha ebben a munkában tagtársaink minden erejük latbavetésével támogatni fognak bennünket, úgy megingathatatlan az a meggyőződésünk, hogy szakmánk gazdasági életünk ezernyi baja és viszontagságai között is, meg fogja találni és sikerrel meg is fogja védeni a maga helyét a nap alatt.

* *

A forgalomnak immár hatodik esztendeje tartó kő-
töttsége folytán tevékenységünk súlypontja az elmúlt
évben is a behozatal ügyeire helyeződött. Tudvalevő,
hogy faimportunk a behozatali forgalomnak egyik leg-
jelentősebb tényezője, s hogy a nyersanyag- és félgyárt-
mányimportban is mily fontos szerepet játszik. Ennek
jellemzéseül álljanak itt mégis a következő statisztikai
adatokl:

Összbehozatalunk kitett:

	mennyi- sége : q	értéke : millió P	Ebből fa: mennyi- sége : q	Értéke : millió P
Az 1934. évben ..	23.7	344.0	8.5	30.2
Ebből nyersanyag és félgyártmány	23.0	251.6	ebből tüzifa 2.1	3.6
Az 1935. évben ..	27.9	402.3	8.2	38.8
Ebből nyersanyag és félgyártmány	27.1	302.0	ebből tüzifa 1.6	2.9
Az 1936. évben ..	32.6	433.0	9.9	49.7
Ebből nyersanyag és félgyártmány	31.5	322.0	ebből tüzifa 1.7	2.8

Ezek szerint a behozott nyersanyag és félgyártmányok
1934. évi 23 millió q-át tevő összmenyiségéből fára
8.5 millió q, tehát 36.9%.

1935. évi 27.1 millió q-át tevő összmenyiségéből fára
8.2 millió q, tehát 30.3%.

1936. évi 31.5 millió q-át tevő összmenyiségéből fára
9.9 millió q, tehát 31.4% esik. (Azonban ha a 31.5 millió
q-ból levonjuk a tengerire eső 2.2 millió q-át, úgy a szá-
zalékos arány 33.7%-ra emelkedik.)

Ezek a számok, úgy hisszük, szembeszökően doku-
mentálják a fabehozatalhoz fűződő és szakmánk által
képviselt érdekek nagy fontosságát.

Műfaimportunk egyébként az 1936. évben a követ-
kezőképpen alakult:

	1 9 3 5	1 9 3 6
	waggon: érték : 1000 P-ben	waggon: érték : 1000 P-ben
Tűzifa	16.354 2.858	16.633 2.845
Faszén	3.141 1.676	3.428 1.548
Bányafa	8.372 2.522	9.559 2.520
Gömbölyű lombfa ..	1.612 658	4.197 1.850
Gömbölyű fenyőfa..	18.980 6.327	22.314 8.440
Hegyezett karó	33 17	57 31
Bárdolt fenyőfa (és lombfa)	5.910 2.887	7.582 3.987
Fűrészelt fenyőfa ..	26.074 20.024	29.791 24.533
Fűrészelt lombfa....	1.237 1.121	1.664 1.530
Hordófa és kádárfa..	140 146	141 194
Vasúti talpfa	198 70	3.684 1.462
Európai erdőgazda- ságban nem termelt fák gömbölyűen bárdolva és fűrészelve	131 373	169 532
Egyéb faanyagok(bog- nárfá, abroncsfa, szitakéreg, fakocka, botok nyersen, gé- pen gömbölyítve)...	87 223	166 244
	82.269 38.902	99.385 49.716

Ezek a számok azt mutatják, hogy műfabehozatalunk a legfőbb cikkekben emelkedett, amennyiben fenyőfűrész-árubehozatalunk az 1935. évi 26.074 waggonról 29.791 waggonra, bárdolt fenyőfa (és lombfa) behozatalunk pedig 5910 waggonról 7582 waggonra, fenyőgömbfabehozatalunk 18.980 waggonról 22.314 waggonra szállt fel, ami kétségtelenül a konjunkturális javulás folytán úgy az iparban, mint az egyéb gazdasági ágazatokban is emelkedő keresletnek tudható be.

Az Ausztriából behozható *fűrészanyag* kontingense az 1936. évre is 14.000 waggonban volt megállapítva, amely teljes mértékben kihasználtatott s (18 waggon kivételével) még a múlt év végéig a maga egészében behozatalra került.

A »Schilling-klauzula«, vagyis a Schilling értékében való eladás és számlázás kérdésének a múlt év elején történt szabályozása ismét megindította az átmenetileg megakadt fűrészáru behozatali forgalmat, amely a római paktum óta a behozatal kérdéseit irányító Magyar-Ausztriai Fabizottság (MAFAB) március hó 20.-án kelt és múlt évi jelentésünkben már részletesen ismertetett határozmányai keretében bonyolódott le.

A Schilling-klauzulát tárgyzó ezen határozmányoknak — főleg átmeneti intézkedéseiből — kifolyólag jelentkeztek ugyan osztrák részről bizonyos, szerintünk helytelen magyarázaton alapuló követelések, amelyeket magyar részről természetesen nem fogadhattunk el; nagyban és egészben sikerült ezen érdekelteinkre kétségkívül igen érzékeny terheket hárító határozmányokat a felek közös megegyezésével a gyakorlatba átvinni.

Az év második felében észlelhető konjunkturális emelkedés folytán a szomszédállamok részéről megnyilvánult árfelemelési törekvések az osztrák érdekeltséget is arra indította, hogy ezeket a törekvéseket az osztrák fűrészanyagra nézve is megfelelően applikálja s az osztrák fűrészanyagra nézve fennálló minimális MAFAB-áraknak lineáris és jelentékeny felemelését igényelje. Az e tárgyban múlt évi november havában megtartott MAFAB-tanácskozáson résztvett kiküldötteink arra az álláspontra helyezkedtek, hogy a világpiaci árak emelkedése nem teszi indokoltá azt, hogy a minimális áraknak osztrák részről igényelt túlzott mértékben való felemelésével a magyar fapiacra olyan milliókra menő áldozatok kényszeríttessenek rá, amelyek az általános gazdasági helyzet közepette a fafogyasztásra elviselhetetlen terhet jelentenének, s felétlenül a forgalom zsugorítását eredményeznék.

Az árviszonyok alakulása később mégis szükségessé tette, — már a jelentésünk évét követő időben, vagyis az

év elején — hogy a fűrészelt faanyagok minimális árai újból szabályoztassanak, ami a folyó évi január hó 7—9.-én megtartott újabbi MAFAB-tanácskozásokon meg is történt, amennyiben az árak folyó évi április hó végéig újabbi megállapítást nyertek.

E szabályozásnál megfelelő átmeneti intézkedések útján gondoskodás történt arra nézve, hogy a fennálló kötések a régi árak és feltételek mellett lebonyolíthatókká váljanak. Sikerült továbbá meggyőzni az osztrák érdekeltiséget az általa támasztott azon követelés jogosulatlansága felől, hogy a vidéki árak, az általános emelésen kívül, még külön felemeltessenek s az osztrák érdekeltiség erre irányuló indítványát el is ejtette.

Jelentős eredménynek nevezhető az is, hogy sikerült az említett MAFAB-tanácskozáson úgy a gömbfa, mint a faragott fa árainak szabályozását a Magyar-Ausztriai Fabizottság jogkörében meghagyni. Tudvalevő ugyanis, hogy úgy a gömbfa, mint a faragott fa tekintetében Ausztria törvényes jogszabályok alapján autonóm hatáskörben jogosult rendelkezni, úgy hogy abban az esetben, ha ezen cikkek árainak rendezése a MAFAB köréből elvonatott volna, ezzel lehetőség nyújtatott volna arra, hogy osztrák részről, ezen cikkekre vonatkozóan jelentkező indokolatlan kívánságoknak a fűrészanyaggal való kapcsolatbáhozatala útján, az utóbbi árainak megállapítására is befolyás gyakoroltassék.

Nem mulaszthatjuk el ezt az alkalmat, hogy a MAFAB magyar kiküldötteinek az érdekeltek nevében az árszabályozás körüli céltudatos és érdemes fáradozásukért köszönetünket ne rójuk le.

Ami az osztrák *faragott fát* illeti, úgy ennek kontingense az 1936. évre is 2500 vagon volt, amely szintén maradék nélkül kihasználásra került, sőt ez a kontingens elégtelennek is bizonyult, amennyiben abban nemcsak a kizárólag osztrák fára utalt Felső-Dunántúli területnek igényeit, hanem — a fokozódó építkezési tevékenység folytán — a részben budapesti és környékbeli igényeket is ki kellett elégíteni, minthogy ezek a román behozatal

(alább tárgyalandó) elégtelensége miatt román faragott fával átmenetileg elláthatók nem voltak. Ezért már a múlt évben lépéseket tettünk illetékes helyen aziránt, hogy az osztrák faragott fa kontingense megfelelően felemeltessék, amit azonban csak a jelentésünket követő esztendőben sikerült elérni.

Fabehozatalunk szempontjából Románia a múlt évben is második helyen állott, amennyiben az elmúlt évben onnan fűrészelt fenyőanyagból 11.267 waggont (1935. évben 9243 waggont), bárdolt fából 4312 waggont (1935. évben 3278 waggont) hoztunk be.

Románia

A behozatali forgalom lebonyolítása azonban az eltelt évben ugyanolyan, sőt talán még fokozottabb nehézségekkel járt, mint az 1935. esztendőben. Ennek főoka a fizetési egyezmény végrehajtása körül támadt állandó zavarokban és abban keresendő, hogy Románia a szállítások lebonyolításába magángazdasági szervei útján közvetlen beleavatkozott s ezáltal a szállításoknak effektuálását gyakran megnehezítette, ha meg nem akasztotta.

Az 1935. évi január hó 15.-én kötött és április hó 1.-én egy évi időtartamra életbeléptetett árucserre-megállapodás lejártát megelőzőleg folyt hosszas tárgyalások után, 1936. évi április hó 4.-én lépett életbe az új egyezmény. Ezen megállapodást megelőzőleg részt vettünk a kereskedelmi miniszter úr által tartott ankéton, amelyen felhoztuk az érdekeltségünk részéről érvényesítendő kívánalmakat, amelyeket azután részletes felterjesztésbe foglaltunk. Felterjesztésünkben mindenekelőtt megismételtük azt a kérelmet, hogy az importált áruból származó fizetési kötelezettségek teljesítésére — amely az engedélyek kiadásától számított háromhavi határidőhöz volt fűzve — legalább 180 napi határidő adassék. Ezenkívül kértük az illetékes tényezők befolyásának érvényesítését abban az irányban, hogy a kötendő fizetési egyezményben lehetőleg újból állíttassék helyre a kompenzációknak 100%-ig magánkompenzációs fizetési forgalomban és leiben történő lebonyolítása. Vagyis a román nemzeti

bankot megillető és pengőben fizetendő kvóta teljesen elimináltassék, vagy pedig a lehető legkisebb mértékre szoríttassék. Utaltunk e részben egyebek között azon anomáliára, hogy a román nemzeti bank az ottani export-hoz megkívánt deklarációk láttamozási jogát az affiliált intézetektől megvonta és csupán a román fővárosi intézetekre ruházta, amelyek azonban a láttamozást igen súlyos és szinte teljesíthetetlen feltételekhez kötik és a láttamozásért igen magas illetékeket szednek. Ezért a kompenzáció bizonyos százalék erejéig pengőben történő lebonyolításának fenntartása (esetében megfelelő intervenciót kértünk abban az irányban, hogy a román bankok a 40% garantálására és lefizetésére nézve ne követeljenek a magyar importőröktől teljesíthetetlen feltételeket, hanem járuljanak hozzá ahhoz, hogy a pengőösszeg az export megtörténte után három hónapon belül az autorizált magyar pénzüzeteknél lefizethető legyen).

Az 1936. évi április hó 4.-én életbelépett új fizetési egyezmény kevésbé tudta mindezeket a bajokat orvosolni s annak fogyatékosai újból arra késztettek bennünket, hogy a kereskedelmi és közlekedésügyi miniszter úrhoz intézett memorandumban a helyzet részletesen feltárjuk, s a felmerült visszaállások orvoslását kérjük. E memorandumban elsősorban utaltunk arra a legfőbb nehézségre, hogy az 1935. évi május hó 24.-én kelt és 1936. évi április hóban lejárt régi fizetési egyezmény hatálya alatt keletkezett még fennálló kötelezettségek az új egyezmény alapján megfelelő átmeneti intézkedések hiányában alig bonyolíthatók le. Érdekelteink ugyanis olyan behozatali engedélyek birtokában voltak, amelyekre a régi egyezmény rendelkezéseinek megfelelően létesített kompenzáció alapján a 60%-ot már befizették, azonban az árut nem hozhatták be. Az új egyezmény rendelkezései értelmében már most az importőröknek ebből a célból a teljes 100% erejéig kellett volna a kompenzációt foganatosítani, ami az új egyezmény által provideált fizetéseknek újbóli 100%-os teljesítését jelentette. Elsősorban azt kértük tehát, hogy a régi egyezmény rendelkezé-

zései értelmében kiadott behozatali engedélyek alapján behozott áruk után benyújtandó számlák a régi egyezmény rendelkezéseihez képest legyenek likvidálhatók. Utaltunk ezután memorandumunkban arra, hogy az importőrök a régi egyezmény alapján az előreláthatóan lebonyolítandó importjaik 60%-a erejéig olyan kötéseket létesítettek, amelyekre a leit már előzetesen átvették és a leiösszegeket román exportőrjeiknek kifizették. Minthogy azonban az előre kifizetett összeg azon oknál fogva, mert az importőr csak kevesebb mennyiségű faanyagot importált, a 60%-os kompenzációs hányad fedezésére szükséges összeget jelentékenyen meghaladja, sőt a 100%-ot is eléri, annak lehetővételét kértük, hogy ilyen esetekben a két Nemzeti Bank a régi egyezmény értelmében teljesítendő 40%-os pengőlefizetéstől tekintsen el és annak ellenértékét a leiben kompenzációs úton kiegyenlített összegek javára beszámítani engedje. Rámutattunk azután arra is, hogy az importőrök succesiv lebonyolítása előre olyan kompenzációs kötéseket eszközöltek, amelyek alapján kompenzált összegek meghaladják az új fizetési egyezmény életbeléptéig lebonyolított import 100%-át is és ezen esetekre nézve azt a kérelmet adtuk elő, hogy az április 1.-e után történő szállításoknál az előre való lefizetések az új fizetési egyezmény alapján teljesítendő fizetéseknél tekintetbe véssenek. Ezenkívül felhívtuk a figyelmet arra, hogy a román faimportnak jelentékeny részét végző fanagykereskedő-importőrök a behozatalt eddig akként bonyolították le, hogy román termelőjüknek, vagyis az exportőrnek, a tőle Romániában megvásárolt faanyagokra előleget adtak, vagy pedig a vásárolt fát előre teljesen kifizették. Ez a régi egyezmény értelmében lehetséges volt, azonban az új egyezmény szerint nem vált lehetségessé, mert az új egyezmény által előírt s a román nemzeti bank számlájára menő 25%-os, nemkülönben az ugyanezen számlára menő 75%-os lefizetés is, kizáróan az áru behozatala után és annak igazolása ellenében és csak a Magyar Nemzeti Banknál eszközölhető, ami pedig kizárja azt, hogy a magyar fanagykereskedő román eladója részére

Romániában előzetes fizetést teljesíthessen. Ennek a sérelemnek is az orvoslását kértük.

A fizetési egyezményben az 1936. évi szeptember hó 10.-én kezdődő hatállyal életbeléptetett módosítások némileg enyhítették a fizetési forgalom lebonyolítása körül észlelt fenttárgyalt nehézségeket és figyelembe vették a behozatali érdekeltségek, így az általunk képviselt érdekeltségek kívánalmait is, még ha a lebonyolításban támadt zökkenőket teljesen nem távolították is el. Az ez után beállott újabb nehézségek — amelyek összefüggésben vannak a világpiacon és így a román fapiacon is beállott ama áremelésekkel, amelyekkel román részről fennálló köteseit mindinkább vonakodtak lebonyolítani — már a jelentésünket követő évre nyúlnak át.

A román faimporttal szorosan összefüggő *kompenzációknak lebonyolítása* is mind nagyobb nehézségekkel járt. A faimport értékének meghatározása, valamint általában a kompenzációnak a fabehozatal lebonyolításával összefüggő adminisztrációja oly bonyolulttá vált, hogy újabb átfogó intézkedéseket kellett kérnünk abból a célból, hogy az egész ügykezelés lehetőleg egyszerűsítették. Evégből ismételt tárgyalásokat folytattunk az illetékes tényezőkkel és pedig elsősorban a kereskedelem- és közlekedésügyi minisztériummal, továbbá a Külkereskedelmi Hivatallal s a Nemzeti Bankkal, ahol igyekeztünk a kompenzációval kapcsolatos adminisztráció útvesztőiben egy egységes és az expeditív elintézésre alkalmas irányelveket megjelöltetni. Így mindenekelőtt kértük a Külkereskedelmi Hivatalnak az importigazolások szempontjából tett kikötéseit — amelyek az új fizetési egyezménnyel kapcsolatban léptek életbe — megfelelően módosítani. Mellőzni kértük azt a követelményt, hogy az eredeti vámszámla csatoltassék, minthogy — amiként az eléggé ismeretes — nemcsak a román, hanem általában minden máshonnan behozott faanyag vámkezelésekor az eredeti számla nem áll rendelkezésre. Közbenjárásunkra a Külkereskedelmi Hivatal a pénzügyminisztérium útján intézkedett is aziránt, hogy a vámigazgatóság egy oly rendeleti intézkedést te-

gyen, amely szerint a vámhatóságok tekintsenek el az eredeti számla bemutatásától és lebélyegzésétől és ahelyett a szállítmányt kísérő s annak mennyiségét és minőségét részletesen feltüntető *konszignációkat* fogadják el és vámhivatali záradékkal lássák el. Kértük azt is, hogy a kötlevel csatolásától is tekintsen el a Hivatal, minthogy erre a feleknek a devízaigénylések szempontjából van nélkülözhetetlen szükségük. Ezen kérelmeinket illetőleg, úgy a Külkereskedelmi Hivatal és a Nemzeti Bank részéről nagy megértéssel és jóindulattal találkoztunk, úgy, hogy az importigazolások körüli adminisztratív nehézségek, ha nem is szűntek meg, de lényegesen enyhültek. Ismételjük azonban, hogy a behozatali eljárás körüli előírások és igazolások sokfélesége mellett még mindig túlságosan nehézkes és komplikált adminisztrációt a jelenleginél egyszerűbbé és a felek számára főleg olcsóbbá kell tenni, tekintve különösen azt, hogy az emelkedő árak mellett a különféle díjak, illetékek és kezelési költségek a behozott anyagokat már amúgyis igen súlyosan terhelik.

Fabehozatali forgalmunk *Csehszlovákiából* kereskedelmi szerződéses viszonyunknak 1935. évi július hó 1.-én bekövetkezett helyreállása óta igen korlátolt keretek között bonyolódik le, kivéve a fenyőgömbfa-behozatalt, amely tudvaleg hazai fűrészüzemeink túlnyomórészenek nyersfaszükségletét látja el, s az erre nézve megállapított kontingens teljes mértékben, sőt azonfelül kihasználtatott. — A fűrészanyagkontingens azonban — amelyből a ki nem használt kontingensek és konverziók tekintetbevételével ca 3800 waggon állt rendelkezésre — nem lett teljesen kihasználva (a bárdolt fának igen csekély kontingensére pedig egyáltalában semmi sem jött be). Az 1936. évi december hó végén lejárt egyezmény megújítását megelőző tárgyalások alkalmával felhívásra írásbeli felterjesztésben részletesen megjelöltük azokat az okokat, amelyek a cseh fűrészárubehozatal elégtelenségét idézték elő. Ezek közül — a cseh eladó szervek által követelt igen magas árak,

Cseh-Szlovákia

szlovákia

továbbá a cseh fűrészanyag bizonyos kategóriáinak, a minőség és osztályozás szempontjából figyelembe jövő román anyaggal szemben nem versenyképes voltán kívül — főleg abban jelöltük meg, hogy a cseh eladók a régi csehkورونا értékének megfelelően számolják el az árat pengőben, a csehkورونا leértékelésének és annak dacára, hogy a leértékelést nyomon követte a fa csehkوروناiban megállapított árának felemelése. A csehkورونا leértékelésének tehát csak az a természetes folyománya, — mondtuk — hogy az importált cseh fűrészáru ára ahhoz igazodjék. A cseh fűrészárubehozatal ki nem elégítő voltának egyik oka gyanánt jelöltük meg azt is, hogy a magyar közvetítő kereskedelem a cseh fűrészáru közvetlen elárusításából teljesen ki van rekesztve, s ez alkalommal is kértük azon, mult évi jelentésünkben már ismertetett felterjesztésünknek elintézését, hogy a magyar közvetítő kereskedelem a megállapított kontingensből megfelelő százalékos részesedést kapjon, ha pedig ez keresztülvihetőnek nem mutatkoznék, úgy cseh részről kell a magyar közvetítő kereskedelem bekapcsolásához szükséges intézkedéseket megtenni, ami egyedül akként volna lehetséges, hogy a cseh eladási szervek a cseh és magyar közvetítő kereskedőket egyenlő elbánásban részesítsék. Árucserforgalmunk Csehszlovákiával az 1937. évi január hó 1.-én életbelépett szerződéssel egy évi időtartamra újból rendezve van és ezen egyezményben úgy a gömbfa, mint a fűrészelt fa kontingense felemeltetett. Az utóbbi azonban csak akkor fog kellő mértékben kihasználásra kerülhetni, ha azok a szempontok, amelyeket a kormányzat figyelmébe ajánlottunk, az egyezmény végrehajtásánál érvényesülni fognak.

Jugoszlávia

A Jugoszláviával fennálló, ugyancsak devízakompensációs rendszeren nyugvó egyezményünk szintén csak korlátolt kereteket biztosított a fabehozatal részére, mindazonáltal a legjelentősebb cikkekben: így fűrészelt fenyőfában behozatalunk — szemben az 1935. évi 1097 waggonnal — 2086 waggonra emelkedett. A Jugoszláviával

való külkereskedelmünk mérlegének deficitje — az 1935. évben 14·4 millió, az 1936. évben 7·7 millió pengő — nagyon megnehezítette a fizetési forgalom síma lebonyolítását. A csökkenő ipari kivitel folytán a jugoszláv fizetőeszközökben fennforgó hiány és ennek következményeként a dinárért fizetendő felárak magas-sága gátolta a faimportnak nagyobb mérvben való kiala-kulását, holott erre a behozatali relációra nagy súlyt kell helyeznünk. Tudvalevő ugyanis, hogy főleg a Dunántúli, Jugoszláviával határos vármegyéknek egészen a Balaton vidékéig húzódó része a jugoszláviai műfatermékeknek standardcikkeinkben, a fűrészelt és bárdolt fenyőfában, már évtizedek óta állandó és természetes piaca és az ott elhelyezkedett fakereskedelmünk csupán az osztrák keres- kedelmi szerződés ismeretes rendelkezései következtében vásárol osztrák faanyagokat, amelyek azonban a jugo- szláv anyagot az illető vidékekre nézve nem pótolhatják. Ezekre a körülményekre az egyezményünk lejárta előtt meginduló tárgyalások alkalmával felhívtuk a kereske- delmi kormányzat figyelmét; s egyúttal rámutattunk arra, hogy bármennyire méltányoljuk az exportáló iparnak azt a törekvését, hogy a felár minél magasabb színvonalon állapíttassék meg, — mert reánézve az export különben a többi ipari exportállamok versenye miatt nem konvenábilis — mégis szükségesnek tartottuk hang- súlyozni azt, hogy jugoszláviai behozatalunkat annál is inkább biztosítani kell, mert enélkül ipari exportunk lehe- tőségei egyáltalában nem teremthetők meg. Addig is, amíg a Jugoszláviából való külforgalmunk funkcionálásá- nak legfőbb akadály a : az importból folyó kötelezettségek teljesítésére szolgáló megfelelő dinármennyiség hiánya, el nem hárul, gondoskodást kértünk abban az irányban, hogy a faimportunk lebonyolításához szükséges dinármennyisé- gek a meglevő kereteken belül rendelkezésre bocsáttassa- nak. A kontingensek tekintetében kértük a fűrészelt és bárdolt fenyőfa kontingenseinek megfelelő felemelését, továbbá úgy a lomblevelű gömbfa, mint a kemény fűré- szelt anyag kontingenseinek oly mértékben való növelé-

sét, amely lehetővé teszi a konkrét behozatali kérelmekben kifejezést nyerő szükséglet kielégítését.

Az 1936. évi december hó 17.-én megkötött és folyó évi január hó 1.-én életbelépett kereskedelmi egyezmény-nel kapcsolatban sikerült a fizetési forgalomra nézve olyan megállapodásokat létesíteni, amelyek egyrészt lehetővé tették felszaporodott tartozásaink rendezését, másfelől a folyamatban levő szállítások lebonyolításához szükséges átutalások meggyorsítását; árucser viszonyunk síma lebonyolítása azonban természetesen továbbra is attól fog függni, hogy mennyiben sikerül kiviteli forgalmunkat növelni és ezáltal külkereskedelmi mérlegünk deficitjét csökkenteni.

Lengyelország

Ezen országgal szemben árucser forgalmunk a lefolyt évben sem bírt a faimport szempontjából — a múlt évi jelentésünkben már előadott okokból — jelentőségre emelkedni, ami kifejezésre jut abban is, hogy Lengyelországból az 1936. évben mindössze 138 waggon fűrészelt faanyagot hoztunk be.

Ami már most a behozatali forgalom lebonyolítását, főképpen pedig az *engedélyezési és elosztási rendszert* illeti, úgy e tekintetben a Magyar Fabehozatali Intézet által követett elvek az elmúlt évben változást alig szenvedtek. A több vonatkozásban tett tapasztalatok alapján kívánságainkat az Intézettel közvetlen folytatott tárgyalások során hoztuk tudomásra. Ami mindenekelőtt az *osztrák fűrészanyagelosztást* illeti, úgy e tekintetben azt kértük, hogy az elosztás lehetőleg nagyobb részben a tavaszi és kisebb részben az őszi idény alkalmával, de mindenesetre akképen történjék, hogy az elosztásban olyan vacuumok ne álljanak elő, amelyek a faanyagbeszerzést időszakonként megnehezítik. Tudatában voltunk és vagyunk annak, hogy a kontingensek elosztásának százalékos és idő szerinti beosztása pontosan nem vihető keresztül — mert a kontingens kihasználhatóságának mérve elsősorban az Ausztriával való árucser viszonyunk mindenkori alakulásától, továbbá a clearing-egyezmény mikénti funkcionálásától

függ (amely tekintetben egyébként az elmúlt év folyamán határozott javulás volt észlelhető) — azonban illetékes helyen többször és ismételten rá kellett mutatnunk arra, hogy ha az elosztás az említett szempontokkal szorosan össze is függ, mégsem lehet az ország faellátásának közérdekű szempontjait sem figyelmen kívül hagyni. A kiosztás időrendje tekintetében általában ilyen nagyobb megszakítások nem is fordultak elő. Annál érezhetőbb volt azonban az osztrák *faragott fakontingensnek* elégtelensége miatt a kiosztások felfüggesztése, mert voltak olyan időpontok, amidőn az osztrák faragott fában jelentkezett legsürgősebb igények egyszerűen nem voltak elláthatók. Ami az osztrák *fűrészáru-engedélyek elosztási módozatait* illeti, úgy e tekintetben ismételten előterjesztettük azt a javaslatunkat, hogy minden egyes nyilvántartott teleppel bíró és üzletét tényleg gyakorló telepes fakereskedőnek állapíttassék meg a kontingensben való részesedése s e quota megállapításának alapjául a tényleges behozatal szolgáljon. Tudatában voltunk és vagyunk tényleges behozatal illetően megállapításával járó nehézségeknek; megjelöltük azonban ismételten azon módozatokat, amelyek a mégis elfogadható és a jelenleginél megbízhatóbb támpontokat nyújtanak a valóságos behozatal mennyiségének megállapítására nézve. A Fabehozatali Intézet ezen előterjesztéseinket sok jóindulattal tárgyalta és annyi-ban honorálta is, hogy az osztrák fűrészanyagkiosztásban részesedő telepes fakereskedők quotáit már az első kiosztás alkalmával véglegesen megállapította. E megállapításnál azonban, az eddigi rendszer fenntartásával, csupán az illető igényjogosult részére *kiadott engedélyek* alapján nyilvántartott mennyiségeket vette bázisul, mert azokat a módozatokat, amelyek a tényleges behozatal megállapításául szolgálnak, keresztülvihetetlennek találta és a megadott engedélyek alapján nyilvántartott és a ténylegesen behozott mennyiségek közötti eltérésből eredő eltolódásokat a kiosztásoknál bizonyos korrektívumokkal igyekezett kiegyenlíteni. Ha ezt a módszert jobb hiányában el is kellett fogadnunk, úgy mégis folytatni

fogjuk tárgyalásainkat abban az irányban, hogy az Intézet álláspontját ebben a kérdésben revízió alá vegye, mert meggyőződésünk szerint csak az általunk javasolt módozatok mellett lehet az eddigi elosztás mellett tapasztalt és szükségszerűen előálló méltánytalanságokat megszüntetni. Az osztrák fűrészáru-engedélyek elosztásánál egyébként az illetékes tényezőkkel létesült megállapodás alapján, még az az új rendszer inauguráltatott, hogy magyar vevőnek szabadságában állt az osztrák szállító céget — eltérően a kérvényben megjelölt szállító cégtől — újból kijelölni s az osztrák kiviteli jegy is ezen cég javára állíttatik ki. Ez a kijelölés a vevő cégre nézve kötelező, kivételt csak az az eset képez, ha a bejelentő igazolja, hogy a megnevezett szállító cég nem hajlandó, vagy nem tud szállítani, amely esetben az Intézet hivatalból gondoskodik arról, hogy a behozatalra engedélyezett árut a vevő más szállító cégtől szerezhesse be. A vevő az osztrák termelő vagy szállító cég kijelölésének, illetve megváltoztatásának jogát a kérvényét benyújtó nagykereskedőnek is átengedheti ú. n. cessziós levéllel, amelyet a Fabehozatali Intézet tekintetbe vesz. Ezen módszer mellett sikerült nemcsak kifejleszteni a vevő számára már eddig is biztosított szabad választási jogot, hanem egyúttal a fanagykereskedelemnek is több lehetőséget nyújtani arra, hogy kötéseit lebonyolíthassa, ami által a fanagykereskedelem részéről igényelt és sokat vitatott kontingens problémája is megoldást nyert. Az osztrák fűrészanyaggal kapcsolatban létesített ú. n. igényjogosultsági rendszert — amely rayononként meghatározza, hogy mennyi osztrák fűrészáru átvételét kell igazolni, hogy valaki más provenienciájú fűrészárura behozatali engedélyt kaphasson — a múlt évben is fenn kellett tartani, azonban e tekintetben esetről-esetre megfelelő könnyítések voltak tehetők.

A román fűrészáru-kontingensből a magyar részről elosztható mennyiség aránya a múlt évben is 50%-ban volt megállapítva, amelyet a Fabehozatali Intézet végrehajtó bizottsága osztott el a telepes fakereskedelem és

a fanagykereskedelem között, kereken 30—70%-os arányban és körülbelül ugyanilyen arányban került a romániai faragott famennyiség is elosztásra. A telepes épület-fakereskedelemre eső quotáknak a csoportok tagjai között mikénti elosztására nézve helyi csoportjaink tettek javaslatokat.

Lombfabehozatalunk szabályozása általában a lefolyt évben az előző év keretei között történt. Az emelkedő szükséglet azonban — amely abban is kifejezésre jut, hogy lombos gömbfából az 1935. évi 1612 waggonnal szemben az 1936. évben 2281 vaggont, fűrészelt áruból pedig 1664 waggont (1935. évben 1237 waggont) hoztunk be — a kontingenseknek ennek megfelelő felemelését tette volna szükségessé.

Az e tárgyban a kereskedelmi minisztériumban megtartott szaktanácskozmányon ismételten azt a kívánságot terjesztettük elő, hogy a behozható mennyiségek megállapításánál a kereskedelem behozatali igényei is figyelembevétessenek. Így a parkettagyártáshoz szükséges kontingens kihasználása tekintetében kértük a kereskedelemnek behozatali engedélyekben való részesítését annál is inkább, mert számos olyan ipari vállalat van, amelyek eddigi szükségletét a kereskedelem útján fedezte. Kértük különösen a bükkfűrészáru kontingensének felemelését, amely az előző évben is elégtelennek mutatkozott és fokozódó bútorexportunk mellett az iparosságnak, különösen a kisiparosságnak — amely szükségletét kizárólag a kereskedelem útján szerzi be — olyan különleges és száraz anyagra van szüksége, amelyet a hazai termelésből elegendő mértékben nem kaphat meg. Kértük továbbá a bükkfát illetőleg helytelennek bizonyult (s mult évi jelentésünkben behatóan tárgyalt) rayonirozás megváltoztatását, valamint azon intézkedés enyhítését, amely szerint a külföldi fának behozatala csupán megfelelő mennyiségű belföldi fa beszerzésének igazolásához van fűzve. Bár vitán kívül állónak kellett elismernünk azt, hogy a szükséglet elsősorban belföldi származású termelvények útján fedeztessék, viszont rá kellett mutatnunk arra, hogy a belföldi termelések a

szükségletet teljes mértékben kielégíteni nem tudják és ezért a külföldi behozatal és a belföldi beszerzés közötti arálynak leszállítását és az igazolási eljárás körüli előírások könnyítését kérelmeztük. Meg kellett ismételtnünk azon kérésünket is, hogy a behozatali engedélyek kiadása a kereskedelmi minisztérium által, a földművelésügyi minisztérium belevonásával, akképpen történjék, hogy a megállapítandó behozatali kontingenseknek keretén belüli elosztást a Magyar Fabe hozatali Intézet végrehajtóbizottsága által megállapított elvek alapján az Intézet végezze. Újból rá kellett ugyanis mutatnunk arra, hogy bármennyire is tudatában vagyunk a hazai termelés támogatásához fűződő érdekek nagy fontosságának, mégis megint arra kellett utalnunk, hogy ezek az érdekek a behozatali kontingensek megállapítása alkalmával már teljes mértékben érvényesülnek. Ennélfogva semmi ok nem forog fenn arra, — így argumentálunk — hogy az engedélyek adminisztrációja szempontjából a lombfáknál különbség tétessék. Remélnünk kell, hogy ezen kérésünket — amely nemcsak a felek részére, hanem az adminisztráció egyszerűsítése szempontjából is könnyítést jelent anélkül, hogy a figyelembejövő érdekek bármily sérelmet szenvednének — illetékes helyen kellő méltánylásban fogják részesíteni.

Beszámolónk e fejezetének lezárása előtt szólnunk kell még a behozatali engedélyezés és az azzal kapcsolatos ügyeket intéző Magyar Fabe hozatali Intézet működéséről, amely a fabe hozatali forgalom kötöttségéből eredő és folyvást növekvő nehézségek közepette mind súlyosabb feladatok elé állíttatott. Mint akik az Intézettel a szakma képviselte folytán állandó kontaktusban vagyunk és ezért legközelebből van alkalmunk megfigyelni az Intézet tevékenységét, talán kompetenciával bírunk annak a megállapítására, hogy az Intézet fontos ügykörét kifogástalanul s a szakma általános meglegedésére látta el, mert mindenkor igyekezett a reábízott fontos kereskedelempolitikai érdekeket kereskedelmünk és iparunk jogos kívánságaival összhangzásban tartani. Az elismerés ezért első sorban az Intézet ügyvezetését nagy iniciatívával és körül-

tekintéssel intéző elnökséget illeti meg ; de elismerésünket és köszönetünket kell nyilvánítani az Intézet ügyvezető-igazgatójának, aki feltétlen igazságossága, pártatlansága, belátása és előzékenysége révén a szakma osztatlan bizalmát bírja. Végül elismerés jár ki a munkáját, az ügyek felhalmozódása dacára, mindenkor és lelkiismeretesen végző intézeti tisztviselői karnak.

A behozatali forgalom kötöttségével járó már amúgy is elég nagyszámú korlátozó rendszabályhoz és elég jelentékeny terhekhez, mindjárt jelentésünk évének első hónapjában egy újabb előírás és újabb lényeges megterhelés járult. A Magyar Fabe hozatali Intézet január hó 18-án közzétett hirdetményével elrendeltetett, hogy egyes műfaanyagok a vámkezeléssel egyidejűleg meg fognak vizsgáltatni abból a célból, vajjon megfelelnek-e a behozatali engedélyben feltüntetett minőségeknek és egyúttal a minőségi vizsgálat után fanemenként és választékonként változó díjak fognak a Külkereskedelmi Hivatal részére és javára beszédetni. Ezen meglepetésszerűen életbeléptetett intézkedés arra készítetett bennünket, hogy az ellen a kereskedelmi és közlekedésügyi miniszter úrhoz intézett felterjesztésben állást foglaljunk. Ebben mindenekelőtt aggályainkat kellett kifejeznünk a tett rendelkezés törvényes voltával szemben. Rá kellett érzésben mutatnunk arra, hogy a vizsgálati díj — minthogy árúk hivatalos megvizsgálása címén szédetik be — illeték jellegével bír, már pedig törvényadta felhatalmazás értelmében illetékeket a kormányzat csupán a gazdasági és hitelélet rendjének megóvása érdekében rendszerezíthet. Ez azonban a hirdetményből annyival kevésbé tűnt ki, mert abból még az sem volt megállapítható, hogy az illetékek kirovása kormányelhatározáson alapszik, még kevésbé az, vajjon az illetékek a gazdasági és hitelélet rendjének megóvása érdekében statuáltattak-e. Kifogásolnunk kellett és aggályosnak kellett jelezni a díjak megállapításánál alkalmazott mértéket. E tekintetben utaltunk arra, hogy a műfabehozatalunk zömét képező fűrészelt

Minőségvizsgálati díj

faanyagoknál a díj 15 tonnás waggononkint 30 pengőt, tehát m³-kint 1 pengőt tesz ki, amit nemcsak kereskedelmünkre és iparunkra nézve, hanem az illetékekkel sújtott cikkek egyik legnagyobb fogyasztója: hazai mezőgazdaságunk szempontjából is, igen súlyos megterhelésnek kellett minősítenünk s ezért kértük a díjaknak megfelelő leszállítását. Megnyugtató kijelentést kértünk továbbá abban a tekintetben, hogy a hirdetményben előírt vizsgálat legfeljebb csak annak megállapítására szorítkozhassék, vajjon az engedélyben felsorolt faanyagok a hirdetmény előírásainak megfelelően lettek-e feltüntetve. Minden, ezen túlmenő vizsgálat lehetőségét azonban — minthogy az teljesen keresztülvihetetlen és csak a felek zaklatásával járna — kizárni kértük. Kifogásolnunk kellett továbbá a díjak kivetésének és beszolgáltatásának módját, amely szerint a vizsgálatért rendszeresített díjakat a hirdetményben megállapított 100 kg-kinti tételek szerint előzetesen kell leróni. Ezt helytelennek és sérelmesnek jeleztük. Az engedély átvétele alkalmával ugyanis — így érveltünk — még nem állapítható meg az, vajjon milyen súlyú mennyiség fog tényleg behozatalra kerülni. Így tehát, ha a fél — pl. friss vágású anyag importja esetében — súlyban tényleg az engedélyezetttnél kevesebbet hozott be, úgy ez nyilvánvalóan az ő károsodásával jár, mert többet fizet le előre, mint amennyit behozott. De hasonló anomália állhat elő — mondottuk — súlytöbblet esetében is, amikor még ezenfelül — a többlet után a díj nem lévén befizetve — attól is kell tartani, hogy a küldeményt a díjtöbblet utánfizetéséig nem továbbítják, ami pedig a feleket időfecsérlést okozó utánjárásoknak és költségeknek teszi ki és a hivatalokat fölösleges munkával terheli. Azt kértük tehát, hogy a vizsgálati díjak összege a vámkezelés alkalmával vagy a vasút, vagy a szállító intézet által megállapított tényleges súly alapulvételével határozottassék meg és azt — csak úgy, mint a szállítmányt terhelő többi díjakat és illetékeket — a Külkereskedelmi Hivatal javára és a fél terhére a szállítási intézet szedje be.

Mindezen előterjesztéseink csak annyiban méltányoltattak, hogy a minőségi vizsgálati díj a gyakorlatban csupán a díj befizetésében megnyilvánuló kötelezettséget hárított a felekre, anélkül azonban, hogy — azon túlmenően, vajjon az engedély kitöltése megfelel-e a hirdetmény érészbeni követelményeinek — a behozott áru minőségi vizsgálatnak vettetett volna alá, amiáltal a díjak lerovása — a behozatalnak megterhelésén kívül — csupán adminisztratív teherbőbbletként jelentkezik.

A minőségvizsgálati díj rendszeresítése azonban a gyakorlatban még egyéb inkonvenieniciákat is szült. Nevezetesen egyebek között azt, hogy az említett hirdetmény rendelkezései akként értelmeztettek, hogy a behozatali engedélyek meghosszabbítása alkalmával a minőségi vizsgálati díjat *újból* le kell fizetni. Ez az értelmezés szerintünk nemcsak helytelen, de minden méltányossággal ellenkezik. Mert ha a hirdetmény feltételei szerint a szóbanlevő díjak a minőség megvizsgálásáért szedetnek, úgy a díj csak akkor szedhető, ha a minőség megvizsgálható, vagyis az áru tényleg bejön, ami pedig csupán az érvényében meghosszabbított eredeti engedély alapján történhetik, amely után azonban a fél a díjat már lerőtta. Az engedély érvényének meghosszabbításáért az *újból* beszedett díj ekként a fél kettős megadóztatásával egyértelmű.

Hinnünk és remélnünk kell, hogy a kormányzat a minőségvizsgálati illetéket, amelynek viselése, de adminisztrálása is igen érzékeny teher — illetve munkatöbbletet jelent, csak egy átmeneti intézkedésnek tekinti, amelyet minél előbb meg fog szüntetni. Addig is azonban *újból* arra kell kérnünk a magas kormányt, hogy a díjak mérséklésére irányuló kérelmünket tegye revízió tárgyává, amely kérésünk a mostani, a szomszédállamok részéről reánk diktált áremelkedés mellett bizonyára a legnagyobb mértékben jogosult; de vegye egyúttal revízió alá az illetékek kirovási módjára nézve tett előterjesztéseinket, amelyek arra alkalmasak, hogy nemcsak a díjak helyes kivetését, de azok kezelését, úgy a felek mint az admi-

nisztrációt végző intézet számára is lényegesen megkönnyítsék.

Hazai termelés

Hazai termelésünk viszonyainak mikénti alakulásáról szóló beszámolóinkat az idén is avval kell kezdenünk, hogy belföldi termelésünkről rendszeresen közzétett statisztikai adatok nincsenek. A földművelésügyi miniszter úr által kiadott s tavalyi jelentésünkben említett erdészeti statisztikai közleményeket — amelyek az 1932—34. évi termelés adatait ölelik fel és amelyek szintén nem szolgáltatnak adatot a termelés eredményére nézve — újabb kiadmány nem követte. A M. kir. Statisztikai Hivatal a belföldi termelésre vonatkozóan eszközöl ugyan bizonyos adatfelvételt, amelynek eredménye azonban szintén nincs közzétéve. Mondanunk sem kell, hogy rendszeres és a termelés s forgalom adatait felölelő statisztikák nélkül átnézetes képet a belföldi termelés alakulásáról alkotni nem lehet, már pedig erre már az összehasonlító bázis szempontjából is nélkülözhetetlen szükség volna. E statisztikák hiányát az erdőbirtokosság érdekképviselője tudomásunk szerint magánadatgyűjtéssel próbálta a műfára vonatkozóan pótolni. Eltekintve azonban attól, hogy egy ilyen magánadatgyűjtés nélkülözi a hivatalos adatfelvételnek pontosságát, még ezen felvétel adatai sem publikáltattak és így tájékoztatlanságban hagyják a magángazdaságot, de a hivatalos köröket is a belföldi termelés mindenkori substrátuma felől. Az a faktum, hogy az 1936. évi műfabehozatalunkban számottevő emelkedés állott be — amiként erre mérvadó oldalról helyesen mutatnak rá (lásd : Erdészeti Lapok 1936. évi. 6. füzet), — erős bizonyítéka annak, hogy a magyar termelés az 1935—36. évi termelési évadban csökkent. Egyik kétségtelen bizonyítéka e csökkenésnek, hogy a belföldi műfatermelés standardcikkében, a talpfában apadást mutat. A magyar termelésnek túlnyomó részét képező *tűzifatermelés* a múlt évadban szintén jelentősen csökkent. Ez a csökkenés a szállítási igazolványok ügyét intéző kirendeltséghez a múlt évben benyújtott készlet bejelentésekből is kitűnik. Amíg ugyanis az előző terme-

lési évadban 146.000 vasúti kocsirakomány tűzifát jelentettek be készlet gyanánt, addig az a mennyiség az 1936. évben 102.000 waggonra apadt. Ezen számadatokból megállapítható, hogy a hazai tűzifatermelés az 1935/36-os kampányban, az előző termelési évaddal szemben kb. 40.000 waggonnal kevesebb volt.

Ehelyütt kell felemlítenünk, hogy hazai termelésünk csökkenő volta dacára, lombos műfákban az elmúlt évben *kiviteli* feleslegeket produkált, sőt ezek mennyisége némi emelkedést is mutat, ami bizonyára a gömbölyű lombfánál és fűrészelt lombfánál mutatkozó lényeges behozatali többletben leli magyarázatát. Így lomblevelű *gömbfából* az 1936. évben Ausztriában 342 waggon (tavaly 184 waggon), Németországba 219 waggon (174 waggon), Csehszlovákiába 152 waggon (213 waggon) ment ki. *Fűrészelt* lombfaanyagból szintén emelkedett kivitelünk, amennyiben az 1935. évi 475 waggonról 622 waggonra emelkedett, amelynek túlnyomórésze Németországra (361 waggon) és Ausztriára, (151 waggon) míg az egyéb országokba irányuló kivitelünkben 55 waggon Nagybritanniára esik. Az olaszországi kiviteli relációban egyezményünkben megállapított 50 waggon tölgyfűrészáru-kontingenst az elmúlt évben is, egyesületünknek az érdekeltek megegyezése alapján történt javaslatára, osztotta fel a Külkereskedelmi Hivatal.

Szólanunk kell itt még végül *tölgycserkérek kivitelünkről* is, amely engedélyhez van kötve és amelyből Németországba jelentős mennyiség, kb. 1200 waggon, volt exportálható, azzal a korlátozással, hogy a hazai bőripari érdekeltség szükséglete biztosítandó, amit az összes kivitellel foglalkozó cégek vállaltak is. A kivitelt azonban egy időben hátráltatta az, hogy a bőripari érdekeltség az árak tekintetében a termelőérdekeltséggel megegyezni nem tudott, miért is kérnünk kellett a földművelésügyi, illetve kereskedelemügyi miniszter urak megfelelő intézkedését abból a célból, hogy a cserkivitel lebonyolítható legyen, amely intézkedések révén sikerült is a kivitel erőszben fenállott akadályait elhárítani.

A MÁV talpfabeszerzései hazai termelésünk szempontjából tudvalevőleg rendkívül fontossággal bírnak, mert a belföldi műfatermelés egyik legjelentősebb cikkét a talpfatermelés képezi. A MÁV igazgatósága, beruházási programjának kibővítése folytán, múlt évi szeptember hó 29.-én 709.000 darab talpfa és 7031 köbméter váltótalpfa szállítására tartott versenytárgyalást, míg az előző évi kampányban a szükséglet csak 590.000 darab talpfában és 5100 m³ váltótalpfában volt megjelölve. Ennek a szükségletnek a magyar termelés csak jelentékenyen kisebb részét ajánlotta fel, s nyerte el, míg a kiírt mennyiség túlnyomó része romániai, jugoszláviai és ausztriai termelésekből szereztetett be. Ez a helyzet azonban nemcsak a belföldi termelés csökkenésében, hanem abban is leli magyarázatát, hogy a MÁV által talpfákért fizetett árak nem állanak még arányban az egyéb belföldi fatermékeknel kifejezésre jutó áremelkedéssel, még ha a Közszállítási Szabályzat intézkedései következtében a MÁV a magyar talpfáért viszonylag magasabb árat fizetett is. Egyébként az elmúlt talpfárlejtésen is azokat a sajnálatos jelenségeket kellett az ajánlattevőknek tapasztalniok, amelyekről az előző években már beszámoltunk. A MÁV ugyanis az elmúlt évben szintén számos vonatkozásban túlhelyezkedett a Közszállítási Szabályzatnak előírásain, amelyek pedig kétségtelenül vonatkoznak a MÁV szállításaira is. A MÁV igazgatósága ármegjelölés nélküli ajánlatokkal is foglalkozott, azonkívül egyes ajánlattevőkkel külön tárgyalásokba bocsátkozott, holott ilyen tárgyalásoknak a Közszállítási Szabályzat értelmében helye nem lehetne. Amidőn ezeket a sajnálatos jelenségeket az idén is regisztrálnunk kell, megint csak arra kérhetjük a MÁV igazgatóságát, hogy a belföldi termelésnek már annyiszor hangoztatott nehéz és a külföldi produkciókkal szemben annyira hátrányos helyzete mellett mellőzzön minden olyan intézkedést, amely a hazai termelést és erdőbirtokosságot elüti annak a lehetőségétől, hogy az erre még alkalmas erdőállományokban rentábilis talpfatermelést foly-

tasson és termelvényeit a MÁV-nál méltányos áron helyezhesse el.

A MÁV *műhelyfa*-beszerzéseinél, sajnos, ismételten azzal a jelenséggel kellett találkozunk, amelyről már előző jelentésünkben is beszámoltunk, hogy a versenytárgyalásokon külföldi cégek közvetlenül is résztvettek, ami talán kereskedelmi egyezményeink értelmében formailag megvan engedve, azonban a tényleges viszomosság ebben a tekintetben a szomszédállamokkal egyáltalán nincsen meg, mert köztudomású, hogy ott a magyar cégek számára még a lehetősége sincsen adva annak, hogy ott közhatóságok és közintézmények által tartott versenytárgyalásokon közvetlenül résztvehessenek és ajánlatot tehessenek. Kértük tehát a MÁV igazgatóságát, hogy ilyen külföldi ajánlatokat csak abban az esetben vegyen tárgyalás alá, amennyiben azt valamelyik hazai fakeskedő cég nyújtotta be; további kérelmünk az volt, hogy a Közszállítási Szabályzat 51. §-a értelmében a hazai termelőknek, illetve kereskedőknek ajánlatait a külföldiekkel szemben úgy az árak, mint a beszerzés sorrendje tekintetében előnyben részesítse.

Sajnálattal kell konstatálnunk, hogy a MÁV ezen kérésünket megfelelően nem honorálta, mert olyan külföldi cég ajánlatát is elfogadta, sőt vele is le szerződött, amely ajánlatát nem hazai fakeskedő útján nyújtotta be. Arra kell tehát kérnünk a MÁV igazgatóságát, hogy az idevonatkozó kérelmeinket, amelyek nemcsak a Közszállítási Szabályzatban gyökeredznek, hanem a magyar kereskedelemnek jogos kívánságát képviselik, a jövőben megfelelő figyelemre méltassa.

Az importfa behozatalával, nemkülönben a belföldi tűzifa forgalom egy részének lebonyolításával megbízott szervnek adott koncesszió az év végével lejárván, az újabb szabályozás mikéntjére vonatkozóan már az év közepe táján tárgyalások indultak meg. Az Országos Fagazdasági Tanács az elmúlt év április havában olyan értelemben foglalt állást, hogy a belföldi tűzifa árvédelme szempontjából

Tűzifa-ügyek.

egy szervnek fenntartása szükségesnek mutatkozik és egyúttal a szerv részére adandó megbízatás feltételeinek megállapítása céljából egy bizottságot küldött ki. A bizottság ki is dolgozta a koncesszió tervezetét, azonban a kereskedelemnek nem adott alkalmat arra, hogy a javaslat tárgyalásában részt vegyen. A javaslat csak közvetlenül az annak tárgyalása céljából egybehívott OFT ülés előtt került a kereskedelem képviselőinek kezébe, akik tehát kénytelenek voltak felelősségük tudatában — s tekintettel a tervbe vett szabályozás rájuk nézve sorsdöntő fontosságára — a tárgyalás elhalasztását kérni. Minthogy ez a kérése az érdekeltségnek teljesülést nem nyert, a termelő- és kereskedőérdekeltség nevében a tervezettel szemben terjedelmes memorandumban foglaltunk állást, amely memorandumunkat az összes kereskedelmi érdekeltségek magukévá tették és aláírták.

Ebben a memorandumunkban mindenekelőtt elvi álláspontunkat szegeztük le. A javaslat szerint ugyanis a létesítendő szervnek célja kettős: a) biztosítani az erdőbirtokosságnak a mi érdekeltségeink által is mindenkor elismert és a legnagyobb mértékben támogatandónak tartott azt a kívánságát, hogy a tűzelőfatermelések rentabilitása számára biztosíttassék, b) hogy az erdőbirtokosságnak a szerv útján megfelelő előlegek bocsátassanak rendelkezésre. Ami az árvédelem szempontját illeti, úgy mindenekelőtt ismételten rámutattunk arra, hogy ma nem lehet arról szó — amiről szó volt a tűzifaforgalom első szabályozását megelőzően — t. i., hogy a tűzifának a túltermelés következtében beállott és akkor észlelhető volt katasztrofális áresése megakadályoztassék. Ma tehát — így szólottunk — sokkal inkább áll az, amit már az első szabályozás előtt is mondtunk, hogy a belföldi tűzifa árvédelmét egyedül az import szabályozásával és a szállítási igazolványok rendszerének — bizonyos, a tapasztalat által igazolt korrektívumokkal leendő — további fenntartása mellett is el lehet érni. Ami pedig a termelési előlegeket illeti, úgy utaltunk az utolsó évek tapasztalataira, amelyek azt bizonyítják, hogy az erdőbirtokosság

a fatermelő vállalatok és a kereskedőknek reá nézve igen üdvös versenye mellett esetleg méltányosabb feltételekkel juthat az általa jogosan igényelt előlegekhez, mint amilyen kondíciók mellett az árvédelmi szerv nyújtja neki a kölcsönt. Nyomatékkal hangsúlyoznunk kellett továbbá a tervezetnek azon alapvető sérelmét, hogy az importált tűzifa behozatalát minden korlátozás nélkül egy olyan szervre kívánja bízni, amely kizárólag erdőbirtokosokból áll. Ez — hangsúlyoztuk — gyakorlatilag azt jelentené, hogy az erdőbirtokosság a részvénytársaságon keresztül teljesen önállóan és a kereskedelem teljes mellőzésével olyan funkcióhoz jutna, amely az ő működési körétől és hivatásától teljesen távol áll. A behozatali tevékenység főleg semmi összefüggésbe nem hozható a szerv felállításának abbeli céljával, hogy az erdőbirtokosság részére a belföldi erdőtermelés rentabilitását biztosítsa, de ez a behozatali egyeduralmi tevékenység végül teljesen megfosztaná a legitím kereskedelmet az őt jogosan megillető funkciójától. Az volt tehát az első kérésünk, hogy a kormányzat mindezen tények és körülmények fontolórávétele mellett a tervbevetett szerv felállításától tekintsen el.

A szerv létesítése esetére részletesen megtettük a tervetire vonatkozó megjegyzéseinket és előterjesztéseinket. Ezek petitumát az Országos Fagazdasági Tanács április havában a földművelésügyi miniszter úr elé terjesztett javaslatában foglalt pontozatok képezték. Ezek szerint kértük *a) a szerv és a vevők közötti viszonyt az egyenlő elbánás elve mellett szabályozni, b) kimondani azt, hogy a létesítendő szerv egyenkint 10.000 kg-nál kisebb tételben eladásokat seholsem eszközölhessen, c) Budapest közigazgatási területén fekvő vasúti állomásokra, továbbá törvényhatósági jogú vagy 20.000 lakosnál kisebb megyei városokba pedig 20.000 kg-nál kisebb tételekben tűzifát ne adhasson el és ezeket az eladásokat is csak iparigazolvánnyal rendelkező kereskedők részére foganatosíthassa, d) fogyasztó részére csak akkor adhasson el tűzifát, ha a fogyasztónak egy tételben kielégítendő legalább egy*

évi szükséglete Budapesten 50 waggont, vidéken pedig 10 waggont meghalad-e, *e)* állapítsa meg továbbá a kormányzat azt a legkisebb és a legnagyobb haszontételt, valamint azt az átlagos haszontételt is, amelyet a szerv eladásainál felszámíthat, és amely mindenkor a kormányzat által megállapított ú. n. közhatósági árhoz legyen hozzászámítandó. *f)* Az egyenlő elbánás elvéből folyólag a felárak bizonyos mennyiségekhez igazodóan lépcsőzetesen állapíttassanak meg és az egyes mennyiségekre ekként megállapított felárak mindenkivel szemben egyenlően alkalmaztassanak. *g)* Biztosítani tartozik továbbá a szerv a kereskedelem részére a teljesen egyenlő elbánás elvét a tűzifa eladásainál úgy ár, mint fafajták és választékok elosztása tekintetében is, végül *h)* esetleg a kereskedelem részéről felmerülő sérelmek orvoslására az ellenőrző bizottsághoz való panaszjog, a felek meghallgatásával, biztosíttassék.

A szállítási igazolványok kiadásának kérdését akként kívántuk rendezni, hogy azok havonként kiadható mennyiségét az intézőbizottság javaslata alapján — a mindenkori piaci helyzet figyelembevételével — a földművelésügyi miniszter állapítsa meg. Az intézőbizottságot jelenlegi összetételében kértük meghagyni, azonban azt egyesületünknek a vidéki tűzifakereskedelmet képviselő egy tagjával, továbbá a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara és a TEOSz jelölése alapján két taggal kértük kiegészíteni. A közszállítások céljaira a soron kívül kiadott szállítási igazolványok felhasználása körül tapasztalt visszasságok meggátolására szükséges intézkedések megtételét is kértük. Előterjesztésünket azzal a kéréssel végeztük, hogy a földművelésügyi miniszter úr — tekintettel a megoldandó problémának rendkívüli nagy horderejére — az érdekeltségnek lehetőséget nyújtson arra, hogy előterjesztéseit az egybehívandó szaktanácskozmányon előszóval is előadhassa.

A magas kormányzat, a kereskedelmi érdekeltségek egyetemességének ezen fellépése dacára, ily szaktanácskozmányt nem hívott egybe, hanem a kérdésben a múlt év

végével akképpen határozott, hogy elvi hozzájárulását adta ahhoz, hogy az erdőbirtokosság által az azóta újból — azonban ismét az érdekeltség meghallgatása nélkül — átdolgozott és megvitatott tervezet alapján javasolt szerv létrehozassék.

A további fejlemények már erősen átnyúlnak a jelentésünket meghaladó időre és amidőn e jelentésünket írjuk, a koncesszió kiadva nincsen, csupán a szerv részvénytársasági kerete alakult meg s így a szakmabeli közönség továbbra is teljes bizonytalanságban van, a felől, hogy a szabályozás milyen módon fog végeredményben keresztül vitetni. E jelentésünk keretében nem kívánunk a kérdéssel tovább foglalkozni, csupán a miniszterelnök úrnak a parlamentben legutóbb tett azon kijelentéséhez kívánunk néhány megjegyzést hozzáfűzni, amely szerint a kormány meg fogja tenni a kellő intézkedéseket arra nézve, hogy a tűzifa áremelkedésének a fogyasztó közönség érdekében határt szabjon. A miniszterelnök úrnak e kijelentését ugyanis több oldalról olyként akarják értelmezni, mintha legnagyobb részben a kereskedelmet terhelné a felelősség a tűzifában beállott áremelkedésért. Ezt a felelősséget pedig a kereskedelem semmiképpen sem vállalhatja. A tűzifában éppúgy, mint a műfában, vagy akár az összes nyersanyagokban kifejezésre jut elsősorban azon általános áremelkedés, amely világszerte csaknem minden árucikknél tapasztalható. Ha pedig a tűzifaárak emelkedése ennek keretét túllépte, úgy ez annak tudható be, hogy hazánk fogyasztásának ellátásához szükséges volt mennyiség hiányzó része külföldi fában nem bocsátott a fogyasztás rendelkezésére azokban az időpontokban, amikor a behozatal szükségessége jelentkezett és bizonyára alkalmas lett volna a túlhajtottan magas belföldi piaci árak némi csökkentésére.

Amennyiben a rendezés olyan formában történék, hogy a kormány a tűzifa árát szabályozza, úgy ennek a szabályozásnak az egyenlő elbánás elvéből folyólag természetesen *a termelő árakból kell kiindulnia*, amint-

hogy hasonlóképpen az egyenlő elbánás elve követeli meg azt is, hogy a kereskedelmi, a gépfavágó és kiskereskedelmi árak megállapításánál ezen foglalkozási ágak kerükltségei és szerény polgári haszna is figyelembe vétessék és ezen foglalkozási ágak beszerzési árainak tekintetbevételével biztosíttassék.

Nem szenvedhet kétséget, hogy a piacon uralkodó bizonytalanságnak véget kell vetni s így elkerülhetetlenné vált az, hogy a kormányzat ebben a nagy horderejű kérdésben végleges rendet teremtsen. Ez — a mi változatlan álláspontunk szerint — az volna, hogy minden, a fent előadottakon túlmenő intézkedések mellőzésével állíttassék helyre a szabad forgalom. Amennyiben azonban a magas kormányzat a szabályozást mégis szükségesnek tartaná, úgy ez a szabályozás — miként ezt már előző évi jelentésünkben is elmondottuk — csak olyan lehet, amely a szembenálló érdekek méltányos összeegyeztetésével számol a hazai fatermelés és fakereskedelem jogos kívánságaival és azok további működését és a forgalomba való bekapcsolódását érdekeik sérelme nélkül lehetővé teszi.

Piaci tűzifaárusítás

A piaci tűzifaárusítás, hazai tűzifakereskedelmünknek ezen fájó problémája — amellyel előző évi jelentésünkben már behatóan foglalkoztunk — az elmúlt évben annyival jutott egy lépéssel közelebb a megoldás felé, hogy a kereskedelem és közlekedésügyi miniszter úr az év vége felé egy újabb rendelettervezetet dolgozott ki. Ámbár ez az újabbi, az érdekeltségekkel és velünk is közölt tervezet az általunk előadott szempontokat teljesen nem is elégíti ki, azokat mégis több vonatkozásban figyelembe veszi s így az a kereskedelem részére az eddiginél megnyugtatóbb megoldást képez. Az új tervezet ugyanis szabatosabban határozza meg a piaci árusítással foglalkozni jogosult őstermelői egyedek fogalmát; honorálja azon előterjesztéseinket is, hogy az őstermelői igazolvány alapján forgalombahozandó mennyiség nyilvántartható és ellenőrizhető legyen és figyelembe

veszi a pénzügyminiszter úrnak azon, szerintünk igen helyes javaslatát, amely szerint az őstermelői jogon folytatott piaci tűzifaárusítás után a forgalmi adót is le kell róni. Az ezen jogon üzött árusítás egyebek között jelenleg azért is annyira sérelmes az erdőbirtokosságra és a legitim kereskedelemre egyaránt, mert amíg ezek a forgalmi adóváltásigot a forgalomba hozott tűzifa után leróják, addig az őstermelői jogon folytatott piaci árusítás kivonja magát a forgalmi adózás kötelezettsége alól. Ezzel szemben viszont a tervezet továbbra is fenntartja az általunk sérelmezett azt a lehetőséget, amely szerint a házalási engedéllyel bírók a tűzifa piaci árusításával is foglalkozhatnak, s ezt a jogosultságot csupán ahhoz a korlátozáshoz fűzi, hogy az engedélyes csak oly mennyiségű tűzifát árúsíthat, amelyet kézi-erővel magával hordani képes. Végül a földművelésügyi miniszter úr javaslatára kiterjeszteni óhajtja az újabbi tervezet a jogosultságot azon törpebirtokosra is, aki saját igavonó állatával más termelvényekkel együtt alkalomszerűen fuvaroz fát a helyi piacra.

Az újabbi tervezetre vonatkozóan előterjesztett beadványunkban ezzel szemben rámutattunk arra, hogy a tűzifával való házalás *contradictio in adiecto*. A fennálló jogszabályok szerint házalási engedély egyáltalában nem adható ki olyan cikkekre, amelynek forgalombahozatalához fuvar, tehát kocsis, ló, vagy segéderő szükséges, már pedig a tűzifa csak így kerül forgalomba. A tervezet által statuált megszorítások pedig — ha azok alkalmasok volnának is arra, hogy a gyakorlatban az igával való tűzifaházalást kizárják, akkor is — így argumentáltunk — azok csupán az országos és heti vásárokon, valamint a napi piacokon való házalásra vonatkoznának. Fennmaradna tehát — mondtuk — továbbra is az engedéllyel bírók számára az a jogosultság, hogy tűzifával a piacokon és vásárokon kívül házalhassanak, ami pedig a fennálló jogszabályokba ütközik és az erdőbirtokosságra és a kereskedőkre nézve legalább is oly sérelmes, mint a piaci árusítás. Ennélfogva ismételtén s nyomaték-

kal kértük azt, hogy a tűzifával úgy a vásári piacokon, vagy azokon kívül való házalás a fennálló jogszabályokra való hivatkozás mellett kifejezetten tiltassék meg. Állást foglaltunk végül azon javaslattal szemben, amely szerint a piacon való árusítási jogosultság, a fentemlített feltételek mellett, a törpebirtokosságra is kiterjesztessék. Ez a kiterjesztés ugyanis — amiként erre rámutattunk — szöges ellentétben áll a rendeletnek azon céljával, hogy csupán az őstermelő által — legyen az mező- vagy erdőgazda — kitermelt fatermékek kerülhessenek forgalomba; de szöges ellentétben állónak jeleztük e kiterjesztést magának az újabbi tervezetnek azon intézkedésével, amely szerint házalás útján csak olyan tűzifát lehet árusítani, amelyet az engedélyes kézierővel magával hordhat. A javasolt intézkedés tehát olyan kivételt statuálna, — mondtuk — amely az őstermelői alapon történő árusítással való visszaéléseknek további tág teret nyitna. Azáltal ugyanis, — így érveltünk — hogy az említett birtokos saját igájával alkalomszerűen is fuvarozhatna, nyilvánvaló jogosultságot nyerne ahhoz, hogy nemcsak saját, hanem idegen termelésű fát is igával hozhasson a piacra, ami pedig ellenkeznék nemcsak az új tervezet rendelkezéseivel, hanem az egész szabályozás rendeltetésével és céljával és a kereskedelem további súlyos károsításával járna.

A tervezet azóta újabb tárgyalás alá nem került; reméljük azonban, hogy a kereskedelmi kormányzat — felismerve az ehhez a kérdéshez fűződő érdekek nagy fontosságát — azt megfelelő szabályozás útján mielőbb végleges megoldáshoz fogja juttatni.

Fűrésziparunk.

Fűrésziparunk az elmúlt évben viszonylag jól volt foglalkoztatva, ami gömbfabehozatalunknak emelkedéséből is megállapítható, de ami természetesen nem jelenti azt, hogy hazai fűrésziparunk teljesítő képességét ezáltal teljes mértékben kihasználni tudta volna. A túlnyomórésztben külföldről importált gömbfa feldolgozására utalt hazai fűrészaink gömbfaellátása ezúttal is *Auszbriából*,

javarészt azonban *Csehszlovákiából* történt, minthogy tiszamenti fűrészzeink elsősorban cseh fa behozatalára vannak utalva; a hozzájuk gravitáló román fűrészgömbfa azon, már ismeretes okból, amely szerint a román kormány a fűrészelt gömbfát prohibítív jellegű illetekkel terheli, a múlt évben sem volt behozható.

Úgy az osztrák, mint cseh gömbfa-kontingens elosztása a kereskedelmi és iparügyi miniszter urak döntése alapján akként történt, hogy a fűrészüzemeknek gömbfában való részesedési aránya megállapítást nyert, és pedig a tiszai fűrészek cseh behozatali kvótája 1938. évi december hó 31.-ig terjedő hatállyal megrögzített formában. A cseh gömbfabehozatal lebonyolítását egyébként a kormányzat egy szövetkezeti szervre bízta.

Az 52.000/1935. számú rendelet alapján — amely tudvalevőleg az egyes iparágakban kötelező legkisebb munkabérek megállapítását rendeli el — az iparügyi miniszter úr a lefolyt évben foglalkozott a hazai fűrészipar legkisebb munkabéreinek megállapítása kérdésével is. Az érdekeltség az idevonatkozó előterjesztésben rámutatott a hazai fűrészipar speciális helyzetére, amely mellett a minimális munkabérek megállapítása bizonyos, figyelemreméltó szempontokból aggályosnak mutatkozik és a szabályozás a múlt év végéig függőben is maradt. A miniszter úr ekkor mégis a minimális munkabérek megállapítása mellett döntött és — a gyáripari érdekeltséggel közösen előterjesztett javaslataink alapján — ez év elején ki is nevezte a bérmegállapító bizottság tagjait; a bizottság azonban csak a jelentésünket követő évben lépett akcióba.

Mielőtt telepes épületfakereskedelmünk kebelbeli szerveinek ténykedéséről beszámolnánk, meg kell emlékeznünk azon fontos szervezeti változásról, amely telepes épületfakereskedelmünk organizációjában az elmúlt évben egyesületünkön belül végbement. A telepes épületfakereskedelem ügyeit ugyanis az eltelt év közepéig javarészt a detailfakereskedelmi szakosztály látta el,

**Telepes fa-
kereskedelmünk
szervei**

amely bár a budapesti és környékbeli telepes fakereskedőket foglalja magában, azonban vidéki helyi csoportjainkkal karöltve, ő intézte a telepes fakereskedelem érdekképviseleti szolgálatát. A múlt év vége felé ez a detailfakereskedelmi szakosztály akkép alakult át, hogy a budapesti és környékbeli szakosztályi tagok megalakították a *»Budapest és környéke telepes épületfakereskedőinek csoportját«*-t azzal a célzattal, hogy ez a csoport — természetesen összhangzásban az általános szakmabeli érdekekkel s közös egyetértésben többi helyi csoportjainkkal — elsősorban a budapesti és környékbeli kereskedelem ügyeit látja el; míg a telepes épületfakereskedelmi szakma *egyetemes* feladatainak elvégzése céljából, ugyancsak a múlt év végével, megalakult a *»Telepes épületfakereskedők szakosztálya«*, amely az összes helyi csoportok, — tehát úgy a budapesti, mint a vidéki helyi csoportok — kiküldötteiből áll.

Az ezen szakosztályba tömörült telepes fakereskedelmünkre az elmúlt évben rendkívül fontos teendők hárultak, ami önként adódik abból, hogy műfabehozatalunk lebonyolítása elsősorban telepes fakereskedelmünk vállain nyugszik, amely a behozott árut közvetlenül a fogyasztó kezekhez juttatja el s így telepes kereskedelmünk illetékes szervei úgyszólván permanenciában voltak s összes akciónkban igen tevékenyen működtek közre.

Telepes fakereskedelmünknek az elmúlt évben is állandó küzdelmet kellett folytatnia nemcsak az árubeszerezésnek nehézségeivel, nemcsak a behozatali korlátozásoknak mind nyomasztóbbá és szövevényesebbé váló rendszabályaival, hanem a bennünket környező termelő államoknak árpolitikája miatt, amely az európai piacokon, különösen a hadi készülődések következtében beállott konjunkturális emelkedést az áraknak felhajtására használta fel. A fogyasztó kezek ezért persze kereskedelmünket akarták felelőssé tenni, amiért is kötelességünknek tartottuk megfelelő tájékoztatásokat kiadni, amelyekben kimutattuk, hogy az áremelkedések kereskedelmünkön

kívül beállott okokból lelik magyarázatukat. Ezt a célt szolgálta — még a detailfakereskedelmi szakosztályunk által — abban az időben publikált tájékoztatás is, amikor a MAFAB-árak a Schillingklauzula folytán felemeltettek, s amely megfelelő árelemzéssel alátámasztva tartalmazta néhány főbb osztrák provenienciájú cikknek az áremelkedés folytán kialakult árát.

Ezek a tetemesen felemelt árak azonban ennek megfelelő piaci árakká mégsem alakultak ki, mert a telepés épületfakereskedők közötti romboló árversengés — dacára a behozatal és a beszerzés fokozódó nehézségeinek és dacára az áremelkedéseknek — szakadatlanul tart tovább.

Mi ezzel a sajnálatos jelenséggel szemben feladatunknak csak azt tekinthetjük, hogy támogatólag, serkentőleg és buzdítólag lépünk fel abban az irányban, hogy ezen áldatlan versengés megfelelő szervezettséggel kiküszöböltessék. Ebben az irányban az évéből létesült, de *egyesületünktől teljesen különállóan működő* permanens bizottság: a Vidéki Detailfakereskedők Érdekvédelmi Központi Bizottsága az elmúlt évben is igen üdvös tevékenységet fejtett ki és sikerült is számos helyen a verseny meggátlását szolgáló megállapodásokat létesíteni. Az ezen megállapodások keretén belül előálló viták elintézésére hivatott zsűrik az elmúlt évben is több ízben ültek össze és közbelépésükkel számos ízben sikerült a nézeteltéréseket kiegyenlíteni. Az a meggyőződésünk, hogy ezen az úton haladva, sikerülni fog a változatlanul tartó ezen romboló konkurrenciának vadhajtásait lenyesni és ezzel az amúgy is annyi bajjal és nehézséggel küzdő telepés fakereskedelmünket egy nyugodtabb és biztosabb mederbe terelni.

Helyi csoportjaink működésünk lefolyt esztendejében is derekasan kivették részüket egyesületünk munkájából és elismerésreméltó módon töltötték be azt a szerepet, amely nekik a csoportok megalakulásával szánva volt, s amely abban állott, hogy a csoportok helyi érdekei kép-

**Helyi
csoportjaink**

viseletén kívül — azokat összhangzásba hozva a szakma egyetemes érdekeivel — a fakereskedelmünket érdeklő összes kérdésekben velünk együttműködjenek. Evégből vidéki helyi csoportjainkkal állandó kontaktusban voltunk, számos ülésükön képviselve voltunk, viszont helyi csoportjaink állandó érintkezést tartottak fenn egymással és megtárgyalták a telepés fakereskedelmi szakma közös érdekű ügyeit.

Telepes szakosztályunk, annak megalakulása után helyi csoportjainktól kapta azokat az irányításokat és javaslatokat, amelyek a telepés fakereskedelem szempontjából érvényesítendők voltak. Ezen javaslatok közül kiemeljük a Fabehozatali Intézetnél a behozatali engedélyezés és elosztási rendszerrel kapcsolatban tett előterjesztéseinket, amelyekről fennebb már beszámoltunk. Itt tartjuk felemlítendőnek azt is, hogy több vidéki helyi csoportunk kezdeményezésére, e csoportok vezetőségei a termelői és nagykereskedői érdekeltség képviselőivel az elmúlt évben számos ízben beható tanácskozásokat tartottak abból a célból, hogy az ügyleteknek a mai nehéz viszonyok között különösen kívánatos síma lebonyolítását lehetővé tegyék. E tekintetben vidéki helyi csoportjainknak egy jelentékeny része rendezte az áruszállításoknál felmerülő kifogásolások elintézésének kérdését és evégből — azonban egyelőre csupán a román származású faanyagok eladóival — megfelelő, döntő bírói (arbitér-i) megállapodás jött létre, amelyet a gyakorlatban számos ízben vettek igénybe. Ugyancsak az eladói érdekeltség ezen részével létesült továbbá egy olyan barátságos megállapodás, amely rendezte az ügyleti lebonyolítás egyes részleteinek : a kiegyenlítés, a behozatal lebonyolításával kapcsolatban felmerülő költségtételek felszámíthatóságának, stb. kérdését.

Szakosztályaink

Fatermelő és fanagykereskedői szakosztályunk a lefolyt esztendőben is igen serényen működött. Mindazok a kérdések, amelyek a behozatali forgalomban felmerültek, e szakosztályunkban is beható megvitatás tárgyát képezték, főleg a román és cseh viszonylatokban, amelyekre

tett és fent tárgyalt előterjesztéseinkhez a javaslatokat a szakosztályunktól kaptuk meg és az evégből tartott tárgyalásokon a szakosztály kiküldöttei is mindenkor résztvettek. Ugyancsak tevékenyen vettek részt a szakosztály kiküldöttei a MAFAB-tárgyalásokon és elismerésméltó módon támogatták kiküldötteink munkáját.

Ügynöki szakosztályunk — amely egyesületünknek az ügynöki karhoz tartozó tagjait foglalja magában — az elmúlt évben is minden alkalommal, amikor az ügynökök és bizományosok érdekei külön állásfoglalást tettek szükségessé, képviselte az ügynöki karnak jogos kívánságait.

A m. kir. Államvasutak forgalma a konjunkturális javulás folytán a lefolyt évben örvendetes emelkedést mutat, amennyiben a forgalom elérte az 1927. évi teljesítménynek közel 80%-át, s MÁV pénzügyi eredménye is ennek megfelelően az elmúlt gazdasági évben már sokkal kedvezőbben alakult, mert a deficit az 1934/35. évi 64 millió pengőről 44 millió pengőre esett vissza, sőt az 1936/37. gazdasági év első hónapjai már felesleget is mutatnak ki. Mindazonáltal ez a helyzet sem tette még lehetőséggé egy átfogó, közgazdasági szempontokhoz igazodó tarifapolitikának érvényesítését. Ily körülmények között tehát csakis a már meglevő díjszabási kedvezmények fenntartására lehetett törekedni.

Díjszabási
ügyek

Ezek között elsősorban a *hazai fűrészekbe menő gömbfára* nézve fennálló kedvezményt sikerült az eltelt évben is érvényben tartani. Ezen kedvezménynek azon cégekre való kiterjesztése érdekében, akik az ehhez szükséges feltételeket megszerezték, az elmúlt esztendőben is több ízben közbenjártunk.

Ugyancsak fenntartatott a *belföldi tűzifára* nézve biztosított szállítási díjkedvezmény is, amely annak a múlt év augusztus végével beállott lejártá előtt, egyévi időtartamra meghosszabbíttatott.

Bár nem szorosan díjszabási kérdés, ki kell röviden térnünk itt a sokat vitatott *kövezetvám* ügyére. Erre nézve a m. kir. Államvasutak a múlt évben tartott tarifa-ankéten

azt a javaslatot terjesztették elő, hogy a városi kövezetvám és a vasúti díjszabási mellékletékek egy része — kivéve a fekbért, kocsiálláspénzt, az utánmérlegelés és utánszállítás, valamint az adók bevallásáért járó díjat — átalányoztassék olykép, hogy a helyhatóságoknak járó kövezetvámokat a vasút évi átalányösszegben megváltaná és a mellékletékek túlnyomórészét elengedné. Ilyenmódon a vámengedélyeseknek fizetendő kövezetvám-megváltás és az elengedett mellékdíjakból előálló kiesés körülbelül 10 millió pengőt tevő összegét azután a vasút külön díj formájában az összes vasúti szállítmányokra hárítaná át. Ez az egységes külön díj 100 kg-kint 7 fillért, tömegküldeményeknél pedig 5 fillért tett volna ki. Ez az igen megszívlelendő reform-javaslat azonban — amelynek tárgyalásában mi is résztvettünk — dacára annak, hogy a mozgalmat a gazdasági körök erőteljesen támogatták, mindeddig nem került megvalósításra.

Szabványosítás

A Magyar Szabványügyi Intézettől — amely tudvalevőleg a közszállításoknál alkalmazásba jövő egységes előírások (szabványok) megállapítására van hivatva — annak szakbizottsága útján — felhívást nyertünk a *fenyőfaanyagok minőségi szabványai* tervezetének kidolgozására. E felhívás folytán e szabványtervezetre vonatkozó javaslatainkat el is készítettük, többrendbeli tárgyalás után a szakbizottság javaslatainkhoz, némi változtatásokkal, hozzá is járult; a javaslatok azonban jelentésünk évében még nem emelkedtek szabványok erejére.

Ugyancsak résztvettünk a faanyagokra vonatkozó országos szabványok elnevezését (nomenklaturáját) és értelmezését tárgyzó általános határozmányok megállapításánál, végül a *parketta-deszkácska* szabványaira vonatkozó javaslatok tárgyalásánál is, amelyek a folyó évben szabványokká váltak.

A „FAKSz“

Az Országos Falusi Kislakásépítési Szövetkezet, amelynek hivatása, mint ismeretes, elsősorban a szegénysorsú falusi kisembereket, másodsorban más kisexistentiákat

hozzásegíteni ahhoz, hogy családi otthonukat megépíthessék, az elmúlt évben is folytatta tevékenységét, azonban kizárólag azokból az összegekből, amelyek a korábban engedélyezett kölcsönökből befolytak. A FAKSZ ebbeli akciója tehát az elmúlt évben is aránylag szűk keretek között mozgott. A FAKSZ az 1936. évben 750 egyén részére kereken *1 millió pengő* erejéig nyújtott anyaghitel formájában új házipítési kölcsönt, melyből kereken *720.000 pengő értékű anyagot szolgáltatott ki* az akció megindításakor közbenjárásunkra abba belevont fakereskedőink és csupán 280.000 pengő érték a FAKSZ-nak anyagtelepei. (Az akció megindítása óta eltelt 10 év alatt folyósított 50-6 millió pengő anyaghitelből 44-8 millió pengőt láttak el a fakereskedők, tehát az egész hitelnek 80-5%-át.) Ámbár a FAKSZ-akció keretei meglehetősen összehúzóultak, mégis hangsúlyozottan fel kell hívunk tagtársaink figyelmét arra, hogy a FAKSZ-szal annakidején létesített szerződéseiket továbbra is tartsák fenn s óvadékaikat tehát ne kérjék vissza, minthogy az egyenlő hatályú a szerződés megszüntetésével. Eltekintve ugyanis attól, hogy kilátás van arra, hogy a FAKSZ tevékenységének köre ki fog bővülni s már ez is azt involválná, hogy a szerződések továbbra is érvényben maradjanak, a szerződés megszüntetésével hatályát veszítené az a rendelkezés is, amely szerint a FAKSZ abban a körzetben, ahol szerződéses kereskedők vannak, anyagtelepeket nem állíthat fel. Az akció korlátolt terjedelme folytán az elmúlt évben sem mutatkozott szüksége annak, hogy a kiszolgáltató anyagok árai tekintetében a FAKSZ-szal külön megállapodást létesítsünk, mert a FAKSZ, a megokolt árfelszámításokat mindenkor elfogadta — aminthogy általában kereskedőink minden jogosult kívánságát, elismerésreméltó módon, mindig a legnagyobb előzékenységgel és megértéssel figyelembe vette. Nem merült fel továbbá szüksége annak sem, hogy egyes túlzott árkövetelések esetében a FAKSZ vezetőségével való megállapodás értelmében egyesületünk közbelépjen.

Az „OHE”

A kereskedelem és ipar autonóm hitelvédelmi szerve : az Országos Hitelvédő Egylet legutóbb közreadott kitűnő jelentése — amely oly plasztikus, összefoglaló képet nyújt gazdasági életünknek úgyszólván minden megnyilvánulásáról — az idén is arról számol be, hogy a fizetésképtelenségi esetek száma csökkent, ami egymagábanvéve még nem jelenti gazdasági életünknek regenerálódását, hanem inkább arra vall, hogy hiteléletünk még mindig a stagnáció állapotában van. Igen megnyugtató mégis az OHE jelentése szakmánkat illetőleg, mert e szerint a *kereskedelemre* eső összesen 652 fizetésképtelenségi esetből a *fa- és bútorszakmára együttvéve* összesen csak *hat* eset, tehát 1% esik és ugyanez az eloszlási arány a kereskedelmi inzulenciák 17.1 millió pengőt tévő összpaszívuma és az abból a *fa- és bútorszakmára együttvéve* jutó 172.000 pengő passzívum között. Ezen adatok csak azt igazolják, hogy a szakmánk tengelyét alkotó fakereskedelem egészséges alapokon nyugszik. Az OHE egyébként az elmúlt esztendőben is igen eredményes tevékenységet fejtett ki, ami elsősorban az intézmény élén álló kiváló elnökségnek és a kitűnő ügyvezetésnek tudandó be.

Fakereskedelmi
szaktanfolyam

Az egyesületünk által alapított fakereskedelmi szaktanfolyam az elmúlt évben ünnepelte harmincesztendős fennállását, amely alkalomból a tanfolyam ünnepélyes megnyitásán a Kereskedelmi Akadémia vezetőségén kívül, egyesületünk képviselőjében főtitkárunk, továbbá a szakma több tagja és a szaksajtó képviselői is megjelentek. A szaktanfolyam ünnepélyes megnyitásán *dr. Tomasovszky Imre* miniszteri tanácsos emelkedett hangú ünnepi beszédében méltatta a szaktanfolyam jelentőségét, amely az összeomlás óta csak emelkedett, mert Trianon óta fokozottabb fontossággal bír az, hogy a szakmabeli fiatal generáció nemcsak szakismereteit, hanem gazdasági tájékozottságát is gyarapítsa. A szaktanfolyam fenntartásáért elismerés illeti meg a Kereskedelmi Akadémia vezetőségén kívül, annak nagyérdemű igazgatóját *dr. Heinrich*

Jánost, aki a tanfolyam fenntartása érdekében oly önzetlenül fáradozott, továbbá azokat a vállalatokat, amelyek a tanfolyam fenntartásához alkalmazottaiknak beiratása útján a költségekhez hozzájárultak s — last but not least — azokat a kitűnő tanerőket is, akik nagy buzgalommal és szeretettel működtek a tanfolyam előadói gyanánt.

A társérdekképviselletekkel való kooperációnkat illetőleg elsősorban a *Fakereskedelmi Csarnokról* kell szólnunk — bár a vele való együttműködésünk nem szorosan vett érdekképviseleti alapon történik — amellyel a lefolyt esztendőben is testvéri közösségben voltunk. A Fakereskedelmi Csarnok azt a feladatát, hogy a szakma tagjai részére állandó találkozási helyül és otthonul szolgáljon, működésünk lefolyt esztendejében a viszonyok következtében lényegesen összeszűkült keretek között, de teljes mértékben betöltötte. A »Csarnok« továbbra is megfelelt abbeli rendeltetésének, hogy az állandó együttlét útján közvetlenül váltsa ki a szakma tagjaiból óhajaikat és kívánságaikat és ezeket közvetlenül juttassa el egyesületünkhöz, a szakma érdekképviselőjéhez. A Csarnok által az állandó összetalálkozásra nyújtott lehetőség ezenkívül nagyban hozzájárult a szakma tagjai közötti összetartozandóságnak és kari szolidaritásnak ápolásához, amelyre a mai válságos időkben szakmánknak mindennél nagyobb szükség van. Külön ki kell emelnünk a Fakereskedelmi Csarnok ifjúsági csoportjának elismerésreméltó tevékenységét, amellyel lendületet adott a szakma belső életének — egyebek között — azáltal is, hogy igen magas színvonalon álló előadásokat rendezett.

Szoros kontaktust tartottunk fenn a lefolyt évben is a társérdekképviselletekkel és e tekintetben elsősorban a *Budapesti Kereskedelmi és Iparkamaráról* kell megemlékeznünk, amely a szabad kereskedelem elvéért mindenkor bátran és önérzettel síkra szálló magatartásával irányt mutatott a kötött forgalom nyomasztó korlátai között élő kereskedelmünknek. Emellett azonban megértéssel és ügyszeretettel karolta fel az egyesületünk

**Együtt-
működésünk**

által képviselt szakmának minden mozgalmát és azokat mellénkállásával eredményessé tenni igyekezett.

A *Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségével* való kooperációnk, már tagsági kötelékünk révén is a barátság jegyében alakult és a GyOSz közösérdekű ügyeinket mindenkor szokott erélyével és céltudatosságával képviselte. Az *Országos Erdészeti Egyesület*, s annak illusztris elnöksége és eminens ügyvezetősége értékes segítséget nyújtottak nekünk a fatermelést érintő összes akcióinkban.

A többi társérdekképviseltek általános érdekű mozgalmaihoz mindenkor csatlakoztunk.

Kedves kötelességet teljesítünk akkor, amidőn társérdekképviseleteinknek a nekünk és ügyeink számára nyújtott támogatásért őszinte köszönetünket nyilvánítjuk.

Szakvélemények

Mint szakvéleményt nyilvánító testület, a lefolyt évben is igen erősen igénybe voltunk véve, úgy bíróságok, mint hatóságok részéről, amely megkereséseknek mindenkor a legnagyobb lelkiismeretességgel és pontossággal igyekeztünk megfelelni. Ezenkívül tagjaink számára is számos esetben szolgáltatunk ki igazolásokat és tanúsítványokat.

Választott bíróságunk

Választott bíróságunk a lefolyt esztendőben is az ezen intézmény létesítése alkalmával kijelölt keretek között működött. Bíróságunk csakis jelentősebb és főleg szakszerű megítélést igénylő jogvitákban vétetett az elmúlt évben is igénybe, amely igénybevétel számbelileg nem volt jelentős, ami abban az általános jelenségben leli magyarázatát, hogy a forgalomnak a kötött gazdálkodás óta beállott csökkenése következtében a perek száma általában — így a rendes bíróságok előtt is — jelentékenyen alább szállott. Nem szenvedhet azonban kétséget, hogy ezen átmeneti jelenség dacára intézményünket fenn kell tartani, mert bizonyos, hogy rendes bíróságaink a mi választott bíróságunk elé kerülő perek megítéléséhez megkívántató szakértelemmel nem rendel-

keznek, nem szólva arról, hogy a rendes bíróságok ítékezésének tempója, még a forgalom csökkenése mellett is meglehetősen vontatott, viszont a választott bírósági döntések egyik legfőbb előnye éppen a jogvita elintézésének gyorsaságában áll. Választott bíróságunk igénybevételehez azonban továbbra is az szükséges, hogy a felek magukat a bíróság döntésének alávéssék, amiért is ismételten figyelmükbe kell ajánlanunk tagtársainknak ezen intézményünk felkarolását és kérnünk kell őket arra is, hogy a választott bíróság hatáskörének megalapozása céljából megkívánt alávetési záradékot — a melynek mintáját tagtársainknak minden évben megküldjük — kötesekbe változatlanul vegyék fel.

Irodánk igénybevétele működésünk esztendejében rendkívüli mértékben megnövekedett s ügyszorgalmunk ennél fogva jelentékenyen emelkedett.

A Neubauer Vilmos ny. főfelügyelő vezetése alatt álló tarifaügyi irodánk a lefolyt évben is a bevált módon látta el a teendőit.

Áttérve már most egyesületünk belső életére, mindekelőtt jelentjük, hogy tagjaink száma 854-re szaporodott fel, amiben megnyugtató jelét látjuk annak, hogy kartársaink felismerik annak a szükségességét, hogy egyesületünk kebelében tömörülve, a szakma érdekképviselői szolgálatának eredményességét biztosítsák. A halál az elmúlt évben is, sajnos, sok áldozatot követelt a maga számára. Eltávozott körünkben egyesületünknek egyik nagytekintélyű, oszlopos s hosszú éveken át volt alelnöke: Scheiber Endre, aki koncepciózus elméjével, szervező erejével nemcsak vállalatát fejlesztette naggyá s szerzett annak, s azon keresztül történeti Magyarország faiparának és kereskedelmének európai hírnevet, hanem iniciatív, iránytmutató tevékenységével annakidején egyesületünk ügyeinek előbbrevitelében is kiváló érdemeket szerzett. Elvesztettük továbbá ugyancsak egyik régi barátunkat: Fürst Lászlót, továbbá békebeli legjelentősebb fatermelő

Irodánk

Egyesületünk
belső élete

vállalataink egyikének volt társtulajdonosát: *Greiner Gyulát*, valamint hű és lelkes tagtársunkat: *Korvin Lajost*, ezenkívül ügybuzgó hívünket: *Kálnay Bélát*, s végül *Ehrenwald Mór*, *Grosz Zoltán* (Gyoma), *Grünhut József*, *Győrffi Mór* és *Rosenberg Pál* (Tab) kedves tagtársainkat. Azt indítványozzuk, hogy elhunyt tagtársaink elvesztése fölött érzett fájdalmas részvétünknek a t. közgyűlés jegyzőkönyvileg adjon kifejezést.

Financiális ügyeink

Financiális ügyeink állásáról a külön előterjesztendő zárszámadások adnak felvilágosítást. Ez zárszámadásaink szerint kiadásainkat bevételeinkkel sikerült ugyan egyensúlyban tartani, ez azonban, ebben az évben is, nem csekély részben azon tagtársainknak volt köszönhető, akik a rendes tagsági díjon túlmenő hozzájárulásaikkal biztosították azt, hogy egyesületünk felszaporodó teendőivel, a legnagyobb takarékoskodás mellett is, egyenes arányban növekvő kiadásainkhoz a szükséges fedezet előteremthető legyen. Kötelességünknek tartjuk illető tagtársainknak ehelyütt is ügyszeretetükért és áldozatosságukért őszinte köszönetünket nyilvánítani. Pénzügyi helyzetünk azonban még korántsem nevezhető olyannak, hogy egyesületünk működését egy biztos anyagi bázison fejthesse ki, ami annak a sajnálatos jelenségnek tulajdonítható, hogy tagdíjbevételeink, ha valamivel szaporodtak is, úgy az elmúlt évben is az előirányzott mértéken alul maradtak. Ennek oka egyrészt abban is keresendő, hogy helyi csoportjaink — egyes dicséretreméltó kivételektől eltekintve — általában nem látják el a tagsági díjak behajtásának reájuk hárított teendőit a megkívánható eréllyel, de főleg a megkívánt ügyszeretettel. A ki nem elégítő anyagi eredményt azonban végeredményben azon tagtársaink magatartásában kell keresnünk, akik az egyesületünkkel szemben tartozó kötelességeik teljesítését elhanyagolják. Már pedig mondanunk sem kell, hogy egyesületünk a mai küzdelmes és nehéz időkben reá háruló súlyos feladatokat csak akkor tudja eredményesen ellátni és csak akkor tudja a szakmával szemben vállalt kötelességét teljesíteni,

ha viszont az összes tagtársak eleget tesznek vele szemben vállalt kötelezettségeiknek. Ezért tehát ismételten és nyomatékkal kell kérnünk illető tagtársainkat, hogy róják le köteles tartozásaikat, ami anyagi áldozatot igazán nem jelent számukra s jussanak annak a felismerésére, hogy csak így tudják lehetővé tenni azt, hogy egyesületünk, erőinek teljes latbavetésével állhasson értük és a szakmáért sorompóba.

Alapszabályaink 29. §-a értelmében mandátumunk lejárván, az elnökség, tisztikar és választmány és a számvizsgáló bizottság tagjai a t. Közgyűlés által újból megválasztandók lesznek; megválasztandók lesznek továbbá a választott bírói tanács tagjai is.

Nem végezhetjük be jelentésünket anélkül, hogy őszinte köszönetet ne mondjunk úgy a napi-, mint a szak-sajtónak azért az értékes és önzetlen támogatásért, amellyel a szakma és egyesületünk ügyeit mindenkor felkarolták nemcsak azáltal, hogy hű krónikásai voltak a szakmai élet minden megnyilvánulásának, hanem hogy mozgalmainkat és törekvéseinket szakavatott tolluk hatályos erejével is alátámasztották.

Amidőn megbízatásunkat a t. tagtársaink kezébe ezennel visszatesszük, kérjük, hogy jelentésünket tudomásul venni és a zárszámadás, valamint a költségvetés letárgyalása után a felmentvényt úgy nekünk, mint a számvizsgálóbizottságnak megadni méltóztassék.

Budapesten, 1937. évi június hó 22. napján.

Az igazgató-választmány

Zárszámadás az 1936. évről

Bevétel	P	f	Kiadás	P	f
Tagdíjak, hozzájárulások és egyéb bevételek	30.694	02	Adó	141	40
Egyenleg	456	42	Lakbér és fűtés-világítás	2.865	66
			Telefon	1.425	73
			Fenntartási költség	173	39
			Hírlapok, szaklapok, tarifák	1.297	83
			Postaköltség és ptkptári díj	841	29
			Incasso és behajtási költség	1.549	25
			Rendkívüliek	322	31
			Személyzeti fizetések és kiadás	19.262	36
			Berendezési tárgyak és utazás	892	60
			Nyomatvány és írószer	2.378	62
Összesen ...	31.150	44	Összesen ...	31.150	44

Budapest, 1936. december 31.

Megvizsgáltuk és rendbenlevőnek találtuk:

Budapesten, 1937 június 21-én.

Breitner Elek s. k. Mautner Viktor s. k. Tauszig Tibor s. k.

Költségvetés az 1937. évre

Bevétel	P	Kiadás	P
Tagsági díjak- és hozzájárulásokból ...	24.000	Tiszti fizetések és személyi kiadások ...	20.000
Egyéb bevételek	6.500	Lakbér	2.500
		Világítás és fűtés	500
		Hírlapok, szaklapok, tarifák	1.100
		Postaköltségek	1.000
		Nyomtatványok, írószerek	2.000
		Fenntartási költség	400
		Telefon	1.800
		Rendkívüli és egyéb kiadások	1.200
Összesen ...	30.500	Összesen ...	30.500

**A MAGYAR FATERMELŐK,
FAKERESKEDŐK ÉS FAIPAROSOK ORSZÁGOS EGYESÜLETE
TISZTIKARA :**

Elnök :

Vuk Gyula

Alelnökök :

Haasz Emil
Dr. Hódos Béla
Löbl Marcell

Polgár Lipót
Sonnenfeld Lajos
Strausz Jenő

Szőke Zsigmond

A VÁLASZTMÁNY TAGJAI:

1. Választottak :

Balassa József (Hódmező-
vásárhely)
Benedek Sándor
Bettelheim Ottó
Dr. Biedl Samu (Szeged)
Burger Zsigmond (Nagytétény)
Cilcer Aladár
Diamant Izidor
Engel Zsigmond
Faragó Vilmos
Fischer Henrik
Fodor Ferenc
Földes Ármin
Földes Ö. Ede
Gáspár Fülöp
Gellért Lajos
Gergely István
Glasner Gyula
Glück Miksa (Miskolc)
Greiner Sándor
Grosz Nándor
Günsberger Jenő (Szombat-
hely)
Gyürk István
† Haasz Ferenc
Haasz Róbert
Hecht Lipót
alsódomborui Hirschler Rezső
Kenedi Oszkár

Kertész Ernő
Kolos Emil
Konti Imre
Kopstein Andor
† Korvin Lajos
Königsberg Dezső (Kaposvár)
Köves József
Kurzweil Marcell
Leimdörfer Ármin
Méhes Aladár
Milch Oszkár
Neuberger József
Neumann Sándor
Németh Ferenc
Nussbaum Marcell
Oláh Miklós (Székesfehérvár)
Polacsek János (Monor)
Rényi Oszkár
Révész Béla
Rusz Károly (Békéscsaba)
Sas Lajos (Dombóvár)
Schreiber Jenő (Pécs)
Schreiber Sándor (Mátészalka)
Sebestyén László
Silbermann Sándor
Singer Oszkár
Spiegel Menyhért
Spitz Imre
Stark Adolf

Dr. Stark Béla (Nyiregyháza)
Steiner Leó
Steiner Sándor
Stern Leó
Szabó Vilmos
Szilasi Pál
Dr. Tauber Jakab

Teltsch Árpád
Turóczi Sándor
Vajda Ignác
Vas Arthur
Vágó Jenő
Véssey Ferenc
Winter Ernő

Igazgató : *Pénztáros :* *Ellenőr :*
Gábor Antal Dr. Schanzer Pál Faragó Lajos

A számvizsgáló-bizottság tagjai :

Breitner Elek
Mautner Viktor
Tauszig Tibor

2. Helyi csoportjaink kiküldöttjei :

Adler Ignác (Cegléd)
Balla Miklós (Balatonszántód)
Bleyer Jenő (Lovasberény)
Fodor Oszkár (Albertiírsa)
Glück Miksa (Miskolc)
Krausz Emil (Forróéncs)

Kürtös Lajos (Kisujszállás)
Lauer Sándor (Gyula)
Rabin Zoltán (Siófok)
Schwartz Mór (Pécs)
Stark Jenő (Debrecen)
Wagner József (Gyoma)

3. Fakereskedelmi Csarnok kiküldöttjei :

Beck Dezső
Haasz Zsigmond
Horovitz József
Juhász István
Kozma Árpád
Lévai Elemér
Liban Manó

Márer Arnold
Milch Kornél
Ormai Félix
Orován Mór
Stark Jenő
Trosztler Emil

A VÁLASZTOTT BÍRÓI TANÁCS TAGJAI

Balassa József	Milch Kornél
Beck Dezső	Milch Oszkár
Benedek Sándor	Neuberger József
Bettelheim Ottó	Neumann Sándor
Dr. Biedl Samu	Németh Ferenc
gyulai Czinczár Dezső	Oláh Miklós
Diamant Izidor	Orován Mór
Donáth József	Polacsek János
Engel Zsigmond	Polgár Géza
Ernszt Emil	Polgár Lipót
Faragó Lajos	Pollák Gyula
Faragó Vilmos	Radványi Ernő
Fein Ármin	Reiner Adolf
Földes Ármin	Rényi Oszkár
Földes Ö. Ede	Révész Béla
Frank Zsigmond	Dr. Schanzer Pál
Gábor Antal	Schreiber Jenő
Gáspár Fülöp	Schreiber Sándor
Gesmay Lipót	Sebestyén László
Glasner Gyula	Dr. Simon István
Greiner Sándor	Singer Oszkár
Grosz Nándor	Sonnenfeld Lajos
Haasz Emil	Spitz Imre
† Haasz Ferenc	Spiegel Menyhért
Haasz Róbert	Stamberger Jenő
Haasz Zsigmond	Stark Adolf
alsódomborui Hirschler Rezső	Steiner Leó
Dr. Hódos Béla	Steiner Sándor
Juhász István	Stern Leó
Dr. Kálmán Sándor	Strausz Jenő
Kertész Ernő	Szabó Vilmos
Kolos Emil	Szőke Zsigmond
Konti Imre	Dr. Tauber Jakab
† Korvin Lajos	Teltsch Árpád
Kozma Andor	Teplánszky Ede
Köves József	Turóczy Sándor
Kurzweil Marcell	Vajda Ignác
Laufer Sándor	Vas Artur
Leimdörfer Ármin	Vágó Jenő
Dr. Lengyel Mihály	Vágó Rezső
Lévai Elemér	Vámos László
Löbl Marcell	Véssey Ferenc
Lusztig Károly	Vuk Gyula
Márer Arnold	Winter Ernő
Márer Benő	Wirthl Jenő

HELYI CSOPORTJAINAK ELNÖKSÉGE ÉS TISZTIKARÁNAK NÉVJEGYZÉKE.

I.

BUDAPEST és KÖRNYÉKE (III. körzet) TELEPES ÉPÜLETFAKERESKEDŐINEK CSOPORTJA.

Elnök :

Kurzweil Marczell

Alelnökök :

Fischer Henrik

Leimdörfer Ármin

A végrehajtóbizottság tagjai :
(az alkörzetek vezetői)

Friedmann Zoltán, az I. sz. alkörzet vezetője,

helyettese : ifj. Fischer Henrik,

Grosz Nándor, a II. sz. alkörzet vezetője,

Burger Zsigmond, a III. sz. alkörzet vezetője,

helyettese : Weisz Emil,

Dicker József, a IV. sz. alkörzet vezetője,

helyettese : Hirschfeld Lipót,

Ehrenwald Richard, az V. sz. alkörzet vezetője,

helyettese : Timár Henrik,

Klopfer Imre, a VI. sz. alkörzet vezetője,

Stráusler Lajos (Pécel), a VII. sz. alkörzet vezetője

helyettese : Bauer Lajos (Rákoscsaba),

Hollós József, a VIII. sz. alkörzet vezetője,

helyettese : Burger Imre,

Korvin Lajos,† a IX. sz. alkörzet vezetője,

helyettese : Simon Gyula,

Kozma Árpád, a X. sz. alkörzet vezetője,

helyettese : Vaskó Siegfried,

Czinner János, a XI. sz. alkörzet vezetője,

Wald Hermann, a XII. sz. alkörzet vezetője,

helyettese : Oblath István,

Gábor Antal, a XIII. sz. alkörzet vezetője,

helyettese : Tauszig Tibor,

Spiegel Menyhért, a XIV. sz. alkörzet vezetője,

helyettese : Silbermann Sándor.

Keményfa Csoport : Haas Róbert.

Iroda-vezető : Székács György.

II.

FELSŐ-DUNÁNTÚLI CSOPORT

Székhelye : Győr.

Elnök :

Radványi Ernő (Győr).

Társelnök :

Oláh Miklós (Székesfehérvár).

Ügyv.-alelnök :

Vámos László (Székesfehérvár).

Alelnökök :

Günsberger Jenő (Szombathely).

Rehberger Márton (Csorna).

Titkár :

Biringer János (Győr).

Ellenőr :

Trostler Oszkár

Választmány :

Balla Miklós (Szántód)	Jannovits Jenő (Soponya)
Biringer Árpád (Celldömölk)	Leipnicker Imre (Enying)
Biringer Endre (Kapuvár)	Lessinger Ottó (Celldömölk)
Bleyer Jenő (Lovasberény)	Mayer Endre (Mór)
Breuer Samu (Celldömölk)	Müller Fülöp (Sopron)
Deutsch Adolf (Sárbogárd)	Moskóczy Ervin (Győr)
Deutsch Aladár (Székesfehérvár)	Németh Lajos (Csorna)
Deutsch Miksa (Kápolnásnyék)	Németh Zoltán (Pápa)
Frankl Ferenc (Kőszeg)	Rabin Zoltán (Siófok)
Friebert József (Beled)	Róth Ede (Ercsi)
Friebert Miksa (Pápa)	Sebestyén Aladár (Pápa)
Goldsmann Gyula (Lepsény)	Schutzengel Ferenc (Komárom)
Hermann Sándor (Bicske)	Wirthl Jenő (Győr)

III.

ALSÓDUNÁNTÚLI CSOPORT.

Székhelye : Pécs.

Elnök :

Schreiber Jenő (Pécs).

Alelnökök :

Eppinger Izsó (Nagykanizsa),
Königsberg Viktor (Kapos-
vár),Sas Lajos (Dombóvár),
Dr. Simon István (Kapos-
vár).

Titkár :

Dr. Steiner László (Pécs).

Pénztáros :

Pajor Dénes (Pécs).

Ellenőr :

Kertész Imre (Pécs).

Választmány :

Bing Elemér (Barcs),
Breiner Adolf (Zákány),
Bruck Sándor (Pécs),
Burits Pál (Nagyatád),
Dénes Gyula (Vajszló),
Diamant Jenő (Pécs),
Dukász Ferenc (Nagykanizsa),
Engel Alfréd (Szekszárd),
Engel László (Magyarboly),
jánosi dr. Engel Róbert (Pécs),
Fleischer Ödön (Szekszárd),
Frank Gyula (Kiskorpád),
Frank Zoltán (Balatonboglár),
Fuchs Károly (Szigetvár),
Gazda Ede (Pécs),
Gebauer Tivadar (Szentlő-
rinc),
Glöckner Izidor (Magyarszék),
Gráf Márton (Pincehely),
Heszberger Ferenc (Villány),
Hoffmann Izsó (Wien)
Özvegy Hoffmann Mórné
(Keszthely),
Kardos Izsó (Barcs),
Kedves József (Pécs),

Kertész Károly (Pécs),
Königsberg Dezső (Kaposvár),
Kun Nándor (Keszthely),
Laufer László (Babócsa),
Lenkei Pál (Marcali),
Lehner Árpád (Bátaszék),
Lőwy Pál (Pécs),
Müller Imre (Nagykanizsa),
Puskás Artur (Balatonboglár),
Ringwald Márk (Sásd),
Dr. Sas István (Dombóvár),
Sándor Imre (Tamási),
Schlesinger Zoltán (Kaposvár),
Schreiber Szigfried (Pécs),
Schwarcz Béla (Nagydorog),
Schwarcz Mór (Pécs),
Singer László (Szigetvár),
Spitzer Marcell (Siklós),
Stern Adolf (Tolna),
Szatucsek János (Komárváros),
Vida Aladár (Siklós),
Walder Mihály (Tamási),
Weiss Ödön (Mágocs),
Wirth Ödön (Balatonszent-
györgy).

IV.

DUNA-TISZAKÖZI CSOPORT.

Székhelye : Kecskemét.

Elnök :

Sebestyén László (Kiskunfélegyháza).

*Társelnökök :*Kozma Andor (Kecskemét),
Kovács János (Szolnok),Schwartz Ferenc (Kiskunha-
las).*Alelnökök :*Adler Ignác (Cegléd),
Gellért Jenő (Jászapáti),
Neuberger Ignác (Jászberény),Pollacsek János (Monor),
Sugár Adolf (Szolnok).*Titkár :*

Kozma Endre (Kecskemét).

Pénztáros :

Kerekes Sándor (Abony).

*Választmány :*Adler Ignác (Kiskunhalas)
Bender Mihály (Tápiószéle)
Berger Gábor (Pilis)
Breuer Miklós (Újszász)
Csillag Béla (Vezseny)
Dömötör Sándor (Kecskemét)
Ehrlich Béla (Cegléd)
Fillenz Sándor (Taksony)
Fischl Géza (Kalocsa)
Fodor Oszkár (Albertiirsa)
Frankl Henrik (Mélykút)
Gellért György (Cegléd)
Gettler László (Monor)
Hauer L. Lipót (Kiskunmajsa)
Heller János (Jászkísér)Hidasi Ferenc (Solt)
Hirsch Miklós (Újkécske)
Kassowitz Jenő (Jánoshalma)
Kerekes Sándor (Abony)
Kis Dezső (Kecskemét)
Kis János (Fülöpszállás)
Klein József (Bácsalmás)
Krausz Mór (Heves)
Moller Rudolf (Jászberény)
Pór Géza (Örkény)
Ság Ödön (Kiskunfélegyháza)
Schwartz Aladár (Kalocsa)
Spitzer Antal (Soltvadkert)
Steiner Iván (Tápiószecső)
Walter Antal (Kecel)

V.

FELSŐMAGYARORSZÁGI CSOPORT.

Székhelye : Miskolc.

Elnök :

(Betöltetlen).

Társelnökök :

Blumenthal Béla (Hatvan), Engel István (Miskolc),
 Sprei Jenő (Szerencs).
 Stamberger Jenő (ügyvezető-társelnök) (Miskolc).

Alelnökök :

Fried Pál (Miskolc), Krausz Emil (Forróéncs),
 Gescheit Izidor (Putnok), Lazarovits Adolf (Tokaj),
 Glück Miksa (Miskolc), Reiner Ármin (Miskolc).
 Kardos Imre (Gyöngyös),

Titkár :

László Ede (Miskolc).

Ellenőr :

Dr. Weiner Vilmos (Ózd).

Válaszlmány :

Barna Árpád (Poroszló)	Reichmann Mór (Szikszó)
Dr. Bende Béla (Hatvan)	Reiner Béla (Verpelét)
Blumberger Miksa (Sáros- patak)	Rose Salamon (Sátoralja- újhely)
Czeizler Soma (Recsk)	Rosenberg Gyula (Hernád- németi)
Erdős László (Emőd)	Salamonovits József (Edelény)
Fried Sándor (Miskolc)	Schlesinger Ede (Diósgyőr)
Gescheit Béla (Putnok)	Schwarcz Salamon (Sáta)
Haas Elemér (Korlátvizsoly)	Schwarcz Sándor (Putnok)
Horovitz Sándor (Tolcsva)	Spitzer Sándor (Füzesabony)
Hermann Miksa (Gyöngyös)	Stamberger Márkus (Szerencs)
Klein Ignác (Sátoraljaújhely)	Stecher Sámuel (Eger)
Klein Adolf (Ózd)	Treuhaft Sándor (Tokaj)
Krausz Lajos (Miskolc)	Waller Mór (Sátoraljaújhely)
Lázár János (Mezőkövesd)	Weisz Ferenc (Sajószent- péter)
Löwenkopf Jenő (Ricse)	Weisz Jakab (Putnok)
Löwinger László (Pétervá- sára)	Weiner László (Ózd)
Moskovits Emil (Forróéncs)	

VI.

FELSŐTISZAI CSOPORT.

Székhelye : Debrecen.

Elnök :

Mező Ármin (Debrecen).

Alelnökök :

Goldstein Dezső (Nyírbátor), Gottesmann Salamon (Nagyléta).

Főtítkár :

Dr. Diczig Alajos (Debrecen).

Títkár :

Stark Jenő (Debrecen).

Ügyész :

Dr. Schwarz Arthur (Debrecen).

Pénztáros :

Kemény Simon (Debrecen).

Ellenőr :

Fahidi Dezső (Debrecen).

Választmány :

Dr. Angyal Zoltán (Hajduböszörmény)

Balog Sándor (Debrecen)

Eppinger Arthur (Budapest)

Elekes Imre (Hajduszoboszló)

Fahidi Antal (Debrecen)

Feldmann Ede (Sáp)

Friedmann Zsigmond (Ibrány)

Gelbmann Endre (Balmazújváros)

Goldmann Pál (Tiszaölk)

Goldmann Samu (Dombrád)

Gottdiener Béla (Nyiregyháza)

Gottesmann Hermann (Nyiregyháza)

Gréger Jenő (Balmazújváros)

Grósz Izsák (Vásárosnamény)

Grósz Jakab (Nyírbakta)

Grósz József (Csenger)

Hartmann József (Tiszabecs)

Kepes Lajos (Berettyóújfalu)

Keszler Miksa (Nyiregyháza)

Klein Salamon (Hajduböszörmény)

Krausz Albert (Debrecen)

Kun Bertalan (Tiszaölk)

Kupferstein Izidor (Nyiregyháza)

Kupferstein János (Debrecen)

Kürtös Lajos (Kisújszállás)

Láng Arnold (Kemece)

Lazarovits Miklós (Nyiregyháza)

Lefkovits Adolf (Nyírbátor)

Lichtmann Ernő (Balkány)

Mayer Sámuel (Nádudvar)

Mayer B. Ferenc (Fehérgyarmat)

Moser Mihály (Pocsaj)

Rosenbaum Fülöp (Mándok)

Rosenberg Arnold (Nyiregyháza)

Schreiber Sándor (Mátészalka)

Schwartz Mór (Polgár)

Sebestyén Márton (Karcag)

Somlai László (Debrecen)

Somlai Miklós (Debrecen)

Spiegel Salamon (Vásárosnamény)

Dr. Stark Béla (Nyiregyháza)

Stark Dezső (Kisvárd)

Stark Miklós (Hajdunánás)

Staub Sándor (Gáva)

Stern Dezső (Hajduszoboszló)

Stern Ignác (Nagykálló)

Stern József (Ujfehértó)

Ungár János (Debrecen)

Vitriol Gyula (Nyírmada)

Weinberger Samu (Karcag)

Weinberger W. (Derecske)

VII.

ALSÓTISZSAVIDÉKI CSOPORT :

Székhelye : Békéscsaba.

Elnök :

Szőke Zsigmond (Mezőtúr).

Társelnökök :

Balassa József (Hódmezővá-
sárhely)
Bach Miksa (Szeged)

Laufer Sándor (Gyula)
Rusz Károly (Békéscsaba)
Wagner József (Gyoma)

Titkár :

Dr. Gyöngyösi János (Békéscsaba).

Pénztáros :

Kun Jenő (Békéscsaba).

Választmány :

Altmann Rudolf (Békéscsaba)
Beck István (Szeged)
Bíró Béla (Békéscsaba)
Braun és Czinczár r.-t.
(Gyula)
Csizmadia Károly (Orosháza)
Donner Árpád (Szarvas)
Donner Imre (Kondoros)
Drucker Simon és Fia (Oros-
háza)
Endródi Kereskedelmi r.-t.
(Endrőd)
Grósz József (Komádi)
Grósz József (Magyarbánhe-
gyes)
Grósz Zoltán (Gyoma)
Guttmann Lajos (Dévaványa)
Halász István (Szeged)
Hausbrunner Emil (Turkeve)
Hausler Béla (Békés)
Hoffmann Miksa (Mező-
kovácsháza)
Kertész Miksa (Battonya)
Krausz Testvérek (Szentés)

Leipnick József (Tótkomlós)
Magyar Zoltán (Szeghalom)
Molnár Fatelep (Szeged)
Ókrös Sándor (Vésztő)
Pollák és Schwartz (Makó)
Rusz Lipót (Békéscsaba)
Sipos Ignác (Békéscsaba)
Sándor Jenő (Mezőtúr)
Stein B. (Törökszentmiklós)
Sternberg Zoltán (Szeged)
Strausz Gyula (Orosháza)
Ujhelly János (Tótkomlós)
Weinberger Ede (Orosháza)
Weiner Zsigmond (Mező-
berény)
Weisz Imre (Kőrösladány)
Weisz és Láng (Vésztő)
Weisz Mózes (Sarkad)
Weisz Testvérek (Kunszent-
márton)
Weitzner Bernát (Csorvás)
Wilhelm Testvérek (Szeged)
Wollner Károly (Hódmező-
vásárhely)

ALÖTÖSZAVIDÉKI CSOPORT:

Székhegye: Békéscsaba.

Széke Zalimond (Mészörf).

Goldstein Dezső (Nyírbátor), Gottfries Salamon (Nagybánya).

Társaságok:

Balassa József (Hódmezővásárhely),
Fruzs Károly (Békéscsaba),
Wagner József (Gyoma),
Bach Miksa (Szeged).

Tibor:

Dr. György János (Békéscsaba).

Pénztáros:

Kun János (Békéscsaba).

Vezetőség:

Előnök: József (Törökország)	Altagottmann Rudolf (Békéscsaba)
Magyar Könyvtár (Szeged)	Beck István (Szeged)
Molnár Károly (Szeged)	Bird Béla (Békéscsaba)
Orbán Sándor (Szeged)	Braun és Csomós (Békéscsaba)
Pollák és Schwartz (Miskolc)	Braun és Csomós (Békéscsaba)
Krausz Lipót (Békéscsaba)	Csikmándi Károly (Óroszlány)
Sipos János (Békéscsaba)	Dönnér Árpád (Szeged)
Sándor János (Mészörf)	Dönnér Imre (Köngörös)
Stein B. (Főiskolai tanár)	Drucker Simon és fia (Óroszlány)
Steinberg Zoltán (Szeged)	Endrődi Károly (Békéscsaba)
Strass Gyula (Óroszlány)	Endrődi Károly (Békéscsaba)
Ujhelyi János (Törökország)	Endrődi Károly (Békéscsaba)
Weinberger Ede (Óroszlány)	Gross József (Köngörös)
Weiner Zalimond (Mészörf)	Gross József (Magyarszék)
Weisz Imre (Köngörös)	Gross József (Gyoma)
Weisz és Lang (Veszprém)	Gottfries Salamon (Nagybánya)
Weisz Mózes (Sárvár)	Hahn István (Szeged)
Weisz Testvérek (Kunzent)	Hahn István (Szeged)
Weisz Testvérek (Gyoma)	Hahn István (Szeged)
Weisz Testvérek (Szeged)	Hahn István (Szeged)
Weisz Testvérek (Hódmezővásárhely)	Hahn István (Szeged)
Krausz Albert (Békéscsaba)	Hahn István (Szeged)
Kun Bertalan (Békéscsaba)	Hahn István (Szeged)
Kupferstein János (Békéscsaba)	Hahn István (Szeged)
Kupferstein János (Békéscsaba)	Hahn István (Szeged)
Kürtös Lajos (Kunzent)	Hahn István (Szeged)

MAGYAR FATERMELŐK, FAKERESKEDŐK ÉS FAIPAROSOK ORSZÁGOS EGYESÜLETE

Tisztelt Könyvtár!

JELENTÉSE

1937. ÉVI MŰKÖDÉSÉRŐL

OEE Könyvtár
Áll.Ell. 2018

ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET
KÖNYVTÁRA.

ÁK. 4981 tételszám

Csop. IV sz. szám

AZ EGYESÜLET KIADVÁNYA
1938

MAGYAR FATERMEK-
FAKERESKEDŐK ÉS FAIPAROSOK
ORSZÁGOS EGYESÜLETE

JELENTÉSE
1937. ÉVI MŰKÖDÉSÉRŐL

Áll.Éll. 2018
OEE Könyvtár

AK 1981
tételt
szám

1938
AZ EGYESÜLET KIADVÁNYA

80755. Athenaeum r.-t. nyomása. — F. k.: Unger F.

Tisztelt Közgyűlés!

Beszámolóink előterjesztése előtt mindenkor rövid visszapillantást szoktunk vetni tevékenységünknek elmúlt — ezúttal fennállásunk óta most már negyvennegyedik — esztendejére. Most még a szokottnál is rövidebben időzhetünk a multnál. Nemcsak azért, mert ez az egymásra torlódó események mellett ma már számos vonatkozásban anakronizmust jelentene, hanem azért is, mert a forrásban levő jelen súlyos és nagy problémái a multtól visszafelé fordítják tekintetünket s minden figyelmünket és cselekvésünket a ma sorsdöntő kérdéseire szögeznek le. Időszerűtlen volna e pillanatban arról elmélkednünk, hogy a konjunktúra kulminációs pontja az elmúlt esztendő vége felé hanyatlani kezdett és hogy a belföldi konjunktúrának javulása is a mult év vége felé megállott, amikor azóta világszerte stagnáció észlelhető és a belföldi forgalom üteme is állandóan lassúbbodik. Avagy nem meddő dolog-e ma a felett kontemplálnunk, hogy a nemzetközi kereskedelem az 1937-es esztendő első háromnegyedében a fennálló korlátozások ellenére enyhe emelkedést mutatott, amikor azóta a külpolitikai fordulatok oly fojtogató bizonytalanságot idéztek elő, amely a gazdasági elzárkózás sáncait mindjobban megerősítette, ahelyett, hogy azokat leépítette volna és evvel a nemzetek gazdasági együttműködésének lehetőségét mind messzebbre tolta ki; idebenn pedig a forgalom barrikádjait mind magasabbra emelte.

Gazdasági életünk s vele együtt szakmánk is, súlyosabb feladatok előtt áll, mint valaha. Ki kell vennie — aminthogy ereje minden megfeszítésével ki is fogja venni — részét abból a nemzeti munkából, amelyet a magas kormányzat programja szerint öt esztendőn keresztül megvalósítani óhajt.

De ezt csak úgy fogja megtehetni, ha e munkában való részvétel lehetőségét: élni akarását és erőinek szabad kifejtését biztosítják. Mi bízunk a kormányzat fejének ígéretében, bízunk abban, amit a mély gondolatokkal és hatalmas célkitűzésekkel telt parlamenti megnyitó beszédében mondott, hogy »az állampolgári kötelezettségeknek hiánytalan teljesítése meg fogja számunkra hozni azt a szabadságot, amely minden állampolgárt megillet ebben az országban«. Fel fogja támasztani tehát kereskedelmünknek sokak által már elhantolt szabadságát és biztosítani fogja sokat hanyatott és annyi megpróbáltatásnak kitett szakmánk részére is a hosszú évtizedek tisztességes munkája által megérdemelt helyét a nap alatt.

* * *

Műfaszükségletünket Trianon óta tudvalevően — tűlevelű anyagokban úgyszólván kizárólag, lomblevelű fákban pedig nagyrészből — import útján kell fedeznünk. A behozatal alakulását a 6—7. oldalon lévő statisztikai adatok tüntetik fel.

Ezekből az adatokból megállapítható, hogy műfabehozatalunk, annak standardcikkeiben: a fűrészelt és bárdolt fenyőfában és gömbfában is, az előző évvel szemben emelkedést mutat, ami kétségtelenül összefügg a szükséglet emelkedésével. Műfabehozatalunknak azonban nemcsak volumenje, hanem értéke is növekedett, ami a nyersanyag- és az ennek nyomában járt faárak emelkedésének folyománya. Mint fafogyasztó állam, faárainkat elsősorban a bennünket környező államok magatartása determinálja, amely magatartást igen haté-

konnyá teszi ezen termelő államok szervezettsége. Az összes európai fatermelő államok tudvalevőleg a »Comité International du Bois« (»CIB«) című organizációban vannak tömörülve és ezen keresztül sikeresen tudták árpolitikájukat, különösen a felfelé haladó konjunktúra alatt, a fogyasztó államokkal szemben érvényesíteni. A hadiipar felkészülődései folytán erősen fellendülő ipari tevékenység miatt a nyugati államok felé irányuló fokozódó export a faáraknak erőteljes emelkedését vonta maga után, amennyiben az év elején a CIB-ben ugyancsak helyetfoglaló osztrák termelőérdekeltség árait kétízben is, Románia pedig háromízben emelte, ami az előbbi relációban a legfőbb cikkben: a fűrészelt faanyagban m³-kint 10—13 pengő, román relációban pedig m³-kint 15—23 pengő áremelkedést idézett elő. Nagyban alátámasztotta a CIB-ben tömörült termelő államok ezen árpolitikáját az 1936-ban alakult »European Timber Convention« (ETC) is, amelyben kilenc fatermelő ország, ezek között az összes bennünket környező országok fatermelői, vannak koncentráva olyan értelemben, hogy a kivitelre kerülő *fűrészanyag* mennyiségét limitálják és egymás közötti kvóta arányában felosztják. A múlt év elején, február 22.-én Londonban megtartott ETC-konferencia megállapította, hogy az »1937. évben előrelátott kiviteli mennyiségnek 55%-a állandóan emelkedő árak mellett volt eladható és hogy a faárak a nagykereskedelmi árak és a nyersanyagok árainak színvonalához igazodnak«. Az elmúlt esztendő második felében a faárak felfelé menő vonala némi törést szenvedett (aminek következményeként az ETC a múlt év szeptember 28.-án Stockholmban megtartott ülésében a 4 millió standardben, vagyis 18·4 millió m³-ben megállapított összkiviteli kontingenst 10%-kal redukálta, abból a célból, hogy az árak stabilizálódjanak). A faáraknak lefelé hanyatló tendenciája azonban a hazai kereskedelem bevásárlásainál alig éreztette hatását, éppen a fatermelő államoknak szervezettsége folytán.

Szükségesnek tartottuk mindezt ehelyütt megállapítani azért is, mert a fogyasztó közönség egy része, különösen

Magyarország fa-

Árumegevezés	Ausztria		Cseh-Szlovákia		Románia	
	vagón	érték 1000 P-ben	vagón	érték 1000 P-ben	vagón	érték 1000 P-ben
Tűzifa	2.332	390	3.351	710	16.227	3.424
Faszén	—	—	2.220	948	976	563
Bányafa	5.305	1.321	3.255	1.087	1.667	542
Gömbölyű lombfa	129	36	8	6	1.511	629
Gömbölyű fenyőfa	10.041	3.474	11.146	5.317	2.148	1.059
Hegyezett karó	94	53	—	—	—	—
Bárdolt fenyő- és lombfa	3.396	1.882	89	58	4.795	3.925
Fűrészelt fenyőfa	15.981	13.935	1.850	1.859	9.882	10.742
Fűrészelt lombfa	32	22	7	7	1.233	1.114
Hordófa és kádárfa	22	37	—	—	79	113
Vasúti talpfa	—	—	156	54	1.432	643
Európai erdőgazdaságban nem termelt fák göm- bölyűen bárdolva és fűrészelve	—	—	—	—	—	—
Egyéb faanyagok (bog- nárfá, abroncsfa, szita- kéreg, fakocka, botok nyersen, gépen gömbö- lyítve	52	97	15	19	78	132
Összesen..	37.384	21.247	22.097	10.065	40.028	22.886
1 9 3 6 - b a n O r s z á -						
Gömbölyű lombfa	157	41	12	5	1.255	423
Gömbölyű fenyőfa	9.062	2.855	11.902	5.118	1.346	570
Bárdolt fenyő- és lombfa	2.420	1.238	31	17	4.312	2.395
Fűrészelt fenyőfa	14.001	10.641	2.309	1.859	11.278	10.489
Összesen..	25.640	14.775	14.254	6.999	18.191	13.877

behozatala 1937-ben

Jugoszlávia		Lengyel- és egyéb országok		Összesen		1936-ban	
vagón	érték 1000 P-ben	vagón	érték 1000 P-ben	vagón	érték 1000 P-ben	vagón	érték 1000 P-ben
1.944	401	—	—	23.854	4.925	16.633	2.841
671	330	52	28	3.919	1.869	3.428	1.549
214	67	—	—	10.441	3.017	9.523	2.513
5.215	3.155	13	41	6.876	3.867	4.246	1.760
88	29	21	10	23.444	9.889	22.314	8.545
—	—	—	—	94	53	57	31
754	471	1	3	9.035	6.339	7.582	4.053
2.010	1.779	181	175	29.904	28.490	29.814	24.764
657	851	2	12	1.931	2.006	1.615	1.552
92	204	—	—	193	354	145	210
1.706	954	—	—	3.294	1.651	3.684	1.462
—	—	209	775	209	775	169	533
—	—	—	—	145	248	143	258
13.351	8.241	479	1.044	113.339	63.483	99.353	50.071

g o n k é n t 1 9 3 6 - b a n

2.800	1.271	22	22	4.246	1.760	—	—
4	2	—	—	22.314	8.545	—	—
819	403	—	—	7.582	4.053	—	—
2.087	1.670	139	105	29.814	24.764	—	—
5.710	3.346	161	125	63.956	39.122	—	—

az iparosság és az építettő közönség, az árak emelkedésével egyedül kereskedelmünket okolta, amely pedig éppen a kebelében dülő és változatlanul tovább tartó árromboló verseny következtében az emelkedő árakat nem is tudta a maga egészében áthárítani.

Ausztria

Ausztria az elmúlt esztendőben fabehozatali forgalmunkban megtartotta domináló szerepét. Legfőbb cikkeinkben: a fűrészelt faanyagban első helyen állott, bárdolt fabehozatal tekintetében pedig Románia után legnagyobb behozatali országunk volt. Az 1937. évre 14.000 vagónban megállapított fűrészanyag-kontingens az elmúlt évben teljesen kihasználható volt. Ugyanez áll — a pótkontingenssel együtt — 3620 vagónban megállapított faragottfakontingensre, továbbá a 7000 vagónban megállapított fenyő-fűrészgömbfára is. Mindezen termelvények minimális árait és a behozatali forgalom lebonyolítási módozatait tudvalevőleg a római paktum alapján működött Magyar-Ausztriai Fabizottság (MAFAB) szabályozta. Ma már csupán mint történelmi ténytet regisztráljuk, hogy ezen szabályozás körül a bizottságban képviselt egyesületi kiküldötteinknek igen kemény küzdelmet kellett a bizottságban képviselt osztrák érdekeltekkel folytatniok. Osztrák részről ugyanis, éppen a CIB támogatásával még 1936-ban megindult az a törekvés, hogy a MAFAB minimálárak felemeltessenek, amely törekvést a múlt év január 7.-én életbelépett egyezmény részben honorálta is, amennyiben úgy a fűrészanyag, mint a fűrészgömbfa és a bárdolt fa árait az addig fennállott árakkal szemben fel emelte. Ezek a minimálárak 1937. évi április hó 30.-ig voltak érvényben, azonban osztrák részről mindjárt az új árak életbelépése után megnyilvánult az a törekvés, hogy ezek az árak újból emeltessenek. Osztrák partnereink túlzott követelésekkel léptek fel, amelyeket csak a bizottságban résztvevő képviselőink ellenállása révén sikerült enyhíteni akkép, hogy a május hó 1.-ével életbelépett újabb lineáris áremelés csak csökkentett mérvben érvényesült, de még így is — éppen az áraknak lefelé való tendálása

miatt — nehezen volt kereskedelmünk által áthárítható. Az osztrák áremelési követelések azonban ennek dacára állandóan, mind erőteljesebben jelentkeztek, amennyiben az év vége felé osztrák részről újabb áremelési igényt jelentettek be, és pedig a fűrészelt áru minimális árának m^3 -kint lineárisan 6 pengővel való felemelését. Nagyon természetes, hogy a MAFAB-ban helyetfoglaló képviselőink ilyen, a piac helyzetével semmiképpen sem indokolt áremelési ajánlatot visszautasították, anélkül hogy annak érdemleges tárgyalásába bocsátkoztak volna és csupán arra szorítkoztak, hogy számszerűleg is kimutatták az osztrák árfelhajtási velleitásoknak teljesen jogosulatlan voltát. Ezt az álláspontjukat a bizottságnak magyar tagjai a folyó év február hó 15.-én tartott legutolsó MAFAB-ülésen is változatlanul fenntartották.

A MAFAB-tárgyalások során az elmúlt év folyamán is érvényesíteni kellett kereskedőinknek azt a követelését, hogy a rabattot élvező *nagyfogyasztói* listába való felvétel feltételei megfelelően állapíttassanak meg és érdekelt tagtársaink, akik erre vonatkozó jogosultságukat igazolták, a listára felvéttessenek, amely jogos kívánalmaikkal szemben osztrák részről mindig a legmerevebb elzárkózást tanusították. Ugyancsak szembe kellett kerülnünk a MAFAB osztrák tagjaival a *nagykereskedői* rabatt kérésében is, amelyet — jóllehet ez a rabatt a nagykereskedők igényeit egyáltalában nem elégítette ki — leszállítani törekedtek, amely törekvés azonban kiküldötteink ellenállásán megtörtött. Ezenkívül számos, az osztrák faimport lebonyolításával összefüggő kérdésben kellett kiküldötteinknek az osztrák oldalról megnyilvánult indokolatlan kívánalmakat visszautasítani. Nem mulaszthatjuk el ez alkalommal e kiküldötteknek fáradhatatlan és céltudatos munkájukért őszinte köszönetünket és elismerésünket nyilvánítani.

A MAFAB-tárgyalások, mint általában az osztrák szerződésnek a lebonyolítást érintő rendelkezései, ma már a nagy sorsfordulat óta a történelemé. Hogy ez a sorsfordulat mennyiben fog Ausztriának behozatalunkban domi-

náló szerepén változtatni, úgy ez gazdasági kapcsolatainknak a Német Birodalommal való mikénti alakulásától függ, amely kapcsolatoknak alapjai — amidőn jelentésünket írjuk — a létrejött kereskedelmi szerződésben lettek lerakva, s a Német Birodalommal létesült megállapodás is nagyban és egészében fenntartja az Ausztriával kötött megállapodásunk kereteit.

Románia

Romániából való behozatalunk csupán tűzijában emelkedett (az 1936. évi 13.184 vagónról 16.227 vagonra), míg műfabehozatalunk fűrészelt fenyőfában az előző évvel szemben némi visszaesést mutat, amennyiben 1937-ben 9.882 vagón jött be az 1936. évi 11.267 vagonnal szemben. Bárdolt fában viszont valamivel több; 4.795 vagón az 1936. évi 4.312 vagonnal szemben. Romániai fabehozatalunknak ilyenén alakulása talán annak a körülménynek is tudható be, hogy az 1936. évi április hó 4.-én kötött s 1937. évi március hó 31.-én lejárt fizetési és árucseré-egyezmény megújítása körül a tárgyalások nagyon elhúzódtak, úgy hogy a március hó 31-i lejárát után életbelépett provizórium megszűntével a szerződést Bukarestben csak 1937. évi július hó 15.-én írták alá és az július hó 1.-i hatállyal léptetett egy évi időtartamra életbe. Nagyban hátráltatták azonban műfaimportunk lebonyolítását azok az úgyszólván állandóan visszatérő nehézségek, amelyek úgy az áru-, mint a fizetési forgalom tekintetében román részről támasztattak. A kereskedelmi szerződés megújítását célzó tárgyalások alkalmával a kereskedelmi minisztériumban tartott többrendbeli szaktanácskozmányon részletesen feltártuk ezeket a bajokat s reá kellett mutatnunk arra, hogy a fabehozatali forgalom lebonyolítását gátló minden anomáliának kútforrását legfőképpen a román nemzeti bankkal kooperáló ipari szövetség: az UGIR önkényes és jogtalan előírásaiban kell keresni. Az UGIR ugyanis a román nemzeti banktól megbízást nyert a román faexport ellenőrzésére, amely kontrollt az UGIR a határállomásokon működő ellenőrző bizottságokban résztvevő kiküldöttei

útján gyakorolta arra kiterjeszkedően, vajjon a szállítvány és az arról kiállított számla megfelel-e minőség, mennyiség és ár tekintetében a szállító fél által az UGIR-nál bemutatott kötlevél rendelkezéseinek. A szállítások, illetve számlák ilyenén verifikálása már most egész önkényes módon történt. Így a verifikációt az 1937. évi január hó elseje *előtti* időből származó — régi — kötésekre a magyar importőrtől rendszerint megtagadták, illetve csak azzal a feltétellel voltak hajlandók megadni, ha az a számlát a verifikáció alkalmával érvényben levő árak alapján kiigazította. Az 1937. évi január hó elseje *utáni* kötésekre pedig ezt a láttamozást csak oly feltétellel adták meg, hogy a szállítás lebonyolítására — eltérően a felek megállapodásától — igen rövid, rendszerint március hó végéig terjedő határidőt szabtak.

Ezen eljárási módozatok ellen kértünk a kereskedelmi szerződés megújítását megelőző tárgyalások alkalmával orvoslást, rámutatván arra, hogy az UGIR-nak jellemzett magatartása ellenkezik a nemzetközi forgalomban érvényes azon magánjogi elvvel, miszerint a megkötött szerződések respektálandók. De súlyosan károsítja — mondtuk — az UGIR-nak ezen magatartása a magyar faimportőrt azért is, mert számára vevőivel szemben a január elseje előtti árak alapján vállalt szállítási kötelezettségeinek teljesítését lehetetlenné tette. Az UGIR-nak ezen erőszakos eljárása ezenfelül azt a képtelen helyzetet idézte elő, hogy a magyar importőr a szállítás teljesíthetése végett kénytelen volt román eladója részére — aki tőle áremelést nem is igényelt — az UGIR által a láttamozás alkalmával megállapított árkülönbözet fejében többet átutalni, mint amennyivel tényleg tartozott, ami által az importőrnek Romániában olyan követelése állott elő, amely fölött a fennálló devízaforgalmi szabályok következtében disponálni sem tudott. Az a körülmény pedig, hogy az UGIR — a felek magánjogainak megsértésével — a szerződéssel ellenkező teljesítési véghatáridőket állapított meg, azt eredményezte, hogy a magyar importőrök nagy kvantumoknak szukcesszív szállításra vonat-

kozóan vállalt kötelezettségeiknek — különösen a folyvást emelkedő árakra való tekintettel — eleget tenni nem tudtak. Gondoskodást kértünk ennél fogva arra nézve is, hogy úgy a január elseje előtti, mint az azt követő időből származó kötések is a szerződésben eredetileg kikötött idő és feltételek mellett lebonyolíthatókká váljanak.

Sérelmeztük továbbá az UGIR-nak, illetve a román nemzeti banknak azt az eljárását is, miszerint a láttamozandó számlák összegénél a megállapított UGIR-árakkal szemben csupán 10%-os eltérést koncedált, amely marge a faimportőr költségeit egyáltalában nem fedezi és ezért kértük ennek a 10%-os rabattnak megfelelő felemelését. Nehogy pedig ez a rabatt bárki által igénybevehető legyen, azt a javaslatot tettük, hogy a rabatt igénybevételére csupán az egyesületünk által bemutatandó jegyzékben szereplő azon importőrök legyenek jogosultak, akik ily ügyletekkel ténylegesen foglalkoznak.

A *fizelési* egyezményre vonatkozóan elsősorban rá kellett mutatnunk arra, hogy a román faimport lebonyolítását legfőképpen az effektív lei és a kompenzációs lei között akkortájt fennállott nagy eltolódás hátráltatja. Számszerűleg kimutattuk, hogy a magyar importőrnek az effektív lei és a kompenzációs lei közötti ezen árfolyameltolódás következtében 32.5%-kal többet kell fizetnie román szállítója részére, hogy ugyanolyan mennyiségű leit kapjon, mint amennyi más valutában történő fizetésnél marad neki. Rá kellett emellett világítanunk arra, hogy ez a 32.5%-os ártöbblet nemcsak román viszonylatban ró exorbitáns terhet a magyar piacra, hanem kényszerű kihatással bír az importfaanyagok árainak egyéb relációban való alakulására is. Az ebből a gazdaságilag káros helyzetből kivezető egyedüli út gyanánt tehát az effektív lei és a kompenzációs lei közötti eltérés megszüntetését jelöltük meg. Ezt annál szükségesebbnek jeleztük, mert a magyar faimportőr számára csak ezáltal válik lehetővé, hogy Romániában faanyagot vásárolhasson és azt ugyanolyan áron, mint a román exportőr forgalomba hozhassa, mert a magyar impor-

tör haszon marge-át tudvalevőleg nem a magyar vevőnél, hanem a bevásárlásnál keresi meg. Hangsúlyoztuk, hogy teljes tudatában vagyunk a fabehozatalunk ellentétét képező ipari exportunk nagy jelentőségének, amelynek boldogulása érdekében a kompenzációs lei fennálló elszámolási módozatai statuáltattak; azonban kénytelenek voltunk alludálni arra, hogy ezen fizetési módozatok fenntartása más oldalról nemcsak a romániai fabehozatalt, hanem egyúttal ipari exportunkat is kérdésessé teheti. Utaltunk továbbá arra, hogy a fizetési forgalom azon lebonyolítási módozata mellett, amely szerint a pengőben befizetett összegek, illetve azok 80%-a a román hitelezőnek közvetlenül nem utalható át, rendkívül megnehezíti a magyar faimportőr szállításait, mert nem teszi számára lehetővé, hogy a bevásárlásokhoz és a behozott áru ellenértékének kifizetéséhez szükséges pénzzel kellő időben rendelkezessék. Ezért az egyezmény idevágó rendelkezéseinek olyatén megváltoztatását javasoltuk, hogy az import ellenértékének az a része, amely a román nemzeti bank javára pengőben fizettetett be, azonnal, közvetlenül leiben átutalható legyen. A magyar faimportőrök érdekében továbbá kértük annak lehetővé tételét, hogy az általuk vásárolt faanyagokra előlegeket utalhassanak át, ami a fizetési egyezmény szabályai szerint nem volt lehetséges és kértük az 1936. évi április hó 1.-e előtt fennállott azon állapot visszaállítását, amely szerint az előlegeknek egy összegben, és pedig az autorizált román bankok javára is leendő átutalása lehetővé tétessék. Végül intézkedést kértünk arra nézve, hogy a korábbi kötések-ből kifolyólag, még az előző pénzügyi egyezmény hatálya alatt, lefizetett előlegek a folyamatban levő szállítások céljaira felhasználhatók legyenek, annál is inkább, mert az előző egyezményi tárgyalások alkalmával erre nézve érdekelteink ígéretet nyertek. A kereskedelmi kormányzat mindezen előterjesztéseinket nagy megértéssel támogatta, azonban azok az egyezmény keresztülvitelénél mégis csak korlátozott mértékben jutottak érvényre, mert az ismertett nehézségek a lebonyolításnál továbbra is érezhetők

maradtak és számos tárgyalást tettek szükségessé. Reméljük, hogy a jelentésünket követő évben létrejött új egyezmény mindezeket a visszasságokat ki fogja küszöbölhetni.

A román behozatal lebonyolításával kapcsolatban a kompenzációk adminisztrációjánál előterjesztett és múlt évi jelentésünkben ismertetett komplikációk megszüntetése érdekében, különösen a Külkereskedelmi Hivatalnál, sikerült bizonyos, az eljárást egyszerűsítő intézkedéseket életbeléptetni. Az eljárások és igazolások sokfélesége miatt azonban az adminisztráció még mindig túlságosan nehézkes és remélhető, hogy ezen a szisztémán az illetékes tényezők olyan változtatásokat fognak életbeléptetni, amelyek az eljárás leegyszerűsítésére és olcsóbbá-tételére alkalmasak.

Csehszlovákia

Csehszlovákiával való forgalmunkat az 1936. évi december hó 22.-én létrejött és 1937. évi január 1.-én életbelépett árucseré- és fizetési megállapodással szabályozták. A tűzifára megállapított kontingens, nemkülönben *gömbfa*-kontingensünk is legnagyobb részükben kihasználhatók voltak. Tűzifából múlt év végéig 3351, gömbfából pedig 11.146 vagón jött be.

Fűrészanyagban pedig a behozatal az előző év behozatalával szemben emelkedett ugyan, de a kereken 3000 vagónban megállapított kontingens az elmúlt évben sem volt teljesen kihasználható, amennyiben 1937. év végéig ebből az anyagból csak 1850 vagón jött be. A kereskedelmi kormányzat felhívására külön felterjesztésben jelöltük meg azon okokat, amelyek a cseh fűrészanyag kihasználását lehetővé nem tették. Ezek között felhoztuk azt, hogy a cseh fűrészanyag bizonyos kategóriái, minőség és osztályozás szempontjából a figyelembejövő román anyaggal szemben nem versenyképesek; ettől eltekintve azonban — mondtuk — a cseh eladó szervek a fűrészanyagért igen magas árakat kérnek. Kifejtettük, hogy ezek az árak nemcsak abszolúte véve magasabbak a cseh fűrészáruval versenyző román fűrész-

anyag árainál, hanem azért is, mert a cseh eladói szervezetek az árakra nézve olyan átszámítási kulcs alkalmazását igényelték, amely mellett az ár a vevőnek nem konvenábilis. Az árak megfelelő alakulásáról — szólottunk — voltaképpen mindaddig nem lehet szó, amíg a cseh eladói és azon magyar szervezetek között, amelyek a fűrészanyagkontingenshez kapcsolt agrártermékek kivitelét bonyolítják le, olyan megfelelő megállapodás nem jön létre, amely egy rezonábilis átszámítási árfolyamot alakít ki. Ennélfogva szükségesnek jeleztük azt, hogy az átszámítási kulcs tekintetében a magyar faérdekeltség a cseh eladói szervezetekkel külön megállapodást létesíthessen. A cseh fűrészanyagbehozatalt akadályozó momentum gyanánt jelöltük meg továbbá azon körülményt is, hogy a cseh eladó szervezet egyeduralmi pozíciójuk kihasználása mellett a vevőknek olyan *eladási feltételeket* diktálnak — így pl. háromhavi előre adandó váltófedezetet —, amelyek a mi kereskedelmi szokásainkkal ellentétben vannak s amelyeket — különösen a kisebb teljesítőképességű egyedek — elfogadni nem tudnak. Már ebből a szempontból is mellőzhetetlenül szükségesnek nyilvánítottuk a magyar közvetítő kereskedelemnek a cseh üzletbe való bekapcsolását, mert a magyar fanagykereskedelem régi összeköttetéseinél fogva előnyösebben tudna vásárolni és a vevőknek előnyösebb fizetési kondíciókat is tudna nyújtani. Ezért újból kértük, hogy a magyar nagykereskedelem bekapcsolódásához szükséges intézkedések cseh részről is megtétessenek, amit pedig csak úgy mondottunk keresztülvihetőnek, hogy a cseh eladói szervezetek a cseh és magyar közvetítő kereskedőket nemcsak a kiviteli kontingensekben való részeltetés, hanem a nyújtandó rabatt tekintetében is egyenlő elbánásban részesítsék. Csak így tartottuk és tartjuk megszüntethetőnek azt a teljesen visszás állapotot, hogy a míg a cseh szállító a legcsekélyebb mennyiségeket is közvetlenül a magyar telepes fakereskedőnek — sőt többbizben a fogyasztónak is — eladhatja, addig a magyar nagykereskedő csak olyan kis mennyiségeket vásárolhasson, amelyek mellett sem a termelőnek, sem a nagy-

kereskedőnek nem érdemes a szállítással, illetve a piac megdolgozásával járó kockázatot és költséget vállalnia. Csakis így láttuk elérhetőnek azt a mindenképpen kívánatos állapotot, hogy a fűrészárúkontingens jobban legyen kihasználható és emellett a magyar telepes épületfakereskedő a magyar nagykereskedelem útján megfelelő árban, megfelelő minőségben cseh fűrészáruhoz jusson. Az árucsera-egyezmény megújítása céljából (az egyezményhez 1937. évi augusztus hó 31.-én kiegészítő egyezmény járult, amely múlt évi szeptember hó 1.-én lépett életbe) tartott tárgyalások alkalmával megismételtük a most ismertetett kívánságainkat és azokat avval egészítettük ki, hogy a lebonyolítás közelebbi részletei és módozatainak megbeszélése céljából a cseh delegáció mellett az érdekeltség részéről jelenlévő képviselők és egyesületünk képviselői között a kereskedelmi kormányzat közbenjötté mellett közvetlen tárgyalások legyenek folytathatók. Ezeket a tárgyalásokat — azonban már csak a jelentésünket követő évben — le is folytattuk s reméljük, hogy ezen kívánalmaink érvényesülése esetén cseh készanyagbehozatalunk az eddiginél előnyösebben fog alakulni.

Jugoszlávia

Jugoszláviával való faforgalmunk — amely az 1937. évi január hó 1.-én életbeléptetett árucseraegyezményen alapul — jelentésünk évében emelkedő tendenciát mutatott, a behozatali többlet azonban a tűzifára és gömbfára esett. Az előbbiből az 1936. évi 484 vagónnal szemben 1942 vagón, gömbfából 2800 vagónnal szemben 5164 vagón, míg a fűrészelt és bárdolt fában változatlanul megmaradt 2000, illetve 1000 vagón kontingens a múlt év végéig teljesen kihasználható nem volt. Ez főleg annak tulajdonítható, hogy behozatalunk a kivitelnek mintegy kétszeresére emelkedett és így külkereskedelmi mérlegünk passzívuma Jugoszláviát illetően növekedett. A jugoszláv fűrészelt- és különösen faragottfabehozatal lehetőségének korlátozott volta évközben éreztette hatását, különösen faragott fában, amikor is indítatva éreztük ma-

gunkat a kereskedelmi kormányzatnál a főleg jugoszláv fára utalt déldunántúli vidéken beállott faragottfahiány-
nak enyhítése céljából megfelelő intézkedéseket kérni,
ami által volt elérhető, hogy az évnegyedekre beosztott
kontingenshányadokra a kereskedelmi kormányzat meg-
felelő előlegeket engedélyezett.

Lengyelország importfaforgalmunk szempontjából je- Lengyelország
lentésünk évében sem jött figyelembe, amennyiben egy-
részt odairányuló kivitelünk elégtelensége, másrészt azért,
mert az emelkedő fakonjunktúra miatt Lengyelország
inkább a nyugati államok felé orientálódott, fabehozata-
lunk úgyszólván szünetelt, amennyiben fűrészelt anyag-
ban az elmúlt évben mindössze 138 vagónt hoz-
tunk be.

Lombfabehozatalunk volumenje az elmúlt évben
szintén emelkedett — és pedig a legfontosabb választékok-
ban: gömbfában 4246 vagónról 6876 vagónra, fűrész-
elt áruban pedig 910 vagónról 1931 vagónra — ami
nagy mértékben összefügg ipari termelésünk növeke-
désével. Mint minden évben, az elmúlt esztendőben
is a kereskedelmi miniszter úr az év elején állapí-
totta meg a behozható kontingenseket, figyelemmel
természetesen a hazai termelésre és a fennálló keres-
kedelmi szerződésekre. Az evégből megtartott szak-
tanácskozmányon körülbelül az elmúlt év keretei álla-
pítottak meg importálható mennyiség gyanánt és
e részbeni előterjesztésünket a gyáripar képviselőivel
egyetértésben tettük meg. A parkettagyártáshoz szüksé-
ges nyersanyagnak: a frieznek behozatalát illetően ismét-
elten előterjesztettük azon kívánságunkat, hogy az enge-
délyben való részesítésnél a kereskedelem ne mellőztes-
sék, már csak azért sem, mert — amiként erre utalunk —
számos parkettaipari vállalat van, amely eddig is szük-
ségletét a kereskedelem útján fedezte, s amióta a par-
kettavállalkozók egyezménye megszűnt, a kereskedelem
igénybevétele még fokozódott. Hasonló kérelmet ter-
jesztettünk elő a lombos gömbfa behozatalára vonat-

kozóan biztosított mennyiségekre nézve. Azonban a kereskedelmi kormányzat a kereskedelemnek csupán az utóbbi kontingensekbe való bekapcsolását tette lehetővé. Újból szóvá kellett tennünk a fűrészelt lombfáknál a *bükkfajfűrészáru* behozatal tekintetében azt a momentumot, hogy e tekintetben a kisipar szükségletét kizárólag a kereskedelem útján szerzi be és olyan minőségű anyagokra van szüksége, amelyet a hazai termelésből csak részben lehet kielégíteni. Javasoltuk továbbá az ezen választék szempontjából helytelennek bizonyult rayonirozás, továbbá a belföldi és külföldi beszerzés közötti helytelenül megállapított aránynak megváltoztatását is, amihez a kereskedelmi és a földművelésügyi kormányzat hozzá is járult. Végül ismételten szóvá tettük az érdekeltségnek azon kérelmét, hogy a behozatali engedélyek kiadása a kereskedelmi miniszter úr által a földművelésügyi miniszter úr bevonásával akként történjék, hogy a megállapítandó behozatali kontingenseken belül az elosztást a Fabehozatali intézet, a végrehajtó bizottsága által megállapított elvek szerint intézze, azonban a földművelésügyi kormányzat kifejezetten ragaszkodott az eddigi rendszer fenntartásához, amely rendszer viszont — amiként ezt már előző évi jelentésünkben is kifejtettük — az adminisztrációt nemcsak a felek, de a hivatal részére is — szerintünk minden ok nélkül — megnehezíti.

Hangsúlyoztuk újból, hogy mi tudatában vagyunk a hazai termelés támogatásához fűződő érdekek nagy fontosságának, mégis véleményünk szerint ezek a szempontok már a kontingensek megállapítása alkalmával teljes mértékben érvényesülnek és így nem forog fenn — szerény véleményünk szerint — semmi szükség abban az irányban, hogy az engedélyek adminisztrációja szempontjából a lombfáknál a puhafától eltérő elosztási módok alkalmaztassanak. Hinnünk kell, hogy a földművelésügyi kormányzat ezen szempontokat mérlegelni és az elosztás rendszere tekintetében az általunk javasolt változtatásokhoz hozzá fog járulni.

Ami már most a behozatali forgalom *lebonyolítását*, különösen az *engedélyek elosztási módját* illeti, úgy az eddig követett elvek az elmúlt évben alig módosultak.

Az *osztrák* fűrészáru elosztásának szempontjából a Fabe hozatali Intézet fenntartotta azt a rendszert, hogy az engedélyre jogosult telepes fakereskedők részére — az ipari szükséglet külön kezelése mellett — kiosztható mennyiség mértékét már az engedélyek első ízben történt kiosztása alkalmával megállapította. Azonban ez változatlanul az illető igényjogosult részére az előző években kiadott engedélyek alapján nyilvántartott mennyiség arányában történt. E rendszer mellett — miként ezt már előző évi jelentésünkben is részletesen kifejtettük — lényeges eltolódások álltak elő az illető jogosult részére kiadott s általa tényleg behozott mennyiségekkel szemben, amely eltolódásokat az Intézet a kiosztások alkalmával igyekezett bizonyos korrektívumok alkalmazásával kiegyenlíteni. Ismételten fel kellett azonban tárnunk az elosztásnak ezen rendszeréből előállott helytelenségeket és kértük annak az általunk javasolt módozatoknak alkalmazását, amelyek szerint az igényjogosult telepes fakereskedőknek részesedése az *osztrák* fűrészanyagkontingensben az általuk az előző években tényleg behozott mennyiségek átlaga alapján állapíttassék meg. Az Intézet ezen előterjesztésünk folytán jelentésünk évének második felében egy adatfelvételt rendelt el, felhíván az összes nyilvántartott telepes fakereskedőket, hogy az általuk behozott mennyiségeket, megfelelő adatokkal alátámasztva, jelentsék be. Az adatfelvétel folyamatba is tétetett, azonban — tekintettel az *osztrák* viszonylatban beállott változásra — annak eredménye most már tárgytalanná válik, mert a német árunak elosztását Ausztriának Németországba való beolvadása következtében teljesen más alapokra kell majd helyezni.

Az *osztrák* behozatali engedélyeknek elosztási időpontja azáltal, hogy a kontingens kihasználhatóságának mérve elsősorban Ausztriával való árucsereszonyunk mindenkori alakulásától, továbbá a clearingegyezmény-

mikénti funkcionálásától függött, az elmúlt évben is számos zökkenővel járt, ami a faellátás folyamatosságában nagy mértékben éreztette hatását. Különösen érezhető ez az osztrák *faragott-fakontingens* elosztásánál, amelynél a kiosztásoknak a jelzett okokból való felfüggesztése — dacára a kontingens évközi felemelésének — nem tette lehetővé a faragott fában jelentkezett legsürgősebb igényeknek kielégítését.

A román fűrészárúkontingensből a magyar részről elosztott mennyiség a kereskedelmi egyezmény szerint az elmúlt évben is 50%-ban volt megállapítva, amelyet a Fabehozatali Intézet végrehajtó bizottsága a telepés fakereskedelem és a fanagykereskedelem között az elmúlt évek arányában osztott el és megelégedéssel konstatálhatjuk, hogy sikerült e tekintetben a két érdekelttség között ellentétek áthidalásával az elosztás aránya szempontjából méltányos megállapodást létesíteni. A telepés épületfakereskedelemre eső kvótáknak a csoportok tagjai közötti mikénti elosztására nézve az elmúlt évben is helyicsoportjaink tettek javaslatokat.

Rendkívül behatóan foglalkoztatott bennünket a jelentésünk évében fokozottabb mérvben észlelhető volt az a jelenség, hogy egyes egyedek és olyan alakulatok, amelyek a fakereskedelemmel soha semminemű kapcsolatban nem állottak és azzal sohasem foglalkoztak és ügyleteket engedélyeik alapján nem bonyolítottak le, soron kívül behozatali engedélyekben részesültek. Kötelességünknek ismertük az engedélyjuttatás ezen formájának rendkívül aggályos voltára a kereskedelmi kormányzat figyelmét felhívni és egyúttal a gondozására bízott érdekek szempontjából megfelelő intézkedést kérni. Igen terjedelmes memorandumban tártuk fel a kereskedelemnek ezt a sérelmét. Mindenekelőtt utaltunk abban arra, hogy műfabehozatalunkat tudvalevően a kereskedelem bonyolítja le, és pedig elsősorban a telepés fakereskedelem, amely javarészen külföldi eladóktól szerzi be szükségletét és a beszerzett árut közvetlenül az ipari és mezőgazdasági fogyasztóknak adja el. Lebonyolítja továbbá a telep nél-

küli importkereskedelem, amely gazdaságilag hasznos funkciót teljesít azáltal, hogy az árut a külföldi, rendszerint kisebb termelőnél oly áron szerzi be, amely lehetővé teszi számára, hogy az árut engedély elnyerése esetén a termelői ár szintjén hozza forgalomba. Részletesen megvilágítottuk azt a helyzetet, hogy a mintegy 1100 céget számláló fakereskedelmi érdekeltséget az államközi egyezmények szerint rendelkezésre álló műfabehozatali kontingensekre kiadható engedélyek tekintetében már eddig is mindenkor megelőzték az állami szállítások, gyáripar, a közszükségletek céljaira szolgáló igények, úgyhogy a fakereskedelem részére kiadható behozatali engedélyek mennyisége, különösen osztrák viszonylatban állandóan csökken. Fakereskedelmi érdekeltségünknek ebbe bele kellett nyugodnia — mondottuk —, mert alá kellett rendelnie magát azon magasabb kereskedelem- és gazdaságpolitikai szempontoknak, amelyek az engedélyek illetén elosztását szükségessé tették. Azonban az engedélyjuttatásnak említett formája — így érveltünk — nemcsak a kereskedelem részére kiadható engedélyek mennyiségét fogja csökkenteni, hanem az elosztás egész rendszerének keresztülvitelét fogja illuzóriussá tenni. Annak a rendszernek, amelynek alapelve, hogy az elosztás a magas kormányrendeletekben kifejezésre jutó intencióknak megfelelően, kizárólag tárgyi irányelvek szerint a legszigorúbb pártatlansággal történjék. Ezenfelül kimutattuk, hogy az engedélyjuttatásnak jelzett módja végeredményben a helyes és igazságos faellátást is veszélyeztetné. Hivatkoztunk elsősorban arra, hogy az engedélyek soron kívüli juttatása az engedélyekért nyújtott anyagi ellenszolgáltatás következtében az illető faanyagok áraiban tetemes emelkedést idéz elő, ami pedig kihat a behozatal egész terjedelmére, s különösen a román viszonylatban az idézi elő, hogy a magyar részről elosztható fűrészárúkontingensnek oly nehezen kiküzdött és az egyezményben megrögzített aránya a román részről elosztható kontingenskvóta javára tolódnék el. Azáltal ugyanis — így argumentáltunk —, hogy az engedélyek oly kezekbe kerül-

nek, amelyek a behozatalt nem bonyolítják le, előállhat és elő is állt az az eset, hogy az engedélyek igen jelentékeny, több száz vagón erejéig román cégek kezébe jutnak, amelyeknek csupán a román kiviteli kontingensben való részesedéshez van joguk, úgy hogy a román kvóta ezen mennyiséggel a magyar részről elosztható kvóta terhére emelkedik. Nem szólva arról, hogy az ilyen módon engedélyhez jutott román cégek sem közterheket, sem szociális terheket nem viselnek és a belföldön, ügynökökön kívül, alkalmazottakat egyáltalában nem foglalkoztatnak. Végezetül felhívtuk a kormányzat figyelmét arra, hogy a fakereskedelem behozatali engedélyei mennyiségének illetően csökkentése erősen veszélyezteti a fakereskedelem fennmaradását. Azét a fakereskedelmét, amely az elmúlt évtizedekben az egyéni vállalkozás minden kockázatának vállalásával, ernyedetlen munkával, a külföldi összeköttetések és hitelek megszerzésével, amelyet a magyar kereskedő élvezett. Veszélyezteti továbbá annak a fakereskedelemnek fennmaradását, amely — és erre minden hivatkozás nélkül utalhatunk — a kötött gazdálkodás életbelépésétől kezdve mindenkor a magas kormányzat rendelkezésére állott és a fabehozatal lebonyolításával lehetővé tette az államközi egyezmények értelmében a fabehozatal lebonyolításának ellentételét képező mezőgazdasági és ipari kivitel funkcionálását, sőt fokozását és amely a kisiparnak és a mezőgazdaság legkisebb egyedeinek is jelentékeny hitelek nyújtott és nyújt ma is, jöllehet a hitelnyújtás folytán a múltban a gazdamoratórium rendelkezései következtében igen jelentékeny veszteségeket szenvedett. Felterjesztésünket avval fejeztük be, hogy a fakereskedelem nem kíván »engedélyezési hitbizományt« — miként ezt egyes helyeken, a jóhiszeműség minden hiányával, nyilván a kereskedelemellenes hangulatkeltés céljából hangoztatják —, hanem azt kívánjuk, hogy ne zárassunk ki fokozatosan és mindnagyobb mérvben a kereskedelemből és ezért a kereskedelmi kormányzat a fabehozatali engedélyekkel való ezen külön ellátás rendszerét szüntesse meg.

A kereskedelmi miniszter úr igen sok megértéssel és jóakarattal tárgyalta ezen előterjesztésünket, mégis érdemleges határozatot mindeddig nem hozott. Remélünk kell azonban, hogy a magas kormányzat a kereskedelemnek ezen egzisztenciális érdekeit érintő problémát a figyelembejövő szempontok bölcs mérlegelésével a kívánatos megoldáshoz fogja juttatni.

Mielőtt jelentésünk e részével végeznénk, szólnunk kell a Magyar Fabehozatali Intézetről, amely a gazdálkodás kötöttsége folytán mind bonyolultabbá váló feladatkörét a mai válságos időkben arra való teljes elhivatottsággal úgy a kormányzati körök, mint a szakmabeli érdekelttség osztatlan megelégedésére látta el, amiben jelentékeny része van nemcsak a felügyeleti hatáskört gyakorló kormányzat bölcsességének és megértő támogatásának, hanem az Intézet kitűnő vezetőségének és az ügyvezetést nagy szakavatottsággal, hozzáértéssel, előzékenységgel és teljes pártatlansággal intéző igazgatójának, valamint az Intézet derék és ügybuzgó tisztikarának és nem mulaszt-hatjuk el nekik e helyen hálás köszönetünket és elismerésünket leróni.

Beszámolónk ezen részét ismét azzal az immár stereotippé vált sajnálatos megállapítással kell kezdenünk, hogy belföldi termelésünkről megfelelő statisztikák nem állanak rendelkezésre. Annál érthetlenebb ez, mert amíg a hivatalos statisztikai felvétel igen részletes és kimerítő adatokat tartalmaz mezőgazdasági és ipari termelésünkre nézve (amely utóbbiak viszont a fűrészipari produkcióra nem terjednek ki), addig a fatermelésre vonatkozóan ilyen felvételek egyáltalában nem készülnek. Pedig, azt hisszük, fölösleges újból hangsúlyoznunk, hogy ezen adatok hiányában átnézetes képet nem tudunk kapni a belföldi fatermelés eredményeiről és ezért a belföldi produkciónak jogos igényei nem támaszthatók alá hivatalos statisztikai adatokkal. Ezen adatok hiánya minden alkalommal kiütöközik, különösen akkor, amidőn arról van szó, hogy azokban az anyagokban, amelyekben bel-

**Hazai
termelésünk.**

földi termelésünk van, szembeállíthatjuk ezen termelés eredményeit a behozatallal. Így a behozatali kontingensek megállapításánál ebben a tekintetben csupán felületes becslésekre vagyunk utalva. Fel kell tennünk, hogy a kormányzat illetékes tényezői is fel fogják ismerni a termelési statisztikák készítésének szükségességét és fontosságát s ezért az idevonatkozó munkálatokat nemcsak a mi érdekeltségünk, hanem az erdészeti érdekeltség által is állandóan sürgetett kíváncsiaknak megfelelve, mielőbb meg fogja indítani.

Belföldi műfatermelésünk bizonyos választékokban az előző évben is kiviteli feleslegeket produkált, sőt lombos gömbfában kivitelünk az 1936. évvel szemben 714 vagónról 986 vagónra emelkedett. Ebből 362 vagón esik Németországra, 465 vagón Csehországra és 159 vagón a többi országokra. Ugyanez a helyzet a fűrészelt lombfában is, amelyből az 1937. évben 909 vagont vitünk ki (622), tehát 287 vagónnal többet, mint az 1936. évben. Itt is az emelkedés túlnyomó része Németországra esik. Itt kell megemlítenünk azt is, hogy az 1937. évben is rendelkezésre állott az Olaszországba való kivitel céljaira 50 vagón fűrészelt tölgyfa-kontingens, amelynek elosztására nézve a M. kir. Külkereskedelmi Hivatal felkérésére az előző évben is egyesületünk tett javaslatot.

Fűrésziparunk

Fűrészgömbfabehozatalunk — miként a fentebb ismerttetett statisztikai adatokból is megállapítható — a lefolyt évben növekedett, ami a hazai fűrészüzemeknek nyersfával nagyobb mérvben való ellátását tette lehetségessé. Természetes azonban, hogy a hazai fűrészipar teljesítő-képessége még e többletmennyiség mellett sem volt egészen kihasználható, ami annál hátrányosabb volt hazai fűrészipari termelésünkre nézve, mert viszont a fűrészipar terhei az elmúlt évben jelentékenyen növekedtek. Különösen azért, hogy a fűrésziparban a legkisebb munkabérek megállapítást nyertek, ami tetemes termelési költségzaporulatot jelent. Ehhez hozzájárul még az is, hogy — már a jelentésünk után következő évben —

életbelépett faipari adóváltságrendelet értelmében a fűrészek adózás szempontjából hátrányos helyzetbe kerültek, mert elvesztették az addig, a fűrészüzemek részére fennállott kedvezmények jelentékeny részét s egyéb termelési költségeik is emelkedtek. Ez annál kedvezőtlenebb a belföldi fűrészipari termelésre nézve, mert tudvalevő, hogy a behozatal kötöttsége mellett rendkívül fontos funkciót teljesít kereskedelmünk és iparunk ellátása körül.

Az osztrák és a cseh gömbfabehozatali engedélyek elosztási kvótája — miként erről az elmúlt esztendőben is jelentést tettünk — a lefolyt évre is le volt rögzítve.

Egyébként a fűrészipart érdeklő kérdéseket szakosztályunkban az elmúlt évben is minden alkalommal külön letárgyaltuk és ki kell emelnünk erőszben a fázisadórendelet tervezetére a fűrészipart érintően tett észrevételeink és előterjesztéseinket, amelyeket — szakosztályunkban törént előzetes tárgyalás után — az e tárgyban készült memorandumba foglaltunk bele.

Belföldi termelésünknek legfőbb fogyasztója a M. kir. Államvasutak volt, amely talpfában, pályafenntartási fában, tűzifában és egyéb faanyagokban az elmúlt campagne-ban mintegy 9 millió pengő értékű beszerzést eszközölt. Beszerzett a MÁV 510.000 darab talpfát és 4430 m³ tölgyváltótalpfát (szemben az 1936/37. évben beszerzett 710.000 darab talpfa és 7031 m³ váltótalpfával) 3.6 millió értékben, 18.357 m³ műhelyi faanyagot 2 millió pengő értékben, 10.936 vagon, 2,200.000 pengő értékű tűzifát, míg a többi összeg pályafenntartási fákra és egyéb faanyagokra esik. Örvendetes annak megállapítása, hogy ezen beszerzések túlnyomó része ezúttal belföldi anyagból történt. Így a tölgytalpfa és váltótalpfa, továbbá a pályafenntartási és műhelyi tölgyfaanyagok legnagyobb részükben belföldről szereztek be és csupán bükktalpfa-szükségletét vásárolta meg részben a MÁV Jugoszláviából. Ugyanígy a pályafenntartási és műhelyi fenyőfaanyagok közül az erdei fenyőfa kizárólag a belföldön

A MÁV
fabeszerzései

szereztetett be és csak a lú- és jegenyefenyőt vásárolta meg a MÁV Ausztriából és kisebb mértékben Romániából. Tűzifaszükségletét a MÁV kizárólag a belföldön fedezte. Ez az eredmény kizárólag a belföldi termelés felkészültségének és főleg áldozatkészségének tudható be, amit azonban a M. kir. Államvasutak igazgatósága — a hazai termelés szempontjai iránti megértése mellett — több vonatkozásban nem honorált. Így a beszerzési árak megállapításánál bár nem hagyhatta teljesen figyelmen kívül az áraknak általános emelkedését, mégis beszerzési politikája révén a szállítások odaítélésénél megállapított árak távolról sem érték el azt a színvonalat, amely nemcsak a fapiac általános helyzetével, hanem főleg a belföldi tőárak és termelési költségek emelkedésével megfelelő arányban áll. Emellett a múlt esztendőben is észlelnünk kellett azokat a sajnálatos jelenségeket, amelyekről jelentésünk e fejezetében minden évben be kell számolnunk és amelyek szerint a MÁV számos vonatkozásban túlteszi magát a Közzsállítási Szabályrendeletnek előírásain, — holott ezek reá is vonatkoznak — amennyiben ármegjelölés nélküli ajánlatokkal is foglalkozik és egyes ajánlattevőkkel külön tárgyalásokba is bocsátkozik, aminek pedig a Közzsállítási Szabályzat értelmében helye bizonyára nem volna. Arra kell kérnünk megint a MÁV igazgatóságát, hogy a magyar termelésnek nehéz helyzetét nagyobb méltánylásban részesítse és ezáltal lehetővé tegye a külföldi termeléssel szemben amúgy is oly hátrányban levő magyar termelés rentabilitását és azt, hogy a MÁV szükségletét a magyar termelés változatlanul és akadálytalanul elláthassa.

Tűzifa-ügyek

A tűzifaforgalomnak akként való szabályozása, hogy az importfa behozatala és a belföldi tűzifaforgalom egy részének lebonyolítása továbbra is egy szervre bízassék, jelentésünk évében — amiként erről már múltévi jelentésünkben is beszámoltunk — abba a stádiumban jutott, hogy a kormányzat elfogadta az Országos Fagazdasági Tanácsnak a tűzifaforgalom szabályozását célzó terveze-

tét és felhívta a Fagazdasági Tanácsot, hogy tegyen előterjesztést a létesítendő szerv mikénti megalakulására nézve, avval, hogy a szervnek 60 napon belül meg kell alakulnia. A részvénytársasági szerv mikénti megalakítására és működésére nézve többrendbeli tervezet dolgoztatott ki, amelyekre megtettük észrevételeinket. Újból leszögeztük azon álláspontunkat, hogy az árvédelem szempontja, a termelői hitelek nyújtása, ma már elestek és nem teszik indokolttá egy kizárólagossági szervnek felállítását. A belföldi piac és az árak szabályozására — újból így érveltünk — teljesen elégséges a szállítási igazolványoknak akként való kezelése, hogy azok csupán a tényleg fennálló szükséglet mérvéhez képest adassanak ki. A tervezetek részleteire felterjesztésünkben nem is terjeszkedtünk ki, minthogy a tervezeteknek első elolvasásából is meg volt állapítható, hogy azok fenntartják a koncesszió szempontjából mindazon sérelmes intézkedéseket, amelyek ellen az érdekeltségek és így mi is közös beadványban álláspontunkat már kifejtettük. Csupán azt mondtuk, hogy a tervezetek egyike sem valószínűsíti meg az egyenlő elbánás elvét és hogy a tervezetek ezért — az idevonatkozóan autoritativ helyen elhangzott nyilatkozatok ellenére — a kereskedelem részére megnyugtatóknak nem jelezhetők; de nem megnyugtatóak a vállalkozásszerű fatermelésre nézve sem, mert a tervezetek az egyenlő elbánást — minthogy a szerv nem lett volna köteles az eladó termelőtől készletét felvásárolni — itt sem biztosítja. Mindez arra vall, — ez volt végső konklúzióink — hogy a szerv a vállalkozásszerű fatermelés és kereskedelem teljes mellőzésével kívánja a tűzifaforgalmat lebonyolítani, amiért a tervezetek elvetését indítványoztuk. Hasonló álláspontot foglaltunk el az Országos Fagazdasági Tanácsban helyet foglalt kiküldöttünk útján azon értekezleten, amely a koncesszió feltételeit volt hivatva megállapítani. Állásfoglalásunkban a szervnek nem várt megalkotása esetére a kereskedelem részére úgy a részvénytársasági szerv részvényeinek jegyzésében, valamint annak szerveiben

való részvétel tekintetében paritásos elbánást kértünk biztosítani és olyan intézkedéseket felvenni, amelyek a hazai fakereskedelem és termelésre nézve sérelmes rendelkezések kiküszöbölésére irányulnak.

A kormányzat a részvénytársasági szerv megalakítására az év közepén a felhatalmazást megadta és a Fagazdasági Tanács ezzel kapcsolatban meg is állapította a létesítendő szerv részére irányadó átvételi árakat is. A részvénytársasági szerv azonban nem élt a részére biztosított koncesszió jogával, amiáltal nemcsak az a bizonytalanság szűnt meg, amely az érdekeltséget oly hosszú ideig nyugtalanította, de remélhetőleg végleg lekerült a napirendről az a szabályozási mód, hogy a belöldi tűzifaforgalom lebonyolítása egy kizárólagossági joggal bíró szervre bízassék.

Jelentésünk ezen fejezetében kell röviden érintenünk a *tűzifa piaci árusításának* kérdését is, amellyel előző jelentésünkben már behatóan foglalkoztunk. Jelentésünk évében a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter úr újabb tervezetet dolgozott ki a vásári és piaci tűzifa-árusítás tárgyában, amely bár nem teljes mértékben, de nagyjában véve mégis jobban elégíti ki érdekelteink jogos kívánalmait s a problémát közelebb juttatta ahhoz a kívánatos megoldáshoz, hogy az érintett kis termelői és fuvaros egyedek nemcsak a piaci és vásári tűzifaárusítást, hanem a tűzifával való házalást és kereskedést egyáltalában szüntessék be. A tervezet fenntartja a házalás útján való árusítás lehetőségét, azonban azzal a megszorítással, hogy az csak olyanok számára engedélyezhető, akik fuvarot és segéderőt nem vesznek igénybe. Ezt a megoldást — idevonatkozó véleményes előterjesztésünkben — még ellentétben állónak kellett jelezniünk a tűzifával való házalásra nézve fennálló rendeleti jogszabályokkal, másrészt e megoldás — mondtuk — lehetővé teszi a piacokon és vásárokon kívül való házalást is, ami pedig legalább annyira sérelmes az erdőbirtokosságra és a legitim kereskedelemre nézve, mint a piaci árusítás. Ezért a tűzifával úgy a vásári piacokon, mint azokon kívül való házalást

kifejezetten kizárni kértük. Kiegészíteni kértük továbbá egy olyan intézkedéssel, hogy a tűzifát aprítatlan állapotban, tehát csak hasáb és dorong formában lehessen árusítani, minthogy tudvalevő, hogy az aprított tűzifába a piaci árusok olyan selejtes melléktermékeket is kevernek bele, hogy ezáltal a fogyasztóközönség kevesebb és rosszabb tűzifát kap. Az új tervezet honorálta az érdekeltségnek általunk előterjesztett azt a kérelmét, hogy az őstermelői igazolvány alapján árusítandó tűzifa forgalombahozatala akként szabályoztassék, hogy a forgalomba hozandó mennyiség nyilvántartható és ellenőrizhető legyen. Állást kellett foglalnunk a tervezettel kapcsolatban a földművelésügyi miniszter úr által javasolt azon kiegészítéssel szemben, hogy az árusításra jogosult őstermelők közé a szőlő- és kertgazdasági ingatlan tulajdonosa is felvétessék, minthogy ezt a kiegészítést szöges ellentétben állónak minősítettük a rendeletnek azon céljával, hogy csupán az őstermelő által kitermelt fatermékek kerülhessenek forgalomba, de szöges ellentétben állónak az új tervezetnek azon intézkedésével is, amely szerint házalás útján csak az engedélyes által kézi erővel magával hordozható mennyiségű tűzifát lehessen árusítani. A kereskedelmi miniszter úrnak ezen újabb tervezete azonban rendelet formájában jelentésünk évében sem látott napvilágot; már pedig mondanunk sem kell, hogy úgy a fakereskedelem, mint az erdőbirtokosság érdekei megkívánnák ennek a kérdésnek a fogyasztói szempontok figyelembevételével is történő mielőbbi rendezését annál is inkább, mert a tűzifa — alább tárgyalandó — maximálása alkalmával egyebek között ez a kérdés is megoldatlan maradt.

A tűzifakérdésnek egyik legkiemelkedőbb mozzanata volt a *tűzifa legmagasabb árának* jelentésünk évében történt *hatósági megállapítása*. Jóllehet az erre hivatott és igen komoly tényezők, így elsősorban az Országos Fagazdasági Tanács azon alkalommal, amidőn az akkor megalakulóban volt tűzifa-lebonyolítási szerv részére az

A tűzifa
ármaximálása

átvételi árakat megállapította, a leghatározottabban állást foglalt a tűzifaár maximálása ellen, a kormányzat úgylátszik mégis engedett — s ezt teljes tárgyilagossággal állapíthatjuk meg — a sajtó egy része által mesterségesen szított közvélemény nyomásának, s az ármaximálás mellett döntött. A múlt év július hó 4-én 4450. szám alatt kibocsátott kormányrendelet felhatalmazta az illetékes gazdasági minisztereket, hogy »az ország zavartalan tűzifaellátása érdekében« a tűzifa legmagasabb árát megállapíthassák, azonkívül megállapította az ártúllépésekre alkalmazható büntető szankciókat és végül átmeneti intézkedést statuált a megállapítandó legmagasabb áraknak az ármegállapítás előtt kötött ügyletekre nézve leendő mikénti alkalmazására nézve (amely átmeneti intézkedés, mellel megjegyezve, a gyakorlatban számos félreértésre adott okot). Ezen felhatalmazás alapján azután 1937. évi július hó 18-án megjelent a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter úrnak 24.300/1937. K. K. M. számú rendelete, amely úgy a tűzifakereskedők részére, mint a telepről — a fogyasztók részére — eladott tűzifának legmagasabb árát megállapította. A rendelet nemcsak az által keltett meglepetést, hogy az érdekeltek előzetes meghallgatása nélkül jelent meg, hanem fogyatékos és sérelmes volta miatt is, úgyhogy indítatva éreztük magunkat a rendelettel szemben teendő lépések megállapítása céljából széleskörű szakmabeli értekezletet összehívni, amelynek határozata alapján igen terjedelmes memorandumba foglaltuk össze a rendelettel szemben felmerült kívánságainkat és észrevételeinket. Mindenekelőtt sajnálattal kellett megállapítanunk felterjesztésünkben, hogy a magas kormány az árszabályozást tárgyzó ezen rendelkezésének kibocsátása előtt ismét mellőzte az érdekeltség meghallgatását, ami ha megtörtént volna, — mondtuk — úgy a tett rendelkezések nem idézték volna elő azt a tarthatatlan helyzetet, amely a tűzifapiacra előállott. Ismételten kifejezést kellett adnunk annak, hogy a tűzifaforgalomban előidézett anomáliák árszabályozással meg nem szüntethetők, mert ennek egyedüli orvosszere

a szabadforgalomnak visszaállítása. Ha azonban — így érveltünk — a kormányzat ennek dacára szükségesnek látta a maximálásnak háborús ízű rendszeréhez nyúlni, ez csak akkor lehet hatályos, ha nem jár a piac elriasztásával, hanem biztosítja azt, hogy megfelelő mennyiségű áru megfelelő árban kerülhessen piacra, tehát minden vonalon biztosítja a termelés és kereskedelem rentabilitását. A megjelent rendelet azonban — így szólottunk — mindennek az ellenkezőjét valósítja meg, mert közzétett formájában a tűzifakereskedelem létét semmisíti meg, annak semmiféle kereseti lehetőséget nem engedvén, kikapcsolja a nagykereskedelmet, amely a telepés tűzifakereskedelem jelentékeny részét látta el addig tűzifával, és kikapcsolja a telepés kereskedőt is, amennyiben az árak megállapításánál nem veszi figyelembe az összes felmerülő áralakító tényezőket s a kereskedelemnek legitim és létfenntartásához szükséges minimális hasznát. Kimutattuk továbbá, hogy a rendelet számos vonatkozásban homályos, viszont igen lényeges kérdéseket egyáltalában nem szabályoz és ezáltal teljes bizonytalanságban hagyja a forgalombahozatal tényezőit a fennálló szabályok mibenléte felől, elriasztja őket az áru forgalombahozatalától, mert a jelzett fogyatékoságok mellett ezt nem tehetik meg annak veszélye nélkül, hogy a rendelettel, különösen annak szigorú büntetőszankcióival összeütközésbe ne kerüljenek. Részletesen kimutattuk ezután, hogy a feladóállomási ár kiszámítására nézve irányadó táblázatok egységárai sem a kereskedői, sem a fogyasztói érdekekkel nem egyeznek meg, — azonkívül az ármegállapítások több vonatkozásban nélkülözik a szakszerűséget is. De különösen sérelmesnek jeleztük a II. osztályú tűzifának ármegállapítását. Mindezekkel csupán a rendelet főbb hiányait, fogyatékoságait és sérelmeit kívántuk feltárni, mert az e részben felhozottakkal a sérelmeket korántsem tartottuk kimerítetteknek. Ezért az volt a kérésünk, hogy amennyiben a magas kormányzat a szabályozást fenn akarja tartani, úgy a rendelet nemcsak a szakmabeli érdekelttség, hanem a fogyasztó

közönség szempontjából is revízió alá kell venni. Ezért azt indítványoztuk, hogy e végből a kereskedelmi miniszter úr az illetékes társmínisztériumok és érdekeltségi tényezők bevonása mellett sürgősen szaktanácskozmányt hívjon egybe, amely kérésünket felterjesztésünk személyes átadása alkalmával megismételtük.

Ugyanezen alkalommal egyes hivatalosan meg nem cáfoltt híradások nyomán — amelyek szerint a kormányzat felhatalmazási rendeletet kíván kibocsátani a *készletek összeírására és azoknak hatósági igénybevételére* — indítatva éreztük magunkat nemcsak a kereskedelmi miniszter úrhoz, hanem az összes kormányzati tényezőkhöz külön felterjesztést intézni. E felterjesztésünkben hangsúlyoztuk azt, hogy a kötelező készletbejelentés elrendelése ellen kifogás nem tehető, mert indokoltnak látszik az, hogy a kormányzat pontosan tájékozva legyen a rendelkezésre álló belföldi tűzifakészletekről. Annál aggályosabbnak kellett azonban jeleznünk azt, a forgalom megkötöttsége óta eddig egyáltalában nem alkalmazott és egyenesen a háborús rendeletekre emlékeztető rendszabályt, amely felhatalmazást adna a bejelentett készletek hatósági igénybevételére. Ha erre az elhatározásra a magas kormányzatot a sajtó egy része által nem mindig teljes jóhiszeműséggel hangoztatott azon kijelentés indította volna, — így argumentáltunk — amely szerint az ármaximálási rendelet megjelenése óta a tűzifát visszatartják, úgy avval szemben meg kellett állapítanunk elsősorban azt, hogy a rendelet megjelenése óta eltelt rövid időköz elégséges nem volt annak konstatálására, vajjon a visszatartás tényleg megtörtént-e. Szükségesnek tartottuk itt azt is felemlíteni, hogy a friss fára szóló szállítási igazolványok késői kiadása is hozzájárult ahhoz, hogy nem került elegendő mennyiségű fa a piacra, továbbá azt is, hogy a forgalombahozatal elégtelenségét legfőképpen az ármaximálási rendeletnek hézagai és bizonytalanságai okozták, amelyek mellett az eladók még szállítási igazolvány birtokában sem tudják eladásukat megnyugvással lebonyolítani. Hangoztattuk, hogy semmi józan

okkal sem volna megmagyarázható az, miszerint a készlettulajdonosok a tűzifa piacra hozatalát készakarva és szándékosan tartják vissza, mert ez sem a termelőnek, sem a kereskedőnek nem érdeke. A tűzifáért a rendelet szerint a későbbi időszakban elérhető esetleges magasabb árak — így hangzott érvelésünk — semmiképpen sem kárpótolhatják tőkéjüknek hosszabb ideig való lekötöttsége által ért kamatveszteségért, valamint a beszáradás folytán előálló érzékeny károkért és költségekért. A dolog tehát — mondottuk — éppen megfordítva áll, mert az ármaximálási rendelet bizonytalanságainak eloszlata és főleg a rekvirálás mellőzése a készlettulajdonosokat csak arra fogja serkenteni, hogy tűzifájukat mielőbb forgalomba hozzák, annál is inkább, mert esetleges rekvirálás mellett teljesen bizonytalan az, vajjon készletüket mikor és milyen áron fogják eladhatni. Oda konkludáltunk tehát, hogy a teljességgel indokolatlan és felesleges, sőt a forgalmat egyenesen megbénító hatósági igénybevételt a kormány mellőzze és ne alkosson ezzel olyan veszedelmes precedenst, amely a piacnak fölösleges megzavarkódtatásával járna. A magas kormányzat úgy látszik, felismerte ezen fejtegetéseinknek helyt álló voltát, mert illetékes helyen már beadványunk átnyújtása alkalmával az a kijelentés tétetett, hogy a kormányzatnak nem szándéka az, hogy a rekvirálás eszközéhez nyuljon, — azonban az érdekelteknek gondoskodniuk kell arról, hogy minél előbb megfelelő mennyiségű tűzifa kerüljön piacra, — úgy hogy rekvirálási szándékától a kormányzat később teljesen el is állott.

Az ezen felterjesztéseink alapján megtartott szaktanácskozmányon letárgyaltattak mind azon kívánságok, amelyeket az érdekeltségek és egyesületünk az ármaximáló rendelettel szemben felhoztak és a szaktanácskozmány eredményeként jelent meg azután — 1937. évi augusztus hó 8.-án — a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter úrnak 30.500/1937. K. K. M. számú rendelete, amely autentika interpretáció erejével magyarázta a termelői ár, valamint a telepről eladott

tüzifa árára vonatkozó rendelkezéseit és azokat nagyobb-részt kívánságainkhoz képest megfelelően ki is egészítette. Kiegészítette továbbá a legmagasabb árakon felül kiköthető összegekre vonatkozó rendelkezésekkel. Ezek között a nagykereskedők által felszámítható jutaléokra vonatkozó intézkedéssel is; végül az importtüzifára nézve megállapította, hogy erre az alaprendelet intézkedéseit is megfelelően alkalmazni kell. A külföldi tűzifa leadóállomási árát egy későbbi, 1937. évi szeptember hó 23.-án kelt 35.300/1937. K. K. M. számú rendelet szabályozta.

Ámbár a jelzett magyarázó rendelet számos vonatkozásban figyelembe vette azon kívánságainkat, hogy az alaprendelet homályos intézkedései tisztáztassanak és hogy egyes, az alaprendelet által nem szabályozott lényeges kérdések megfelelően rendeztessenek, mégis számos jogos óhajunk maradt figyelmen kívül, amelyeknek figyelembevételét újabb felterjesztésben kértük. Ebben rámutattunk mindenekelőtt arra, hogy egyes választékok tekintetében s az alaprendelet tárgyában kelt felterjesztésünkben sérelmezett intézkedések au újabb, magyarázó rendeletben sem orvosoltattak. A magyarázó rendelet többek között a II. osztályú tűzifa, továbbá a hántott fa alaprendeletbeli árának megváltoztatására irányuló kérelmünket bár figyelembe vette, viszont figyelmen kívül hagyta az összes fanemeknél a vékony dorong, valamint a lágyszerűség árának megváltoztatására irányuló előterjesztésünket, holott számszerűleg igazoltuk, hogy a jelzett tűzifaválasztékok megállapított árai az akkori termelési költségeket egyáltalában nem fedezték. Nem fedezték természetesen az erdőből való kifuvározást és a vasuti fuvardíjakat sem, amelyek szeptember hó 1.-vel szintén felemeltettek. A belföldi tűzifára érvényben volt díjkedvezmények ugyanis szeptember hó 1.-vel egy évi időtartamra megújítottak, azonban az addig érvényben volt kedvezmény terjedelmének lényeges csökkentésével. Minthogy pedig a magyarázó rendelet értelmében irányadó legmagasabb leadó állomási árak kiszá-

mításának alapjául a rendelet kibocsátásakor érvényben volt vasuti fuvardíjak vétettek alapul, már korábban azt indítványoztuk, hogy a fuvardíjfelemelés által igazolhatóan felmerült többlet úgy a tűzifakereskedők részére, mint a telepről való eladás esetére megállapított árakhoz hozzászámítható legyen. A maximális ár, a szóbanlevő tűzifaválasztékokra mindezeknél fogva nem lévén megfelelő — mert sem a termelési költségeket, sem a fuvardíjakat nem fedezi, annak újabbi szabályozását kellett kérnünk annál is inkább, mert a jelzett tűzifaválasztékok — amelyek mennyiségét legalább évi 20.000 vagonra becsültük — hazai tűzifatermelésünk lényeges részét képezik. Ha tehát azok ára — hangsúlyoztuk — nem kerülnek olyan színvonalra, hogy azok mellett a már kitermelt készletek kifuvározhatók és forgalombahozhatókká váljanak, úgy nemcsak a megfelelő készletek fognak értékesíthetetlenekké válni, hanem a rentabilitás hiánya miatt ki nem termelhető választékok a belföldi fogyasztókból fognak elvonatni. Újból kértük továbbá a *hasábos tűzifának* telepről a fogyasztónak való eladása esetében követelhető árak megváltoztatását is, minthogy a magyarázó rendelet érészben szintén nem tett kiegészítő intézkedéseket. Számszerűleg kimutattuk, hogy a hasábos belföldi tűzifánál q -kint felszámítható felárak szerint előálló bruttó keresetet az adó, az adminisztráció, a személyzet és egyéb regieköltségek teljesen felemésztik, aminek következtében főleg a nagyobbbrészt kistőkéjű egyedekből, közöttük számos hadirokkantból álló vidéki fakereskedelem néz a megsemmisülés veszélye elé. Kértük tehát ezen sérelmeknek orvoslását is, ami azonban a mai napig sem történt meg.

Az ármaximálás kérdésében még ezenkívül is számos megoldatlan és nyitott kérdés maradt, így egyebek között a hitelezési kockázatért felszámítható térítés nagysága, mely megfelelő szabályozás híján sok félreértés kútforrása maradt. Mindezen kérdések szintén tisztázandók lennének, ami a jelentésünket követő évben kormányrendelettel kiküldött kormánybiztos úr feladat-

körébe fog tartozni, s mi azon leszünk, hogy ezen a nyitott kérdések nemcsak a szakmabeli érdekelttség, de véleményünk szerint a fogyasztóközönség érdekében is kielégítő megoldást nyerjenek és e tekintetben számítunk a kormánybiztos úr ömértóságának azon jóakarátú megértésére és belátására, amellyel a kereskedelemnek jogos kívánságaival szemben mindenkor viseltetett.

Nem zárhatjuk le jelentésünk ezen részét annak megállapítása nélkül, hogy a hatósági árszabályozás voltaképpen célját el nem érte, mert »az ország zavartalan tűzifaellátását« nem szolgálta, mivel az, hogy tűzifafogyasztásunk végeredményben fennakadást nem szenvedett, nem a kormányhatósági intézkedéseknek, hanem főleg annak volt tulajdonítható, hogy az enyhe tél következtében a tűzifaszükséglet csökkent. Az ármaximálás körüli tapasztalataink csak megerősítettek bennünket azon meggyőződésünkben, hogy a tűzifaellátásnak zavartalan és úgy a termelés, mint a fogyasztás érdekében történő lebonyolítását csakis a hatósági megkötöttségeknek megszüntetése és a szabad belföldi forgalom biztosíthatja, s hisszük, hogy ez a tapasztaltak után nemcsak a mi meggyőződésünk, hanem a magas kormányzaté is.

Árelenőrzés

Fakereskedelmi forgalmunk kötöttségének igen lényeges szigorítását jelentette az 1936. év végén megjelent 7450/1936. számú kormányrendelet az áruk ellenőrzéséről. Ez a rendelet az illetékes miniszterek és elsősorban a kereskedelemügyi miniszternek, valamint az árelenőrző bizottságnak rendkívül messzemenő s az ipar és kereskedelem autonóm jogaiba erősen belenyúló felhatalmazást adott. Még pedig nemcsak az árak ellenőrzésére, hanem — az illetékes kormánytényezőknek a rendelet kibocsátása alkalmával elhangzott nyilatkozata szerint — az árak befolyásolására is. Minthogy a rendelet a közszükségleti cikkek árainak ellenőrzését rendeli el, annak intézkedései szakmánkat is erősen érintik, mivel nemcsak a tűzifa, hanem a faforgalom jelentékeny részét képező mûfaanyagok is — legalább annakidején az Országos Központi

Árvizsgáló Bizottság gyakorlata szerint — közszükségleti cikkeknek minősülnek. A rendelet szerint az ipari és kereskedelmi vállalatok felhívásra tartoznak bejelenteni, hogy közszükségleti cikkeknek minősülő árujukat milyen árban hozzák forgalomba és ha akár a kereskedelmi miniszter, akár az árelemző bizottság úgy találja, hogy a bejelentett ár indokolatlanul magas, úgy a kereskedő vagy iparos üzletvitelét, ügykezelését megvizsgálhatja. Igen szigorúak a rendeletnek gazdaságjogi szankciói, amelyeket a kartelltörvény rendelkezéseiből vett át a rendelet, úgyhogy voltaképpen a kartelltörvénynek amúgyis szigorú intézkedéseit alkalmazni kívánja olyan szakmák egyedeivel szemben is, amelyek kartellírozva nincsenek. Vagyis a kartelltörvénynek csakis az erkölcstelen, tehát kizsákmányoló kartellekkel szemben alkalmazandó szankciói — miként ez a legilletékesebb kormánynyilatkozatokból megállapítható volt — a *szabadforgalomban* érvényesülő, tehát a nemkartellált árakra is kiterjednek. Emellett a rendelet még nagyobb szigort alkalmazhat a szabadforgalomban; mert amíg a kartelltörvény értelmében a közgazdasági miniszter csupán javaslatot tehet arra nézve, hogy a kartellek a közgazdaság vagy a közjó érdekeire káros működésüket hagyják abba, addig mindezt a kereskedelmi miniszter, illetve az érdekelt miniszterek bármely kereskedővel, iparossal szemben maguk is megtehetik. Amíg továbbá a kartelltörvény szerint csak a minisztérium, tehát az összkormányzat tehet indítványt az iparigazolvány vagy iparüzési jog elvonása iránt a kartellbírósnál, addig a kormányrendelet ezt a jogot minden megkötöttség nélkül az illetékes miniszterre ruházza és csupán halasztó hatályú panaszjogot biztosít az elvonást szenvedett részére az illetékes miniszternek ezen határozata ellen a közigazgatási bírósághoz. Ezen intézkedéseknek rendkívül aggályos voltát talán némileg enyhítette a kormányzat illetékes tényezői részéről a rendelet kibocsátása alkalmával tett azon kijelentés, hogy a kormányzat a rendelettel csupán a fogyasztói árak terén egyes közszükségleti cikkeknel kívánja az egészségtelen és túl-

zott áralakulást megakadályozni és módot adni arra, hogy az egészségtelen és túlzott piaci árak a hatósági állandó ellenőrzés eredményéhez képest a jogos mértékre szállíttassanak le. A gyakorlatban a rendeletnek drákói szigora a szabad piaci forgalomban eddig nem is volt érezhető. Ehelyett azonban az árellelőrzés szempontjából — azonban már a jelentésünket követő évben — nyilván a beruházási törvényjavaslattal kapcsolatban a jelenleginél is szigorúbb intézkedések történtek azáltal, hogy az árellelőrzést a kir. kormányzat az árkormánybiztos kezében koncentrált, akit igen messzemenő felhatalmazással látott el. Amennyire kétségbevonhatatlan a magas kormányzatnak az a törekvése, hogy a közszükségleti cikkekben beálló ártúllépéseket megakadályozza, épp annyira jogosultnak kell tekintenünk azonban az ezen cikkek forgalmával foglalkozó szakmáknak azt az óhaját, hogy az árellelőrzésnél multhatatlanul figyelembe vétessék az a szempont, miszerint a szakmánk által forgalmazott faanyagok *beszerzési* árainak megállapítása — miként erről jelentésünknek más helyén megemlékeztünk — teljesen a bennünket környező államok elhatározásától függ. A szomszédos termelő államok ezen magatartásából előálló áremelkedésnek tehát ne a magyar fakereskedelem legyen a bűnbakja. A kormányzat másfelől tegye lehetővé kereskedelmünk számára a beszerzési árak állandó emelkedése mellett is a szakmánkban változatlanul dúló egészségtelen verseny elleni védekezést. Nyujtson tehát védelmet a tisztességes kereskedelemnek az árrombolás ellen csakúgy, ahogy ezt az ipari téren történő árrombolásokkal szemben legális intézkedésekkel megtette.

Fázisadó

A fázisadó kérdése az elmúlt évben rendkívül nagy mértékben vett igénybe bennünket. Jelentésünk kereteit messze túlhaladná, ha ebbeli akciónk minden részletére kiterjeszkednénk és ezért csupán annak főbb mozzanatait kívánjuk ismertetni.

A faáraknak — különösen behozatali viszonylatban — való emelkedése következtében a pénzügyi kor-

mányzat még az 1936. év végén közölte az érdekeltségekkel, és így egyesületünkkel is, hogy az érvényben volt 88.000/1934. számú rendelet 5. §-ában a behozatali forgalomban megállapított adóváltság alapjául szolgáló átlagértékeket felemelni kívánja. Közölte továbbá, hogy módosítani kívánja a belföldi származású gömbölyű fának munkadíjért, fűrészelt fává történt feldolgozásánál a fűrészáru után fizetendő adóváltság alapjául szolgáló, átlagértékeket is, jelezvén, hogy ez alkalommal az egyes, gyakorlatban be nem vált rendelkezések módosítását is tervezi. Érdekeltségünk természetesen nem zárkozhatott el a jelzett irányú revíziónak szükségessége elől, jóllehet rá kellett mutatnunk arra, hogy az áremelkedés csak konjunkturális jellegű és az annak lerögzítésével megállapítandó magasabb adóalapok a konjunktúra megváltozása esetén indokolatlanul magasabb adóterhet jelentenének.

Annál nagyobb meglepetést keltett a pénzügyi kormányzatnak a fázisadó rendelet módosítására vonatkozó, jelentésünk évének első felében megjelent első tervezete, amely az érvényben volt rendelethez csupán az annak hatálya alá eső fatermékek és egyéb anyagok felsorolását tárgyzó két első szakaszt hagyta meg, míg többi intézkedéseit, alapvető részükben a maguk egészében akképpen dolgozta át, hogy ezáltal az adózási rendszer egész struktúrája lényegesen megváltozott volna. A rendelet első tervezetét szakmabeli ágazatonként igen beható tanácskozás alá vettük és azok eredményeképp észrevételeinket és kívánságainkat terjedelmes memorandumba foglaltuk össze, amelynek vezérlő motívumai a következők voltak. A tervezetnek egyik kardinális sérelmét abban láttuk, hogy áttörte a forgalmi adóról szóló törvényben gyökeredző és a belföldi termelés adózásánál irányadó azon alapelvet: hogy a forgalmi adó és ekként a forgalmi adóváltság alapját csupán az adóköteles által termelt vagy szállított áru eladásából befolyt nyers bevétel képezheti. A tervezet e helyett adóalapul minimális átlagértékeket vett fel, amelyek azonban jelen-

tékenyen meghaladták az akkor a fatermékekre nézve érvényben volt tényleges piaci árakat. Ezen rendszer bevezetése ellen természetesen protestálnunk kellett. Azt mondtuk, hogy a belföldi termelő érdekelttség teljes tudatában van ama törvényes kötelezettségének, hogy minden adóköteles bevétele után adózzék, azonban ebből folyólag sem kevesebb, sem több fázisadót nem viselhet, mint amennyit ez a tényleges bevétele után kitesz. Minden egyes tételre nézve számszerűleg kimutattuk e tervezet minimális átlagértékeinek tarthatatlan, mert a tényleges árakkal nem egyező voltát és kértük az adóalap minimalizálási rendszerének elejtését. A másik alapvető sérelme a tervezetnek az volt, hogy a behozatalban is megváltoztatta az érvényben volt rendelet 5. §-ában lefektetett azon elvet, hogy a fázisadó a behozott műfaanyagok átlagos értéke után vetendő ki és szedendő be. Itt is elejteni kívánta a fix átlagértékeket, kimondván, hogy az adóváltság alapját a 4700/1925. számú pénzügyminiszteri rendelet 12. §-a alapján kívánja megállapítani, ami azt jelentette volna, hogy a kiinduló pontul, a jelzett törvényszakasz értelmében a számlaérték szolgál. Ha már most az ilyen módon kiszámítandó számlaérték — így szólt a tervezet — a megállapított átlagértékeket 20%-kal meghaladja, vagy ennél 20%-kal alacsonyabb, úgy az adóváltságot a magasabb, illetve alacsonyabb számlaérték, egyébként pedig a számlaérték alkalmazása mellett kell megfizetni. A kérdés minden egyes részletére kiterjedően bebizonyítottuk, hogy a tervezetnek már a kiinduló pontja, és ennek következtében annak egész rendszere téves és a gyakorlatban keresztülvihetetlen. Utaltunk arra, hogy az importforgalom legjelentékenyebb részét — az 1936-os összműfaimportnak mennyiségben 47%, értékben pedig 71,5%-át — tevő fűrészelt és bárdolt fenyőfánál a számla az elvámolás alkalmával nem mutatható be. De ha erre a fizikai lehetőség meg volna is — szólottunk —, akkor is le kellene ejteni a számlaérték figyelembevételével történő adózást azért, mert lehetetlenné tenné az adóváltságnak a vámkezelés alkalmával történő végleges megállapítását és

lerovását. A vámforgalmi adózás szabályai szerint ugyanis abban az esetben, ha a pénzügyi hatóság a számlaértéket el nem fogadná, úgy becsléssel kellene az áru értékét megállapítani, amire pedig a tervezet bizonyára nem gondolhatott. Ha pedig a pénzügyi hatóság a számlaértéket helyesnek is fogadná el, úgy evvel a kérdés az adózó részére még mindig nem lenne elintézve. Ebben az esetben ugyanis — így szóltak fejtegetéseink — a félnék kellene a számlaérték alapján történt kirovás helyességét ellenőrizni abból a szempontból, vajjon a kisegítőleg figyelembejövő átlagérték tényleg meghaladja-e a számlaértéket, vagy pedig azon alul marad-e, ami minden egyes számlánál az egységárnak külön kiszámítását is kontrollját tenné szükségessé. Mindezek a procedúrák — ez volt fő argumentumuk — egyrészt keresztülvihetlenné tennék a határon való vámkezelést, másrészt a vámügyi hatóságoknak és a feleknek oly adminisztrációs munkát okoznának, amelyek egyenesen megakasztanák a forgalmat, viszont a feleket a legnagyobb bizonytalanságban hagynák abban a tekintetben, vajjon váltságadó tartozásuk a behozott áru után végeredményben mennyit fog kitenni, illetve, hogy a már lerótt összeggel kötelezettségüknek eleget tettek-e. Nem tartottuk kielégítőnek azt a kisegítő megoldást sem, amely a pénzügyi kormányzat részéről olyan értelemben tétetett, hogy a feleknek megadatnék az a jog, miszerint a számlákat a behozatal után bizonyos záros határidőn belül bemutatthassák, mert rámutattunk arra, hogy ezen megoldás mellett a kincstár egyrészt az adót nem a behozatal alkalmával, hanem sokkal később kapná meg; azonkívül e szisztéma mellett az összes számlákat a vallomással együtt felül kellene vizsgálni — ami szintén egy leküzdhetetlen adminisztrációs terhet jelentene — és ez a rendszer kivetköztetné a fázisadót eredeti jellegéből azáltal, hogy a vallomási kötelezettség statuálásával újabb adóalanyokat kreálna, megváltoztatná továbbá a fázisadózásnak azon fő célját, hogy a felek az adóváltságának a behozatalban a vámkezeléskor való lerovásával adózási kötelezettségüknek minden további kontroll mellőzésével

egyszersmindenkorra megfelelhessenek. Ezért tehát a tervezetnek jelzett adózási rendszerét elvetendőnek és az érvényben levő fix átlagértékek rendszerének fenntartását kellett javasolnunk. A tervezetnek teljesen helytelen és túlzott átlagértékeivel szemben megjelöltük a behozatali adózás alapjául szolgáló egyes átlagértékeket is.

További alapvető sérelmét képezte a tervezetnek az, hogy a *fűrészipar* adózását is teljesen megváltoztatni kívánta. A tervezet ugyanis — eltérőleg az akkori rendelethöz — nem külön szabályozta a fűrészipar adózását, hanem abba belefoglalta azokat az üzemeket is, amelyek a gömbfát nem csupán fűrésztermékké, hanem egyéb gyártmányokká is feldolgozzák, tehát voltaképpen a fafeldolgozó vállalatokat is. Megváltoztatta továbbá a tervezet a fűrészipar részére az akkor érvényben volt rendelet szerint nyújtott azt a kedvezményt is, hogy a külön adóalanynak nem minősülő kereskedelmi üzletének átadott és saját előállítású árura nézve annak kereskedelmi értéke után róhassa le az adóváltáságot. Megváltoztatta pedig akkép, hogy ez a kedvezmény a fűrészvállalatot csak azon feltétel mellett illeti meg, ha adóváltással terhelt áruforgalma teljes forgalmának 80%-át meghaladja. A tervezet ezáltal minden jogos ok nélkül megfosztotta a fűrészüzemeket attól a kedvezménytől, hogy áruikat saját telepeik vagy fiókjaik útján akkép hozzassák forgalomba, hogy azokat telepeiknek nagykereskedői árban számlázhassák. De sérelmes volt a jelzett korlátozás az egyéb fafeldolgozó üzemmel bíró fűrésztelepekre nézve is, amelyek adóváltással terhelt forgalmukat egyáltalában nem tudják 80—90%-os alapon elkülöníteni az egyéb, adóváltással még nem terhelt áruik forgalmától; még kevésbé tudják ezt az arányt előre megállapítani. Ezért tehát itt is a tervezett változtatásoknak elejtését és az érvényben volt rendelet szabályainak fenntartását kívántuk. Igen sérelmes intézkedéseket tartalmazott ezenkívül a tervezet a *bérmunkában* történő előállításokra vonatkozóan, mert egyrészt gyakorlatilag keresztülvihetetlen, másrészt olyan szabályokat

állított fel, amelyek a bér munkában való vágatást egyszerűen lehetetlenné tették volna; lehetetlenné tehát a feldolgozásnak azt a módját, amely nemcsak a fővárosban, de a vidéken is úgy az ipar, mint a kisebb mezőgazdasági egyedek és végül a kereskedelem szempontjából mindenképpen fenntartandó. A tervezet ugyanis a bér munkáltatás adózásának alapjául a forgalmi értéket tette. Fenntartotta ugyan az — az előző rendelet szerint a bér munkáltatásnál kizárólagos adóalapul szolgált — átlagértékeket is; de ezeket szintén minimalizálta, vagyis kimondotta, hogy az adóalapul szolgáló közönséges forgalmi érték a meghatározott átlagértéknél alacsonyabb nem lehet. Viszont ezeket az átlagértékeket is — amiként ezt számszerűleg kimutattuk — legtöbbszörre az akkortájt elérhetett árszint fölé emelte. Itt is kérnünk kellett tehát ezen rendszernek elejtését.

A tervezet azonban ezen alapvető sérelmeken kívül egyéb, az érdekeltségre nézve rendkívül hátrányos rendelkezéseket is tartalmazott. Így egyebek között be akarta hozni a váltságbiztosítéknak rendszerét, amely szerint az adóhatóság, a még nem is esedékes váltságra nézve, a féltől biztosítékot követelhet, ami pedig ellentétben áll törvényes jogszabályainkkal, amelyek csak az esedékes adónak a biztosítását engedik meg. Azonkívül úgy a belöldi termelés, mint a fűrésziparban, továbbá a bér vágatásnál is a *könyvvezetésre* nézve kívánt volna olyan rendelkezéseket életbeléptetni, amelyek annyira elvonatkoztak a való élet és gyakorlat ismeretétől és annyira keresztülvihetetlenek lettek volna, hogy azoknak a maguk egészében való elejtéséhez kellett ragaszkodnunk és kérnünk kellett, hogy úgy a kitermelő üzemeknél, mint a fűrészüzemeknél, valamint a bér munkánál is csak az addig vezetett nyilvántartások fogadtassanak el. Kértük végül a rendelet hatálya alá tartozó áruk bizományi eladásával, értékesítésével vagy közvetítésével foglalkozó bizományosok és ügynökök bizományi vagy ügyleti jutalékának az általános forgalmi adó alól való mentesítését, amely adózást a tervezet fenntartotta, kifejtven, hogy az

általunk képviselt szakmában foglalkozó bizományosoknak és ügynököknek tevékenysége kizárólag a rendelet hatálya alá eső fatermékek bizományi eladásában, illetve eladásának közvetítésében merül ki. Már pedig ezeknek a termékeknek adóalapja a tervezet szerint kontemplált intézkedések mellett amúgyis oly magasra emelkednék, hogy az adózási szintet még a províziók vagy bizományi díjak alapján előálló forgalmi adóval annál kevésbbé volna méltányos növelni, mert a közvetítők és bizományosok rendszerint igen szerény és sokszor igen súlyos kereseti viszonyok között élő egyedek sorából kerülnek ki.

Ezen felterjesztésünket a pénzügyi kormányzat beható tárgyalás alá vette és a velünk lefolytatott ezen tárgyalások eredménye után dolgozta ki a pénzügyi kormányzat a fázisadó-rendelet második tervezetét, amely az alapvető kérdésekben általában figyelembe vette előterjesztéseinket. Az újabb tervezet — a belföldi termelésnél a kimenő számlák alapján történő adózásnak a belföldi forgalomban általánosságátétele mellett — elejtette a minimális átlagértékeket, a behozatali forgalomban szintén mellőzte a számlaértékhez igazodó mozgó átlagértékeknek rendszerét és úgy a behozatali, mint a bér munka utáni adózásnál a *fix* átlagértékek megállapításának lehetőségét biztosította. Az első tervezetnek a kitermelők, fűrésztulajdonosok, valamint a bérvágatók könyvviteli nyilvántartási kötelezettségére vonatkozó sérelmes rendelkezéseit kívánságainkhoz képest lényegesen enyhítette és egyszerűsítette.

Az újabbi tervezettel kapcsolatban a pénzügyminiszter úr megküldötte egyesületünknek a kibocsátandó új rendelettel kapcsolatban kiadandó *behozatali átlagértékekre*, továbbá *az átmeneti intézkedésekre* vonatkozó rendeleteinek tervezeteit, amelyekre nézve szintén megtettük észrevételeinket és kívánságainkat. E tervezetek közül különösen a behozatali forgalom átlagértékeinek megállapítására vonatkozó előadmány tartalmazott számos vonatkozásban túlértékeléseket. Így felemelte a fűrészelt tülevelű fának átlagértékét az eredetileg javasolt q-kinti

12 pengőről 13 pengőre, ami m^3 -kint 65 pengős átlagos adóalapot jelent. Ismétetlen alá kellett húznunk ezen átlagérték indokolatlanul magas voltát. Utaltunk ismét arra, amit már az előző tervezet idevonatkozó intézkedésével szemben számszerűleg kimutattunk, hogy az 1936. évben behozott fűrészanyagok átlagos ára m^3 -kint 55 pengőt tett ki, tehát nem érte el az első tervezet által felvett m^3 -kinti 60 pengőt sem, holott az említett 55 pengős átlagár kiszámításánál az osztrák áru vásárlásánál igénybevehető rabattok és skonto-engedmények nem lettek figyelembe véve.

Az ezen tervezetek alapján készült rendeletek kibocsátása előtt az összes vezető érdekképviselők a társminisztériumok bevonásával tartott legutolsó szaktanácskozmányon mindezen kifogásainkat és észrevételeinket újból megtettük és ez alkalommal sikerült még több részletkérdésben jogos óhajainknak érvényt szerezni.

Az új adóváltság-rendelet 105.000/1937. szám alatt mult évi december hó 24-én jelent meg, az átlagértékek megállapítására vonatkozó (171.800/1937. sz.), valamint az átmeneti intézkedéseket magukban foglaló (171.720/1937. számú) rendelettel együtt, amiáltal szakmánknak egyik centrális problémája, a fázisadó kérdése újabb szabályozást nyert. A gyakorlat fogja megmutatni, hogy azok az észrevételeink, amelyeket különösen az adóalapoknak növelése ellen a behozatali forgalomban felhóztunk, indokoltak-e. Mindenesetre továbbra is éber figyelemmel fogjuk kísérni a végrehajtásban jelentkező visszasságokat és minthogy a pénzügyi kormányzat részéről a rendelet életbeléptetése előtt ígéretet is nyertünk arra nézve, hogy a gyakorlatban jelentkező egyenlőtlenségeket és méltánytalanságokat a pénzügyi kormányzat mindenkor orvosolni fogja, nem fogunk késni ebben az irányban a magas pénzügyi kormányzatnál adandó esetekben megfelelő előterjesztést tenni.

Meg kell még említenünk a fázisadó-rendelettel kapcsolatban az exportszállítások után adandó *visszatérítés* kérdését, amely még négy évvel ezelőtt, a fázisadórend-

szerre való áttérés alkalmával szükségessé vált azért, mert az egyes fatermékek kivitelével kapcsolatban visszatérítendő adóváltások mérvének megállapításánál a 3 %-os kulcsot vették alapul, holott a fatermékek, a fázisadóra való áttérés folytán, ennél lényegesen nagyobb kulcs alapján adóznak. Már az első adóváltásrendelet életbelépése után sérelmeznünk kellett azt, hogy a pénzügyminiszter úr nemcsak hogy nem emelte fel a figyelembe jövő fatermékekre vonatkozó adóvisszatérítés kulcsát, hanem — 119.200/1935. számú rendeletével — a szakmánkat érdeklő fatermékekre nézve: így a fűrészelt-lombfatermékekre nézve az addig érvényben volt adó-megtérítés kulcsát hatályon kívül helyezte. Ezért még az új fázisadó rendelet életbeléptetése előtt újból kértük ezen előterjesztéseink letárgyalását, megjelölve az életbeléptetendő adóvisszatérítési kulcsokat, s azokat pontos számításokkal indokoltuk meg és támasztottuk alá. Kérelmünk tárgyalását a pénzügyi kormányzat azzal az indokolással tartotta függőben, hogy a kibocsátandó új rendelet keretében az adóvisszatérítés kérdése amúgyis rendezést fog nyerni. Az új rendelet azonban a visszatérítés kérdését csak annyiban érintette, hogy megadja az adómentességet (10. §) a külföldre teljesített áruszállítások, valamint a külföldi megrendelő részére eszközölt váltásághoz köteles bér munka útján előállított fatermékekre nézve. Vagyis az adómentességet csak az adóalanyként szereplő előállító vállalatok, valamint a bér munka megrendelője részére adja meg, de nem a bérvágató exportőr részére is. Ezt az intézkedést már a rendelet tervezetének tárgyalása alkalmával sérelmeznünk kellett, a pénzügyi kormányzat azonban ezt azzal hárította el, hogy az adóvisszatérítés kérdését a bérvágatással kapcsolatban tegyük újabb előterjesztés tárgyává. Ez azonban — a jelentésünket követő évben — meg is történt. Reméljük, hogy sikerülni fog e tekintetben az érdekeltség jogos kívánságainak érvényt szerezni.

A m. kir. Államvasutak üzleti eredménye az 1936—37-es campagne-ban örvendetes emelkedést mutat, amelyben az előző üzletévvvel szemben elszállított többletmennyiség megközelíti a 3 millió tonnát, az áruszállításból eredő több-bevétel pedig kb. 22·5 millió pengőt tett ki. Ezen üzleti eredményt azonban érzékenyen csökkenti a MÁV-nak Trianon által reákényszerített s azóta egyébként is jelentékenyen felszaporodott nyugdíjterhe. A MÁV ezen pénzügyi állapota mellett a közgazdaság tarifapolitikai igényei csak korlátozott mértékben voltak kielégíthetők.

A *fűrészekbe menő gömbfa* díjkedvezménye az elmúlt évben is fenntartatott és mint ezelőtt, a lefolyt esztendőben is azon voltunk, hogy a kedvezmény, eredeti rendeltetéséhez képest, továbbra is a hazai fűrészüzemek részére biztosíttassék és többbizben közbenjártunk aziránt, hogy az ezen kedvezmény élvezetére jogosultak jegyzékébe azon igényjogosult vállalatok is felvétessenek, amelyek a kedvezményt eddig még nem élvezték. Az egyes *ausztriai* feladóállomásokról a dunai szállítások ellensúlyozására a fűrészelt faküldeményekre nézve adott, 1937. évi szeptember hó 1-jével lejáró, visszatérítés útján biztosított kedvezmény egyeztetési időtartamra meghosszabbítottatott. Ugyancsak meghosszabbítottatott a *belföldi tűzifára* nézve egyeztetési időtartamra, 1937. évi augusztus hó 31-ig érvényben volt fuvardíjkedvezmény is azonban az addig fennállott kedvezménynél sokkal kisebb terjedelemben. Ezenkívül az egyes román feladóállomásokról Budapest és környékére irányuló fűrészelt és faragott faküldemények részére is visszatérítés útján megfelelő díjkedvezményt eszközöltünk ki. Tagtársaink konkrét díjszabási kérelmei ügyében a múlt évben is többbizben interveniáltunk.

Jelentésünk e fejezetében kell megemlékeznünk arról, hogy vámkezelési kérdésekben az elmúlt évben is számos ízben kellett, többek között a hajón érkező faküldemények súlytöbbletével kapcsolatban követett eljárás miatt előterjesztéssel élnünk. Meg kell állapítanunk, hogy a

Vámkezelési
ügyek

központi vámigazgatóság idevonatkozó előterjesztéseinek mindenkor a legnagyobb megértéssel és előzékenységgel intézte el.

Szociálpolitika

A kormányzat szociálpolitikai törvényhozási alkotásai közül ki kell emelnünk az 1937 : XXI. törvénycikket, amely kerettörvény formájában szabályozta a munkaviszonynak három legfontosabb problémáját. És pedig az alkalmazottak munkaidejét, azok fizetési szabadságát és a legkisebb munkabéreket — amely utóbbiak korábban rendeletileg elvi és számos iparágban tényleges szabályozást nyertek — s az elvi szempontok meghatározása mellett a részletes szabályok megalkotását külön rendeletek számára tartotta fenn.

Ezen rendelet közül a *tisztviselők munkaidejére* vonatkozó rendelet tervezetét az iparügyi miniszter úr állásfoglalás céljából jelentésünk esztendejének végén megküldötte volt az összes érdekképviseleteknek és így egyesületünknek is módjában volt a tervezetre vonatkozó észrevételeit és kívánságait előterjeszteni. Felterjesztésünkben mindenekelőtt kifejezést adtunk annak, hogy azoknak a kötelezettségeknek, amelyeket a tervezet a munkaadókra róni szándékozik, az egyesületünk által képviselt szakmabeli érdekelttség már eddig is, minden törvényes szabályozás nélkül megfelelni igyekezett. A szabályozás általános iránya szempontjából aggályosnak jeleztünk mindent a szükséges mértéken túlmenő, az üzemek folytonosságát hátráltató, valamint az olyan intézkedést is, amely lehetőséget nyújt arra, hogy a rendeletnek az alkalmazottak érdekében hozandó intézkedéseivel a munkaadókkal szemben visszaélések történhessenek.

Általános észrevételeinkben továbbá szükségesnek tartottuk a tervezet azon intézkedésével kapcsolatban — amely szerint a rendelet hatálya a nyílt árusításban alkalmazott tisztviselőkre nem terjed ki — kiemelni azt, hogy a tervbe vett rendelet ilyformán a telepés épületfa- és tűzifakereskedelemre sem fog kiterjedhetni. Kértük azonban a tervezet kiegészítését avval, hogy a gőzfűrés-

üzemmel kapcsolatos épületfatelepek szintén ilyen megítélés alá esznek.

A részletekben nem tartottuk kielégítőnek a munkaidő meghosszabbítását tárgyzó rendelkezéseket, valamint a túlórázásra vonatkozó intézkedéseket sem, s megfelelő más szabályozást ajánlottunk. Végül kifogásolnunk kellett a tervezetnek a büntető szankciókra vonatkozó rendelkezéseit, amelyek alkalmasnak mutatkoznak arra, hogy a tisztviselők a munkaadókkal szemben — a munkaidő tekintetében elkövetett legkisebb kötelességszegés miatt is — jogtalan követeléseket támaszthassanak.

A tervezet már csak a jelentésünket követő esztendőben vált rendeletté a 3000/1938. I. M. számú rendelet formájában, amely a tisztviselők munkaidejére vonatkozó kívánságainkat nagyrészt honorálta. Ez a rendelet azonban csupán az alkalmazottak fizetési szabadságára nézve vált az egész szakmára kiterjedően hatályossá, míg a telepes kereskedelem tisztviselőinek munkaideje — mint-hogy e kereskedelem a nyílt árusítási üzletek kategóriájába tartozik — az ezen üzletekben alkalmazottak munkaidejére vonatkozó rendeletben fog külön szabályozást nyerni.

A társadalombiztosítás külön ágazatát képező *balesetbiztosítás* szempontjából mint fontos momentumot kell kiemelnünk azt, hogy a *balesetveszélyességi táblázat* öt évi ciklusának érvénye 1937. évi december hó 31.-én lejárt és jelentésünk évének elején elkészült a VI. balesetveszélyességi táblázat tervezete. Ez a táblázat a baleseti járulékok meghatározásánál rendkívüli fontossággal bír, mint-hogy a balesetbiztosítási ágazat költségei felosztásának tudvalevően a táblázat veszélyességi arányszámai képezik egyik komponensét. Az OTI által megküldött tervezetet szakosztályaink a szakmabeli ágazatok szerint letárgyalták, amely tárgyalások eredményei alapján a tervezetre vonatkozó észrevételeinket írásban terjesztettük az OTI igazgatósága elé.

Előterjesztésünkben mindenekelőtt ismételtén rá kellett mutatnunk arra, hogy az új baleseti táblázat is abban

**Szociális
biztosítás**

a szervi hibában szenved, mint az előző, mert — amint ezt már ismételten részletesen kimutattuk — az egész rendszer végeredményben a szociális biztosítást a munkaadóérdekeltségre nézve kötelező önbiztosítássá teszi, ami pedig nyilvánvalóan ellenkezik a törvény 146. §-ában a balesetbiztosítási terhek elosztására vonatkozóan foglalt rendelkezések szellemével. Természetesnek mondtuk, hogy ilyenképp a tervezetnek örökletes rendszeri hibái csak fokozzák azokat az igazságtalanságokat, amelyek a veszélyességi tarifálás keresztülvitelénél az általunk képviselt egyes szakmabeli ágazatokra nézve előállanak. Az új tervezet egyébként egy gondosabb statisztikai felvétel alapján készült el, mindazonáltal már annak általános részében is sérelmes intézkedéseket tartalmazott. Legfőképpen azt a rendelkezést, hogy az egyes üzemcímeknél a fokozottabb vagy kisebb veszély ismérveinek elbírálása során a százalékos veszélyességi arányszámtól úgy felfelé, mint lefelé való eltérést — eltérően az előző táblázat intézkedéseivel — olymódon korlátozta, hogy ezek az eltérések csak 10% erejéig vehetők figyelembe. Ez ellen állást kellett foglalnunk és kértük ennek a korlátozásnak — amely számos igazságtalanságnak válik kútforrásává — a maga egészében való elejtését. A táblázatnak szakmánkat érdeklő tételei közül kifogásolnunk kellett elsősorban az *erdei fakitermelésre* vonatkozó intézkedést. A tervezet ugyanis a fatermelésre nézve változatlanul a legmagasabb : 128-as veszélyességi arányszámot állapította meg. Ismételten reávilágítottunk arra, hogy a rendszernek alapvető hibái itt ütköznek ki a legkirívóbban s hogy az erdei fatermelési üzemágot a magas osztályozás miatt ért sérelem még azáltal is fokozódik, hogy a tervezet a balesetveszélyesség szempontjából való megítélésnél még mindig a *történelmi Magyarország* erdei kitermelését tartja szem előtt, holott az erdei kitermelés legveszélyesebb fázisa : a fadöntés Csonka-Magyarország fiatalos erdőségeinél teljesen elesik. Aminthogy elesik a magaslati üzemekben az erdei fakitermeléshez csatlakozó és egyedül veszélyesnek mondható iparvasúti üzem is, mivel az erdei

kitermelés a csonkamagyarországi üzemekben túlnyomó része magában az erdőben és nem a kitermelt fának a gőzfűrészekhez való közelítése útján történik, s az erdőkitermelési üzemekben szereplő munkabérek jelentékeny része ezen veszélytelen üzemekben kerül kifizetésre. Fokozza továbbá a tarifikálásból eredő igazságtalanságokat és növeli a terheket az is — fejtettük ki tovább —, hogy a közzétett statisztikai adatok szerint a baleseti költségek túlnyomó része — mondhatni 70%-a — a *multban* előállott balesetekre esik, amelyeknek terheit a jelenleg biztosításra kötelezett vállalkozó fatermelők, és pedig — mint-hogy az őstermelésre ezek a terhek nem hárulnak — ők *egyedül* tartoznak viselni. Mindezeknél fogva tehát az iparszerű fakitermelési üzemekre tervezett veszélyességi arányszámnak lényeges leszállítását kértük. A tervezet egyébként az ipari üzemmel nem bíró *épület- és tűzifa-telepek* arányszámát az előző tervezettel szemben — 21-ről 17-re — leszállította. Viszont a tűzifaapritó-telepek, valamint a kettőnél több munkagéppel dolgozó tűzifaapritó-telepeket — amelyek az előző tervezetben külön üzemcímként szerepeltek — egységes üzemcím alá vonta és közepes veszélyességi arányszámmal látta el, ami által voltaképpen szakmabeli érdekelteink kívánsága honoráltatott. Mégis szükségesnek tartottuk azt, hogy a legfeljebb két munkagéppel dolgozó épületfa- és tűzifaapritó-telepek ezen közepes veszélyességi arányszámának mérsékülésére is mód nyujtassék; még pedig olyképpen, hogy az egyéni besorozás során ez a közepes veszélyességi arányszám is csökkenthető legyen.

A jelentésünk évének közepe táján a belügyminiszter úr által jóváhagyott VI. veszélyességi táblázat nagyban és egészében figyelembe vette kívánságainkat. Az általunk sérelmezett s az általános részben foglalt fentemlített intézkedést, hogy a kisebb veszélyesség esetében alkalmazandó arányszám lefelé ne korlátoztassék, a jóváhagyott táblázat csak annyiban vette figyelembe, hogy a közepes veszélyességi arányszámtól úgy felfelé, mint lefelé való eltérés százalékát 10% helyett 20%-ra emelte

fel. A *fakitermelési üzemek* veszélyességi arányszámát azonban 128-ról 104-re szállította le; a gépüzemmel is bíró épület- és tűzifatelepeknél a legfeljebb két elemi erővel meghajtott munkagép használatát pedig előterjesztésünkhöz képest a kisebb veszély ismerve gyanánt állapította meg.

Meg kell még e helyütt említenünk, hogy az 1938. évi január hó 1.-én megjelent és a társadalombiztosításra vonatkozó egyes rendelkezések módosítására vonatkozó 7800/1937. számú kormányrendelet annyiban enyhített a kisebb munkaadók terhein, hogy azokat a munkaadókat, akik gépeket nem használnak és tíznél több munkást nem foglalkoztatnak, valamint azon munkaadókat is, akik gépeket használnak ugyan, de ötnél több munkást rendszerint nem foglalkoztatnak, 1937. évi január hó 1.-től visszamenőleg a balesetbiztosítási díj és nem járulékot fizető üzemek kategóriájába sorozta.

Önmagától értetődik, hogy mindezek az enyhítések csak keveset változtatnak azoknak a terheknek aránytalan magas voltán, amelyeket szakmánk egyes ágazatai a rendszer hibái folytán viselni kénytelenek, mert az arányos teherviselés az egész társadalombiztosítási törvénynek és ezek között a balesetbiztosításnak megfelelő reformja útján lesz megvalósítható.

FAKSZ

Az Országos Falusi Kislakásépítő Szövetkezet — amelynek tudvalevőleg az a célja, hogy a szegénysorsú kisembereket családi házaik megépítéséhez segítse — az elmúlt évben is csak azon keretek között szolgáltathatta az anyaghiteleket, amelyek a tőkevisszafizetésekből befolytak. Jelentésünk évében új házépítési kölcsönökre a FAKSZ 1,380.500 pengőt folyósított szemben az 1936. évi kereken 1,000.000 pengővel. Ebből a falusi kislakásépítési akció anyaghiteleire kereken 1,318.000 pengő esett, amely anyaghitel túlnyomórészt 1937-ben is az annak idején egyesületünkkel való megegyezés alapján bekapcsolt telepés épületfakereskedelem látta el, amennyiben az ezen 1,318.000 pengő anyaghitelből 1,062.000 pengő

értékű árut szolgáltatott ki a fakeskedelem. A kiszolgáltatási áraknak közös megegyezéssel való megállapítására az eltelt évben sem volt szükség, minthogy azokat a FAKSZ mindenkor a fennálló árak alapján állapította meg és általában igen megértő magatartást tanúsított tagtársainkkal szemben, valamint szabad eladásainál is lojális versenytársnak bizonyult. A FAKSZ-szal való ezen összeköttetés biztosítása céljából ismételten fel kell hívunk t. Tagtársaink figyelmét arra, hogy szerződéseiket a FAKSZ-szal tartsák fenn és ne kérjék tehát vissza a szerződés biztosítására szolgáló óvadékokat, mert ez a szerződés megszüntetésével egyenlő hatályú és azt eredményezheti, hogy a FAKSZ azon, szerződésben vállalt kötelezettsége alól, hogy a szerződő tagtársak körzetében anyagtelepet nem állít fel és azokban érdekeltséget nem vállal, ekként mentesül.

A gazdasági érdekképviselések, ezek között egyesületünk közreműködésével alakított hitelvédelmi szerv: az Országos Hitelvédő Egylet az elmúlt évben is igen üdvös működést fejtett ki. Az OHE-nek nem csupán a hitelélet egyes fázisaira, hanem gazdasági viszonyaink alakulására is igen részletesen kiterjedő és valóságos gazdasági tanulmányzámba menő 1937. évi jelentése általánosságban kedvező képet nyújt a hitelbiztonsági viszonyok alakulásáról, amennyiben az 1937. év új egyezségi esetei 4,4%-kal maradtak az előző évi inszolvenciák száma alatt. Ezzel szemben az 1937. évi esetek összpassezívái bár 12%-kal haladják meg az előző évi fizetési képtelenségi esetek passzíváinak összegét, úgy ez az emelkedés javarészt az áraknak emelkedésére vezethető vissza és aggályos tünetnek nem mondható. Az inszolvenciális statisztikának javulása azonban egymagában véve persze nem jelenti a mai körülmények között a hitelélet fellendülését. Ugyanilyen kedvező képet mutat az OHE jelentése *szakmákra* nézve, amennyiben a kereskedelmi szakmákra eső 616 esetből csupán 10 esik a fa- és bútorszakmára együttevve, míg magára a tulajdonképpeni fakeskede-

Az OHE

delmi szakmára csak négy eset jutott. A kereskedelmi szakmákban előfordult összes inszolvenciák 16 és fél millió pengőt tevő passzívumából pedig a fa- és bútorszakma együttvéve 208.000 pengőt, maga a faszakma pedig csak 98.000, tehát a 16 és fél millió pengő az összpaszívumnak cca 6,1%-át képviseli. Ez mindenesetre a fakereskedelmi szakma egészséges megalapozottságára vall, amit ez alkalommal is megnyugvással kell konstatálnunk. Az OHE jelentése számot ad egyébirányú tevékenységéről is (amelyben szakmánknak az OHE fiókja gyanánt működő védegyleti szerve vett részt) és amely beszámoló beszédes bizonyága annak, hogy az OHE hivatását célkitűzéseinek mindenben megfelelően példadadó módon tölti be, ami elsősorban az élén álló nagyérdemű vezetőségnek s kitűnő ügyvezetőjének tudható be.

Fakereskedelmi szaktanfolyam

Az egyesületünk által alapított és a több mint három évtizede működő »Fakereskedelmi szaktanfolyam« a budapesti Kereskedelmi Akadémián lefolyt évben is megtartott és úgy az Akadémia, mint a tanfolyam ügybuzgó vezetősége és elsőrangú szakerei *Tomasovszky Imre* nyug. miniszteri tanácsos vezetése alatt rendkívül hasznos és üdvös szolgálatot tett a szakmai továbbképzés ügyének, ami a mai körülmények között, különösen akkor, amikor arról van szó, hogy a magyar ifjúság szaktudással vértetetlen találjon a gazdasági életben elhelyezkedést, nemcsak közgazdasági, de nemzeti szempontból is bizonyára csak köszönetet és elismerést érdemel.

Kooperációink

A többi társérdekeltekkel kifejtett együttműködésünkről szólva, ismét első helyen kell említenünk a *Fakereskedelmi Csarnok*-ot, amely — miután szakmánknak társadalmi intézménye — érdekképviselői tevékenységet bár nem fejt ki, azonban működésével üdvös befolyást gyakorolt érdekképviselői munkánkra. A Csarnok volt az elmúlt évben is az az összekötő kapocs, amelyen keresztül a kebelében mint a szakma állandó találkozóhelyén a szakma részéről megnyilvánuló óhajok a legközvetlenebb-

bül és a legrövidebb úton jutottak el hozzánk. A szakma tagjainak a Csarnokban való állandó találkozása és érintkezése továbbá nagyban hozzájárult a szakma kohéziós erejének és összetartozási érzésének ápolásához, amire pedig a mai példa nélkül álló válságos időkben bizonyára mindennél nagyobb szükség van.

Ki kell emelnünk az idén is a Fakeskedelmi Csarnok kebelében a Csarnok vezetőségének égisze alatt működő *Ifjúsági Csoport* dicséretreméltó agilis és ügybuzgó tevékenységét és különösen azt, hogy az Ifjúsági Csoport az elmúlt évben is számos igen magas nívón álló tanulságos és élvezetes felolvasást rendezett.

A *Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara* mint a kereskedelemnek vezető helyen álló törvényes érdekképviselője az elmúlt esztendőben is elől járt abban a küzdelemben, amely a forgalomnak kényszerű megkötöttsége mellett is elszántan és bátran harcol a kereskedelemnek a gazdasági közvélemény egy része által már eltemetett szabadságáért és a fennálló korlátok között önérzetesen száll síkra a kereskedelem élni akarásáért. A Kamara hivatása magaslátán álló vezetősége ilyen irányú mozgalmaiban egyesületünk is részt vett, amint a Kamara is a maga tekintélyével és súlyával támogatta az egyesületünk illycélu törekvését.

A *Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségé*-vel már tagsági viszonyunkból kifolyólag is benső kontaktusban voltunk és a GYOSZ eminens ügyvezetősége a tőle szokott céltudatossággal és ügyszeretettel támogatta ügyeinket.

Az *Országos Erdészeti Egyesület* lojális és megértő fegyvertársa volt a hazai fatermelés érdekében küzdőknek s kitűnő ügyvezetősége adott esetekben minden auktoritásával és felkészültségével állott közös ügyünk mellé.

A többi érdekképviselőkkel szintén állandó érintkezést tartottunk fenn és résztvettünk a kereskedelem általános érdekét képviselő megmozdulásaikban. Kedves kötelességünknek ismerjük mindezen társérdekképviselő

teknek a nekünk nyújtott értékes segítségükért őszinte köszönetünket nyilvánítani.

Szak- osztályaink

Egyesületünk érdekképviselői munkája az elmúlt esztendőben is legnagyobb részben szakosztályainkban összpontosult, ami abban leli magyarázatát, hogy a forgalmi megkötöttségekből adódó problémák mindenkor az egyes szakmabeli ágazatok szempontjából a szakosztályokban való részletes megbeszélést és elhatározást kívántak meg.

Telepes épületfakereskedő szakosztályunk működése az eltelt esztendőben is derekasan teljesítette azon feladatokat, amelyek a budapesti és vidéki helyi csoportjaink kiküldötteiből alakult ezen szervünkre hárulnak, s amelyek abból a célkitűzésből adódnak, hogy e szakosztály — a szakma általános érdekeivel összhangzásban — érvényre juttassa, megvédje és előmozdítsa a telepese épületfakereskedelemnek jogos törekvéseit.

Igen nehéz esztendő van telepese fakereskedelmünk mögött. Faellátásunk minden gondja végeredményben reá nehezedett, mert hiszen az árunak a fogyasztóhoz való eljuttatását a telepese fakereskedelem végzi, amely beszerzéseinél mondhatni kizárólag az importra lévén utalva, ekként legjobban érezte a behozatal útján történő beszerzésnek ezernyi baját és nehézségét, amelyek leküzdése után azután az értékesítés súlyos gondjaival kellett megbirkóznia. Emellett telepese kereskedelmünknek kellett elsősorban felfogni a fogyasztó közönségnek az árak emelkedése miatti támadásait, holott ezen áremelkedések — miként már fennebb kifejtettük — elháríthatatlan következményei voltak — osztrák viszonylatban — az árakat szabályozó MAFAB-megállapodásoknak, — egyéb behozatali relációban pedig a bennünket környező termelő államok árpolitikájának. Az elmúlt évben is kötelességének ismerte a telepese fakereskedelmi szakosztály a kereskedelmünket ért ezen támadások ellen illetékes helyen felvilágosítólag közbelépni. Viszont az árak felfelé menő tendenciája sem szüntette meg, eléggé sajnálatos módon, a telepese fakereskedelmünk körében fennálló árromboló

versenyt, amely ellen való védekezés módozatait a múlt évben is át kellett engednünk az egyesületünktől teljesen különállóan és függetlenül működő Központi Érdekvédelmi Bizottságnak. Ez a bizottság igyekezett adott esetekben ezen verseny élességét letompítani és a telepés fakereskedelem egyes érdekeltjei között felmerült ellentéteket elsimítani. Ugyanezt a célt szolgálták a bizottság által rendszeresített zsűrik is, amelyek az elmúlt évben is számos esetben működtek és igyekeztek közbelépésükkel az árküzdelemben előállott nézeteltéréseket kiegyenlíteni. Egyebekben a telepés épületfakereskedelem összességét érintő kérdéseket a szakosztály tárgyalta le, s a felmerült kívánságokat és javaslatokat elnökségünk útján juttatta el illetékes helyekre.

Helyi csoportjaink jelentésünk esztendejében is igen széleskörű tevékenységet fejtettek ki abban az irányban, hogy különleges helyi kívánalmaikat — összehangolva azokat a szakma egyetemes érdekeivel — továbbá a detail fakereskedelmi szakma összességét érintő kérdésekben állásfoglalásukat telepés szakosztályunk és egyesületünkön keresztül érvényesítsék. Helyi csoportjaink ilykép mintegy gyűjtő rezervoárjai voltak a telepés épület-fakereskedelmi szakma kívánalmainak és a felmerülő kérdésekben teendő előterjesztéseinkhez nemcsak igen értékes adatokat szolgáltatottak nekünk, hanem igen életrevaló javaslatokat is tettek, amelyeket előterjesztéseinkben mindenkor felhasználtunk. Fontos szerep jutott csoportjainknak különösen a behozatali kérdésekben, ahol jogos igényeiket mindenkor képviseltük, — azáltal pedig, hogy Csoport a Fabe hozatali Intézetben kiküldötteik által képviselve voltak, alkalmuk nyílt a tárgyalás alá került kérdésekhez hozzászólni s indokolt kívánalmaiknak kifejezést adni. Igen értékes segítséget nyújtottak egyes helyi csoportjaink képviselői a MAFAB-tárgyalásokon való részvételük útján a bizottság tagjainak.

Termelői és fanagykereskedői szakosztályunk rendkívül sokoldalú és érdemes tevékenységet fejtett ki jelen-

Helyi
csoportjaink

tésünk esztendejében is és mindenkor nagy felkészültséggel képviselvén az importnagykereskedelem jogos kívánalmait, igyekezett azokat összhangzásba hozni az általános kívánalmakkal. A román, cseh, nemkülönben a lengyel szerződéses tárgyalásokra vonatkozóan az importőrök szempontjából tett összes fent tárgyalt előterjesztéseinkhez szakosztályunk készítette elő az anyagot és a szakosztály képviselői is résztvettek a kereskedelmi tárgyalások előkészítése alkalmával megtartott értekezleteken; szakszerű közreműködésükkel pedig alátámasztották a MAFAB magyar delegátusainak törekvéseit is.

Szakosztályaink száma — azonban már csak a folyó évben — a *furnirkereskedelmi* szakosztállyal bővült ki és a folyó évben vette fel működését.

Választott bíróságunk

Választott bíróságunk az elmúlt évben is azon keretek között működött, amelyeket alapszabályaink és a szakmai élet jelölt ki számára. Bíróságunk ügyforgalma a mostani gazdasági viszonyokhoz képest alakult, amelyek mellett a perek száma csökkenőben van. Hozzájárult ehhez az a körülmény is, hogy a választott bíróságunk hatáskörét kikötő, tagtársaink közötti egyezmények a felmerülő nézeteltérések kiegyenlítését előbb zsűrik elé utalják, úgyhogy a választott bíróság csak oly jogvitákban ítél, amelyek a zsűri döntése útján nem intézhetők el. Mindazonáltal alig szenvedhet kétséget, hogy a választott bíróság a szakmában felmerülő olyan perekben, amelyek gyors elintézését és elsősorban szakszerű megítélést igényelnek, továbbra is nélkülözhetetlen marad. Minthogy azonban a választott bíróság csak abban az esetben ítélhet, amennyiben a felek magukat a bíróság hatáskörének az arra előírt perrendszerű formában alávetették, ezúttal is nyomatékkal kell kérnünk t. tagtársainkat arra, hogy választott bíróságunkat minél gyakrabban vegyék igénybe és az ehhez megkívánt alávetési formulákat — amelyeket tagtársainknak minden évben meg szoktunk küldeni — ügyletkötéseikbe egész terjedelmükben vegyék fel.

Szakvéleménynyilvánító szolgálatunkat az elmúlt évben is elláttuk. Úgy a bíróságok, mint hatóságok részéről hozzánk számos megkeresés érkezett, amelyeket minden esetben a szokott lelkiismeretességgel intéztünk el. Ezenkívül tagtársaink részére is számos ügyben szolgáltattunk ki igazolásokat és bizonylatokat.

Irodánk adminisztratív teendői munkakörünk bővülése folytán rendkívüli mértékben felszaporodtak, amennyiben az elmúlt évben az 1936. évi 2930 ügydarabbal szemben 3115 ügydarabot intéztünk el, ami a jelentésünket követő évben újabb segéderő alkalmazását tette szükségessé dr. Csernó Aladár titkár személyében. Tarifaügyi osztályunknak szintén jelentékenyen felszaporodott teendőit régi, szakavatott munkatársunk: *Neubauer Vilmos* nyug. MÁV. főfelügyelő látta el.

Irodánk

Áttérve már most egyesületünk intern életére, örömmel kell jelentenünk, hogy egyesületünk tagjainak száma az elmúlt évben is szaporodott. Egyesületünknek jelenleg 861 rendes tagja van. Minthogy azonban a mai sorsdöntő időkben csak akkor képviselhetjük teljes erővel szakmánk ügyeit, ha egyesületünk a szakma lehetőleg minden tagját egyesíti magában, azt a kérést kell t. tagtársainkhoz intéznünk — különösen helyi csoportjaink vezetőségeihez —, hogy mindazokat a kartársakat, akik még ezidőszertig egyesületünk kötelékén kívül állanak, egyesületünkhöz csatlakoztassák.

Beléletünk

A halál rendkívül sok áldozatot követelt tőlünk tavaly is. Elragadta körünkből fűrészipari szakosztályunk elnökét s kitűnő munkatársunkat: dr. *Biedl Samul*. Nagy vesztesége ez elsősorban a magyar fűrésziparnak, amelynek dr. Biedl Samu voltakép megteremtője volt, mert nemcsak a békeévekben vetette meg alapjait s fejlesztette ki a tiszamenti magyar gőzfűrészipar alapjait, hanem az összeomlás után újból lábra állította. De nagy vesztesége a magyar kereskedelemnek, amelynek

egyik bátor előharcosa volt, szakmánknak pedig bölcsesége s jellemsszilárdsága révén joggal osztatlan tekintélyt és becsülést élvező vezető egyénisége volt, akinek távozása valóban pótolhatatlan ürt hagyott maga után. Elvesztettük továbbá egykori kitűnő alelnökünket, *Billitz Sándort*, a választmány érdemes, ügybuzgó és szeretetreméltó tagját : *Vajda Ignácot*, rokonszenves, hű munkatársunkat : *Diamant Izidort*, továbbá szakmánk és egyesületünk régi, érdemes tagjait : *Engel Adolf*, *Fein Ármin*, *Fischer Zsigmond*, *Ormai Felix dr.*, *Spitz Lajos dr.* tagtársakat, valamint *Lazarovits Adolf* (Tokaf), *Tausz Vilmos*, *Weisz Lajos* és *Walder Mihály* (Tamási) tagtársainkat. Arra kérjük a t. Közgyűlést, hogy tagtársaink elvesztése fölött érzett megilletődésének a mai közgyűlés jegyzőkönyvében adjon kifejezést.

Financiális ügyeink

Az egyesület pénzügyeiről külön tárgyalandó zárszámadásaink adnak felvilágosítást. Ha egyesületünk szaporodó kiadásait sikerült is átmenetileg bevételeinkkel kellő egyensúlyban tartanunk, ez mégsem változtat azon a kevéssé örvendetes jelenségen, hogy egyesületünk még mindig nem rendelkezik azokkal az anyagi eszközökkel, amelyek erőinek szabad kifejtéséhez multhatatlanul szükségesek. Már pedig a mai, eddig egyedülálló súlyos időben, amikor — minden túlzás nélkül mondhatjuk — a szakma fennmaradásának biztosításáról van szó, igazán nem kell sok szót vesztegetnünk arra, hogy egyesületünk csak akkor tud a mai idők viharában reánehazedő s minden erejének megfeszítését igénylő súlyos kötelezettségének megfelelni, ha tagtársaink is a megkívántató áldozatossággal eleget tesznek vele szemben fennálló nemcsak erkölcsi, de anyagi kötelezettségeiknek. Ezért avval a kéréssel fordulunk ez alkalommal is azon tagtársainkhoz, akik mindezek ellenére nem rótták le kötelezettségük csekély adóját, hogy ezt a mulasztásukat késedelem nélkül hozzák helyre. Nem mulaszthatjuk el e helyen is leróni hálás köszönetünket azon tagtársainknak, akik az elmúlt esztendőben is, alapszabályszerű kötelezettségeiket meg-

haladó módon járultak hozzá egyesületünk terheinek viseléséhez.

Befejezésül őszinte köszönetet kell mondanunk úgy a napi, mint a *szaksajtónak*, amely utóbbi nemcsak mindenkor híven regisztrálta a szakma eseményeit, hanem egyesületünk ügyeit és mozgalmait a publicitás erejével oly hatékonyan támogatta.

Alapszabályaink 19. §-a értelmében a folyó évi június hó 23. napján megtartott választmányi ülésen kisorsoltattak: Balassa József, Benedek Sándor, Engel Zsigmond, Földes Ö. Ede, Gellért Lajos, Grosz Nándor, Gyürk István, Kenedi Oszkár, Konti Imre, Korvin György, Königsberg Dezső (Kaposvár), Köves József, Leimdörfer Ármán, Milch Oszkár, Nussbaum Marcell, Rusz Károly (Békéscsaba), Schreiber Sándor (Mátészalka), Spitz Imre, Szilasi Pál, Teltsch Árpád, Turóczi Sándor, Vágó Jenő, Véssey Ferenc választmányi tagok, akiknek helyei, továbbá az elhalálózás és lemondás folytán megüresedett helyek választás útján lesznek betöltendőek. Megválasztandók lesznek továbbá alapszabályaink 33. §-a értelmében a választott bírói tanács tagjai is.

Amidőn a fentiekben voltunk bátrak beszámolni tevékenységünk legfőbb mozzanatairól, kérjük a t. Közgyűlést, hogy jelentésünket elfogadni s a zárszámadások megvizsgálása és a költségvetés megállapítása után a felmentvényt nekünk, továbbá a számvizsgáló bizottság tagjainak az 1937. egyesületi évre megadni méltóztassék.

Kelt Budapesten, 1938. évi június hó 23. napján.

Az IGAZGATÓ-VÁLASZTMÁNY.

Zárszámadás az 1937. évről

62

Bevétel	P	f	Kiadás	P	f
Tagdíjak, hozzájárulások és egyéb bevételek	34.926	94	Adó és betegs. díj	420	27
			Lakbér, fűtés és világítás	2.988	28
			Telefon	1.850	03
			Fenntartási költség	675	08
			Tiszti fizetések és személyi kiadások	16.321	42
			Hírlapok, szaklapok, tarifák	1.574	62
			Postaköltség	913	48
			Incasso és behajtási költség	2.114	85
			Nyomtatvány, írószer	2.593	53
			Rendkívüliek	323	44
			Egyenleg mint tartalék	5.151	94
Öss esen ...	34.926	94	Összesen ...	34.926	94
Budapest, 1937. december 31. Megvizsgáltuk és rendbenlevőnek találtuk: Budapesten, 1938. június 23-án. Breitner Elek s. k. Maufner Viktor s. k. Tauszig Tibor s. k.					

Költségvetés az 1938. évre

Bevétel	P	Kiadás	P
Tagsági díjak- és hozzájárulásokból ...	24.700	Tiszti fizetések és személyi kiadások ...	20.000
Egyéb bevételek	7.000	Lakbér	2.500
Hiány	500	Fűtés és világítás	600
		Telefon	1.800
		Hírlapok, szaklapok, tarifák	1.300
		Nyomtatványok	2.000
		Postaköltség	1.000
		Rendkívüli és egyéb kiadások	3.000
Összesen ...	32.200	Összesen ...	32.200

**A MAGYAR FATERMELŐK,
FAKERESKEDŐK ÉS FAIPAROSOK ORSZÁGOS EGYESÜLETE
TISZTIKARA :**

Elnök :

Vuk Gyula

Alelnökök :

Haasz Emil

Dr. Hódos Béla

Kurzweil Marcel

Löbl Marcell

Polgár Lipót

Steiner Sándor

Szöke Zsigmond (Mezőtur)

A VÁLASZTMÁNY TAGJAI :

1. Választottak :

Balassa József (Hódmező-
vásárhely)

Benedek Sándor

Bettelheim Ottó

†Dr. Biedl Samu (Szeged)

Burger Zsigmond (Nagytétény)

Cilcer Aladár

†Diamant Izidor

Engel Zsigmond

Faragó Vilmos

Fischer Henrik

Földes Ármin

Földes Ö. Ede

Frank Zsigmond

Friedmann Zoltán

Gáspár Fülöp

Gellért Lajos

Gergely István

Glasner Gyula

Glück Miksa (Miskolc)

Greiner Sándor

Grosz Nándor

Günsberger Jenő (Szombat-
hely)

Gyürk István

Haasz Róbert

Hecht Lipót

Hönnig Mór

Kenedi Oszkár

Kertész Ernő

Kolos Emil

Konrád Pál

Konti Imre

Kopstein Andor

Korvin György

Königsberg Dezső (Kaposvár)

Köves József

Leimdörfer Ármin

Méhes Aladár

Milch Oszkár

Neuberger József

Neumann Sándor

Németh Ferenc

Nussbaum Marcell

Oláh Miklós (Székesfehérvár)

Polacsek János (Monor)

Rényi Oszkár

Révész Béla

Rusz Károly (Békéscsaba)

Sas Lajos (Dombóvár)

Schreiber Jenő (Pécs)

Schreiber Sándor

(Mátészalka)

Sebestyén László (Kiskun-
félegyháza)

Silbermann Sándor

Singer Oszkár

Spiegel Menyhért

Spitz Imre
 Stark Adolf
 Dr. Stark Béla (Nyiregyháza)
 Steiner Leó
 Stern Leó
 Szabó Vilmos
 Dr. Tauber Jakab

Teltsch Árpád
 Turóczi Sándor
 † Vajda Ignác
 Vas Arthur
 Vágó Jenő
 Véssey Ferenc
 Winter Ernő

2. Helyi csoportjaink kiküldöttei :

Adler Ignác (Cegléd)
 Balla Miklós (Balatonszántód)
 Bleyer Jenő (Lovasberény)
 Ehrenwald Richard (Újpest)
 Fodor Oszkár (Albertiírsa)
 Fried Pál (Miskolc)
 Hollós József (Pestszentlőrinc)

Krausz Emil (Forróencs)
 Kürtös Lajos (Kisujszállás)
 Laufer Sándor (Gyula)
 Rabin Zoltán (Siófok)
 Schwartz Mór (Pécs)
 Stark Jenő (Debrecen)
 vitéz Váry József (Gyoma)

3. A Fakereskedelmi Csarnok kiküldöttei :

Beck Dezső
 Haasz Zsigmond
 Horovitz József
 Juhász István
 Kozma Árpád
 Lévai Elemér
 Liban Manó

Märer Arnold
 Milch Kornél
 † Ormai Félix
 Orován Mór
 Stark Jenő
 Trosztler Emil

Ígazgató :

Pénztáros :

Ellenőr :

Gábor Antal

Dr. Schanzer Pál

Faragó Lajos

A számvizsgáló-bizottság tagjai :

Breitner Elek
 Mautner Viktor
 Tauszig Tibor

helyettese : Silbermann Sándor.

Keménysfa Csoport : Haas Róbert.

Iroda-vezető : Székács György.

A VÁLASZTOTT BÍRÓI TANÁCS TAGJAI

Balassa József
Beck Dezső
Benedek Sándor
Bettelheim Ottó
† Dr. Biedl Samu
gyulai Czinczár Dezső
† Diamant Izidor
Donáth József
Engel Zsigmond
Ernszt Emil
Farág Lajos
Farág Vilmos
† Fein Ármin
Földes Ármin
Földes Ö. Ede
Frank Zsigmond
Gábor Antal
Gáspár Fülöp
Gergely István
Gesmay Lipót
Glasner Gyula
Greiner Sándor
Grosz Nándor
Haasz Emil
Haasz Róbert
Haasz Zsigmond
Dr. Hódos Béla
Hönig Mór
Juhász István
Dr. Kálmán Sándor
Kertész Ernő
Kolos Emil
Konti Imre
Kozma Andor
Köves József
Kurzweil Marcel
Lauer Sándor
Leimdörfer Ármin
Dr. Lengyel Mihály
Lévai Elemér
Löbl Marcell
Lusztig Károly
Márer Arnold
Méhes Aladár
Milch Kornél

Milch Oszkár
Neuberger József
Neumann Sándor
Németh Ferenc
Oláh Miklós
Orován Mór
Polacsek János
Polgár Géza
Polgár Lipót
Pollák Gyula
Radványi Ernő
Reiner Adolf
Rényi Oszkár
Révész Béla
Dr. Schanzer Pál
Schreiber Jenő
Schreiber Sándor
dr. Sas István
Sebestyén László
Dr. Simon István
Singer Oszkár
Sonnenfeld Lajos
Spitz Imre
Spiegel Menyhért
Stamberger Jenő
Stark Adolf
Steiner Leó
Steiner Sándor
Stern Leó
Strausz Jenő
Szabó Vilmos
Szőke Zsigmond
Dr. Tauber Jakab
Teltsch Árpád
Teplánszky Ede
Turóczi Sándor
† Vajda Ignác
Vas Artur
Vágó Jenő
Vámos László
Véssey Ferenc
Vuk Gyula
Winter Ernő
Wirthl Jenő

HELYI CSOPORTJAINAK ELNÖKSÉGE ÉS TISZTIKARÁNAK NÉVJEGYZÉKE.

I.

BUDAPEST és KÖRNYÉKE (III. körzet) TELEPES ÉPÜLETFAKERESKEDŐINEK CSOPORTJA.

Elnök :

Kurzweil Marcel

Alelnökök :

Fischer Henrik

Leimdörfer Ármin

Intéző bizottság :

Faragó Lajos

Gergely István

Kertész Ernő

A végrehajtóbizottság tagjai :
(az alkörzetek vezetői)

Friedmann Zoltán, az I. sz. alkörzet vezetője,

helyettese : ifj. Fischer Henrik,

Grosz Nándor, a II. sz. alkörzet vezetője,

helyettese : Ernst Gyula

Burger Zsigmond, a III. sz. alkörzet vezetője,

Dicker József, a IV. sz. alkörzet vezetője,

helyettese : Hirschfeld Mátyás,

Ehrenwald Richard, az V. sz. alkörzet vezetője,

helyettese : Timár Henrik,

Klopfer Imre, a VI. sz. alkörzet vezetője,

Sträusler Lajos, a VII. sz. alkörzet vezetője,

helyettese : Eizer Károly,

Hollós József, a VIII. sz. alkörzet vezetője,

helyettese : ifj. Paár Ede,

Korvin György, a IX. sz. alkörzet vezetője,

helyettese : Schwartz Sándor,

Schusdek Ernő, a X. sz. alkörzet vezetője,

helyettese : Kozma Árpád,

Czinner János, a XI. sz. alkörzet vezetője,

helyettese : Reiser Sándor,

Wald Hermann, a XII. sz. alkörzet vezetője,

helyettese : Liban Manó,

Tauszig Tibor, a XIII. sz. alkörzet vezetője,

helyettese : Gábor Antal,

Spiegel Menyhért, a XIV. sz. alkörzet vezetője,

helyettese : Silbermann Sándor.

Keményfa Csoport : Haas Róbert.

Iroda-vezető : Székács György.

II.

FELSŐ-DUNÁNTÚLI CSOPORT.

Székhelye : Győr.

Elnök :

Radványi Ernő (Győr).

Társelnök :

Oláh Miklós (Székesfehérvár).

Ügyv.-alelnök :

Vámos László (Székesfehérvár).

Alelnökök :

Günsberger Jenő (Szombathely).

Rehberger Márton (Csorna).

Titkár :

Biringer János (Győr).

Ellenőr :

Trostler Oszkár

Választmány :

Balla Miklós (Szántód)	Jannovits Jenő (Soponya)
Biringer Árpád (Celldömölk)	Kajcsos Jenő (Szombathely)
Biringer Endre (Kapuvár)	Leipnicker Imre (Enying)
Bleyer Jenő (Lovasberény)	Lessinger Ottó (Celldömölk)
Breuer Samu (Celldömölk)	Mayer Endre (Mór)
Deutsch Adolf (Sárbogárd)	Müller Fülöp (Sopron)
Deutsch Aladár (Székesfehérvár)	Moskóczy Ervin (Győr)
Deutsch Miksa (Kápolnásnyék)	Németh Lajos (Csorna)
Frankl Ferenc (Kőszeg)	Rabin Zoltán (Siófok)
Frieibert József (Beled)	Róth Ede (Ercsi)
Frieibert Miksa (Pápa)	Sebestény Aladár (Pápa)
Goldsmann Gyula (Lepsény)	Schutzengel Ferenc (Komárom)
Hermann Sándor (Bicske)	Wirthl Jenő (Győr)

III.

ALSÓDUNÁNTÚLI CSOPORT.

Székhelye : Pécs.

Elnök :

Schreiber Jenő (Pécs).

Alelnökök :

Königsberg Viktor (Kapos- Sas Lajos (Dombóvár),
vár), Dr. Simon István (Kapos-
vár).

Titkár :

Dr. Steiner László (Pécs).

Pénztáros :

Pajor Dénes (Pécs).

Ellenőr :

Kertész Imre (Pécs).

Választmány :

Bing Elemér (Barcs),
Breiner Adolf (Zákány),
Bruck Sándor (Pécs),
Burits Pál (Nagyatád),
Dénes Gyula (Vajszló),
Diamant Jenő (Pécs),
Dukász Ferenc (Nagykanizsa),
Engel László (Magyarboly),
jánosi dr. Engel Róbert (Pécs),
Frank Gyula (Kiskorpad),
Frank Zoltán (Balatonboglár),
Fuchs Károly (Szigetvár),
Gazda Ede (Pécs),
Gebauer Tivadar (Szentlő-
rine),
Glöckner Izidor (Magyarszék),
Gráf Márton (Pincehely),
Heszberger Ferenc (Villány),
Hoffmann Izsó (Wien)
Özvegy Hoffmann Mórné
(Keszthely),
Kardos Izsó (Barcs),
Kedves József (Pécs),
Kertész Károly (Pécs),
Königsberg Dezső (Kaposvár),

Kun Nándor (Keszthely),
Laufer László (Babócsa),
Lenkei Pál (Marcali),
Lehner Árpád (Bátaszék),
Lőwy Pál (Pécs),
Müller Imre (Nagykanizsa),
Puskás Artur (Balatonboglár),
Ringwald Márk (Sásd),
† Rosenberg Pál (Tab)
Dr. Sas István (Dombóvár),
Sándor Imre (Tamási),
Schlesinger Zoltán (Kaposvár),
Schreiber Sziegfried (Pécs),
Schwarcz Béla (Nagydorog),
Schwarcz Mór (Pécs),
Singer László (Szigetvár),
Spitzer Marcell (Siklós),
Stern Adolf (Tolna),
Szatucsek János (Komáromváros),
Vida Aladár (Siklós),
† Walder Mihály (Tamási),
Weiss Ödön (Mágócs),
Wirth Ödön (Balatonszent-
györgy).

IV.

DUNA-TISZAKÖZI CSOPORT.

Székhelye : Kecskemét.

Elnök :

Elnök : Schreier (Pécs).

Sebestyén László (Kiskunfélegyháza).

Alnökök :

Társelnökök :

Kozma Andor (Kecskemét),
Kovács János (Szolnok),Schwartz Ferenc (Kiskunha-
las).

Alelnökök :

Adler Ignác (Cegléd),
Gellért Jenő (Jászapáti),
Neuberger Ignác (Jászberény),Pollacsek János (Monor),
Sugár Adolf (Szolnok).

Titkár :

Kozma Endre (Kecskemét).

Pénztáros :

Kerekes Sándor (Abony).

Választmány :

Adler Ignác (Kiskunhalas)
Bender Mihály (Tápiószéle)
Berger Gábor (Pilis)
Breuer Miklós (Újszász)
Csillag Béla (Vezseny)
Dömötör Sándor (Kecskemét)
Ehrlich Béla (Cegléd)
Fillenz Sándor (Taksony)
Fischl Géza (Kalocsa)
Fodor Oszkár (Albertiirsa)
Frankl Henrik (Mélykút)
Gellért György (Cegléd)
Gettler László (Monor)
Hauer L. Lipót (Kiskunmajsa)
Heller János (Jászkisér)Hidasi Ferenc (Solt)
Hirsch Miklós (Újkécske)
Kassowitz Jenő (Jánoshalma)
Kerekes Sándor (Abony)
Kis Dezső (Kecskemét)
Kis János (Fülöpszállás)
Klein József (Bácsalmás)
Krausz Mór (Heves)
Moller Rudolf (Jászberény)
Pór Géza (Örkény)
Ság Ödön (Kiskunfélegyháza)
Schwartz Aladár (Kalocsa)
Spitzer Antal (Soltvadkert)
Steiner Iván (Tápiószecső)
Walter Antal (Kecel)

FELSŐMAGYARORSZÁGI CSOPORT.

Székhelye : Miskolc.

Elnök :

(Betöltetlen).

Társelnökök :

Blumenthal Béla (Hatvan), Engel István (Miskolc)

Sprei Jenő (Szerencs).

Stamberger Jenő (ügyvezető-társelnök) (Miskolc).

Alelnökök :

Fried Pál (Miskolc),

Gescheit Izidor (Putnok),

Glück Miksa (Miskolc)

Kardos Imre (Gyöngyös),

Krausz Emil (Forróencs),

Reiner Ármin (Miskolc).

Titkár :

László Ede (Miskolc).

Ellenőr :

Dr. Weiner Vilmos (Ózd).

Válaszlmány :

Barna Árpád (Poroszló)

Dr. Bende Béla (Hatvan)

Blumberger Miksa (Sáros-
patak)

Czeizler Sománé (Recsk)

Erdős László (Emőd)

Fried Sándor (Miskolc)

Gescheit Béla (Putnok)

Haas Elemér (Korlátvizsoly)

Horovitz Sándor (Tolcsva)

Hermann Miksa (Gyöngyös)

Klein Ignác (Sátoraljaújhely)

Klein Adolf (Ózd)

Krausz Lajos (Miskolc)

Löwenkopf Jenő (Ritse)

Reichmann Mór (Szikszó)

Reiner Béla (Verpelét)

Rose Ede (Sátoraljaújhely)

Rosenberg Gyula (Hernád-
németi)

Salamonovits József (Edelény)

Schlesinger Ede (Diósgyőr)

Spitzer Sándor (Füzesabony)

Schwarz Salamon (Sáta)

Schwarz Sándor (Putnok)

Stamberger Márkus (Szerencs)

Stecher Sámuel (Eger)

Treuhaft Sándor (Tokaj)

Waller Mór (Sátoraljaújhely)

Weisz Ferenc (Sajószentpéter)

Weiner László (Ózd)

Weisz Jakab (Putnok)

VI.

FELSŐTISZAI CSOPORT.

Székhelye : Debrecen.

Elnök :

Mező Ármin (Debrecen).

*Alelnökök :*Goldstein Dezső (Nyírbátor), Gottesmann Salamon (Nagyléta).
Klein Béla (Püspökladány)*Főtákos :*

Dr. Diczig Alajos (Debrecen).

Tákos :

Stark Jenő (Debrecen).

Ügyész :

Dr. Schwarz Arthur (Debrecen).

Pénztáros :

Kemény Simon (Debrecen).

Ellenőr :

Fahidi Dezső (Debrecen).

Választmány :

Dr. Agyal Zoltán (Hajduböszörmény)

Balog Sándor (Debrecen)

Eppinger Arthur (Budapest)

Elekes Imre (Hajduszoboszló)

Fahidi Antal (Debrecen)

Feldmann Ede (Sáp)

Friedmann Zsigmond (Ibrány)

Gelbmann Endre (Balmazújváros)

Goldmann Pál (Tiszalök)

Goldmann Samu (Dombrád)

Gottdiener Béla (Nyiregyháza)

Gottesmann Hermann

(Nyiregyháza)

Gréger Jenő (Balmazújváros)

Grósz Izsák (Vásárosnamény)

Grósz Jakab (Nyírbakta)

Grósz József (Csenger)

Hartmann József (Tiszabecs)

Kepes Lajos (Berettyóújfalú)

Keszler Miksa (Nyiregyháza)

Klein Salamon (Hajduböszörmény)

Krausz Albert (Debrecen)

Kun Bertalan (Tiszalök)

Kupferstein Izidor (Nyiregyháza)

Kupferstein János (Debrecen)

Kürtös Lajos (Kisujszállás)

Láng Arnold (Kemece)

Lazarovits Miklós (Nyiregyháza)

Lefkovits Adolf (Nyírbátor)

Lichtmann Ernő (Balkány)

Mayer Sámuel (Nádudvar)

Mayer B. Ferenc (Fehérgyarmat)

Moser Mihály (Pocsaj)

Rosenbaum Fülöp (Mándok)

Rosenberg Arnold (Nyiregyháza)

Schreiber Sándor (Mátészalka)

Schwartz Mór (Polgár)

Sebestyén Márton (Karcag)

Somlai László (Debrecen)

Somlai Miklós (Debrecen)

Spiegel Salamon (Vásárosnamény)

Dr. Stark Béla (Nyiregyháza)

Stark Dezső (Kisvárd)

Stark Miklós (Hajdunánás)

Staub Sándor (Gáva)

Stern Dezső (Hajduszoboszló)

Stern Ignác (Nagykálló)

Stern József (Ujfehértó)

Ungár János (Debrecen)

Vitriol Gyula (Nyírmada)

Weinberger Samu (Karcag)

Weinberger W. (Derecske)

VII.

ALSÓTISZAVIDÉKI CSOPORT :

Székhelye : Békéscsaba.

Elnök :

Szőke Zsigmond (Mezőtúr).

Társelnökök :

Balassa József (Hódmezővá-
sárhely)
Bach Miksa (Szeged)
Donner Árpád (Szarvas)

Lauffer Sándor (Gyula)
Rusz Károly (Békéscsaba)
vitéz Váry József (Gyoma)

Titkár :

Dr. Gyöngyösi János (Békéscsaba).

Pénztáros :

Kun Jenő (Békéscsaba).

Választmány :

Altmann Rudolf (Békéscsaba)
Csizmadia Károly és Társa
cég (Orosháza)
Donner Imre (Kondoros)
Drucker Simon és Fia cég
(Orosháza)
Endrődi Kereskedelmi r.-t.
(Endrőd)
Fakereskedelmi és Faipari r.-t.
(Gyula)
Grósz József (Komádi)
Grósz József (Magyarbánhe-
gyes)
Grósz Zoltán kft. (Gyoma)
Guttmann Izidor cég (Déva-
ványa)
Halász István (Szeged)
Hausbrunner Emil (Turkeve)
Hausler Béla (Békés)
Hoffmann Miksa (Mező-
kovácsháza)
Kertész Miksa (Battonya)
Krausz Testvérek (Szentés)
Leipnick József (Tótkomlós)
Leipnicker Sándor (Battonya)
Lőwy Albert cég (Békéscsaba)

Magyar Zoltán (Szeghalom)
Márer Sándor és Társa cég
(Mezőtúr)
Molnár Fatelep (Szeged)
Ökrös Sándor (Vésztő)
Pollák és Schwartz (Makó)
Sipos Ignác cég (Békéscsaba)
Stein B. (Törökszent-
miklós)
Sternberg Zoltán (Szeged)
Strausz Gyula (Orosháza)
Ujhelly János (Tótkomlós)
Vaszkó Albert cég (Endrőd)
Weiczner Bernát cég (Csorvás)
Weinberger Ede cég (Orosháza)
Weiner Zsigmond cég (Mező-
berény)
Weisz és Láng (Vésztő)
Weisz Imre (Kőrösladány)
Weisz Mózes (Sarkad)
Weisz Testvérek (Kunszent-
márton)
Wilheim Testvérek (Szeged)
Wollner Károly (Hódmező-
vásárhely)
Zeisler Lipót cég (Békéscsaba)

MAGYAR FATERMELŐK,
FAKERESKEDŐK ÉS FAIPAROSOK
ORSZÁGOS EGYESÜLETE

JELENTÉSE

1938. ÉVI MŰKÖDÉSÉRŐL

OEE Könyvtár
All. EII. 2018

1851

ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET
KÖNYVTÁRA.

ÁR. 5102 tételsz.

Csop. 14. szám.

AZ EGYESÜLET KIADVÁNYA

1939

MAGYAR FATERMELOK, FAKERESKEDŐK ÉS FAIPAROSOK ORSZÁGOS EGYESÜLETE

JELENTÉSE

1938. ÉVI MŰKÖDÉSÉRŐL

OEE Könyvtár
Áll.Ell. 2018

ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET
KÖNYVTÁRA.

ÁK. 5102 tételsz.

Csop. 10. szám.

AZ EGYESÜLET KIADVÁNYA

1939

MAGYAR FATERMELŐK,
FAKERESKEDŐK ÉS FAIPAROSOK
ORSZÁGOS EGYESÜLETE

JELENTÉS

1938. ÉVI MŰKÖDÉSÉRŐL

OEE Könyvtár
Áll. Ell. 2018

1851

AR. 5102

Csop. IV.

AZ EGYESÜLET KIADVÁNYA

84351. Athenaeum r.-t. nyomása — F. k. : Unger F.

Tisztelt Közgyűlés!

Mozgalmas, történelmi eseményekben gazdag esztendő egyesületünk működésének 45. esztendeje, amelyről igen tisztelt Tagtársainknak beszámolni óhajtunk. Lefoszlott a trianoni gyászkeret, amely egyesületünk évi jelentéseit immár húsz esztendő óta szegélyezte. Két évtized után megindult az Igazság, az »inter virtutes summum bonum« a maga győzedelmes útján. Az elmúlt esztendő végén visszakerült hozzánk a Felvidék, amelyet a féktelen megtorlási vágy, bosszúállás és rövidlátás húsz esztendővel ezelőtt elragadott tőlünk. Kormányzó Urunk ő Főméltósága és kormányzatunk bölcs politikája, vitéz katonáink ellenállhatatlan lendülete visszaszerezte nekünk ez év márciusában a Kárpátalját is. Országunknak Trianon által 93.000 négyzetkilométerre zsugorodott területe 117.200 négyzetkilométerre növekedett meg; Csonka-Magyarországnak (1930-ban) 8·6 millióra csökkent lakossága most 10·3 millióra nőtt meg. Az a benső öröm és lelkesedés, amely a magyar lelkeket áthatotta, a mi szívünket talán még magasabbra dobantotta. Hiszen mi voltunk és vagyunk Trianonnak talán legnagyobb kárvallottjai. A történeti Magyarország 13 millió kat. holdra rúgó erdőségéből Trianon csak 2 millió holdat hagyott meg nekünk és most a Felvidék és Kárpátalja visszacsatolásával kerekén 3,500.000 holdra emelkedett Magyarország erdőterülete. Alább még kellően méltatni fogjuk ezt a területszaporulatot úgy hazánk fatermelése, mint faellátása szempontjából.

Bevezetőben hangozzék el a mi ajkunkról is a hála szolozsmája, amely hazánk megnagyobbodásával a magyar szívek összedobbanásaként oly fenséges akkordban zúgott fel az egész országban, s amelyet minden magyar embernek az a benső óhajta kísért, hogy a megkezdődött nagy igazságtétel a maga teljességében mielőbb váltsa valóra nemzeti imádságunk végfohászát: Magyarország feltámasztását!

* * *

Bármily örvendetes is ez a legutolsó jelentésünk óta beállott nagy változás — örömünk mégsem lehet felhőtlen, ha az elmúlt esztendő alakulását gazdaságilag szemléljük.

A gazdasági élet az egész világot átfogó, óriási politikai feszültség alatt állott és áll, amely a gazdasági problémákat mindinkább háttérbe szorítja s amelynek eredményeként Fenter van Vliissingen, a Nemzetközi Kereskedelmi és Iparkamara elnöke, egyik legutóbbi beszédében találóan állapítja meg, hogy: »a gazdaságpolitika célkitűzéseit már nem a nemzetek békebeli jólétének, hanem a háborús szükségletek mértéke szabja meg. A fegyverkezések az első helyet foglalják el, a kereskedelem és ipar fejlesztése csak egyrészt alkotja a háborús szükségletek kielégítésére irányuló termelésnek«.

E politikai feszültség reflextünete a mi szakmánkat illetőleg az a jelenség, hogy a 12 európai fatermelő állam kivitele a múlt év végéig fűrészeltfenyőfa-anyagban — amely ezen államok kivitelének majdnem 50%-át képviseli — az 1937. évben exportált 726.459 vagónnal szemben 503.050 vagónra, tehát 30,7%-kal esett vissza, még ha ez a visszaesés hazánk faellátása szempontjából az elsősorban figyelembejövő és a CIB-ben (Comité International du Bois) tömörült fatermelő államoknál az 1937. évvel szemben csak 22%-ot tett is ki.

A gazdasági egyetemlegesség törvénye alapján a mi gazdaságunk sem vonhatta ki magát a külpolitikai események visszahatása alól. A termelő iparok produkciója (miként ezt az Országos Hitelvédő Egylet évi jelentésében

olvassuk) az 1938. évben bár 4%-kal emelkedett, ami a beruházási programm keresztülvitelének tudható be; ezzel szemben a fogyasztási iparoké 6%-os visszaesést mutat, aminek következményeképp kedvezőtlenül alakult a kereskedelem s így fakeskedelmünk helyzete is, amely jobbadán a fogyasztás céljait szolgáló javakat hozza forgalomba.

Mégis bizakodással és jóreménységekkel eltelve tekinthetünk a jövő elé. Hazánk területének megnagyobbodása kétségtől a fogyasztók számát és ezzel a forgalmat kell hogy emelje és a mi szakmánk részére is jobb boldogulási lehetőségeket rejt magában. Ennek azonban természetes előfeltétele az, hogy megteremtessék az a nyugodt atmoszféra, amelyben az általunk képviselt szakma is akadálytalanul folytathatja évtizedes munkáját, amellyel az ország nemzetgazdaságának — minden öndicsekvés nélkül mondván — a javára szolgált. Meginyithatatlanul él bennünk az a meggyőződés, hogy a nemzetek megbékélése újból helyre fogja állítani a nemzetközi gazdasági rendet, amely a nemzetek együttműködésén nyugszik és meg fogja teremteni azt a nyugodtságot és biztonságot, amely a nagy római bölcselő szerint a boldog élet alapja és meg fogja hozni a mi szakmánk részére is a fellendülés és boldogulás lehetőségét.

* * *

Mielőtt jelentésünkre áttérnénk, még az elmúlt esztendő két kiemelkedő eseményéről kell beszámolnunk. Meg kell ezen a helyen is emlékeznünk arról a jelentőség teljes eseményről, hogy az 1938-as esztendőben ünnepeltük Szent István királyunk megkoronázásának 900. évfordulóját. A magyar államiság megalkotója halhatatlan érdemeinek méltatása messze túlnőne e jelentés keretein. Mégis meg kell emlékeznünk a múlt év krónikájában a nemzet ezen nagy ünnepéről, amelyen mi is részt vettünk és mi is meghajtottuk zászlónkat a Nagy Király dicső emléke előtt, aki ezt az országot megalkotta, a keresztény európai nemzetek közé iktatta és az országnak ezer év óta fennálló

Magyarország fa-

Árumegevezés	Ausztria		Cseh-Szlovákia		Románia	
	vagón	értéke 1000 P-ben	vagón	értéke 1000 P-ben	vagón	értéke 1000 P-ben
Tűzifa	1.609	330	11.858	2.530	15.047	3.791
Faszén	—	—	1.928	893	754	541
Bányafa	3.358	1.039	4.620	1.951	2.560	947
Gömbölyű lombfa	492	195	6	2	1.059	523
Gömbölyű fenyőfa	2.579	997	11.222	5.430	1.461	852
Hegyezett karó	35	21	20	12	—	—
Bárdolt fenyő- (és lombfa)	1.113	704	—	—	4.236	3.427
Fűrészelt fenyőfa	2.365	2.223	2.709	2.709	10.668	12.410
Fűrészelt lombfa	15	11	26	26	868	860
Hordófa és kádárfa	36	60	—	—	32	55
Vasúti talpfa	—	—	154	63	180	87
Európai erdőgazdaságban nem termelt fák göm- bölyűen bárdolva és fűrészelve	—	—	—	—	—	—
Egyéb faanyagok (bog- nárfá, abroncsfa, szita- kéreg, fakocka, botok nyersen, gépen gömbö- lyítve	—	—	—	—	—	—
Összesen..	11.602	5.580	32.543	13.616	36.865	23.493
1 9 3 7 - b e n O r s z á -						
Gömbölyű lombfa	129	36	8	6	1.511	629
Gömbölyű fenyőfa	10.041	3.474	11.146	5.317	2.148	1.059
Bárdolt fenyő- és lombfa	3.396	1.882	89	58	4.795	3.925
Fűrészelt fenyőfa	15.981	13.935	1.850	1.859	9.882	10.742
Összesen..	29.547	19.327	13.093	7.240	18.336	16.355

behozatala 1938-ban

Jugoszlávia		Lengyel- és egyéb országok		Összesen		1937-ben	
vagón	értéke 1000 P-ben	vagón	értéke 1000 P-ben	vagón	értéke 1000 P-ben	vagón	értéke 1000 P-ben
1.795	466	—	—	30.309	7.117	23.854	4.925
651	426	219	119	3.552	1.979	3.919	1.869
887	315	730	328	12.155	4.580	10.441	3.017
4.118	2.193	23	10	5.698	2.923	6.876	3.867
347	118	155	75	15.764	7.472	23.444	9.889
—	—	—	—	55	33	94	53
1.355	791	77	52	6.781	4.974	9.035	6.339
3.232	2.887	1.115	1.070	20.089	21.299	29.904	28.490
285	275	7	7	1.201	1.179	1.931	2.006
52	114	4	15	124	244	193	354
886	482	—	—	1.220	632	3.294	1.651
—	—	—	—	143	509	209	775
—	—	—	—	107	156	145	248
13.608	8.067	2.330	1.676	97.198	53.097	113.339	63.483

g o n k é n t

1 9 3 7 - b e n

5.215	3.155	13	41	6.876	3.867	—	—
88	29	21	10	23.444	9.889	—	—
754	471	1	3	9.035	6.339	—	—
2.010	1.779	181	175	29.904	28.490	—	—
8.067	5.434	216	229	69.259	48.585	—	—

s örök alkotmányt adott. »Háláljuk meg« — hogy elnökünknek annakidején elhangzott szavait idézzük — »Szent István királyunk nagy tetteit azzal a fogadalommal, hogy egyenkint és egyesült erővel mi is szakadatlanul munkálkodni fogunk az ő országának megerősödésén és az ő nagy birodalmának visszaszerzésén!«

Az elmúlt esztendő másik évforduló ünnepe *vitész nagybányai Horthy Miklós, a Kormányzó Úr Őfőméltóságának* az elmúlt évben betöltött hetvenedik születésnapja volt. Ennek megünneplésében mi is hódolattal és ragaszkodással vettük ki a magunk részét azon férfiúval szemben, aki az összeomlás utáni országunkat újjáalkotta és az elalélt nemzetnek nemcsak bizalmát adta vissza, hanem biztos kézzel tartván kezében az ország kormányrúdját, újból helyet biztosított számára a művelt európai nemzetek sorában és visszavezette a biztos fejlődés útjára. Bensőséggel ismételjük el elnökünknek ezen a Kormányzó Úr 70. születési évfordulója alkalmából elhangzott lelkes szavait, avval a fohással ajkunkon, hogy Őfőméltóságát az Isten a nemzet és a haza javára még hosszú éveken keresztül friss erőben tartsa meg.

* * *

Behozatali
ügyek

Áttérve ezután működésünk főbb mozzanatainak ismertetésére, a behozatal problémájával kívánunk mindenekelőtt foglalkozni, amely faellátásunkban és forgalmunkban az elmúlt évben is domináló szerepet játszott. Behozatalunk adatait a 6—7. oldalon levő kimutatás tünteti fel.

Ezen statisztikai adatokból kiemelkedik behozatalunknak standard cikkünkben, a *fűrészelt fenyőfában* való csökkenése (az 1937. évi 29.904 vagónról kereken 20.000 vagónra). Ez részben az előljáróban elmondott bizonytalansági momentumokkal függ össze, amelyek kétségtelenül visszahatottak a belföldi keresletre s amely a nagy európai fafogyasztó államokat nagyfokú tartózkodásra késztette s egyfelől a fűrészeltfenyőfa-exportnak — mint

láttuk — kb. 30 %-os csökkenését, másrészt a készleteknek az európai piacokon való jelentékeny felszaporodását eredményezte. Az European Timber Convention (»ETC«) háromízben is csökkentette az egyes termelő export-államok között megállapított kvótákat s az 1937. évben még 4 millió standardben (18·4 millió köbméterben) megállapított összkvótát az 1938. évben 3·16 millió standardra (13·6 millió köbméterre) szállította le. Ez az intézkedés — amelynek célja az volt, hogy az áraknak lefelé hanyatlását a kínálat megszorításával megakadályozza — alkalmas eszköznek nem bizonyult, mert az árak az 1937-ben megállapított árakkal szemben mégis lezuhantak. (Igy Oroszország, amely egyik legnagyobb szállítója a nyugateurópai piacoknak, négyízben mérsékelte árait.) E nemzetközi ár hanyatlás azonban a magyar fapiacra nemcsak hogy nem volt érezhető, hanem egyáltalában nem gátolta meg a CIB-ben tömörült termelő szomszédállamoknak azt a törekvését, hogy az árakat az 1937. konjunkturális év színvonalán tartsa, amiért is a magyar piac kénytelen volt ezeket, a nemzetközi piaci árak nivóját tekintve egyáltalában nem indokolt magas árakat az elmúlt évben is átvenni. Szükségesnek tartjuk ezt ezen jelentésünk alkalomával is kiemelni, a bizonyos körök részéről a múlt évben is elhangzott, de minden tárgyilagosság híján való ama szemrehányásokkal szemben, mint ha a puhafaárak indokolatlanul magas színvonalon tartásának a magyar fa-kereskedő volna az oka.

Ami már most az egyes államokból való behozatalt illeti, *Ausztriából* az 1937. évben kereken 16.000 vagon fűrészelt fenyőfát hoztunk be, ami a globálisan 30.000 vagonot tevő 1937-es fenyőfűrészanyagbehozatálnak 53 %-át képviselte. Az 1938. évben ez az import 2634 vagonra apadt le. Szükségszerű folyománya ez annak, hogy Német-Ausztria fatermelése az »Anschluss« kezdetétől fogva úgyszólván kizárólag a Németbirodalom, tehát az Alt-Reich és Ostmark ellátásának szolgálatába állott és áll jelenleg is, minélfogva Ostmark fűrészelt fenyő-

Ausztria
(Németország)

fában már az 1938. évben kb. negyedrésszére csökkentette kivitelét (aminek jellemzéséül elegendő utalnunk a CIB legutolsó statisztikájára, amely szerint amíg Ausztria az 1937. évben 72.280 vagón fűrészanyagot exportált, addig ezen exportja az 1938. évben ugyanezen statisztika szerint 17.899 vagónra apadt le) azóta pedig jóformán megszűnt exportállam lenni. Az elmúlt év áprilisában tárgyalások indultak ugyan meg az akkortájt még fennállott »Holzwirtschaftsrat« útján, amellyel biztosítani kívánták az 1938. évre megállapított kontingenseket. Az érésben április havában létrejött megállapodás meg is szabta a minimális árakat és azokat a feltételeket, amelyek mellett a csatlakozás előtti időben fennállott kötések lebonyolítandók lettek volna. E megállapodás azonban csak részben nyert lebonyolítást. Nemcsak a már említett azon okból, hogy a német belföldi fogyasztás az egész termelést és készletet abszorbeálta és ma is abszorbeálja; hanem azért sem, mert a szállítás megállapított minimális árak mellett e szállítók részére konvenábilisnak nem bizonyult, minthogy a belföldi árak a megállapított áraknál sokkal magasabban alakultak. Ezenfelül a Németországban az »Anschluss« után életbe léptetett rendszabályok az áruk minőségi osztályozását is annyira megrosszabbították, hogy azok mellett az amúgyis igen magas árak a magyarországi piac részére konvenciát nem nyújthattak. Lehetetlenné tette továbbá a még futó kötések lebonyolítását az is, hogy az osztrák termelők részére nyújtott vámviisszatérítési kedvezmény (praeferentia) csak a június hó 30.-ig bezárólag eszközölt szállítások után jutott az eladóknak, míg azon túl ezt a terhet a vevőknek kellett vállalniok, amit pedig az utóbbiak az amúgyis túl magas árak mellett nem vállalhattak.

A Magyar Fabe hozatali Intézet által az osztrák fűrészáru átvételi kötelezettségének biztosítása céljából annakidején bevezetett ú. n. igényjogosultsági rendszert (amely szerint más származású fűrészanyagot csupán megfelelő, körzetek szerint változó arányban meghatározott mennyiségű osztrák áru átvétele ellenében lehetett

behozni) a német (osztrák) import problematikussá válása folytán megszüntetni kértük, ami — előterjesztésünk folytán — meg is történt ; de a behozatalt a fenti okokból ez sem tette lehetővé.

Az osztrák fűrészáru és gömbfa átvételi kötelezettségének biztosítására rendszeresített *óvadék*-szolgáltatási kötelezettség is elvesztette tárgyi alapját, aminélfogva kértük ezen óvadékok visszaszolgáltatásának elrendelését. Hosszas tárgyalás után a Külkereskedelmi Hivatal — azonban már csak jelentésünket követő évben — elrendelte a Fabehozatali Intézettől átvett és 1938. január 1. után kiváltott osztrák fabehozatali engedélyek, valamint az 1938. szeptember 30.-ig bezárólag román, lengyel és jugoszláv engedélyek után lefizetett óvadékoknak visszaadását. Az 1938. január 1. előtt letett óvadékokat a Hivatal csak akkor adja vissza, ha a behozatalt lebonyolító fél vámokmányokkal igazolja, hogy az óvadék felszabadítására vonatkozó korábban megszabott behozatali kötelezettségeknek eleget tett.

Román behozatalunk fűrészelt fenyőfában az 1938. évben 10.742 vagónra emelkedett az 1937. évi 9882 vagónnal szemben. (Tűzifabehozatalunk körülbelül az előző év szintjén mozgott.) Bárdolt fenyőfában behozatalunk Romániából 4795 vagón volt, körülbelül annyi, mint az előző évben (4236 vagón).

Románia

Hosszas tárgyalások előzték meg az 1938. június hó 1.-vel életbelépett kereskedelmi és fizetési egyezményt. E tárgyalásokon az előző év tapasztalatai nyomán előterjesztettük a kötendő egyezményben érvényesítendő kívánalmainkat. Mindenekelőtt állást foglaltunk a román részről felhozott azon kívánság ellen, hogy a Magyar Fabehozatali Intézet III. körzetébe tartozott területre (Budapest és környéke) érkező összes fűrészanyagnak 25%-a, de minimálisan 4000 vagón, kötött behozatali engedélyek mellett, Románia részére biztosíttassék és pedig az ausztriai viszonylatban fennállott előbb ismertett igényjogosultsági rendszer létesítése mellett. Ezt

a kívánalmat, mint teljesíthetetlen, visszautasítandónak jeleztük, s a kormányzat e kívánalmat nem is honorálta, amennyiben a fűrészanyag normálkontingense, a román részről előterjesztett korlátozás nélkül, 8500 vagonban állapítottatott meg. A magyar érdekeltség nevében kértük a leu árfolyamának, a fennálló átutalási rendszer épségbenmaradása mellett, a gyáripari exportérdekeltséggel egyetértőleg leendő lerögzítését. Kértük továbbá az illetékes román tényezőket arra kötelezni, hogy a magyar importőr által már benyújtott és benyújtandó kötlevelek — amennyiben azok árai az 1937. évi február hó 15.-én kiadott »Ugir«-áraknak megfelelnek — feltétlenül láttamoztassanak és a román nemzeti bank által elfogadtassanak. Egyéb, a kompenzáció lebonyolítására vonatkozó módosítások megváltoztatása mellett kértük továbbá, hogy úgy a román nemzeti bank, mint az egyéb figyelembe jövő román hatóságok által statuált s az import lebonyolítását gátló intézkedések (amelyekről előző évi jelentésünkben részletesen beszámoltunk) hatályon kívül helyezzessenek, illetve megfelelően módosíttassanak. — A kereskedelmi szerződéssel kapcsolatos fizetési egyezményben a leu árfolyamának lerögzítésére vonatkozó kívánságunk teljesült. Az ú. n. negociációs rendszer megszüntetése mellett (amely szerint az áruforgalomból származó leu és pengőtételek érvényesítése a magyar és román exportőrök között a kereslet és kínálat szerint kialakuló felár mellett történt) ugyanis a román nemzeti bank további intézkedésig a magyar importőrök által lefizetett pengőösszegeket 1 pengő = 26.5 lei árfolyamon a román importőrök által igényelt pengőt pedig 1 pengő = 27 lei árfolyamon) bocsátja rendelkezésre, amely utóbbi árfolyam a hivatalos magyar jegyzésen felül 8.5 felarat jelent. A Romániából az importáló fanagykereskedő érdekelteinknek biztosított 10%-os rabatt kérdése a gyakorlatban számos kontroverziára adott okot. Így egyebek között a román nemzeti banknak az elmúlt esztendőben kibocsátott körlevele, amely szerint a vonatkozó számlák kiegyenlítésénél a faimportőrök részére

engedélyezett rabattnak a számlaösszegeből való levonását nem ismerte el, hanem a *teljes* számlaösszegnek megfelelő pengőösszeg átutalásához ragaszkodott. A kormányzatunk részéről történt intervenció folytán a román nemzeti bank ezen intézkedést odamódosította, hogy egy 7%-os rabatt levonását engedélyezte. Ez a rendelkezés azonban annál kevésbé oldotta meg a kérdést, mert az »Ugir« a láttamozás alapjául szolgáló összeget felemelte, ami által az engedélyezett rabattot hatálytalanította. Ezért előterjesztéssel fordultunk a kereskedelmi kormányzathoz a sérelmes intézkedés érdekében teendő közbelépés iránt, amelynek révén sikerült ebben a kérdésben faimportőrjeink részére kielégítő megoldást találni.

A behozatal lebonyolítása egyébként számos zökkenővel járt. Azáltal, hogy a kereskedelmi egyezmény az 1937-es esztendőben majdnem kéthónapi késéssel jött létre s így importőrjeink ugyancsak két hónappal később jutottak engedélyeik birtokába és a tavaszi idényt kihasználni nem tudták, továbbá a bizonytalan politikai helyzet miatt, — amely a gazdasági életet Romániában annakidején hónapokon keresztül egyszerűen megállította — a behozatali engedélyek, kétszeri meghosszabbítás dacára sem voltak kellőképpen kihasználhatók. Ezért kértük az engedélyeknek az akkor még hátralékos mennyiségére vonatkozóan kivételesen harmadszori meghosszabbítását, amely kérésünket a kereskedelmi kormányzat előzékenyen teljesítette.

Az 1938. évi január hó 1.-én életbelépett magyar-cseh-szlovák árucser egyezmény multévi december hó 31.-ig terjedő hatállyal megújíttatott; majd a Cseh-Szlovákia területén 1938. év őszén bekövetkezett változások folytán, 1938. évi december hó 20.-án, 1939. évi február hó végéig nyert meghosszabbítást. Az ezen megállapodások keretében biztosított 2070 vagon *fűrészelt fenyőfakontingens* teljes egészében kihasználást nyert. Azok a jelenségek, amelyek fűrészanyagbehozatalunkra

Csehország és
Slovensko

gátlólag hatottak — így az eladási feltételeknek a lebonyolító szerv által szokásellenesen és diktatóriusan megállapított volta, importőrjeinknek kikapcsolása, a kontingensek késedelmes felosztása stb. — az elmúlt évben is érezhetőek voltak. A fűrészanyagimportot akadályozó ezen körülmények kiküszöbölése céljából a múlt év elején, a kereskedelmi kormányzat közbenjötté mellett, képviselőink útján a cseh delegáció mellett működő érdekeltekkel tárgyalásokat folytattunk. Ezek a tárgyalások csupán azt eredményezték, hogy a lebonyolító szerv (a »DREDOMA«) ígéretet tett arra nézve, hogy a kontingenseknek a cseh-szlovák exportőrök között leendő felosztása tekintetében egyszerre és idejekorán fog intézkedni s ennek eredményét az érdekeltekkel közölni fogja. Az érdekelteink által sérelmezett eladási és fizetési feltételeket a »DREDOMA« enyhítette.

Jugoszlávia

Jugoszláviával a még az 1936. évben kötött árucser egyezményünk felmondás hiányában az 1938. évben is érvényben maradt és 1939. évi június hó 30.-ig meghosszabbított. Jugoszláviából való fabehozatalunk az előző évvel szemben lényeges emelkedést mutat. Fűrészelt fenyőfában 3232 vagón (2010), bárdolt fenyőfában 1354 vagón (754), amiben nagy része volt a német (osztrák) fabehozatali forgalom fokozatos megszűnésének. A jugoszláv fűrészelt és faragott fára vonatkozó behozatali engedélyek kiosztása körül az elmúlt év vége felé torlódás állott be azáltal, hogy a Külkereskedelmi Hivatal az engedélyeket a Fabehozatali Intézettől átvett összes elintézetlen (sok esetben másfél évvel ezelőtt benyújtott) behozatali kérelmek alapján egyszerre adta ki. Az ezen torlódás által előidézett zavarok kiküszöbölése céljából, a Külkereskedelmi Hivatal hozzájárulásával, megfelelő intézkedéseket tettünk, amelyek eredményeként csupán azok az engedélyek adtak ki, amelyek kiadását a felek kívánták. A behozatali engedélyek már ebből az okból sem lévén az előírt határidőben kihasználhatók, a Külkereskedelmi Hivatal előterjesztésére, a kereske-

delemügyi miniszter úr ezen engedélyek érvényét általános intézkedéssel folyó évi március hó 31.-ig meghosszabbította.

Lengyelországi behozatalunk az elmúlt évben szintén **Lengyelország** örvendetes emelkedést mutatott. Míg az 1937. évben *fűrészelt fenyőfából* csupán 181 vagón jött be, addig 1938-ban 1115 vagont hoztunk be. Bejött még egyebek között a múlt évben 720 vagón bányafa is, amelyből az 1937. évben semmit sem importáltunk. Az 1938. évi június hó 30.-án egy évre meghosszabbított árucseres és fizetési egyezmény megkötése előtt kívánalmainkat illetékes helyen előzetesen előterjesztettük. Ebben rámutattunk arra, hogy a faellátás akkori helyzete fokozottabb mértékben teszi kívánatossá a már évek óta stagnáló lengyel műfaanyagbehozatal megélénkítését, ami — a szomszédállamok közül a lengyel verseny szempontjából akkortájt elsősorban figyelembe jött — cseh és román részről megnyilvánuló áremelések ellensúlyozása szempontjából is szükségesnek mutatkozott. E célból kértük a zlotyra nézve fennálló 8%-os felár visszatérítésének az összes behozatalra kerülő műfaválasztékokra nézve leendő kiterjesztését, a lengyel fa vasúti fuvardíjának megfelelő mérséklését, a Magyar Nemzeti Bank részéről a Lengyelországból való fabevásárlások céljaira utólagos elszámolás kötelezettség melletti előlegeknek engedélyezését. Javaslatot tettünk továbbá a megállapítandó kontingensek mérvére is, utalva arra, hogy ezen anyagok behozatalával az akkortájt körülbelül egymillió zlotyra becsülhető pengőösszeg — amelyet a pengőből befolyó zlotyk elégtelensége folytán a magyar exportőröknek nem lehetett rendelkezésre bocsátani — azonnal kiegyenlítődnék. Kértük továbbá a kiviteli oldalon szépen induló furnírelexportunk növelése szempontjából az ipar részére biztosítandó mennyiségen felül a kereskedelem által exportálandó mennyiség számára megfelelő keret biztosítását.

* * *

Ami már most a behozatal *engedélyezése körüli eljárását*, és pedig elsősorban a behozatali engedélyek *mikénti elosztását* illeti, úgy ez a Fabehozatali Intézet fennállásáig az általa addig követett elvek szerint eszközöltetett. Csupán jelentésünk teljessége szempontjából — mintegy történelmi visszaemlékezésésként — kívánjuk megemlíteni, hogy az *osztrák* fűrészanyagkontingensek mikénti elosztására vonatkozóan tett javaslataink — amelyek abban csúcsosodtak ki, hogy az elosztásban való részesedés megállapítása az előző évi tényleges behozatal alapján történjék — a kereskedelmi kormányzat részéről honoráltattak és meg is indult a felosztás alapjául szolgáló adatfelvétel; a tényleges elosztás azonban az »Anschluss« következtében a fent előadottak szerint kétes értékűvé vált.

A *román* fűrészanyagkontingens elosztása a kereskedelmi egyezmény értelmében továbbra is 50 % erejéig Romániának volt biztosítva, 50 % erejéig pedig a magyar kormányzat részére tartatott fenn. A román fűrészanyag magyar kvótájának mikénti elosztása tekintetében az elmúlt évben is egyfelől egyesületünk kebelében, másfelől a Magyar Fabehozatali Intézetnél beható tárgyalások tartattak és meg is kíséreltük az erőszben felmerült ellentéteket áthidalni; a tárgyalások azonban olyan sokáig húzódtak el, hogy a magyar kontingensnek csak egy része kerülhetett a Fabehozatali Intézetnél, nagyjában az előző évben követett elvek szerint, elosztásra, míg a fennmaradt mennyiségnek elosztását már a Külkereskedelmi Hivatal intézte.

A *lengyel* és *jugoszláv* kontingensek engedélyeinek elosztása szintén már a Külkereskedelmi Hivatal által történt, amely 1938. évi augusztus hóban ténylegesen átvette az Intézet jogkörét, amennyiben a behozatal iránti kérelmeket ettől az időtől kezdve a Külkereskedelmi Hivatalnál kellett benyújtani és a kérelmek elbírálása tekintetében is a Külkereskedelmi Hivatal tett javaslatot. Ezt a tényleges állapotot a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter Úrnak 1938. évi szeptember hó 30.-án, 41.529/1938. szám alatt kibocsátott rendelete

szankcionálta. E rendelet szerint a miniszter úr a Magyar Fabehozatali Intézet Rt.-nak az épület- és műfaanyag-behozattal kapcsolatosan adott megbízást 1938. évi szeptember hó 30.-i hatállyal visszavonta és az autonóm vámtarifa 195—198. és 203/a. tételei alá tartozó épület- és műfaanyagokra nézve a behozatali engedélyek szétosztásával — 1938. évi október hó 1.-től kezdődő hatállyal — a Magyar Külkereskedelmi Hivatalt bízta meg (a miniszter úr részéről — a pénzügyi és földművelésügyi miniszter urakkal egyetértőleg — gyakorlandó ellenőrzés és végső döntés jogának fenntartásával). Az ezen feladat ellátásával kapcsolatos kiadások fedezésére szolgáló és a Fabehozatali Intézet részére megállapított, s a Hivatal által szedhető költségmegtérítéseket az Intézet részére megállapított mértékben egyelőre továbbra is fenntartotta. A Fabehozatali Intézet 1938. évi október hó 27.-én tartott közgyűlésén ehhez képest kimondotta felszámolását, egyesületünknek az Intézetben helyet foglalt képviselői részéről gondoskodás történvén arról, hogy a felszámolók közé a szakmabeli érdekeltségek képviselői is (ketten) beválasztassanak.

Amidőn e tényeket felsoroljuk, nem mehetünk el szó nélkül amellett, hogy a szakma és a gyáripari érdekeltség által alapított ezen intézmény fennállásának ideje alatt a reá bízott közérdekű feladatokat megfelelően látta el. Ez egyrészt annak tudható be, hogy az érdekelteknek az Intézet szerveiben helyetfoglaló kiküldötttei mindenkor össze tudták egyeztetni a szakma jogos kívánásait a magasabb állami és kereskedelempolitikai szempontokkal, viszont az Intézet ügyvezetősége ezen kívánalmak iránt mindenkor kellő megértéssel viseltetett.

A Fabehozatali Intézet működésének megszűnése a behozatali kérdések szempontjából szakmánk részére új helyzetet teremtett. Az Intézetnek adott megbízás visszavonásával kötelességünknek tartottuk a Külkereskedelmi Hivatal vezetésével, amely a fabehozatali ügyek intézését átvette, tárgyalásokba lépni abban az irányban, hogy a behozatali kérdések, s ezek között a fabehozata-

tali engedélyek elosztására nézve olyan rendszer alkalmaztassék, amely az összes figyelembejövő jogos érdekeket kielégíti. A Külkereskedelmi Hivatal vezetői részéről nagy megértéssel találkoztunk s ígéretet nyertünk arra nézve, hogy elvi kérdésekben az érdekeltség egyesületünk útján meghallgatást fog találni és a Hivatal ehhez képest a felmerülő kérdések tekintetében az érintkezést egyesületünk vezetőségével állandóan fenn is tartja.

A behozatali engedélyek mikénti kezelése kérdésében mindazonáltal a Külkereskedelmi Hivatal részéről jelentésünk évében elvi rendszer nem alakult ki; azt kellett mégis tapasztalnunk, hogy számosan részesültek engedélyekben, akik a behozatal lebonyolításában addig ténylegesen részt nem vettek és részt venni nem is óhajtottak, hanem a nyert behozatali engedélyeket értékesítették. Nyilván ez a jelenség indította a Külkereskedelmi Hivatalt egy olyan értelmű nyilatkozat közzétételére, amely szerint a Hivatal a behozatali engedélyek alapján a lebonyolításokat ellenőrizni fogja és amennyiben azt tapasztalná, hogy valamely engedélyes a kapott behozatali engedélyét továbbadta, úgy sem őt, sem az engedélyt megvásárlót a jövőben behozatali engedélyben részesíteni nem fogja.

Mi ebben a kérdésben arra az álláspontra helyezkedtünk s ezt az álláspontot képviseljük továbbra is, hogy a behozatali ügyek és evvel kapcsolatban a behozatali engedélyek elosztása helyesen és igazságosan csakis tárgyi szempontok — és pedig elsősorban a faellátás szempontján — felépülő rendszer alapján intézhetők. Ebből folyólag a behozatali engedélyekben a rendelkezésre álló kontingensek keretében való részesedés mértéke is csupán tárgyi ismérvek — az előző évi behozatal mennyiségének, vagy hasonló körülmények figyelembevételével — kell hogy megállapítást nyerjen. Önként értetődik, hogy azok, akik eddig nem vettek részt a behozatal lebonyolításában azért, mert a szakmához csak most csatlakoztak, ennél a részesedésnél szintén figyelembe veendők, mert bárki, aki a szakmához tartozik, joggal tarthat igényt arra, hogy

a behozatali engedélyekből részt kapjon. Mi mindenkit a legnagyobb örömmel üdvözlünk, aki a szakma tagjává akar válni, aminek kézzelfogható tanujelét adtuk akkor is, amikor az Értelmiségi Munkanélküliség ügyeinek Kormánybiztossága felhívására a társérdekképviselletekkel együtt megrendeztük a szakmabeli átképző tanfolyamot abból a célból, hogy a szakmában a magyar keresztény ifjúság egyelőre alkalmazotti, később önálló hatáskörben dolgozhasson. Viszont önként értetődő az is, hogy az engedélyekben való részesedéstől nem üthetők el a kereskedelem azon egyedei, akik a szállító országok termelőivel való, sokszor évtizedekre visszanyúló kapcsolataik révén, a fogyasztó kívánságaihoz alkalmazkodva, közvetlenül hozzák be az árut s ezáltal hozzájárulnak a termelő országok diktatórikus árpolitikájának ellensúlyozásához.

Bízunk abban, hogy a Külkereskedelmi Hivatal, — amely már eddig is számos tanujelét adta annak, hogy a reábízott feladatokat a gazdasági élet adottságai szerint intézi és ismeri annak összes követelményeit — felismerve a faellátáshoz fűződő szempontokat, egy olyan rendszert fog életre hívni, amely mellett mindezen követelmények kielégítést nyerhetnek.

A behozatali kérdésnek a Külkereskedelmi Hivatal ügykörébe való átmenetele folytán szükségessé vált a behozatal lebonyolításával kapcsolatos egyéb adminisztrációs teendőket — többek között az ugyancsak a Hivatal ügykörébe átment devizaigénylés módozatait is — megfelelően rendezni, ami a Hivatal részéről meg is történt. Azok a kezelési módozatok, amelyek a kérelmeknek ide-odaküldözgetését igényelték s evvel az elintézését késleltették, szintén leegyszerűsbödtek; a tett változtatások azonban még mindig nem bizonyultak elégségesnek az ügykezelés kívánatos meggyorsításához. Ezért indíttatva éreztük magunkat a Külkereskedelmi Hivatalnál az egyes adminisztracionális intézkedések módosítása iránt előterjesztést tenni, amellyel a Hivatal ezúttal is nagy megértéssel foglalkozott és javaslatainkat számos vonatkozásban magáévá tette.

A behozatali engedélyek adminisztrációjával kapcsolatban kell szólnunk a *minőségi vizsgálati díjakról* is. Ezek a díjak — amint már annakidején (1936. évi jelentésünkben) is kifejtettük — keletkezésüket illetően a törvényszerűség szempontjából is erősen vitathatók, egymagukban véve is igen súlyos terhet képeznek, s amellet az egyéb behozatali költségek és közszolgáltatások mellett jelentékenyen növelik a behozatal költségeit akkor, amikor az árszínvonal, a fent ismertetett körülmények folytán, amúgyis állandóan emelkedést mutat. Az érdekelteink által az árellenőrző bizottságnak benyújtott árelemzésből megállapítható, hogy a behozatalnál felmerülő vámkezelési költségek, forgalmi adóválság, illetékek, díjak és közszolgáltatások az importált áru beszerzési árának esetenként körülbelül $17\frac{1}{2}\%$ -át teszik ki. Ily körülmények között joggal kell számítanunk annak a már több ízben megismételt kérésünknek teljesítésére, hogy a minőségi vizsgálati díjak szűnjenek meg, annál is inkább, mert értesülésünk szerint ezek a díjak ma eredeti rendeltetésüket már elveszítették és így csupán egy, a fabeszerzést megdrágító csökevényként jelentkeznek.

A Külkereskedelmi Hivatal az osztrák fűrészáru és gömbfa után fizetendő óvadékok megszüntetésével egyidejűleg minden, tehát bármely származású fűrészanyag behozatala után 10 tonnánként 50 pengős illetéket írt elő és szedett be, amelyet azonban előterjesztésünk folytán, múltévi november hó 30.-i hatállyal, megszüntetett.

Ugyancsak elismerésre méltó módon törölte a Külkereskedelmi Hivatal a Fabehozatali Intézet megszűnésével kapcsolatosan kibocsátott, fentidézett miniszteri rendelet alapján szedhető volt kezelési költségmegterítést is.

Jelentésünk e fejezetében szólnunk kell még múltévi *lombfabehozatalunkról*.

Gömbölyű lombfában a főbb behozatali országokból, így Romániából és Jugoszláviából a behozatal csökkent. 1938-ban Romániából 1058 (1511), Jugoszláviából 4118 (5215) vagón. Lombfafűrészanyagban viszont a behozatal

emelkedett, Romániából 1066 (1233), Jugoszláviából pedig 3232 vagónra (2010).

Mint minden évben, az elmúlt évben is, a kereskedelmi miniszter úr a társmínisztériumok és egyesületünk, valamint a társérdekképviselők képviselőinek bevonásával megállapította az 1938. évi lombafabehozatali kontingenseket, amikor is a gyáripár és a kereskedelem részéről elhangzott kívánságok figyelembevételével nagyjában az előző évi kontingensek állapították meg.

Jelentésünk e fejezetében tartjuk felemlítendőnek, hogy az év végén behatóan foglalkoztunk az *1939. évi faellátás kérdésével*, elsősorban a behozatal szempontjából és e tárgyban terjedelmes memorandumot intéztünk a kereskedelemügyi miniszter úrhoz. Ebben a műfát illetően a standard cikkekre: a fűrészelt és bárdolt fenyőfára s a tűlevelű gömbfára terjeszkedtünk ki. A fenyőfaanyagok szempontjából memorandumunkban utaltunk arra, hogy az akkor még csak a Felvidék örvendetes visszacsatolásával újból hozzánk került erdőterületek egyelőre változást nem idéznek elő, mivel ezen erdőségeink túlnyomóan lombfaállományának.

A *fűrészelt fenyőfára* nézve rövid áttekintést nyújtottunk mindenekelőtt a bennünket ellátó termelőállamok exportjának mikénti alakulásáról. Megvilágítottuk továbbá az osztrák fa várható teljes kiesése folytán előállott helyzetet, amely szerint a német behozatalt egyelőre csakis Románia, Jugoszlávia és Lengyelország, és csak kisebb mértékben Csehországból jeleztük pótolhatónak és e célból az ezen országokkal fennálló kereskedelmi szerződéseink értelmében megállapított kontingensek megfelelő felemelését mondtuk szükségesnek. Hasonlóan jeleztük a helyzetet a *bárdolt fenyőfa* tekintetében, különösen az osztrák faragott fa kiesése miatt, amely nemcsak a Felső-Dunántúl, hanem részben a főváros szükségletét is ellátta, és gondoskodást kértünk afelől, hogy az 1937. évi ca. 4000 vagón osztrák (német) faragott fa elmaradása folytán a szükséglet más provenienciákkal, és pedig az Alsó-Dunántúlé jugoszláv fával — a Felső-Dunántúlé esetleg

cseh fával is — legyen pótolható. Ezért felemelni kértük nemcsak a jugoszláv, hanem a román faragottfa-kontingent is, továbbá a lengyel határhoz közelebb fekvő felső-magyarországi területek szempontjából egy nagyobb lengyel származású bárdolt fenyőfakontingens biztosítását javasoltuk. A *fenyőgömbfa* tekintetében rámutattunk arra, hogy az osztrák gömbfabehozatalra nem lehet ezentúl számítani, ami által a Dunántúl és dunamenti fűrészek nyersfaellátása kérdésessé válik. Ezért az akkortájt cseh, — jelenleg szlovenszkói — gömbfaimportot jeleztük a Duna mellett fekvő fűrészek elláthatása szempontjából fokozandónak. Kíváncsnak véltük továbbá a román és jugoszláv viszonylatban megteremteni a fűrészgömbfabehozatal lehetőségét, aminek egyrészt — Jugoszláviában — a kivitel tilalma, másrészt — Romániában — a magas kiviteli illetékek ezidőszereint útját állják.

Foglalkoztunk ezután a tűzifaellátás kérdésének tárgyalásával, amely előterjesztéseink azonban — tekintettel a Kárpátalja visszacsatolására — ma már legtöbb vonatkozásban meghaladottaknak tekintendők.

Nem zárhatjuk le beszámolóink e fejezetét anélkül, hogy meg ne emlékeznénk a Külkereskedelmi Hivatal minden tekintetben hivatása magaslatán álló ügyviteléről. A Hivatal nagy szakavatottsággal, minden bürokratizmustól mentesen, gyorsan intézi az ügyeket, s megértéssel, jóakarattal és előzékenységgel viseltetik a szakma és a felek kívánságai iránt. Kötelességünknek ismerjük ezért a Hivatal nagyérdemű elnökségének, eminens igazgatóinak és derék tisztikarának a magunk és szakmánk nevében ezen a helyen hálás köszönetünket és elismerésünket leróni.

Az elmúlt 1938-as esztendő belföldi termelése még a trianoni keretek közé szorult. A termelés alakulásáról — megfelelő termelési statisztika hiányában — most sem tudunk áttekinthető képet nyújtani. E statisztika hiánya az elmúlt évben is érezhető volt, különösen akkor, — így pl. a lombfabehozatali kontingensek megállapítá-

sánál — amidőn arról volt szó, hogy azokban az anyagokban, amelyekben belföldi termelésünk is van, szembeállíthassuk ezen termelés eredményeit a behozatal szükséges mérvével. Reméljük, hogy erdőségeink és velük együtt termelésünk megnagyobbodása most már arra fogja indítani az illetékes tényezőket, hogy nemcsak a mi érdekeltségünk, hanem az erdészeti érdekelttség által is állandóan sürgetett kíváncságnak megfelelően, az idevonatkozó rendszeres statisztikai felvételeket végre fogja hajtani.

Ámbár hazai erdőállományunk még az elmúlt évben csupán a visszacsatolt felvidéki erdőségekkel növekedett, mert erdőségeink jelentősebb megnagyobbodása a Kárpát-alja visszacsatolásával már a jelentésünket követő évre esik, mégis már e jelentésünk keretében kívánjuk röviden méltatni azon öröndetes jelenséget, mely szerint hazai termelésünk, a behozatallal szemben, erőteljesen homlokterbe nyomult. Ezt annál szükségesebbnek tartjuk, mert e kérdés a Kárpát-alja visszacsatolása alkalmával a napisajtóban, de egyebütt is olyan beállításban részesült, amely alkalmas arra, hogy a közvélemény helytelen képet nyerjen termelésünk és faellátásunk mikéntjének várható alakulásáról.

A Felvidék visszacsatolásával mintegy 350.000 kat. hold, a Kárpát-aljával pedig mintegy 1,150.000 kat. hold, a visszanyert területekkel tehát cca 3,500.000 kat. hold erdőterület került vissza az anyaországhoz, ami által — miként már előljáróban láttuk — Magyarország erdőterülete 3,500.000 (pontosan 3,568.000) kat. holdra növekedett meg.

Ebből fenyves	mintegy		430.000 kat. hold
tölgy (kőris, szil)	20.000)		967.000 »
bükk- és egyéb lomberdő		2,171.000 »	
vagyis összesen		3,568.000 kat. hold	

Ami már most az ezen területen kitermelhető *famennyiséget* illeti, úgy erre nézve ezidőszertint áttekinthető képet nyújtani nem lehet, mert a visszacsatolt erdőterületek fatömegének felvétele iránt a munkálatok akkor, amikor e jelentésünket írjuk, még mindig nem nyertek

befejezést. Nem lehet ennél fogva pontosan megállapítani azt sem, hogy mennyiben fogja a belföldi termelés a szükségletet fedezni s hogy mennyit kell majd a szükséglet fedezésére behozni.

Az eddig ismeretes adatok alapján azt kell feltennünk, hogy *lombműjában* — az egyes választékokat kivéve — a hazai termelés a szükséglet fedezésére előreláthatóan nemcsak elégséges, hanem különösen Kárpátalján bükkfában jelentékeny feleslegünk lesz, amelynek kiviteléről kell majd gondoskodnunk.

Egyébként azonban a várható termelésszaporulat mennyiségének megállapítására ezidő szerint biztos támpontjaink nincsenek, mert ez a termelésszaporulat, — amiként erre elnökünk egyik beszédében helyesen mutatott rá — a legkülönbözőbb tényezőknek az eredője. Elsősorban figyelemmel kell itt lenni Kormányzó Úr Őfőméltóságának azon intelmére, amellyel az Alföldi Egyesületben elmondott emlékezetes beszédében oly bölcsen mutatott rá arra, hogy a kárpátaljai erdőségeknek kellő megfontolt-ság nélküli kihasználása veszélyeztetné az Alföldnek a tavaszi árvizektől való megvédését, amely országos veszedelemnek elhárítása tehát feltétlenül kihatással lesz az üzemterveknek mikénti megállapítására. A termelési eredményt befolyásolja továbbá az az ezidő szerint még tisztázatlan körülmény, hogy a húszéves idegen impérium alatt milyen erdőterületek és milyen mérvben taroltattak le rendszeres üzemterves gazdálkodás figyelmen kívül hagyásával és ezáltal nem növekedett-e a tarolásra érett területeknek kényszerű számbavétele, amelyek — főleg a kárpátaljai erdőüzemeknek mintegy 60%-át képviselő kincstári erdőgazdaságokban — csak *telemes, időt és költséget igénylő beruházások létesítésével lesznek feltárhatók*. A vágásfordulóknak ezen körülményhez alkalmazkodó és szigorú rendszerű megállapítása is igen lényeges kihatással lesz az évente nyerhető fatömegek mennyiségének mikénti alakulására, mert más eredményt várhatunk 120 éves és mást rövidebb, 80 vagy 60 esztendő s vágásfordulóból.

Mindezek után a visszacsatolt területek várható termelési többletét meghatározni, abból a fapiacnak a legközelebbi években várható alakulására vonatkozó megbízható következtetéseket levonni és felelősségérzettel megállapítani azt, hogy egyes fatermékekben leszünk-e, s milyen mérvű behozatalra utalva — szerintünk ma még nem lehetséges. Mi tehát, elnökünkkel együtt úgy véljük, hogy nem jó szolgálatot tesznek azok, akik nem kellően megállapított számadatokkal túlságosan vérmes reményeket visznek bele a köztudatba, amely reménykeltések csak arra alkalmasak, hogy szakmánk mozgási szabadságát megnehezítsék, az árubeszerzés lehetőségeit még jobban komplikálják és ezenkívül az árak kialakulása körül is mesterségesen előidézett bizonytalanságot teremtenek. Mint a szakma országos érdekképviselője, kötelességünknek tartottuk ezekre a figyelmet ehelyütt is felhívni.

Fűrésziparunk a Kárpátaljának — már ez évben — *Fűrésziparunk* történt visszacsatolásával szintén jelentékenyen gyarapodott. A trianoni, túlnyomórészen idegen gömbfát feldolgozó hazai fűrésziparnak jelentésünk évében is nagy nehézségekkel kellett megküzdenie, elsősorban a gömbfaellátás körül. Csehországból, főként a mai kárpátaljai területről, körülbelül ugyanannyi — 11.221 vagón — gömbfát hoztunk be, mint az elmúlt évben (11.146 vagón), amely majdnem teljes egészében *tisza-menti* fűrészjeink nyersfájául szolgált, de amely mennyiség távolról sem jelentette e fűrészjeink termelőképességének megfelelő kihasználhatóságát. Ami a *dunántúli és dunamenti* fűrészeket illeti, úgy ezek tudvalevőleg túlnyomólag az osztrák fa feldolgozására voltak berendezve, mert Szlovenszko területéről — a Vág és Garam völgyéből — igen csekély mennyiség kerülhetett letutajozásra. Az 1937. évben Ausztriából (Németországból) 10.041 vagón gömbfa jött be, amelyet túlnyomó részben dunántúli és dunamenti fűrészek használtak fel, míg Ausztriának a Nagynémetbirodalomba való bekebelezése következtében ez a mennyiség tavaly 2580 vagónra apadt le, aminek

következménye az volt, hogy az említett fűrésztelepek üzemüket kénytelenek voltak az év folyamán leállítani. Történtek ugyan kísérletek a Dunántúlnak Jugoszláviából, a dunamenti fűrészeknek pedig Szlovénzkóból való ellátására nézve. Ezek a próbálkozások azonban Jugoszláviát illetőleg, az ott fennálló s a gömbfaexportot lehetetlenné tévő kiviteli illetékek miatt, Szlovénzkóból pedig a forgalomnak a cseh impériumváltozás által okozott szünetelése ill. korlátozása következtében — meghiúsultak.

A fűrészipari termelés terhei részben (az alábbiakban még tárgyalandó) munkabéremelések, a szociális terhek növekedése, főleg pedig a 48 órás munkahét bevezetése folytán, amely az üzem gazdaságos kihasználását és fenntartását nagymértékben veszélyezteti — folyvást fokozódnak. Remélnünk kell, hogy az irányadó körök a maga teljességében felismerik ennek a helyzetnek súlyos voltát s meg fogják tenni azokat az intézkedéseket, amelyek a fűrésziparunk termelésének gazdaságossá tétele és fenntartása érdekében múlhatatlanul szükségesek.

Egyébként a fűrészipart érintő kérdéseket — ezek között különösen a 48 órás munkahétre vonatkozó rendelettervezetet — mi is behatóan tárgyaltuk, észrevételeinket és előterjesztéseinket megtettük.

MÁV anyagbeszerzései

Hazai termelésünk egy igen fontos cikket képezi a talpfa, amelynek tudvalevőleg a MÁV a legnagyobb fogyasztója. A MÁV az 1938/39. termelési évadra 500.000 darab tölgy- és bükk- és 4000 köbméter váltótalpfa kiírása végett versenytárgyalást hirdetett. A kiírt talpfamennyiséget — egy nem jelentős kvantum kivételével — a MÁV belföldi termelésből szerezte be. A MÁV-nak talpfa, mint egyéb igen jelentékeny anyagbeszerzéseinél — a pályafenntartási, műhelyfa-beszerzéseknél — az elmúlt évben is a MÁV részéről a hazai termelés érdekei iránt mindenkör előzékenyen tanúsított megértés mellett meglepetés és csalódás érte a szakmát. Így a MÁV talpfabeszerzése alkalmával a talpfák árainak

megállapításánál és különösen a vicinális talpfák mennyiségének kiírásánál. A MÁV ugyanis az 500.000 darab talpfából csupán 40.000 darab 2·20 m hosszú vicinális talpfát írt ki, tehát az összmennyiségnek 8 %-át, míg az előző évi kampanyban az összmennyiség 17 %-át szerezte be vicinális méretű talpfában. A beszerzés ilyenén csökkenése, a hazai fatermelést annál hátrányosabban érintette, mert érdekelteink joggal számíthattak arra, hogy a MÁV vicinális talpfában legalább is az előző évben kiírt mennyiséget fogja igényelni. Ezért arra kértük a MÁV igazgatóságát, hogy úgy a felajánlott, mint az ajánlatok keretén kívül felkínált vicinális talpfamennyiségeknek hazai termelőktől való beszerzését eszközölje. A MÁV ezen kérésünket, sajnos, nem vette figyelembe, arra hivatkozva, hogy a vasúttechnikai fejlődésnek megfelelően másodrendű vonalait erősíti és ezért több 2·40-es talpfára van szüksége; ettől eltekintve is, a vicinális talpfából körülbelül két és fél évre elegendő készlete van. Bízunk abban, hogy a Felvidék és Kárpátalja visszacsatolása által, amelyeknek bükkösei és tölgyesei a MÁV szükségletét bizonyára kielégítő mennyiségű talpfákat, de egyéb anyagokat is fognak szolgáltatni, a MÁV beszerzéseinél a hazai termelésnek érdekei az eddiginél megfelelőbb módon fognak érvényesülhetni.

Itt kell beszámolnunk arról, hogy a kormányzat — nyilván abból a célból, hogy a belföldi termelés mindenkor eredményéről tájékozódást nyerjen — 2150/1938. M. E. számú rendeletével »az országban kitermelendő fakészletek nyilvántartása érdekében« arra kötelezett minden ingatlantulajdonost, birtokost, haszonbérlet és fatermelőt, hogy 1938. évi valamint az ezt követő termelési idényekben általa kitermelt mûfa-, tűzifa-, faszén- és tölgykéregkészletet, a termelés befejezésétől számított 8 napon belül, a földművelésügyi miniszter úrnak jelentse be. Továbbá be kell jelenteni e rendelet szerint a bejelentett készletekben beállott változásokat is. Bejelentési kötelezettség alá esik a rendelet értelmében minden faanyag,

A termelt és tároló anyagkészletek bejelentése

ha annak mennyisége a tűzifánál 10 ürmétert, a műfánál 5 m³-t, a faszénnél és tölgykéregnél pedig az 50 q-át eléri vagy meghaladja.

Evvel körülbelül egy időben bocsátotta ki a kormány 6830/1938. M. E. számú rendeletét, amely szerint elrendelte a rendeletben részletesen felsorolt ipari *üzem- és nyersanyag, fél- és készgyártmány készleteknek*, ezek között a *faanyagkészleteknek* azonnali bejelentését. A bejelentésre kötelezettek tartoznak ezenfelül az első bejelentés után — kéthetenként — a készletekben beálló változásokat is bejelentés tárgyává tenni. E rendelet az érdekeltek összességére, tehát szakmánk szempontjából is, számos vonatkozásban keresztülvihetetlennek bizonyult. Egyrészt a bejelentendő faanyagkészletek igen nagy számánál fogva, másrészt a bejelentés módozatai miatt is, mert a faanyagokat méret szerint is részletezni kellett. Emiatt illetékes helyen felszólalással éltünk, minélfogva a készletbejelentés és nyilvántartás ügyének intézésével megbízott Külkereskedelmi Hivatal — rendkívüli megértéssel a gyakorlati élet szükségszerűségei iránt — átmenetileg is számos könnyítést tett a bejelentés módozatai tekintetében, míg — már a jelentésünket követő évben — megjelent 990/1939. M. E. számú rendelet egyrészt a bejelentésre kötelezett faanyagok jegyzékét lényegesen megszükitette és csak néhány árufajtára és választékra korlátozta, — másrészt a készletváltozásbejelentéseket illetőleg, a kéthetenkénti bejelentés helyett, a legfőbb cikkeinkre nézve negyedévenkénti s egyes cikkekre nézve havonkénti bejelentést írt elő.

Hazai termelésünkről szóló beszámolónkban kell megemlékeznünk végül arról, hogy hazai termelésünk egyes lombfaanyagokban az elmúlt évben is *kiviteli felelegeket* produkált. Különösen *fűrészelt lombfaanyagokban*, amelyekből összesen 731 vagónt vittünk ki. Ennek java része — 638 vagón — Németországra, a többi — 61 vagón — Csehországra és 13 vagón Nagy-Britanniára esett. Ideirányuló kivitelünk szempontjából meg kell említenünk, hogy *furnír- és enyvezett lemezekben* Nagy-Bri-

tanniába és a brit birodalomhoz tartozó országokba összesen 47 vagónt exportáltunk. Németországba irányuló kivitelünk — amely, mint mondtunk — a kivitelnek túlnyomó részét tette ki — nagyobb méretű is lehetett volna ; ennek a lehetőségnek azonban az ezen országgal fennálló fizetési és kereskedelmi mérlegünk alakulása útját állotta. A kivitt lombfamennyiségek között a kőris- és diófűrészárú kivitel számára rendelkezésre bocsátott kontingens egy részének elosztása tekintetében egyesületünk tett javaslatot a Külkereskedelmi Hivatalnak.

A tűzifakérdés az elmúlt esztendőben nevezetes fordulóponthoz jutott, amennyiben az év közepén a tűzifa-forgalom szabaddá tétetett. A nehézségek, akadályok és a szabályozásoknak egész sorozatán kellett azonban keresztülvergődni, amíg a tűzifa-forgalom a szabaddá-tételhez eljutott. Ez utóbbiak közé tartozott a kormány-nak mult évi április hó elején 2.222/1938. számú rendelete, amellyel a tűzifaellátás ügyeinek intézése céljából kormány-biztost nevezett ki. A kormánybiztosság hatáskörébe utalta az importfa behozatalának, elszállításának és forgalombahozatalával kapcsolatos ügyeknek intézését, továbbá a tűzifa szállítási igazolványok kiadását és elosztását. Végül ugyanezzel a rendelettel a tűzifa ármaximáló rendeletnek azon intézkedését — amely szerint a kereskedelmi miniszter úr felhatalmazást nyert arra, hogy a földművelésügyi miniszter úrral egyetértőleg maximális árakat állapítson meg — hatályon kívül helyezte ; az ezen felhatalmazás alapján az árak tekintetében addig kiadott rendeletek hatályát mégis fenntartotta. Még kormánybiztos kinevezése előtt azt a jelenséget kellett azonban észlelnünk a helyi piacon, hogy konkrét fel-jelentés nélkül nyomozások indultak meg annak ellen-őrzése céljából, vajjon a tűzifa maximális árai betartat-nak-e. Ez ellen állást kellett foglalnunk. Hangsúlyoz-tuk, hogy a szakma minden egyes tagjától elvárjuk, hogy a kormányzati intézkedéseket maradék nélkül betartsa;

Tűzifa-ügyek

az ellen sem kívántunk észrevételt tenni, hogy a tett rendelkezések betartásának ellenőrzése céljából megfelelő intézkedések történjenek. Kifogásolnunk kellett azonban a jelzett ellenőrzésnek módját, amely gyanúsításra alkalmas általánosításokból indul ki és olyanokkal szemben is alkalmazást nyer, akik arra okot nem szolgáltatottak. Utaltunk arra, hogy az ármaximáló rendeletek be nem tartása kihágás, amely a közigazgatási hatóság mint rendőri büntető bíróság hatáskörébe tartozik, amiből szükségszerűen folyik, hogy eljárás csak feljelentés alapján, vagy akkor indulhat meg, ha az eljárás megindítására nyomatékos gyanúokok látszanak fennforogni. Rámutattunk arra, hogy a hatóság kihágás fennforgását *hivatalból* nem észlelheti s különösen nem lehet helye annak, hogy a szakma az árdrágítás pausális gyanújával illettessék. Ezért felügyeleti hatáskörben megfelelő intézkedést kértünk, amely kérelmünk annyiban eredménnyel is járt, hogy az »árrazziák« ettől fogva megszűntek. A kormánybiztos kirendelése azonban, a dolog természetéből folyólag, korántsem oszlatta el az ármaximálásból eredő — előző évi jelentésünkben behatóan tárgyalt — kétségeket és bizonytalanságokat. Ez az állapot az év közepén arra késztetett bennünket, hogy az érdekelteket az előállott helyzet orvoslása céljából teendő intézkedések megbeszélése céljából országos értekezletre hívjuk egybe. Ennek eredményeként a tűzifaügyek országos kormánybiztosságához terjedelmes felterjesztést intéztünk, amelyben feltártuk a faármaximáló rendelet kibocsátása óta eltelt idő alatt előállott helyzetet. Ismételten utaltunk arra, amit az ármaximálás előtt már elmondottunk, hogy a tűzifaforgalomban észlelt anomáliák ármaximáló intézkedésekkel meg nem szüntethetők és hogy a rendelet az ármaximálással a zavartalan faellátást biztosítani nem fogja. Az elmúlt, közel egy esztendő tapasztalatai — így érveltünk — mindenben igazolták ezen állásfoglalásunkat és ha az ország tűzifaszükségletét az elmúlt évben valahogyan ellátni lehetett, úgy ez nem a hatósági ár-szabályozásnak, hanem inkább az enyhe téli időjárásnak

volt tulajdonítható. Ezután sorra vettük felterjesztésünkben azokat az okokat, amelyek az árszabályozás ki nem elégitő és helytelen voltát dokumentálták. Így azt, hogy a rendelet a vagóntételben árusító nagykereskedelem részére — amelyet pedig sem a termelő, sem a fogyasztó szempontjából a forgalomból kikapcsolni nem lehet — egyáltalában nem biztosít megfelelő haszonmarge-ot. Rámutattunk arra is, hogy a telepről való eladásnál is hasonló a helyzet, mert, különösen a hasábos állapotban történő eladásoknál — ami vidéken a leggyakoribb eset — a rendeletek szerint felszámítható bruttó felár egyenesen veszteséges. Feltártuk ezután a többi megoldatlan kérdéseket, így a hitelben való eladás után a hitelezési kockázat fejében felszámítható ártöbblet kérdését, ami az eladások lebonyolításában nemcsak zavart okozott, hanem az e címen felszámított ártöbblet folytán, ártülpépések miatt még eljárások is indultak. Mindezen, csupán illusztrációképpen felhozott okokból az volt felterjesztésünk rezüméje, hogy a belföldi forgalmat fel kell szabadítani és kértük a kormánybiztos urat, hogy ebben az irányban a kormánynál tegyen előterjesztést.

Röviddel felterjesztésünk benyújtása után, július hó 13.-án, megjelent és azonnal hatályba lépett a m. kir. minisztérium 4650/1938. M. E. számú rendelete, amely szerint a tűzifaárak szabályozása tárgyában kiadott 4459/1937. M. E. számú kormányrendelet (amellyel a kormány felhatalmazást adott egyebek között a tűzifa maximális árainak megállapítására) és tűzifa-kormánybiztos kirendeléséről szóló (2222/1937. számú) rendelet hatályukat veszti. Ennek folyományaként a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter úr hatályon kívül helyezte a tűzifaár-maximáló rendeleteket és az azok magyarázata tárgyában megjelent egyéb rendeleteit is. Ezen rendeleteket követték a 4860/1938. M. E. számú, július hó 14.-én megjelent kormányrendelet és annak végrehajtásképpen a földművelésügyi miniszter úrnak 39.281/1938. számú rendelete, amelyek folytán megszűnt a belföldi tűzifaforgalom kötöttségének utolsó maradványa is: a

tűzfakészletek bejelentési kötelezettsége és a szállítási igazolvány-rendszer.

Ezek a rendeletek bár jogilag igen, de tényleg nem tették a forgalmat szabaddá. Azok kibocsátása előtt ugyanis a kormány hivatalos kommunikét tett közzé, amelyben bár kijelentette, hogy nem tartja többé indokoltnak a faforgalom terén az eddigi korlátozások fenn tartását s ezért — a külföldi származású tűzifára nézve fennálló behozatali engedély-rendszer meghagyása mellett — megszünteti a maximális árakat; mégis mind a termelők, mind a fogyasztók érdekei szem előtt tartása mellett súlyt helyez arra, hogy a termelői és fogyasztói ár között csupán a szükséges árkülönbözet érvényesüljön. Ennek keresztülvitele érdekében mind a belföldi, mind a külföldi termelőkkel létrejött kötések bejelentését fogja elrendelni és ezekből kiindulva fogja az árképződést a leggondosabb figyelemmel kísérni. A kötések bejelentése egy későbbi — 1938. évi augusztus hó 25.-én 5920/1938. M. E. szám alatt kibocsátott — kormányrendelettel el is rendeltetett. Ami pedig az említett hivatalos kommunikében az árak ellenőrzésére vonatkozó kijelentést illeti, úgy ez az árellenőrzés országos kormánybiztossága útján gyakoroltatott.

Ezek a körülmények egyrészt erősen befolyásolták a szabadforgalomnak a kereslet és kínálat szerinti kialakulását, másrészt a piacot nyugtalanították, mert az bizonytalanságban volt abban a tekintetben, hogy melyek az ártúllépések veszélye nélkül igényelhető árak. Ez a körülmény indította egyesületünket arra, hogy az érdekeltek magatartását illetőleg a kereskedelmi miniszter úrtól irányítást kérjen. A forgalom felszabadítása által előállott helyzet megbeszélése végett, röviddel a fenti rendeletek kibocsátása után, a kereskedelmi minisztériumban értekezlet is tartatott. Ezen az elnöklő államtitkár úr előrebocsátotta, hogy az eredeti rendeltetésüknek meg nem felelt kötöttségek leépítésének főcélja egészséges áralakulásnak előidézése, olymódon azonban, hogy a fogyasztók-közönség érdeke minden tekintetben megvédessék. A meg-

felelő árak kialakítása végett — mondotta — a termelő- és kereskedőérdekeltség bizonyos együttműködésére van szükség ; felhívta azonban a figyelmet arra, hogy amennyiben az árképződés akár spekulatív haszon elérésében, akár az árak jogosulatlan felhajtásában fog megnyilvánulni, úgy a kormányzat kénytelen lesz újból visszatérni a kötött forgalomhoz, sőt azt esetleg monopólium formájában meg is szigorítani. Tisztázni kívánta tehát a forgalom felszabadítása által a termelésben és a piacon előállott helyzetet. Az értekezleten elnökségünk és kiküldött képviselőink a forgalom biztonsága érdekében szükségesnek jelezték a szabaddá tett forgalom mellett elérhető árnívó megjelölését, továbbá a nagykereskedelem által követelhető és addig túlalacsonyan megállapítva volt haszonmargének, a hitelezési kockázatért felszámítható díjak mérvének és mindazon kérdéseknek tisztázását, amelyek már az ármaximáló rendeletek idejében is felmerültek, de kellően nem szabályoztattak. E kérdések rendezése azonban — így érveltek kiküldötteink — az ellenőrzés, valamint a megtorló eljárások szempontjából, amelyeknek kérelmelhetetlen szigorral való keresztülvitelére az államtitkár úr is utalt, feltétlenül szükségesnek mutatkozik, mert ily rendezés hiányában a forgalom a legnagyobb bizonytalanságnak volna kitéve. Az elnöklő államtitkár úr a szabadforgalom mellett elérhető árnívó tekintetében nyilatkozatot nem tett, csupán annyit jegyzett meg, hogy a jelenlegi árszint stabilitása lebeg a kormányzat szeme előtt.

Ily körülmények között a követelhető árak tekintetében a piac továbbra is bizonytalanságban maradt, amiért is a tűzifabehozatal biztosítása érdekében szükségesnek találtuk a tűzifaszefon megindulásakor az árellenőrző kormánybiztossághoz fordulni az irányárak kérdésének tisztázása iránt.

Rá kellett ez alkalommal mutatnunk arra, hogy a kormányzat által is megjelölt helyes árképződésnek súlyos akadályát és nehézségét képezi az a körülmény, hogy a korábban érvényben volt maximális árak megszűntek,

úgy, hogy azok ma már az eladási árak tekintetében zsinórmértékül nem szolgálhatnak; de lényeges változások állottak be az áralakító tényezők tekintetében is, így különösen a kitermelési költségek, munkabérek és a fuvarosokban előálló óriási hiány miatt a fuvarbérek tekintetében is. Az eladási árak megállapítása tekintetében a termelők és kereskedőknél fennálló ezen bizonytalanság természetszerűleg tartózkodásra vezetett, ami megbénította a tűzifa forgalombahozatalára és eladására irányuló azt a tevékenységet, amelyet a bekövetkezendő téli szükségletre való tekintettel fokozottabb mértékben kellene az érdekelteknek kifejtteni. Ezért kértük a belföldi tűzifa eladására vonatkozó irányáraknak, és pedig úgy az erdőbirtokos-őstermelő eladásainál, mint a nagykereskedők által a kiskereskedő és a fogyasztó részére történő eladások fázisában is, leendő olyatén megállapítását, hogy azok elismert áraknak tekintessenek, amelyek betartása esetén az érdekelt termelő, vagy kereskedő ártúllépésért felelősségre vonható ne legyen. Szükségesnek tartottuk továbbá az importtűzifa szempontjából is az első importkéznek fizetett beszerzési ár elismerését abból a szempontból, hogy egy ilyenmódon kalkulált ár követelhető árnak ismertessék el. Ezen előterjesztéseinkre megfelelő elintézkedést nem kaptunk, ami nagyban hozzájárult a tűzifapiacra észlelhető volt tartózkodásnak és bizonytalanságnak, és ha a tűzifaszükséglet kielégítése az elmúlt évadban nagyobb zavarokkal nem járt, úgy ez megint csak az enyhe téli időjárásnak volt javarészből betudható.

A tűzifakérdés illetéknéppen jelentésünk évében, a forgalom felszabadítása dacára, sem nyert sem az érdekeltekre, sem a tűzifapiacra nézve kielégítő megoldást. Ezt mi az ország erdőségei területi megnagyobbodása folytán várható többtermeléstől és minden, a forgalmat és a helyes áralakulást feleslegesen akadályozó momentumok kiküszöbölésétől reméljük.

Árellenőrzés

A kötött forgalomnak újabb megszigorítását jelentette a 2220/1938. M. E. számú kormányrendelet, amely

az árellenőrzést szervesen kiépítette. Ez a kormányrendelet az Árelemző Bizottságra az 1937. évben kelt 450/1937. M. E. számú rendelettel reáruházott azt a feladatkört, hogy az utóbbi a belföldi és külföldi árak alakulását figyelemmel kísérje, »az áralakulás hatályosabb ellenőrzése céljából« kormánybiztos hatáskörébe utalta, egyúttal azonban a kormánybiztos úrnak az Árelemző Bizottság hatáskörét messze túlhaladó felhatalmazást adott. Amíg ugyanis az Árelemző Bizottság ügyköre jobbadán a közszükségleti cikkek áralakulásának figyelemmelkísérésében merült ki, addig a 2220/1938. M. E. számú kormányrendelet *bármely* áru árának és bármely szolgáltatásnak díját, illetve az azokat kialakító tényezőket vizsgálhatja, s evégből bármely üzemet, vállalatot felhívhat annak bejelentésére, hogy valamely árut milyen áron hoz forgalomba. A rendelet 3. §-a szerint továbbá a kormány által rendeletileg megállapítandó áruknak és szolgáltatásoknak árát, illetve díját a kormánybiztosság előzetes hozzájárulása nélkül emelni nem szabad. Közszállítási megbízásoknál továbbá a szállítást elnyert vállalat tartozik azokat az adatokat, amelyek a szerződésben kikötött árak vagy szolgáltatási díjak alapjául szolgáltak, záros határidőn belül bejelenteni. A kormánybiztosság ezenfelül — ha valamely áru szerinte indokolatlanul magas áron került forgalomba — kiküldöttje útján az illető vállalat ügyvitelét és kezelését, a multa vonatkozólag is, megvizsgálhatja. Végül a kormányrendelet feljogosítja a kormánybiztost, hogy a vállalatokat árellenőr kirendelése útján állandó ellenőrzés alá helyezhesse.

Ezek a rendelkezések s főleg az, hogy »árakat emelni« csak a kormánybiztosság előzetes hozzájárulása mellett szabad, a kormányzat arra a szándékára engednek következtetést, hogy a kormány elsősorban a kartellált cikkeket kívánta kormánybiztosi ellenőrzés alá helyezni. Erre vall az 5 §-nak intézkedése is, amely szerint a rendelet az árkormánybiztosságot — azonfelül, hogy tájékoztató, illetve maximális árakat állapíthat meg, — feljogosítja arra, hogy az adó- és vámkedvezmények megvonása és az iparüzési

jog elvonása iránt a kormánynál javaslatot teghessen, amely az indokolatlan kartellárok letörését célzó javaslat-tétel, — a karteltörvény idevonatkozó szabályait meg-változtató 7450/1936. számú kormányrendelet értelmé-ben — addig a kereskedelmi miniszter úr hatáskörébe tartozott.

Az árkormánybiztosság ténykedésében a szakszerűség szempontjai ugyan érvényesültek azáltal, hogy az árkor-mánybiztosság meghallgatta az irányadó szakértők véle-ményét. A kormánybiztosság mégis árellenőrzési és az ármegállapítási rendszerében nem engedte meg az *után-póllási* árakkal való kalkuláció lehetőségét, hanem az ú. n. vegyes készletárakból, tehát az átlagos beszerzési árak-ból indult ki, ami a jogos gazdasági szempontok figyel-men kívül hagyásával az érdekelteket esetenként érzékeny károsodásnak tette ki. Az árkormánybiztosság továbbá az esetek legtöbbjében felmerült kérdésekben határozatot nem hozott, ami nagyban növelte az érdekeltek helyzeté-nek bizonytalanságát, amely tudvalevően az ártúllépés súlyos szankciókkal járó esélyének tette ki őket.

Ez a körülmény váltotta ki az érdekeltségekből azt a kíváncsalmat, hogy a kormánybiztos úrnál egyes cikkek-re nézve irányárak megállapítását kérjék s ez indított ben-nünket arra, hogy — miként már fennebb említettük — a belföldi tűzifaforgalom szempontjából mi is ilyen irány-árak megállapítását, illetve a külföldi tűzifa beszerzési árainak jóváhagyását kérjük.

Az árkormánybiztosság ebbeli előterjesztéseinket tár-gyalta is, azonban érdemleges határozatot e kérdésben, jelentésünk esztendejében, nem hozott.

Ezzel párhuzamosan felmerült az épületfairányárak megállapításának problémája is abból az alkalomból, hogy az árellenőrző kormánybiztos úr a közszükségleti cikkek árainak ellenőrzésével kapcsolatban — s ilyeneknek minősi-tette az épületfaanyagokat is — az ellenőrzést az építke-zéseknél felhasznált fontosabb anyagokra is kiterjeszteni óhajtotta.

Telepes szakosztályunk e kérdéssel igen behatóan

foglalkozott, az árkormánybiztosság által tett nyilatkozat szerint azonban az ilyen ármegállapítás az épületfára nézve — tekintettel a forgalomba kerülő választékok sokféleségére és a termelések, illetve a származási országok szerinti különféleségére — csak igen nehezen keresztülvihetőnek jeleztetett; az ily irányú előterjesztés megtételét ezért mellőztük.

Meg kell itt még említenünk, hogy az árkormánybiztos úr élt a 2220/1938. M. E. számú rendeletadta azon felhatalmazással, hogy a közgazdasági élet szakértőiből *véleményező* bizottságot alakítson, amely véleményező bizottság tagjaként szakmánk részéről *Vuk Gyula*, elnökünk és *Véssey Ferencz* választmányunk tagja nevezettek ki.

A Felvidék és később a Kárpátalja visszacsatolása folytán a M. kir. Államvasutak hálózata jelentősen megnövekedett, amennyiben az Államvasutak vonalai a Felvidék és a Kárpátalja visszacsatolása következtében 1375 km rendes vágányú és 271 km keskenyvágányú vonallal gyarapodtak és intézkedés történt arra nézve, hogy a magyar személy- és árudíjszabás érvénye a visszacsatolt területekre kiterjesztessék.

Vasuti
díjszabási ügyek

Díjszabási mérséklések iránti kívánalmaink érvényesítése — a már ismeretes okokból — az elmúlt évben is csak korlátolt mérvben volt lehetséges.

A hazai fűrészekbe menő gömbfára fennálló és annak idején egyesületünk által kieszközölt díjkedvezmény érvénye a múlt évben is meghosszabbított és tavaly is több ízben tettünk előterjesztést az arra jogosult cégeknek a szóbanlevő díjkedvezmény élvezetére jogosított cégek jegyzékébe való pótlólagos felvétele iránt, amely előterjesztéseinknek a MÁV mindenkor előkényen eleget tett.

A belföldi tűzifára nézve fennálló díjkedvezmény a múlt évben — az előző évi terjedelemben — érvényben volt s legutóbb 1939. évi július 31-ig meghosszabbított.

A budapesti és környékbeli állomásokra érkező román fenyőfa és bárdolt fa szállítmányokra nézve egyesületünk előterjesztésére életbeléptetett díjkedvezmény megújítása iránt lépéseket tettünk, azonban ez az előterjesztésünk ezidőszerint is még tárgyalás alatt áll.

Ezenkívül számos egyéb díjszabási kérdésben tettünk előterjesztést.

Az 1938. évi október hó elsején — a nemzetközi áru fuvarozási egyezményvel egyidejűleg — életbeléptett *új vasúti üzletszabályzattal*, amellyel egyidejűleg tudvalevően új fuvarlevélárlapok is adattak ki, behatóan foglalkoztunk a szakmánk szempontjából megtettük észrevételeinket.

Vámügyek

A behozatali forgalomban az elmúlt évben is több ízben kellett közbelépni a *vámkezelésnél tapasztalt* egyes helytelenségek megszüntetése végett, amely előterjesztéseinknek a M. kir. Központi Vámigazgatóság előzékenyen eleget tett.

Itt tartjuk felemlitendőnek, hogy a forgalom súlyos terhét képező *kövezetvámok* megszüntetésével kapcsolatban még a múlt évet megelőzőleg felmerült a az érdekeltségek egyeteme által helyeselt azt a javaslatot, hogy a vasúti forgalomban lerótt kövezetvám kir. kincstár által átalányösszegben váltassék meg és ez a megváltás a kezelési költségek kisebb mérvű emelésével kompenzáltassék, az elmúlt évben is tárgyalás anyagát képezte, anélkül azonban, hogy a kérdés a kívánatos megoldás stádiumába jutott volna.

A *székesfővárosi* vámkirendeltségek által egyidőben követett ama sérelmes eljárás miatt, amely szerint a külföldről importált mindennemű faanyagot (gömbfát, deszkát, faragott fát stb.) — eltérően az eddigi gyakorlattól — mint »külföldi« faanyagot, magasabb díjtétel szerint vámolta el, illetékes helyen felszólalással éltünk. E felszólalásunk folytán a régi helyes gyakorlat újból visszaállíttatott és ama kívánságunk, hogy »külföldi fa« alatt csupán a tengeren túlról származó faanyagok értesse-

nek és ezek essenek a magasabb kövezetvám alá, a főváros közgyűlése által szabályrendeletileg életbeléptetett új fővárosi vámtarifában figyelembe vétetett.

A gazdasági érdekeltségek centrális problémáját az elmúlt évben az egyszeri vagyoni hozzájárulásról szóló 1938: XX. t.-c. s annak végrehajtása képezte. Egyesületünk igen behatóan foglalkozott ezzel a problémával és részletesen tárgyalta az egyszeri hozzájárulásról szóló törvény végrehajtási utasításának a szakmát érintő rendelkezéseit. Legfőbb ténykedésünk e részben abban merült ki, hogy a végrehajtás körül tagjainkat megfelelően tájékoztassuk. Nagyban segítségére volt ebbeli törekvésünkben *Gráber Pál* tagtársunk által tartott rendkívül értékes ismertető előadás. A hozzájárulásra kötelezett ipari és kereskedelmi vagyonban fekvő üzleti tőkéhez tartozó áruleltárnak úgy a kir. kincstár, mint a fizetésre kötelezett érdekében leendő megbízható felbecslése végett arra kértük a pénzügyminiszter urat, hogy adjon módot arra, hogy a jelzett célból szükségessé váló szakértői meghallgatás esetében egyesületünk szakértői is vétessenek igénybe, amely kérésünk a pénzügyminiszter úr részéről jóindulatú meghallgatásra talált.

Adóügyek

A fatermékek forgalmi adóváltságára vonatkozó 105.000/1937. számú, továbbá az átmeneti intézkedéseket magukban foglaló 171.720/1937. és az átlagértékek megállapítását tárgyzó 171.800/1937. számú pénzügyminiszteri rendeletek — amelyek kibocsátásának előzményeit mult évi jelentésünkben igen behatóan tárgyaltuk — 1938. évi január hó 1.-én léptek hatályba. A rendeletek komplexumának nehezen áttekinthető volta miatt kötelességünknek ismertük tagtársainkat a rendeletek mibenlétéről és azok mikénti alkalmazásáról megfelelően tájékoztatni. Ez részben a szaksajtóban közreadott felvilágosító közleményeink útján történt, részben pedig főtítkáruk tartott e tárgyban ismertető előadást, amelyen a felmerült vitás kérdéseket is megbeszéltük. Ezen-

Fázisadó

kívül a szükséges felvilágosításokkal irodánk is a tagtársak rendelkezésére állott.

A rendeletek végrehajtása körül a gyakorlatban számos kontroverz kérdés merült fel, amelyek elintézése érdekében a pénzügyminiszter úrnál többrendbeli szóbeli és írásbeli előterjesztést tettünk, s a pénzügyminisztérium részéről általában kellő megértéssel találkoztunk olyan esetekben, amidőn a rendeletek végrehajtása érdekelteinkre nézve, a rendelet intézkedéseinek szoros magyarázata mellett sérelmesnek mutatkozott volna.

A forgalmi adóváltság életbeléptetésével kapcsolatban újból felmerült a *forgalmi adónak kivitel esetén leendő visszatérítésével* kapcsolatos előterjesztésünk. Jóllehet ezen előterjesztésünk elintézését számtalanszor megsürgettük s e tárgyban beható tárgyalásokat is folytattunk, a pénzügyminiszter úrnak 1938. évi december hó 18.-án megjelent és folyó évi február hó 1.-én életbelépett 155.800/1938. számú rendelete a figyelembejövő fatermekek kivitele utáni forgalmi adóváltság visszatérítéséről sajnálatosképpen megint nem gondoskodott. A kérdést ennek dacára továbbra is napirenden tartjuk és igyekezni fogunk érdekelteink ebbeli jogos kívánságának érvényt szerezni.

Mint a kereseti adó kivetésénél a fennálló jogszabályok értelmében közreműködő érdekképviselő, szakértőink a kereseti adó kivetési munkálatoknál úgy a fővárosban, mint a vidéken állandóan igénybe vettek. Ezenkívül véleményt nyilvánítottunk, különösen a forgalom után felszámítható haszonkulcs mérve tekintetében.

Szociálpolitika

Azon hármas szociálpolitikai célkitűzés, amelynek kereteit a munkaviszony egyes kérdéseinek szabályozásáról szóló 1937 : XXI. t.-c. jelölte ki, — nevezetesen a munkaidő, legkisebb munkabér és a fizetési szabadság intézményes rendezése — részben a 3000/1938. Ip. M. számú rendelettel (amelynek intézkedéseivel előző évi jelentésünkben már behatóan foglalkoztunk), megvaló-

sulást nyert. E rendelet az évenkénti fizetéses szabadságra vonatkozó intézkedéseit a tisztviselőkre és egyéb alkalmazottakra nézve 1938. évi február hó 1. napjával, az 1937 : XXI. t.-c.-nek a tisztviselők munkaidejére vonatkozó rendelkezéseit pedig 1938. év március hó 1. napjával, életbe léptette. Életbeléptette, illetve tovább fejlesztette, egyúttal a legkisebb munkabérekre vonatkozó törvényes rendelkezéseket is.

Az iparügyi miniszter úr jelzett rendeletének hatályát nem terjesztette ki a *nyílt árusítási üzletekben* — s ez utóbbiak közé tartoznak a telepes épület- és tűzifakereskedők üzletei is — *foglalkoztatott alkalmazottak munkaidejére*, mert ennek szabályozását egy külön rendelet számára tartotta fenn. E rendeletnek a tervezetét egyesületünk is megkapta hozzászólás végett, s javaslatainkat — érdekelt szakosztályainkkal és helyi csoportjainkkal lefolytatott tárgyalások alapján — előterjesztésbe foglalva, illetékes helyen benyújtottuk. A rendelettervezet a kötelező munkaidő szempontjából három kategóriát állított fel, és pedig Budapest és környékére napi 8, heti 51 óra — törvényhatósági és megyei városokra napi 9, heti 54 óra — és kis- és nagyközségekre napi 10, heti 60 óra maximális munkaidő mellett.

Ezen rendelkezéseknek megfelelő módosítását javasoltuk akkép, hogy Budapest székesfőváros és a törvényhatósági jogú városok területén az egyéb (tehát nem élelmiszerrel foglalkozó) üzletekben alkalmazottak napi munkaideje 9, heti 54 órában, a megyei városok és nagyközségek területén napi 9·5, heti 57 órában s a kisközségek területén napi 10, tehát heti 60 órában állapíttassék meg. Viszont a 3000/1938. Ip. M. számú rendeletnek a tisztviselők kötelező hétvégi munkabefejezésre vonatkozó intézkedését Budapest székesfőváros, nemkülönben annak környékén levő nyílt árusítási üzletek összes alkalmazottakra kiterjeszteni javasoltuk, hogy ilyen módon az említett területeken a hétvégi munkaszünet intézményesen bevezethető legyen. Ezenkívül a telepes faüzlet speciális helyzeténél fogva kértük egyes részletintézkedéseknek

a megfelelő megváltoztatását, ezek között az országos vásár napján megengedett kivételes nyitvatartásnak a hetivásárok napjaira leendő kiterjesztését. Végül előterjesztésünkben annak a kívánságnak adtunk kifejezést, hogy a rendelettel kapcsolatban a záróra kérdése egyenesen szabályoztassék. Ezen előterjesztésünk az érdekeltek kívánságaival együtt a kereskedelem- és közlekedésügyi minisztériumban tartott ankéton került megvitatás alá.

A rendelet 34.400/1938. szám alatt, múlt évi szeptember hó 23-án jelent meg és egyízbeni elhalasztás után 1938 november 1-én lépett életbe. A rendelet honorálta azon kívánságainkat, hogy Budapest és környékén a maximális munkaidő heti 54 órában, a kis-községeké pedig heti 60 órában állapíttassék meg és a munkaidő kivételes kiterjesztése tekintetében is, bizonyos vonatkozásokban figyelembe vette az érdekeltségünk előterjesztését.

A munkaidő szabályozása tekintetében ezenkívül a múlt évben több rendeletervezet készült; így a 8 órás munkaidőnek, vagyis a 48 órás munkahétnak a *ja- és csontiparban* való bevezetéséről. Az erre vonatkozó tervezethez mi is hozzászólottunk és különösen a fűrésziparra vonatkozóan tettünk részletes előterjesztést, figyelemmel annak különleges helyzetére, olyan értelemben, hogy a fűrésziparban indokoltnak jelentkezik a napi 9, szezón idején pedig a napi 10 órás munkaidőnek fenntartása. Amennyiben pedig ez teljesíthetőnek nem találtatnék, a gépkezelő munkások részére a munkaidőnek megfelelő meghosszabbítását kértük.

A rendeletet az iparügyi miniszter úr 43/1939. szám alatt, azonban már csak ez évi január hó 9.-én léptette életbe.

Rendeletervezet készült továbbá egyébek között azon, *nem tisztviselői munkakörben* foglalkoztatott alkalmazottak munkaidejére nézve is, akik a nyílt árusítási üzletek fogalma alá nem tartozó egyéb kereskedelmi vállalatokban — így például a közvetlen fogyasztók részére árusítást nem végző nagykereskedelmi vállalatok-

ban — vannak alkalmazva. Ez a tervezet a kereskedelmi miniszter úrnak ugyancsak már jelentésünk évét követőleg (35.300/1939. K. K. M. szám alatt) kibocsátott rendeletével folyó évi július hó 1.-én lépett hatályba.

Ami már most az 1937 : XXI. t.-c. által adott azon felhatalmazást illeti, hogy egyes kereskedelmi és iparágakban *legkisebb munkabérek* legyenek megállapíthatók, úgy ezzel a felhatalmazással az illetékes Munkabérmegállapító Bizottságok bőségesen éltek. Így ismételt megállapítást nyertek a gömbölyű fát feldolgozó ipar, tehát a fűrészipar, a gőzfavágó és tűzifakereskedelemben, az állati erővel folytatott teherfuvarozási iparban, a ládaiparban alkalmazottak minimális bérei. Ezek a bérmegállapítások minden egyes esetben a bérek felemelésében nyilatkoztak meg. Megállapítást nyertek továbbá az *iparban* alkalmazott *tisztviselők legkisebb havi munkabérei*, amelyre vonatkozó határozatot az iparügyi miniszter úr az ország egész területére kiterjedő hatállyal múlt évi november hó 8.-án (45.201/1938. számú határozatával) megerősítette. Ezt követőleg nyertek megállapítást a *kereskedelemben alkalmazott tisztviselők és segéd munkások munkabérei*. A tisztviselők legkisebb havi fizetését megállapító határozat ellen (amely egyébként, a Bizottság által eszközölt módosítás után, a kereskedelmi miniszter úr részéről 25.297/1939. szám alatt, már csak a folyó évben nyert megerősítést) felszólalással nem éltünk, mert szakmánkban a tisztviselők díjazása általában a minimális tételeket eléri, sőt számos esetben meg is haladja.

Ellenben felszólalás tárgyává kellett tennünk a jelzett határozatnak a *kereskedelmi segéd munkásokra* vonatkozó részét. E felszólalásunkban főleg azt sérelmeztük, hogy a határozat a szakmánkban meghonosodott és a Munkabérmegállapító Bizottságok által más rokonszakmáknál is elfogadott órabérrendszer elejtésével *heti bér* formájában egy olyan új rendszert teremtett, amelyet nemcsak a munkaadókra, hanem szociálpolitikai megfontolásokból is, sérelmesnek kellett jeleznünk. Hangsúlyoztuk, hogy mi nem a segéd munkások keresetének számszerűsége,

hanem a heti bérrendszer ellen kívánunk állást foglalni, mert az szakmánk részére elfogadhatatlan. Utaltunk — egyebek között — arra, hogy a telepes fakereskedelemben alkalmazott segéd munkások szakképzettség nélküli nap-szamosok, akiknek munkaköre a telepre érkező vagónok kirakásából és felmáglyázásából, osztályozásából, majd a máglyák lebontásából, kocsiba rakásából, stb. áll. Ez a munka — mondtuk — a dolog természete szerint nem állandó, hanem függ az áru beérkezésétől, az időjárástól stb. A jelzett munka ezért nem folytonos, és pedig a főváros környékén, főleg a vidéken azért sem, mert ott ezek a segéd munkások a mezőgazdaságból rekrutálódnak és rendszerint csak olyan feltétel mellett vállalnak másutt — így a telepes fakereskedőknél is — munkát, ha hetenként egy-két napot a saját gazdaságukban szükséges, vagy más gazdaságban vállalt teendőik ellátására fordíthatnak. Különösen sérelmesnek jeleztük a hetibérek olyatén megállapítását, hogy a napi 4 órán túli, de nem a maximális heti munkaidőre felvett segéd munkásoknak a megállapított teljes hetibért kell fizetni. Ezt a körülményt a munkakedvnek lelohasztására alkalmasnak minősítettük, amely amellett arra indíthatná a munkavállalókat, hogy olyan munkaadóknál, ahol egész heti munkaidőt kell dolgozni, munkát ne vállaljanak. Oda konkludáltunk felszólalásunkban, hogy a telepes fakereskedelemben a heti munkabérrendszer ejtessék el, s úgy a faiparban, mint a rokon szakmánál eddig fennállott órabérrendszer hagyassék meg. Ennek folytán azt kértük, hogy a miniszter úr a Munkabérmegállapító Bizottság határozatát helyezze hatályon kívül és utasítsa a Bizottságot arra, hogy a telepes fakereskedelemben alkalmazott segéd munkások legkisebb munkabérét *órabér*-rendszer alapján külön állapítsa meg. Ha pedig a miniszter úr ezt nem vehetné figyelembe, úgy a határozatban statuált munkabérek — a telepes fakereskedelemre irányadó maximális munkaidő alapulvételével — külön akként nyerjenek megállapítást, hogy rövidebb — napi 5—6 órai munkaidő esetében — arányosan csökkentendők legyenek.

Ezen felszólalásunk beható tárgyalásban részesült és felhívásra számos adatot is szolgáltatunk felszólalásunk indokainak alátámasztására. A határozat mindazonáltal a kereskedelemügyi miniszter úr részéről 6632/1939. szám alatt megerősítést nyert és a jelentésünket követő év február hó 13.-ával életbe is lépett. Ez a rendkívül sérelmes határozat emellett csak keretrendelkezés lévén, számos kétséget és homályt hagyott fenn, amely kérdésnek tárgyalására azonban már csak a jelentésünket követő esztendőben került sor.

A munkabérmegállapító határozatokban kifejezésre jutó fentvázolt visszasságok szerintünk csakis a Bizottságok megalakításának rendszeri hibáira vezethetők vissza. A Bizottságokban ugyanis a munkaadói jogos kívánalmak kelően nem érvényesülhetnek, s mint fennebb láttuk, még azok sem, amelyek nem a munkabér magassága, hanem a bérmegállapítás mikéntjére vonatkoznak. Ezért Munkabérmegállapító Bizottságok összetételét és működését tárgyzó jelenlegi jogszabályok szerintünk a munkaadók érdekében sürgős változtatásra szorulnak.

A társadalmi és gazdasági élet egyensúlyának hatá-
lyosabb biztosításáról szóló 1938. évi XV. t.-c. végrehajtása tárgyában kelt 4.350/1938. számú rendelet természetesen egyesületünket is behatóan foglalkoztatta. A végrehajtási utasítás, különösen a kötelező bejelentés körül, számos kétséget hagyott fenn és a vitás kérdéseknek egész sorozatát vetette fel. Így kétség támadt — egyebek között — annak megállapítása körül, hogy kik tartoznak az értelmiségi munkakörben foglalkoztatottak közé, továbbá azok személyi adatainak mikénti igazolása körül, valamint abban a kérdésben is, hogy mi számítandó hozzá az alkalmazottak bejelentésre kötelezett illetményeihez; végül az ügynöki kérdésben, stb. Mindezen kérdések eldöntése tekintetében a törvény végrehajtásával megbízott az Értelmiségi Munkanélküliség Országos Kormánybiztosához kellett számos ízben fordulnunk. Közreműködésünk főleg arra szorítkozott,

Az „egyensúly”
törvény

hogy tagtársainkat e tekintetben az illetékes helyek állás-foglalásáról időről-időre és esetről-esetre tájékoztassuk.

Az »egyensúly«-törvény értelmében a kereskedelmi és ipari vállalatoknál a törvényben meghatározott idő alatt tudvalevőleg megfelelő százalékos arányban kellett az idevonatkozó jogszabályoknak megfelelő, s az értelmiségi munkakörben foglalkoztatottakat elhelyezni. Abból a célból mármost, hogy megfelelően képzett munkaerők álljanak rendelkezésre, a kormánybiztos úr az egyes szakmákban elsősorban elhelyezendő munkanélkülieket megfelelő átképzésben kívánta részesíteni, s a fakereskedelemben és faiparban elhelyezkedést kívánó értelmiségi munkanélküliek részére is átképző tanfolyamot kívánt rendezni. A kormánybiztos úr ezen felhívásának készörömost tettünk eleget. Egyesületünk, valamint a társérdekképviseltek: a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége, a Tüzelőanyagkereskedők Egyesületeinek Országos Szövetsége és a Tüzifakereskedők és Gőzfavágók Országos Egyesülete a kormánybiztos úrral lefolytatott előzetes tárgyalások alapján a tanfolyamot, az érdekképviseltekből alkotott ügyvezető bizottság irányítása mellett, megszervezte. A tanfolyam részére tanerőkül sikerült bevált szakerőket megnyerni, akiknek részvételével a tanfolyam, a múlt év október hó 10.-én az elméleti oktatással kezdetét vette és annak végeztével — a kormánybiztos úrral történt megállapodás szerint — a tanfolyam hallgatói részben erdőtermelőknél, részben fűrésztelepeken és telepes fakereskedőknél, gyakorlati kiképzésben részesültek. A gyakorlati kiképzés befejezése után, — már a jelentésünket követő évben — évváró vizsgálatok tartattak, amelyeken 75 hallgató felelt meg, ezek között 5 hallgató kitűnő eredménnyel. Az átképzett hallgatók ezután a kormánybiztos úrral történt megállapodás következtében részben a fakereskedelmi és a fatermelő, részben a faipari és fafeldolgozó szakmákban nyertek elhelyezést. Miután a hallgatók általában arról tettek tanuságot, hogy átképzésüket komolyan fogják fel s számukra új pályájuk nem csupán el-

helyezkedési lehetőséget, hanem hivatást is jelent, minden reményünk meg van arra, hogy helyüket a szakmában meg fogják állani.

A tanfolyam anyagi fedezetét úgy az egyesületünk, mint a társegyesületek által képviselt szakmák teremtették elő olyan módon, hogy a Külkereskedelmi Hivatal hozzájárulásával a tanfolyam kiadásainak és költségeinek fedezése céljából a Külkereskedelmi Hivatal által jóváhagyott módok szerint a behozatalra kerülő fűrészelt és faragott fa, valamint a gömbölyűfa után hozzájárulásokat szolgáltatottak. Nem mulaszthatjuk el ez alkalommal úgy a Külkereskedelmi Hivatalnak, — amely nagy ügyszeretettel karolta fel és támogatta a tanfolyamot — továbbá a tanfolyam fáradhatatlan s kiváló vezetőjének, a tanerőknek, az érdekképviselőknek, a Fakeskedelmi Csarnok elnök-ségének, amely a Csarnok helyiségeit a tanfolyam céljaira díjmentesen átengedte, a szakma tagjainak, s végül mindazoknak, akik a tanfolyam megtartását anyagi és erkölcsi támogatásukkal a nagy nemzeti cél megvalósítása érdekében lehetővé tették, a tanfolyam nevében ezen a helyen is hálás köszönetünket kifejezni.

Országos Egyesületünk erkölcsi kötelességének tartotta a nemzetvédelmi célok szolgálatában álló »Horthy Miklós repülőalap«-hoz hozzájárulni és szakmánk nevében erre a célra 15.000 pengőt ajánlott fel, amely a szakma tagjai elismerésreméltó áldozatkészségéből az átképző tanfolyam fenntartására szolgáló befizetésekkel egyidejűleg teljesített hozzájárulások feleslegeiből fog fedezetet nyerni.

Ugyancsak kötelességének ismerte szakmánk a vitéz Imrédy Béláné őexcellenciája által megindított »Magyar a magyarért« akcióban is résztvenni, amely akcióra a múlt év végéig részben egyesületünk útján, részben más helyeken a szakma tagjai részéről, teljességre számot egyáltalán nem tartó feljegyzéseink szerint, 28.076 pengő gyűlt egybe.

Az Országos Falusi Kislakásépítési Szövetkezet múltévi igazgatósági jelentése szerint akcióit az elmúlt évben is

Nemzeti célú
akciók

FAKSZ

a visszafizetett kölcsöntőkékből bonyolította le és 1,423.000 pengő anyaghitelet folyósított (fennállásának ideje alatt 41.854 akciósna nyújtott kereken 58,000.000 pengő hitelt), melyből a FAKSZ-telepek kereken 390.000 pengő értékű anyagot szolgáltatott ki, míg a fennmaradó 1,033.000 pengő hitelt az igényjogosultak *kereskedőknél* szereztek be. A kiszolgáltatási áraknak a FAKSZ-szal való megállapodásunk szerint egyetértőleg való megállapítására ebben az évben sem forgott fenn szükség, amint-hogy nem fordult elő olyan ártúllépés sem, amely miatt a FAKSZ-nak egyesületünk közbenjárását kellett volna igénybe vennie. A FAKSZ az elmúlt évben több új telepet állított fel, ami ismételten arra készítet bennünket, hogy ezúttal is nyomatékkal hívjuk fel tagtársaink figyelmét arra, hogy szerződéseiket tartsák fenn és óvadékaikat ne kérjék vissza, mert ez egyértelmű a szerződés megszűnésével; ebben az esetben pedig a FAKSZ nincsen kötve a szerződésnek ama rendelkezéséhez, hogy szerződéses fél körzetében új telepet nem állíthat fel. Egyébként a FAKSZ az elmúlt évben is nagy megértéssel viseltetett tagtársaink jogos kívánságai iránt, amiért a FAKSZ vezetősége és ügyvezetőségével szemben ezen a helyen is köszönetünket fejezzük ki.

Az OHE

A kereskedelmi és ipari szakmák országos jellegű hitelvédelmi szerve, az Országos Hitelvédő Egylet — amelynek a szakmára vonatkozó hitelvédelmi szolgáltatát tudvalevően a Fakesz és Faiparosok Hitelezői Védegylete, mint az OHE fiókja látja el — legutóbb közzétett évi jelentése nemcsak általánosságban, de szakmákra nézve is igen megnyugtató adatokat tartalmaz. A jelentésből — amely az OHE feladatkörét messze meghaladólag a gazdasági élet minden jelenségére kiterjeszkedő nagy felkészültséggel szemlélteti az elmúlt év gazdasági- és hitelviszonyait — megállapítható, hogy a fizetéseképtelenségi esetek az elmúlt évben emelkedtek, és főleg nagyobb-jelentőségű inzulvenciák is fordultak elő. Az 1938. évben, az esetek száma szerint, az összes szakmákban 30.4%

az emelkedés az 1937. évvel szemben, míg a passzívumok 43·1%-kal haladják meg az előzőévi esetek összpasszívumát. Bár ez a kép — mint ezt a jelentés helyesen emeli ki — az előző évekhez képest a hitelbiztonsági viszonyok megrosszabbodását mutatná; ha mégis figyelemmel vagyunk az elmúlt év súlyos világpolitikai és gazdasági megrázkódtatásaira, úgy arra az eredményre kell jutnunk, — mondja a jelentés — hogy a magyar gazdasági élet, kereskedelmünk és iparunk megfelelő ellenállóképességéről, fizetési készségének és képességének figyelmet érdemlő megnyilvánulásáról adott számot. A jelentés számjelző oszlopai szakmánk szempontjából még inkább igazolják ezt a megállapítást, mert az OHE-nél előfordult, összesen 803 kereskedelmi inzolvenciából a fa- és bútorszakmára együttvéve 15 esett, amelyből csak 6 faszakmabeli eset. (Kettővel több, mint tavaly és ebből is csak 4 jutott a fakereskedelemre, 2 pedig a faipar és fatermelésre.) A fa- és bútorszakma 1,024.954 pengő összpasszívumából pedig a faszakma csak 998.476 P-t képvisel és pedig 574.990 P-t a fatermelés és faipar, 423.586 P-t a fakereskedelem. Mindez eklatáns bizonyossága annak, hogy a szakma egészségesen van megalapozva és kellő ellenállóképességgel bír. Az OHE egyébként az elmúlt évben is igen üdvös és eredményes tevékenységet fejtett ki a hitelvédelem szolgálatában, ami elsősorban a hivatása magaslatán álló vezetőség és a kitűnő ügyvezetésnek köszönhető.

Amikor a társérdekképviselletekkel való kooperációnkról számolunk be, az idén is első helyen kell emlétenünk a *Fakereskedelmi Csarnokot*, amellyel — bár érdekképviseleti működést nem fejt ki — mint a szakmának társadalmi jellegű szervével az elmúlt évben is benső kapcsolatot tartottunk fenn. A Csarnok a változott viszonyokhoz alkalmazkodó szerény keretek között ugyan, de otthona volt a szakma tagjainak és az állandó érintkezéssel nemcsak lehetővé tette a felmerült kérdéseknek állandó felszínentartását és megbeszélését, hanem azt is,

Együtt-
működésünk

hogy az összejöveteleken kialakuló kíváncsiak a legközvetlenebbül juthassanak egyesületünknek, mint érdeképviseletnek tudomására. Az állandó együttlét továbbá nagyban hozzájárult a mai időkben annyira szükséges kartársi együvértartozás érzésének fejlesztéséhez.

A Felvidéknek és Kárpátaljának visszacsatolása lehetővé tette azon kartársaknak, akik két évtizeden át elszakítva éltek az anyaországtól, újbóli visszatérését, ami a Fakereskedelmi Csarnok részére is bizonyára jelentős erőszaporulatot fog jelenteni. Ki kell emelnünk a Csarnok közérdekű tevékenységéből a Csarnok kebelében működő Ifjúsági Csoport munkáját, amely csoport az elmúlt évben is igen magas színvonalon álló s nagy érdeklődéssel kísért előadásokat rendezett.

A *Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara* az elmúlt évben is méltóan töltötte be az érdekképviseletek között vezető szerepét. Mindenkor készséggel szállott sikra a kereskedelem érdekeiért és minden megmozdulásának tekintélyt és hatékony erőt adott. A Kamara emellett szakmánk ügyeinek is tetterős támogatója volt.

A *Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségével* való együttműködésünket, már tagsági kötelekünknel fogva is, az elmúlt évben is a baráti megértés jellemezte. A GYOSZ minden a gyáripart érdeklő akciónkban nagy felkészültséggel, körütekintéssel és ügyszeretettel képviselte közös ügyeinket.

Az *Országos Erdészeti Egyesület*, különösen a hazai termelést érintő ügyekben, mindenkor mellénk állott és szakavatottságával súlyt és tekintélyt kölcsönzött akciónknak.

A többi társérdekképviseletekkel a kereskedelem általános érdekeit propagáló mozgalmakban az elmúlt évben is részt vettünk.

Kedves köteleességet teljesítünk akkor, amidőn mind-ezen társérdekképviseleteknek és azok kiváló vezetőségeinek és ügyvezetőinek a szakmánk érdekében teljesített értékes szolgálataikért ezen a helyen hálás köszönetünket és elismerésünket rójuk le.

Helyi csoportjaink az elmúlt évben is az alakulásuk alkalmával maguk elé tűzött ama cél érdekében fáradtak, hogy a fakereskedelem érdekeit érintő ügyekben velünk együtt működjenek és helyi kívánalmaikat, természetesen összhangzásban az általános érdekekkel és a szakma egyetemes szempontjaival, érvényesítsék. Ebből kifolyólag tavaly is a helyi csoportokkal állandó érintkezésben voltunk és különösen a telepés fakereskedelmet érintő ügyekben csoportjaink állásfoglalását és véleményét minden alkalommal kikértük és rajtuk keresztül jutottak el hozzánk azok a javaslatok és indítványok, amelyek a vonatkozó kérdésekben előterjesztéseink alapjául szolgáltak.

Ugyancsak helyi csoportjaink javaslatai alapján vitattuk meg a Telepes Fakereskedő szakosztályunkban időnként felmerült aktuális kérdéseket. Az egyes behozatali relációkban, még a Fabehozatali Intézet működésének ideje alatt, a telepés fakereskedelem részére jutott behozatali engedélykontingensek mikénti felosztása tekintetében csoportjaink útján tettük meg javaslatainkat. A Felvidék visszacsatolása következtében, de még abból az okból is, mert egyes meglevő helyi csoportjaink területi beosztása a szerzett tapasztalatok alapján megfelelőnek nem bizonyult, a múlt év végén foglalkoztunk egyes helyi csoportjaink megfelelő területi átszervezésével, amely feladat megoldása a Kárpátalja visszacsatolása folytán, már a jelentésünket követő évben, fokozottabb aktualitást nyert, minélfogva az átcsoportosítás kérdését ezidőszere is napirenden tartjuk.

A kötött gazdálkodásnak változatlanul fenntartott rendszeréből adódó problémák sokfélesége és szerteágazó volta olyan részletmunkát követelt meg, amelynek elvégzése elsősorban az illető szakosztályokra hárult, amiért is tevékenységünknek túlnyomó része a szakosztályokban összpontosult.

A *Telepes Épületfakereskedők Szakosztálya* — amely tudvalevőleg a fővárosi és vidéki helyi csoportjaink

kiküldötteiből áll — a szakmát érdeklő általános problémákon kívül az összes telepés fakereskedőket érintő kérdéseket mindenkor megvitatta és annak határozata alapján képviseltük a felmerülő kívánságokat. Előterjesztéseink — hogy csak a legfőbbeket említsük: a behozatali engedélyezési eljárás, az árellenőrzés, s a munkaviszony szabályozásának ügyeiben — Telepes Fakereskedő Szakosztályunk szűrőjén mentek keresztül. Külön ki kell emelnünk a szakosztály eme részletmunkájából a szakosztálynak azt az elhatározását, amely szerint a *kereskedelem képesítéshez kötését* tárgyaló javaslat tekintetében — amely az elmúlt évben széleskörű viták és megbeszélések anyagát képezte — a szabadkereskedelem mellett, tehát a kereskedelem képesítéshez kötése ellen foglalt állást, amely állásfoglalását az illetékes helyek tudomására juttattuk.

Érintenünk kell a szakosztály által tárgyalt ügyek között a *fakereskedők falmegmunkálási tevékenysége* kérdésében lefolytatott és múltévi jelentésünkben már behatóan ismertetett akciót. Ennek során azt az álláspontot képviseltük, hogy a telepés fakereskedő érdekeltség jogosultnak tartja az asztalosiparnak azt a kívánságát, amely szerint szorosan az ő munkakörébe tartozó fafeldolgozó ipari tevékenységet kizárólag az asztaloság lássa el — de époly jogosultnak kellett jelezniünk azt is, hogy a telepés fakereskedelem nem tiltható el attól a már évtizedes gyakorlaton alapuló tevékenysége szabad gyakorlásától, hogy a raktárába érkező faanyagot akár saját raktára céljaira, akár pedig iparos vevői megbízásából, sajátmaga bizonyos fokú megmunkálásnak vetesse alá. Annak megállapítása végett, hogy mi tartozzék a kereskedelem által végezhető ezen megmunkálás körébe, több ízben beható tárgyalást folytattunk az asztalos- és ácsipar képviselőivel és az utóbbiak magukévá is tették álláspontunkat; az asztalosiparral mégis e tekintetben megegyezésre jutni nem sikerült. A kérdés ezidőszertig még mindig az iparügyi miniszter úr döntésére vár. (Mellesleg meg kell jegyeznünk, hogy az iparügyi miniszter

úrnak egy konkrét esetből folyólag kelt — 22.241/1938. számú — *határozata*, amelyhez hasonló határozat már a múltban is hozatott, a kérdés érdemét nem érinti, mert a felett — mint mondtuk — az iparügyi miniszter úr *rendeletileg* még nem döntött.)

Az árrombolásig fokozódó verseny a telepes fakereskedői szakma körében — dacára a beszerzés folyvást fokozódó nehézségeinek, az árak és a beszerzéssel kapcsolatos költségek, valamint a rezsitételek állandó emelkedésének — sajnálatosképpen az elmúlt évben is változatlanul észlelhető volt; sőt az elmúlt évben is találkozunk kellett avval az elszomorító jelenséggel, hogy a versenyárak számos esetben a beszerzési árakon alul maradtak. Úgy látszik ezen magatartásra a kir. Kúriának az 1938. évben határozottan kialakult azon gyakorlata sem [birt] visszatartó hatással, amely szerint a beszerzési árnál alacsonyabb áron, »gazdasági indokoltság nélkül való árusítás, mint a haszonra törekvő észszerű gazdálkodással ellentétes magatartás, a versenytársak vevőközönségének elvonására való alkalmasságánál fogva nyilván az üzleti tisztességbe és a jóerkölcsökbe ütközik«. Az ilyen vagy ehhez hasonló verseny elleni védekezés ügyét az egyesületünktől *teljesen függetlenül* működő Vidéki Detailfakerekesedők Központi Bizottsága intézte, amelynek bár esetenként sikerült a fennálló ellentéteket kiegyenlítenie, az árromboló verseny elleni védekezés azonban — úgy látszik — a viszonyok alakulása és nem utolsó sorban az illető tagtársak meg nem értő magatartása miatt, hatályosan nem érvényesülhet.

A *fanagykereskedő és termelői szakosztály* jelentésünk évében is rendkívül sokoldalú és élénk tevékenységet fejtett ki, különösen a behozatalt érintő kérdésekben. Az osztrák-német behozatálnak az »Anschluss« után megkísérelt újbóli felvétele körüli tárgyalások alkalmával szakosztályunk véleményét is kikértük. A román, valamint a cseh és lengyel kereskedelmi szerződéseket megelőző tárgyalásokon érvényesítendő kívánalmak tekintében előterjesztéseink számára a szakosztálytól kaptunk

igen értékes anyagot. A román és cseh érdekeltségekkel a kereskedelemügyi miniszter úr felkérésére folytatott fentemlített tárgyalásokon a fanagykereskedői szakosztály képviselői is résztvettek.

Furnírszakosztályunk az elmúlt évben a furnírszakmát érintő kérdésekkel több ízben foglalkozott.

Ugyancsak külön tárgyalta a saját szakmájára vonatkozóan felmerült kívánságokat *ügynöki* szakosztályunk is.

Választott
bíróságunk

Választott bíróságunk jelentésünk évében is az alapszabályaink és a törvényes jogszabályok által elhatárolt területen fejtette ki működését. Igénybevétele az elmúlt évben sem emelkedett, aminek oka egyrészt a rendes bíraskodás ügyszakmájának az általános viszonyokban gyökeredező csökkenésében, másfelől abban keresendő, hogy választott bíróságunk elé tavaly is rendszerint csak a bonyolultabb és külön szakképzettséget igénylő perek kerültek. A kizárólag a *minőségi kifogások* elintézését célzó s egyes döntőbírák (arbiterek) által (a választott bírósági eljárás szabályai szerint) elintézendő ügyek ugyancsak ritkábban fordultak elő, ami egyébként eléggé sajnálatos, mert az arbiteri intézménynek — amely különösen a nyugati piacokon mindenütt el van terjedve — a mi jogszabályaink és viszonyainknak megfelelő kifejlesztése szakmai érdekből igen kívánatos volna. Az ügyszakmának illetően, a viszonyok által előidézett, — nyilván átmeneti jellegűnek tekinthető, — csökkenése azonban természetesen nem változtat azon, hogy választott-bírósági intézményünk fenntartására a legnagyobb mértékben szükség van. Nemcsak azért, mert a rendes bíróságok ítélezési üteme, a perek csökkenése dacára is elég vontatott, hanem azért is, mert a kellő szakbeli jártasságot igénylő perek megnyugvással csupán a szakférfiakból álló választott bíróságunk által intézhetők el. Minthogy azonban választott bíróságunk igénybevétele attól függ, hogy tagtársaink a választott bíróság hatáskörét és illetékességét ügyleteikben az előírt perrendi szabályok szerint kikössék, ezúttal is arra kell kérnünk t. tag-

társainkat, hogy az e célból irodánk által kidolgozott s tagtársainknak minden évben megküldött alávetési formulákat kikötéseikbe és megállapodásaikba — és pedig teljesen az előírt szöveg szerint — vegyék fel.

Mint szakvéleményt nyilvánító testület, jelentésünk évében is igen sűrűn vettek igénybe. A bíróságaink, a hatóságok, a Kereskedelmi és Iparkamarák részéről, de más oldalról is, e részben hozzánk érkezett számos megkeresésnek mindenkor lelkiismeretesen igyekeztünk eleget tenni. Ezenkívül tagtársainknak adó- és közigazgatási ügyekben állítottunk ki igazolásokat.

**Szakértői
szolgálatunk**

Irodánk teendői az elmúlt évben rendkívül felszaporodtak. A kötött gazdálkodási rendszernek gazdasági életünket teljesen behálózó és szövevényességükben ma már alig áttekinthető megnyilvánulásai: a rendeletek, a hatósági intézkedések és előírások következtében mind fokozottabb munka hárult irodánkra. Nagyban fokozódott ebbeli munkánk azáltal is, hogy amikor szaklapjaink megjelenésüket beszüntették, nemcsak a kibocsátott rendeleteket és hatósági intézkedéseket kellett tagtársainkkal ismertetnünk és azok mikénti alkalmazása tekintetében felvilágosításokkal szolgálnunk, hanem a szakmai élet főbb megnyilvánulásairól, sőt a piaci helyzetről is tájékoztatnunk kellett tagtársainkat. Ezen tájékoztatásainkat a tagtársakhoz intézett s bizonyos időközökben rendszeresen kibocsátott körlevelekben adtuk meg. Mindezek a teendők rendkívül megnövelték irodánk ügyforgalmát, aminek jellemzéséül elegendő utalnunk arra, hogy az elmúlt esztendőben 3341 ügydarabot dolgoztunk fel.

Irodánk

Fanagykereskedő szakosztályunk, továbbá Budapesti és Környékbeli Csoportunk adminisztratív ügyeit az irodánkkebelében külön működő irodai szervezet látta el.

Tarifaosztályunk a régi, bevált, szakavatott vezetés alatt, az elmúlt évben is működött és úgy tagjainknak, mint irodánkknak állandóan felvilágosításokkal s tanácsadással szolgált.

Áttérve mármost egyesületünk belső életére, örömmel jelentjük, hogy rendes tagjaink száma 952-re szaporodott. E szaporulat főleg a Felvidéknek kebelünkbe visszatérő tagtársainkból adódik, akiket testvéri szeretettel és örömmel fogadtunk, aminthogy a benső szeretet és öröm érzésével üdvözlöttük — már a jelentésünket követő évben — a visszatért Kárpátaljából hozzánk csatlakozó kartársainkat. A visszacsatolt Felvidéken levő kartársainkkal az érintkezést a visszacsatolás után nyomban felvettük és abból a célból, hogy kartársainknak megadhassuk azokat a tájékoztatásokat és felvilágosításokat, amelyekre üzletük ellátása és üzletük forgalmának lebonyolítása érdekében a fennálló szabályok és elvégzendő teendők megismerése végett szükségük van — elsőízben Kassán 1938. évi december hó 8.-án tartottunk értekezletet; azonkívül résztvettünk a Külkereskedelmi Hivatal igazgatójának, Dr. Kemény János úrnak, a Kassai Kereskedelmi és Iparkamarában tartott kitűnő felvilágosító és ismertető előadásán, amely alkalommal az értekezleten megjelenteket a szakmát érintő általános problémákról és teendőkről informáltuk.

Abból a célból, hogy a mai rendkívüli viszonyok közepette állandóan felmerülő fontos kérdések megbeszélhetők s a kellő intézkedések, az egyesület illetékes szerveinek összehívásáig is, megtehetőek legyenek, elnökségünk — egyéb összejövetelein kívül — havonként kétszer rendszeres elnöki értekezleteket tartott.

A halál az elmúlt évben is rendkívül sok áldozatot követelt. Eltávozott körünkben egyesületünk egyik megalapítója: *erdősi Baiersdorf Károly*, aki egyike volt azoknak, akik a magyar fatermelés és fűrészipar alapjait megvetették és akinek fényes tehetsége és kimagasló egyénisége nevének s azon keresztül a szakmának messze az ország határain túl tekintélyt és megbecsülést szerzett. Elragadta továbbá a halál sorainkból *Benedek Sándort*, a magyar parkettaipar egyik megteremtőjét és egyesületünknek szintén alapítása óta lelkes és ügybuzgó munkatársát. Elvesztettük továbbá *Földes Ármint*, aki mint

a telepes fakereskedői szakma képviselője ugyancsak hű és odaadó munkatársunk volt, — *Glasner Gyulát*, aki kiváló szaktudásával, páratlan kötelességérzetével és egyszerűségével, mindenkor nagy áldozatossággal vett részt egyesületünk munkájában ; vonzó egyénisége, nobiles kartársi érzülete révén pedig mindnyájunk szeretetében és becsülésében állott, — *Rusz Károlyt*, Alsó-Tiszavidéki Csoportunk egyik lelkes és kiváló vezető egyéniségét, továbbá *Balla László*, *Cilcer Aladár*, *Glöckner Izidor* (Magyarszék), *Goldsmann Gyula* (Lepsény), *Lázár János* (Mezőkövesd), *Lusztig Károly*, *Milch Kornél*, *Schreiber József* (Mátészalka), *Schulz Henrik* kedves tagtársainkat. Azt indítványozzuk, hogy tagtársaink elhunytá felett érzett fájdalmas és őszinte részvétünknek a közgyűlés jegyzőkönyvében is kifejezés adassék.

Egyesületünk pénzügyi helyzetéről külön előterjesztendő zárszámadásaink adnak felvilágosítást, amelyek azt a sajnálatos eredményt tüntették fel, hogy mérlegünk 2134 P 31 f hiánnyal zárul. A legszigorúbb takarékoság elveinek szem előtt tartásával előirányzott, de folyvást bővülő munkakörünk mellett egyre szaporodó kiadásainkat folyó bevételeinkből nem sikerült fedezni. Ennek oka az a sajnálatos körülmény, hogy tagtársaink egy része a múlt évben sem tett eleget tagdíjfizetési kötelezettségének. Annál lehangolóbb reánk nézve ennek a megállapítása, mert tagsági díjaink helyi csoportjaink és szakosztályaink javaslata alapján a legméltányosabb mérvben nyertek megállapítást. Ennek dacára akadt — és pedig, sajnos, igen számos — olyan tagtársunk, aki egyéb üzleti kiadásaihoz viszonyítva csupán filléreket jelentő hozzájárulást is megvonta tőlünk. Ebben illető tagtársaink részéről nemcsak a kötelességszegésnek elszomorító jelét, de egyúttal a kari szolidaritásnak hiányát kell észlelnünk. Mert ez a magatartás nyilván azt célozza, hogy az illető tagtársak másra kívánják áthárítani annak a kötelességnek teljesítését, amelyet egyesületünkkel szemben ők is vállaltak. El kell várnunk tehát illető tagtár-

Pénzügyeink

sainktól, hogy kötelezettségeiknek most már múlhatatlanul és maradék nélkül meg fognak felelni, nemcsak azért, mert egyesületünk pénzügyi háztartásában beállott hiány csak így hozható helyre, hanem azért is, mert egyesületünknek zavartalan működését a mai, minden példa nélkül álló válságos időkben másként biztosítani nem volna lehetséges. Viszont a köszönet és hála érzésével kell megemlékeznünk azokról a tagtársainkról, akik az alapszabályszerű mértéket meghaladó mérvben önként járultak hozzá egyesületünk terheihez.

Alapszabályaink 19. §-a értelmében az elnökség és tisztikar, valamint a választmány mandátuma lejárván, azok a t. Közgyűlés által megválasztandók lesznek. Megválasztandók lesznek továbbá alapszabályaink 32. §-a értelmében a választott bírói tanács tagjai is.

Mielőtt jelentésünket lezárnánk, köszönettel kell megemlékeznünk azon értékes szolgálatokról, amelyeket egyesületünk működésének a napi és a szakmabeli sajtó nyújtottak. Külön köszönetünk illeti meg volt szaklapjainat, amelyek az 1938. év végén megjelenésüket kénytelenek voltak megszüntetni, de addig mindenkor hűséges hírvivői voltak a szakma minden életmegnyilvánulásának és támogatásukkal igyekeztek azokat hatékonyá tenni. Elismerésünket és köszönetünket tolmácsoljuk végül — a mai jelentésünk utáni évben megindult »Magyar Fapiac«-nak, amely oly készséggel áll egyesületünk és a szakma ügyeinek rendelkezésére s szeretettel támogatja minden megmozdulásunkat.

* * *

Amidőn a fentiekben voltunk bátrak tevékenységünk főbb mozzanatairól beszámolni és mandátumunkat t. Tagtársaink kezébe visszatesszük, kérjük hogy jelentésünket elfogadni, s a zárszámadás és a költségvetés letárgyalása után a felmentvényt nekünk és a számvizsgáló bizottság tagjaink az 1938. évre megadni méltóztassék.

Budapesten, 1939. évi június hó 30. napján.

AZ IGAZGATÓ-VÁLASZTMÁNY.

Zárszámadás az 1938. évről

69

Bevétel	P	f	Kiadás	P	f
Maradvány az 1937. évről	5.151	94	Tiszti fizetések és személyi kiadások ...	20.770	—
Tagdíjak, hozzájárulások stb.	33.757	30	Lakbér, fűtés és világítás	3.170	42
			Telefon	1.503	82
			Fenntartási költség	306	48
			Hírlapok, szaklapok, tarifák	1.351	12
			Nyomtatványok és körlevelek	2.344	76
			Postaköltség	1.023	60
			Adók, betegsegélyző díj, tagsági kötelezettség, kisebb adományok és rendkívüliek	3.015	39
			Úti és közlekedési költségek, szervezés	2.406	02
			Egyenleg, mint tartalék	3.017	63
Összesen ...	38.909	24	Összesen ...	38.909	24

Budapest, 1938. december 31.

Megvizsgáltuk és rendbenlevőnek találtuk:

Budapesten, 1939. július 5-én.

Breitner Elek s. k. *Maulner Viktor s. k.* *Tauszig Tibor s. k.*

Költségvetés az 1939. évre

Bevétel	P	Kiadás	P
Tagsági díjak, rendkívüli hozzájárulások stb.	43.000	Tiszti fizetések és személyi kiadások ...	24.500
		Lakbér ...	3.200
		Fűtés és világítás ...	1.000
		Telefon ...	1.800
		Hírlapok és szaklapok ...	1.300
		Nyomtatványok és körlevelek ...	2.500
		Postaköltség ...	1.000
		Irodaköltség és költözködés ...	2.700
		Úti, közlekedési költs. és szervezés ...	2.500
		Adó, betegsegélyző, tagsági kötelezettségek, kisebbadományok és rendkívüliek	2.500
Összesen ...	43.000	Összesen ...	43.000

Zárványok az 1851. évről

Bevétel	Összesen	1851	Összesen
Maradvány az 1850. évről	4351	94	20 3700
Tegdíjak, hozzájárulások stb.	1257	30	9 170 42
			1 53200 82
			35300 45
			1 31000 12
			2 33200 76
			1 03200 60
			1 800
			3 015 79
			2 3300 02
			34200 03
Összesen	5608	124	38 088

1851

1851

1866

széki

Legényi János, lelkész, a köznevelési bizottság elnöke

Beszámoló

Budapest, 1851. július 5-én.

Bertner Elek s. k.

Young Tibor s. k.

